

Ocena programowa

Profil ogólnoakademicki

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

UL. BANKOWA 12, 40-007 KATOWICE

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **kulturoznawstwo**

1. Poziom/y studiów: studia I i II stopnia
2. Forma/y studiów: studia stacjonarne i niestacjonarne*

* 13 grudnia 2024 r. Rada Dydaktyczna skierowała do JM Rektora UŚ wniosek o likwidację studiów niestacjonarnych na kierunku kulturoznawstwo. Aktualnie sprawa jest zatwierdzana w Dziale Organizacyjno-Prawnym UŚ.

3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
nauki o kulturze i religii

STUDIA I STOPNIA (sześćsemestralne)

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	Liczba	%
nauki o kulturze i religii		100

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		Liczba	%
NIE DOTYCZY			

STUDIA II STOPNIA (czterosemestralne)

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	Liczba	%
nauki o kulturze i religii		100

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		Liczba	%
NIE DOTYCZY			

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

- nauczyciel przedmiotu²
- nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych²
- nauczyciel praktycznej nauki zawodu²
- nauczyciel prowadzący zajęcia²
- nauczyciel psycholog
- nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- nauczyciel pedagog specjalny
- nauczyciel logopeda
- nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

STUDIA I STOPNIA

Efekty uczenia się aktualne dla cykli rozpoczęcia 2023/2024 i 2024/2025 (I i II rok studiów)

1.	Nazwa kierunku	Kulturoznawstwo
2.	Wydział	Wydział Humanistyczny
3.	Cykle rozpoczęcia	2023/2024 I 2024/2025 (semestr zimowy)
4.	Poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia
5.	Profil kształcenia	Ogólnoakademicki
Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku studiów kulturoznawstwo absolwent:	Kody charakterystyk II stopnia PRK do których

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

		odnosi się efekt kierunkowy
	WIEDZA	
W1-K01SN_W01	ma wiedzę o miejscu i znaczeniu nauk o kulturze w systemie nauk humanistycznych oraz ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej	2018_P6S_WG
W1-K01SN_W02	ma uporządkowaną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę, obejmującą teorie i metodologię z zakresu kulturoznawstwa, w tym: teorię kultury, antropologię kultury, historię kultury, historię literatury, krytykę i interpretację literacką, teorię i antropologię literatury, teorię komunikacji, metody badań lingwistycznych, historię i teorię sztuki, sztuki plastyczne, kulturę wizualną, teatrologię i sztuki performatywne, filmoznawstwo i media audiowizualne	2018_P6S_WG
W1-K01SN_W03	ma wiedzę o multidyscyplinarności nauk o kulturze i o ich powiązaniach z innymi dyscyplinami humanistycznymi	2018_P6S_WG
W1-K01SN_W04	ma wiedzę o głównych kierunkach rozwoju nauk o kulturze i ich najważniejszych osiągnięciach	2018_P6S_WG
W1-K01SN_W05	zna i rozumie metody analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dyscyplin kulturoznawczych	2018_P6S_WG
W1-K01SN_W06	zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego	2018_P6S_WK
W1-K01SN_W07	ma świadomość kompleksowej natury języka oraz jego złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń w sensie ogólnym, jak również w odniesieniu do poszczególnych subdyscyplin kulturoznawczych, ma także świadomość wielości języków poszczególnych dziedzin kultury i obszarów sztuk, a także różnorodności dyskursów w obszarze nauk humanistycznych	2018_P6S_WG
W1-K01SN_W08	ma wiedzę o instytucjach kultury (badawczych, artystycznych i placówkach upowszechniania), orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym i intelektualnym (w tym: literackim, filmowym, teatralnym)	2018_P6S_WG
W1-K01SN_W09	ma wiedzę o zakresie nauk społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do nauk o kulturze	2018_P6S_WG
W1-K01SN_W10	ma wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji kulturowych (społecznych, politycznych, prawnych, ekonomicznych) i ich istotnych elementach, zna zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości, szczególnie tych związanych z kulturą	2018_P6S_WK
W1-K01SN_W11	zna pojęcia socjologiczne przydatne w naukach o kulturze, ma wiedzę o społecznych podstawach przemian kulturowych i różnic kulturowych	2018_P6S_WG
W1-K01SN_W12	ma wiedzę o społecznym funkcjonowaniu człowieka; roli, miejscu, statusie, pozycji, prestiżu i ich społecznej dynamice	2018_P6S_WK
MOB.2023_W01	ma zaawansowaną wiedzę na temat wybranych teorii i metod naukowych, zna zagadnienia charakterystyczne dla	2018_P6S_WG

	wybranej dyscypliny nauki oraz rozumie jej związek z wiodącą dyscypliną kierunku studiów	
OMU.2023_W01	ma zaawansowaną wiedzę na temat wybranych teorii i metod naukowych oraz zna zagadnienia charakterystyczne dla wybranej dyscypliny nauki w kontekście innych dyscyplin	2018_P6S_WG
	UMIĘTNOŚCI	
W1-K01SN_U01	potrafi wyszukiwać w różnych źródłach i selekcjonować potrzebne wiadomości, a następnie je analizować, interpretować, oceniać i użytkować	2018_P6S_UW
W1-K01SN_U02	umie sformułować pytania badawcze i przeprowadzić analizę wyselekcjonowanych problemów, potrafi dobierać metody i narzędzia analityczne do badanego materiału, jest w stanie opracować wyniki badawcze i zaprezentować je w trakcie debaty, w postaci referatu bądź publikacji	2018_P6S_UW
W1-K01SN_U03	umie samodzielnie zdobywać wiedzę z zakresu nauk o kulturze, rozwijać umiejętności badawcze, w tym analityczno-interpretacyjne zarówno w odniesieniu do wytworów kulturowych, jak i poświęconych im tekstów teoretyczno-metodologicznych, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	2018_P6S_UW
W1-K01SN_U04	potrafi wykorzystywać wskazówki teoretyczne do interpretacji lektury i badań kultury żywej, umie posługiwać się pojęciami kulturoznawczymi oraz ich zamiennikami w procesie nawiązywania społecznych interakcji	2018_P6S_UW
W1-K01SN_U05	potrafi rozpoznać różne rodzaje zjawisk i wytworów kulturowych, jak również artystycznych z zakresu filmu i nowych mediów, teatru i działań performatywnych, sztuk wizualnych i literatury; umie przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem wybranych metod, potrafi określić ich znaczenia oraz zrekonstruować i omówić sposoby ich oddziaływania społecznego, a także miejsce w procesie historycznokulturowym	2018_P6S_UW
W1-K01SN_U06	umie logicznie, spójnie i merytorycznie argumentować w trakcie dyskusji i debaty, korzystając z poznanych ujęć teoretycznych i metodologicznych oraz formułować wnioski zarówno w pracy indywidualnej, jak i podczas pracy w grupie	2018_P6S_UK
W1-K01SN_U07	potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych z twórcami kultury, jak i ze specjalistami w zakresie nauk o kulturze i pokrewnych dyscyplin naukowych w języku polskim i językach obcych	2018_P6S_UK
W1-K01SN_U08	umie przygotować różne formy prac pisemnych (referat, szkic problemowy, praca analityczno-interpretacyjna) dotyczących wybranych zagadnień szczegółowych w oparciu o podstawowe ujęcia teoretyczne z wykorzystaniem materiałów pochodzących z różnych źródeł	2018_P6S_UK
W1-K01SN_U09	umie przygotować różne formy wystąpień ustnych, także z wykorzystaniem multimediiów (głos w debacie, referat,	2018_P6S_UK

	prezentacja) poświęcone wybranym zagadnieniom szczegółowym w oparciu o podstawowe ujęcia teoretyczne z wykorzystaniem materiałów pochodzących z różnych źródeł	
W1-K01SN_U10	posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk kulturowych w ich społecznym aspekcie, potrafi je opisać, umie wskazać społeczne funkcje religii, sztuki, mód kulturalnych, mediów i multimediów oraz zjawisk społecznych związanych z rozwojem reklamy	2018_P6S_UW
W1-K01SN_U11	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie	2018_P6S_UU
W1-K01SN_U12	potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role	2018_P6S_UO
W1-K01SN_U13	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	2018_P6S_UW
KJ.2023_U	komunikuje się z otoczeniem jasno i zrozumiale w języku obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego wykorzystując posiadaną wiedzę oraz terminologię	2018_P6S_UK
MOB.2023_U01	stawia pytania i analizuje problemy badawcze oraz znajduje ich rozwiązania, wykorzystując wiedzę, umiejętności i zdobyte doświadczenia z zakresu wybranej dyscypliny nauki w powiązaniu z wiodącą dyscypliną studiowanego kierunku. Komunikuje rezultaty swojej pracy w sposób jasny i zrozumiały nie tylko dla specjalistów	2018_P6S_UK, 2018_P6S_UW
OMU.2023_U01	ma zaawansowane umiejętności stawiania pytań badawczych i analizowania problemów lub ich praktycznego rozwiązywania na podstawie pozyskanej wiedzy oraz zdobytych doświadczeń i umiejętności z zakresu wybranej dyscypliny nauki w kontekście innych dyscyplin	2018_P6S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
W1-K01SN_K01	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu	2018_P6S_KR
W1-K01SN_K02	ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata, podejmuje działania mające na celu zachowanie dziedzictwa kultury	2018_P6S_KR
W1-K01SN_K03	myśli i działa w sposób przedsiębiorczy, intensywnie i świadomie uczestnicząc w różnorodnych formach życia kulturalnego, także za pośrednictwem mediów; ma świadomość wartości życia kulturalnego regionu, kraju, Europy i świata	2018_P6S_KO
W1-K01SN_K04	ma świadomość szans i zagrożeń dla człowieka we współczesnym społeczeństwie oraz sposobów, w jakie w ich zidentyfikowaniu pomagają metody i narzędzia z obszaru badań nad procesami komunikacyjnymi	2018_P6S_KK
MOB.2023_K01	jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego oraz wykazuje się otwartością na pochodzące z nauki rozwiązania problemów poznawczych i praktycznych	2018_P6S_KK, 2018_P6S_KO

OMU.2023_K01	uznaje i wykorzystuje wiedzę z różnych dziedzin oraz jest gotów do zmiany opinii w świetle naukowo potwierdzonych argumentów	2018_P6S_KK
--------------	--	-------------

Efekty uczenia się aktualne dla wcześniejszych cykli rozpoczęcia (aktualny III rok studiów)

1.	Nazwa kierunku	Kulturoznawstwo
2.	Wydział	Wydział Humanistyczny
3.	Cykl rozpoczęcia	2022/2023 (semestr zimowy)
4.	Poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia
5.	Profil kształcenia	Ogólnoakademicki
Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku studiów kulturoznawstwo absolwent:	Kody charakterystyk II stopnia PRK do których odnosi się efekt kierunkowy
WIEDZA		
02-KO1SN-12_W01	ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu kulturoznawstwa w systemie nauk humanistycznych oraz ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej	2018_P6S_WG
02-KO1SN-12_W02	zna podstawową terminologię kulturoznawczą (w tym z: teorii i historii kultury, nauki o literaturze, nauki o teatrze i filmie, estetyki, komunikacji kulturowej i wiedzy o mediach)	2018_P6S_WG
02-KO1SN-12_W03	ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu kulturoznawstwa w tym: teoria kultury, antropologia kultury, historia kultury historia literatury, krytyka i interpretacja literacka, teoria i antropologia literatury, teoria komunikacji, metody badań lingwistycznych, historia i teoria sztuki, sztuki plastyczne, kultura wizualna, teatrologia i sztuki performatywne, filmoznawstwo i media audiowizualne	2018_P6S_WG
02-KO1SN-12_W04	ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z wybranych zakresów teorii kultury, antropologii kultury, historii kultury, historii literatury, krytyki i interpretacji literackiej, teorii i antropologii literatury, teorii komunikacji, metod badań lingwistycznych, historii i teorii sztuki, sztuk plastycznych, kultury wizualnej, teatrologii i sztuk performatywnych, filmoznawstwa i mediów audiowizualnych	2018_P6S_WG
02-KO1SN-12_W05	ma podstawową wiedzę o multidyscyplinarności kulturoznawstwa i o jego powiązaniach z innymi dyscyplinami humanistycznymi	2018_P6S_WG
02-KO1SN-12_W06	ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju kulturoznawstwa i jego najważniejszych osiągnięciach	2018_P6S_WK
02-KO1SN-12_W07	zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwe dla wybranych tradycji,	2018_P6S_WG

	teorii lub szkół badawczych w zakresie dyscyplin kulturoznawczych	
02-KO1SN-12_W08	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego	2018_P6S_WK
02-KO1SN-12_W09	ma świadomość kompleksowej natury języka oraz jego złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń w sensie ogólnym, jak również w odniesieniu do poszczególnych dyscyplin kulturoznawczych, ma także świadomość wielości języków poszczególnych dziedzin kultury i obszarów sztuk, a także różnorodności dyskursów w obszarze nauk humanistycznych	2018_P6S_WG
02-KO1SN-12_W10	ma podstawową wiedzę o instytucjach kultury (badawczych, artystycznych i placówkach upowszechniania), orientuje się we współczesnym życiu kulturalnym i intelektualnym	2018_P6S_WK
02-KO1SN-12_W11	ma podstawową wiedzę o charakterze nauk społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do nauk o kulturze	2018_P6S_WG
02-KO1SN-12_W12	ma podstawową wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji kulturowych (społecznych, politycznych, prawnych, ekonomicznych) i ich istotnych elementach	2018_P6S_WK
02-KO1SN-12_W13	zna podstawowe pojęcia socjologiczne przydatne w naukach o kulturze (fakt społeczny, styl życia, etos, formacja społeczna, wymiana społeczna, grupa odniesienia, wspólnota, społeczeństwo, stereotyp, mniejszości, życie codzienne itp.), ma wiedzę o społecznych podstawach przemian kulturowych i różnic kulturowych	2018_P6S_WG
02-KO1SN-12_W14	zna rodzaje więzi społecznych odpowiadających dziedzinom penetracji socjologii kultury (społeczności lokalne, subkultury, warstwy, klasy); ma podstawową wiedzę o społecznym funkcjonowaniu człowieka; roli, miejscu, statusie, pozycji, prestiżu i ich społecznej dynamice	2018_P6S_WK
UMIĘJĘTNOŚCI		
02-KO1SN-12_U01	potrafi wyszukiwać w różnych źródłach i selekcjonować potrzebne wiadomości, a następnie je analizować, interpretować, oceniać i użytkować	2018_P6S_UW
02-KO1SN-12_U02	umie sformułować pytania badawcze i przeprowadzić analizę wyselekcjonowanych problemów, potrafi dobierać metody i narzędzia analityczne do badanego materiału, jest w stanie opracować wyniki badawcze i zaprezentować je w postaci referatu bądź publikacji	2018_P6S_UW
02-KO1SN-12_U03	umie samodzielnie zdobywać wiedzę z zakresu kulturoznawstwa, rozwijać umiejętności badawcze, w tym analityczno-interpretacyjne zarówno w odniesieniu do wytworów kulturowych, jak i poświęconych im tekstów teoretyczno-metodologicznych, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	2018_P6S_UW
02-KO1SN-12_U04	potrafi wykorzystywać wskazówki teoretyczne do interpretacji lektury i badań kultury żywej, umie posługiwać się pojęciami kulturoznawczymi oraz ich zamiennikami w procesie nawiązywania społecznych interakcji	2018_P6S_UW

02-KO1SN-12_U05	potrafi rozpoznać różne rodzaje zjawisk i wytworów kulturowych, jak również artystycznych z zakresu filmu i nowych mediów, teatru i działań performatywnych, sztuk wizualnych i literatury; umie przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem wybranych metod, potrafi określić ich znaczenia oraz zrekonstruować i omówić sposoby ich oddziaływania społecznego, a także miejsce w procesie historycznokulturowym	2018_P6S_UW
02-KO1SN-12_U06	umie logicznie, spójnie i merytorycznie argumentować korzystając z poznanych ujęć teoretycznych i metodologicznych oraz formułować wnioski zarówno w pracy indywidualnej, jak i podczas pracy w grupie	2018_P6S_UK
02-KO1SN-12_U07	potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych z twórcami kultury jak i ze specjalistami w zakresie dziedzin kulturoznawstwa i pokrewnych dyscyplin naukowych w języku polskim i językach obcych	2018_P6S_UK
02-KO1SN-12_U08	umie przygotować różne formy prac pisemnych (referat, szkic problemowy, praca analityczno-interpretacyjna) dotyczących wybranych zagadnień szczegółowych w oparciu o podstawowe ujęcia teoretyczne z wykorzystaniem materiałów pochodzących z różnych źródeł	2018_P6S_UK
02-KO1SN-12_U09	umie przygotować różne formy wystąpień ustnych, także z wykorzystaniem multimediów (głos w debacie, referat, prezentacja) poświęcone wybranym zagadnieniom szczegółowym w oparciu o podstawowe ujęcia teoretyczne z wykorzystaniem materiałów pochodzących z różnych źródeł	2018_P6S_UK
02-KO1SN-12_U10	posiada umiejętność rozumienia oraz tworzenia różnego typu tekstów pisanych i ustnych wymagającą wiedzy systemowej o języku w zakresie jego struktur gramatycznych, leksyki i fonetyki. Porozumiewa się w języku obcym z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych w zakresie właściwym dla danego obszaru wiedzy, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	2018_P6S_UK
02-KO1SN-12_U11	potrafi zastosować instrumentarium socjologiczne w opisie zjawisk kulturowych	2018_P6S_UW
02-KO1SN-12_U12	odróżnia rodzaje struktur i instytucji społecznych i umie wskazać ich istotne elementy, potrafi prawidłowo interpretować zjawiska społeczno-kulturowe w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla kulturoznawstwa, potrafi rozpoznawać typy więzi społecznych odpowiadających dziedzinom penetracji kulturoznawczej	2018_P6S_UW
02-KO1SN-12_U13	posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk kulturowych w ich społecznym aspekcie, potrafi je opisać, umie wskazać społeczne funkcje religii, sztuki, mód kulturalnych, mediów i multimediów oraz zjawisk społecznych związanych z rozwojem reklamy	2018_P6S_UW

02-KO1SN-12_U14	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie	2018_P6S_UU
02-KO1SN-12_U15	potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role	2018_P6S_UO
02-KO1SN-12_U16	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	2018_P6S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
02-KO1SN-12_K01	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu	2018_P6S_KR
02-KO1SN-12_K02	ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata, podejmuje działania mające na celu zachowanie dziedzictwa kultury;	2018_P6S_KR
02-KO1SN-12_K03	intensywnie i świadomie uczestniczy w różnorodnych formach życia kulturalnego, także za pośrednictwem mediów, ma świadomość wartości życia kulturalnego regionu, kraju, Europy i świata.	2018_P6S_KO
02-KO1SN-12_K04	potrafi wskazać szanse i zagrożenia dla człowieka we współczesnym społeczeństwie, wykorzystując standardowe metody i narzędzia z obszaru badań nad procesami komunikacyjnymi	2018_P6S_KK

STUDIA II STOPNIA

1.	Nazwa kierunku	kulturoznawstwo
2.	Wydział	Wydział Humanistyczny
3.	Cykl rozpoczęcia	2023/2024 (semestr zimowy), 2024/2025 (semestr zimowy)
4.	Poziom kształcenia	studia drugiego stopnia
5.	Profil kształcenia	Ogólnoakademicki
Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się Po ukończeniu studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku studiów kulturoznawstwo absolwent:	Kody charakterystyk II stopnia PRK do których odnosi się efekt kierunkowy
WIEDZA		
W1-K02SN_W01	ma pogłębioną, uporządkowaną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę o specyfice przedmiotowej, terminologicznej i metodologicznej nauk o kulturze oraz ich wybranych subdyscyplin, którą jest w stanie rozwijać i stosować w działalności profesjonalnej	2018_P7S_WG
W1-K02SN_W02	ma pogłębioną wiedzę o multidyscyplinarności nauk o kulturze i o ich powiązaniach z innymi dyscyplinami humanistycznymi, pozwalającą na integrowanie różnych pól badawczych	2018_P7S_WG
W1-K02SN_W03	ma szczegółową wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych obejmującą antropologię kultury, naukę o literaturze, naukę o teatrze i filmie, estetykę, komunikację kulturową i wiedzę o mediach	2018_P7S_WG

W1-K02SN_W04	zna i rozumie zaawansowane metody analizy, interpretacji, problematyzowania i wartościowania różnych wytworów kultury właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie subdyscyplin nauk o kulturze	2018_P7S_WG
W1-K02SN_W05	zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony prawa autorskiego oraz reguły zarządzania zasobami własności intelektualnej	2018_P7S_WK
W1-K02SN_W06	ma pogłębioną wiedzę o kompleksowej naturze języka oraz o historycznej zmienności jego znaczeń w sensie ogólnym, jak również w odniesieniu do poszczególnych dyscyplin kulturoznawczych, ma także świadomość wielości języków poszczególnych dziedzin kultury i obszarów sztuk, a także różnorodności dyskursów w obszarze nauk humanistycznych	2018_P7S_WG
W1-K02SN_W07	ma poszerzoną i pogłębioną wiedzę o instytucjach kultury i orientację we współczesnym życiu kulturalnym, zna zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości, szczególnie tych związanych z kulturą	2018_P7S_WK
W1-K02SN_W08	ma rozszerzoną wiedzę o człowieku jako twórcy kultury, pogłębioną w odniesieniu do aktywności komunikacyjnej zapośredniczonej i niezapośredniczonej medialnie	2018_P7S_WG
W1-K02SN_W09	ma pogłębioną wiedzę o procesach zmian komunikacyjnych związanych z wybranymi strukturami, instytucjami i więziami społecznymi; ma świadomość ich korelacji z rozwojem technologii i systemów medialnych; zna rządzące tymi zmianami prawidłowości	2018_P7S_WG
OOD.2024_W01	ma pogłębioną wiedzę na temat wybranych metod naukowych oraz zna zagadnienia charakterystyczne dla wybranej dyscypliny nauki niezwiązanej z wiodącą dyscypliną kierunku studiów	2018_P7S_WG, 2018_P7S_WK
UMIĘJĘTNOŚCI		
KJ.2023_U	komunikuje się z otoczeniem jasno i zrozumiale w języku obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego wykorzystując posiadaną wiedzę oraz terminologię specjalistyczną	2018_P7S_UK
W1-K02SN_U01	potrafi wyszukiwać w różnych źródłach i selekcjonować potrzebne wiadomości, a następnie je analizować, interpretować, integrować i oceniać oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy	2018_P7S_UW
W1-K02SN_U02	posiada pogłębione umiejętności badawcze w zakresie analizy prac naukowych, syntezy różnych idei i poglądów; potrafi przeprowadzić analizę złożonych problemów, potrafi dobierać metody i stosować odpowiednie narzędzia badawcze, jest w stanie opracować i zaprezentować wyniki badawcze	2018_P7S_UW
W1-K02SN_U03	umie samodzielnie zdobywać wiedzę z zakresu nauk o kulturze, poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować zadania zmierzające do samorozwoju zawodowego	2018_P7S_UW

W1-K02SN_U04	potrafi integrować wiedzę z zakresu różnych subdyscyplin nauk o kulturze i wykorzystywać zdobyte umiejętności do badań nad różnymi obszarami kultury	2018_P7S_UW
W1-K02SN_U05	potrafi przeprowadzić pogłębioną analizę i interpretację zjawisk i wytworów kulturowych, jak również artystycznych z zakresu filmu i nowych mediów, teatru i działań performatywnych, sztuk wizualnych i literatury; w sposób świadomy stosuje metody wypracowane na gruncie nauk humanistycznych, potrafi określić znaczenia zjawisk i wytworów kulturowych oraz zrekonstruować i omówić sposoby ich oddziaływania społecznego, a także wskazać ich miejsce w procesie historycznokulturowym	2018_P7S_UW
W1-K02SN_U06	umie logicznie, spójnie i merytorycznie argumentować w czasie dyskusji i debaty, korzystając z poznanych ujęć teoretycznych i metodologicznych oraz formułować wnioski i syntetyczne podsumowania	2018_P7S_UK
W1-K02SN_U07	potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych z twórcami kultury oraz ze specjalistami w zakresie nauk o kulturze i pokrewnych dyscyplin naukowych w języku polskim i językach obcych; potrafi popularyzować wiedzę z zakresu szeroko pojętej kultury – tj. wiedzę naukową o kulturze, wiedzę o wytworach kultury i instytucjach kultury	2018_P7S_UK
W1-K02SN_U08	opierając się na właściwych ujęciach teoretycznych i wykorzystując materiały pochodzące z różnych źródeł, umie przygotować zaawansowane formy prac pisemnych (szkic problemowy, praca analityczno-interpretacyjna, sprawozdanie z badań, recenzja, rozprawa naukowa etc.), które dotyczą wybranych problemów naukowych	2018_P7S_UK
W1-K02SN_U09	umie brać udział w debatach oraz przygotować różne formy wystąpień ustnych wymagające wykorzystania specjalistycznej wiedzy naukowej z obszaru nauk o kulturze	2018_P7S_UK
W1-K02SN_U10	potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać zjawiska społeczne i kulturowe oraz wzajemne relacje między tymi zjawiskami	2018_P7S_UW
W1-K02SN_U11	posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społeczno-kulturowych, rozszerzoną o umiejętność pogłębionej teoretycznej oceny tych zjawisk w różnych obszarach komunikacji (artystycznej, wizerunkowej, werbalnej, wizualnej, nowomediowej, etc.)	2018_P7S_UW
W1-K02SN_U12	rozumie potrzebę pogłębiania swej wiedzy i umiejętności, inspirowanie edukacyjne działania innych i animuje życie kulturalne	2018_P7S_UU
W1-K02SN_U13	potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role, potrafi uczestniczyć w zespołowym opracowaniu problemów i zagadnień badawczych	2018_P7S_UO
W1-K02SN_U14	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	2018_P7S_UW

OOD.2024_U01	ma zaawansowane umiejętności stawiania pytań badawczych i analizowania problemów lub ich praktycznego rozwiązywania na podstawie pozyskanych treści oraz zdobytych doświadczeń praktycznych i umiejętności z zakresu wybranej dyscypliny nauki niezwiązanej z wiodącą dyscypliną kierunku studiów	2018_P7S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
W1-K02SN_K01	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu	2018_P7S_KR
W1-K02SN_K02	aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata	2018_P7S_KR
W1-K02SN_K03	myśli i działa w sposób przedsiębiorczy, świadomie i systematycznie uczestnicząc w różnorodnych formach życia kulturalnego, także za pośrednictwem mediów i interesując się nowatorskimi formami wyrazu artystycznego oraz nowymi zjawiskami w kulturze	2018_P7S_KO
W1-K02SN_K04	korzystając ze zdobytych kompetencji w zakresie obcowania z wytworami kultury, umie formułować krytyczne opinie na temat posiadanej wiedzy; ma świadomość wagi dyskusji i debaty jako środka wspomagającego rozwiązywanie problemów poznawczych	2018_P7S_KK
OOD.2024_KS01	rozumie potrzebę interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywanych problemów, integrowania wiedzy lub wykorzystywania umiejętności z różnych dyscyplin oraz praktykowania samokształcenia służącego pogłębieniu zdobytej wiedzy	2018_P7S_KK

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Magdalena Kempna-Pieniążek	dr hab. prof. UŚ, dyrektorka grupy kierunków: kulturoznawstwo, kultury mediów, historia sztuki, przewodnicząca rady dydaktycznej ww. kierunków
Julia Legomska	dr prof. UŚ, zastępczyni dyrektorki kierunków: kulturoznawstwo, kultury mediów, historia sztuki, zastępczyni przewodniczącej rady dydaktycznej ww. kierunków
Kamila Gęsikowska	dr, opiekunka praktyk na kierunku kulturoznawstwo
Aneta Głowacka	dr prof. UŚ, koordynatorka programu Erasmus+ na kierunkach kulturoznawstwo i kultury mediów
Anna Maj	dr hab. prof. UŚ, członkini Rady Dydaktycznej kierunków kulturoznawstwo, kultury mediów i historia sztuki
Adam Pisarek	dr, członek Rady Dydaktycznej kierunków kulturoznawstwo, kultury mediów i historia sztuki

Dane koordynatora wizytacji:

dr Marzena Będkowska-Obłąk

Pełnomocniczka Rektora ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji

Pełnomocniczka Dziekana Wydziału Humanistycznego UŚ ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji

ul. Uniwersytecka 4, 40-007, Katowice

ul. Grota-Roweckiego 5, 41-205 Sosnowiec

e-mail: marzena.bedkowska-oblak@us.edu.pl, tel. 609730016

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	14
Prezentacja uczelni	16
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	21
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	21
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	37
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	56
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	73
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	88
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	101
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	115
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	125
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	160
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	170
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	192
Część III. Załączniki	197
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	197
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	209

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Śląski w Katowicach jest największą śląską uczelnią akademicką i jedną z największych w Polsce. W czterech miastach uniwersyteckich, na ośmiu wydziałach, w dwóch szkołach doktorskich oraz w Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych Uniwersytet kształci obecnie ponad 18000 studentek i studentów w ramach blisko 90 programów (w tym część w językach obcych), prowadzonych przez blisko 1900 nauczycieli i nauczycielek akademickich. Dydaktyka i badania prowadzone w UŚ obejmują nauki humanistyczne, społeczne, inżynieryjno-techniczne, ścisłe i przyrodnicze oraz teologiczne. Stopień doktora oraz doktora habilitowanego jest nadawany w 26 dyscyplinach.

W 2019 r. Uniwersytet Śląski został zakwalifikowany do programu *Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza*. Kierunek rozwoju określony w *Strategii rozwoju Uniwersytetu Śląskiego na lata 2020–2025* zakłada dążenie do przekształcenia Uniwersytetu w uczelnię badawczą. W związku z tym w 2019 r. Senat Uniwersytetu Śląskiego uchwalił statut, który określa nowy ustrój uczelni. Konsekwencją tych zmian było utworzenie ośmiu Wydziałów: Humanistycznego, Nauk Przyrodniczych, Nauk Społecznych, Nauk Ścisłych i Technicznych, Prawa i Administracji, Sztuki i Nauk o Edukacji, Teologicznego oraz Szkoły Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego, które rozpoczęły funkcjonowanie 1 października 2019 r. Do istnienia zostały również powołane Szkoła Doktorska w Uniwersytecie Śląskim oraz Międzynarodowa Środowiskowa Szkoła Doktorska przy Centrum Studiów Polarnych UŚ. Zmiany wprowadzone w Uniwersytecie Śląskim mają za zadanie umocnienie pozycji badawczej i dydaktycznej uczelni, konsolidację najlepszych zespołów badawczych oraz integrację środowisk naukowych i gospodarczych wokół zagadnień kluczowych dla rozwoju polskiej gospodarki, a także wzmocnienie wizerunku poszczególnych wydziałów Uniwersytetu wśród potencjalnych studentek, studentów, pracodawczyń i pracodawców zainteresowanych zatrudnieniem absolwentek i absolwentów.

W celu poprawy jakości kształcenia i dostępności Uniwersytet na bieżąco realizuje kolejne projekty inwestycyjne – w ostatnich latach zostały oddane do użytku dla społeczności akademickiej m.in. nowa siedziba Wydziału Humanistycznego w wyremontowanym budynku przy ul. Uniwersyteckiej 4, a także wielokrotnie nagradzane w konkursach architektoniczno-urbanistycznych, nowoczesne obiekty stanowiące siedziby Centrum Informacji Naukowej i Bibliotek Akademickich (CINiBA), Szkoły Filmowej im. K. Kieślowskiego oraz spinPLACE – centrum kreatywności i coworkingu. W tym ostatnim znalazło swoją nową siedzibę m.in. Studenckie Studio Radiowe „Egida”. Obecnie trwają prace nad realizacją kolejnych inwestycji, takich jak Śląskie Interdyscyplinarne Centrum Chemii oraz Centrum Biotechnologii i Bioróżnorodności w Katowicach, a także SPIN ART – Centrum Edukacji Artystycznej i Kulturalnej w Cieszynie. W ramach Uniwersytetu Otwartego działają także Uniwersytety: Dzieci, Młodzieży, Maturzystów oraz Trzeciego Wieku.

Uniwersytet Śląski w Katowicach uczestniczy w rozwoju światowej nauki. 19 maja 2017 r. Uczelnia uzyskała zgodę na korzystanie z logo Komisji Europejskiej *HR Excellence in Research*. Przystąpiła również do Koalicji na Rzecz Postępu w Ocenie Badań Naukowych CoARA. Wyniki badań są upowszechniane nie tylko w publikacjach naukowych, ale również dzięki działaniom popularnonaukowym. Osiągnięcia naukowców z UŚ są popularyzowane za pośrednictwem szeregu kanałów informacyjnych, takich jak cykl *Śląski badawczy* na stronie internetowej Uczelni, miesięcznik „Gazeta Uniwersytecka UŚ”, magazyn popularnonaukowy „No Limits”, portal dla mediów „Agencja Informacji Naukowej”, a także nagrania wideo oraz wywiady publikowane w formie podcastów.

Uniwersytet Śląski szczyli się organizacją Śląskiego Festiwalu Nauki KATOWICE, który uznawany jest za jedno z najważniejszych tego typu wydarzeń w Europie. W 2020 r. zespół organizujący Festiwal otrzymał tytuł Popularyzatora Nauki przyznawany przez MEiN wraz z PAP. W grudniu 2024 r. odbyła się ósma już edycja tego wydarzenia.

Pod koniec 2021 r. Katowice zostały ogłoszone Europejskim Miastem Nauki 2024 (EMN 2024), dołączając w ten sposób do grona, w którym wcześniej znalazły się Sztokholm, Monachium, Barcelona, Turyn, Dublin, Kopenhaga, Manchester, Tuluza, Triest i Lejda. Uzyskanie tego zaszczytnego tytułu przyznawanego przez Komisję Europejską to efekt wysiłków Miasta Katowice i siedmiu publicznych

uczelnii tworzących Konsorcjum Akademickie – Katowice Miasto Nauki. Liderem konsorcjum jest Uniwersytet Śląski w Katowicach, a należą do niego: Akademia Muzyczna im. K. Szymanowskiego w Katowicach, Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach, Akademia Wychowania Fizycznego im. J. Kukuczki w Katowicach, Politechnika Śląska, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach oraz Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach. W gronie instytucji odpowiedzialnych za starania na rzecz uzyskania tytułu EMNK 2024 znalazły się również Śląski Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego i Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia GZM. Najważniejszym celem EMNK 2024 było zainicjowanie transformacji regionu poprzez naukę, zapewnienie mieszkańcom nieograniczonego dostępu do wiedzy oraz uczynienie z niej podstawowego instrumentu dialogu obywatelskiego. Trwające przez cały rok obchody EMNK 2024 pozwoliły na ukazanie bogactwa śląskiej nauki na europejskiej arenie badawczej oraz umożliwiły bliski kontakt z nią mieszkańcom regionu. Ich częścią było 50 tematycznych tygodni nauki dla społeczeństwa. Każdy z nich w sposób multidyscyplinarny prezentował ważny temat będący wyzwaniem dla nauki lub codzienności (m.in. Tydzień Zimna, Tydzień Śląska czy Tydzień Informacji).

W czerwcu 2024 r. ramach EMNK pod hasłem *Życie zmienia naukę* w Katowicach odbyła się konferencja ESOF – EuroScience Open Forum 2024. Program wydarzenia podzielono na sześć następujących obszarów tematycznych:

- transformacja energetyczna,
- zrównoważone środowisko,
- tożsamość kulturowa i transformacje społeczne,
- przemiany w obrębie doskonałości naukowej,
- zdrowe społeczeństwo,
- transformacja cyfrowa.

Konferencja ESOF jest organizowana od 2004 r. Gospodarzem każdej kolejnej edycji jest miasto, które aktualnie posiada tytuł Europejskiego Miasta Nauki. Wydarzeniu towarzyszyła inicjatywa European Talent Fair, do której zaproszeni zostali studenci i studentki, młodzi naukowcy i naukowczynie, start-upy, przedstawiciele przemysłu i inwestorzy. Celem tych działań było promowanie nowych talentów i możliwości zatrudnienia w sektorze badawczym w całej Unii Europejskiej.

Kolejnymi inicjatywami organizowanymi w ramach EMNK 2024 z myślą o rozwoju kadry akademickiej przyszłości były dwa wrześniowe konkursy: EU TalentOn oraz EUCYS (European Union Contest for Young Scientists). W pierwszym z nich 99 młodych naukowców i naukowczyń z 24 krajów pracowało nad rozwiązaniami w pięciu kluczowych obszarach (adaptacja do zmian klimatycznych, walka z rakiem, ochrona oceanów, neutralne klimatycznie i inteligentne miasta oraz zdrowa gleba i żywność). Z kolei w ramach drugiego 147 uczennic, uczniów, studentek i studentów przedstawiło autorskie projekty z różnych dziedzin nauki. Ważnym elementem EMNK 2024 jest program Miasto-Region-Akademia (MRA), w ramach którego przez cały rok przyznawane są granty na realizację trwałych aktywności popularnonaukowych, artystycznych, naukowych i warsztatowych. Ich beneficjentami są zarówno organizatorzy, jak i interesariusze oraz adresaci tych pomysłów.

Troska o uniwersalny, ponadnarodowy wymiar edukacji przyświeca cyklicznemu przedsięwzięciu zainicjowanemu przez Uniwersytet Śląski wspólnie z innymi uczelniami wchodzącymi w skład Konsorcjum Akademickiego – Katowice Miasto Nauki. Jest nim zorganizowany w 2024 r. już po raz trzeci Międzynarodowy Kongres Jakości Kształcenia – ICEQ. Trzydniowe wydarzenie gromadzi specjalistów w dziedzinie takich zagadnień, jak monitorowanie jakości kształcenia, umiędzynarodowienie edukacji czy akredytacje.

Międzynarodowa współpraca jest mocną stroną Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Jednym z jej najbardziej widocznych przejawów jest sojusz Transform4Europe, w ramach którego UŚ wraz z innymi uczelniami z różnych krajów europejskich (Bułgaria, Estonia, Francja, Hiszpania, Litwa, Niemcy, Portugalia, Słowenia, Włochy oraz uniwersytet stowarzyszony w Ukrainie) tworzy uniwersytet europejski. W ramach T4EU odbywają się wspólne badania naukowe oraz wymiany pracownicze, studenckie i doktoranckie. Prowadzone są również międzynarodowe kierunki studiów.

Prezentacja Wydziału Humanistycznego

Wydział Humanistyczny (WH) miał swoją siedzibę w Sosnowcu do roku 1991, od roku 1991 mieści się również w Katowicach. Adresy:

- ul. Bankowa 11, 40-007 Katowice,
- **ul. Uniwersytecka 4, 40-007 Katowice,**
- ul. Grota-Roweckiego 5, 41-200 Sosnowiec.

Wydział Humanistyczny jest największym wydziałem Uniwersytetu Śląskiego zarówno pod względem liczby pracowników i pracowniczek, jak i studentek i studentów kształcących się w trybie stacjonarnym. Łącznie na Wydziale zatrudnionych jest 600 nauczycieli i nauczycielek akademickich. Na WH kształcą się studenci i studentki 31 kierunków: architektura informacji; doradztwo filozoficzne i coaching; informacja naukowa i bibliotekoznawstwo; filologia germańska; filologia angielska; filologia klastyczna; filologia polska; lingwistyka stosowana; filozofia; historia; historia sztuki; turystyka historyczna; kognitywistyka; komunikacja cyfrowa; komunikacja promocyjna i kryzysowa; komunikacja międzykulturowa; kulturoznawstwo; kultury mediów; logopedia; mediteranistyka; międzynarodowe studia polskie; twórcze pisanie i marketing wydawniczy; sztuka pisania; środkowoeuropejskie studia historyczne; filologia włoska; filologia hiszpańska; filologia romańska; filologia francuska; filologia słowiańska; filologia rosyjska; filologia wschodniosłowiańska. Łączna liczba osób studiujących przekracza 6000. Wydział Humanistyczny (filologia germańska, studia II stopnia) uczestniczy również w programie europejskich studiów leksykograficznych (EMLex) prowadzonych wspólnie z: Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg (Niemcy), Károli Gáspár Református Egyetem Budapest (Węgry), Université de Lorraine (Nancy, Francja), Universidade do Minho (Braga, Portugalia), Università degli Studi Roma Tre (Włochy), Universidade de Santiago de Compostela (Hiszpania), Stellenbosch University (Republika Południowej Afryki). W ofercie znajdują się również rozwijające kompetencje studia podyplomowe (m.in. z zakresu logopedii, zarządzania i marketingu w bibliotekach), które co roku są dostosowywane do zmieniających się potrzeb rynku pracy. W konsekwencji w ostatnim czasie Wydział Humanistyczny kształcił np. w zakresie komunikacji perswazyjnej: reklamy, public relations, negocjacji kryzysowych, negocjacji w biznesie czy sztuki retoryki i kreowania wizerunku dla prawników, a także doradztwa filozoficznego i coachingu, kognitywistyki i turystyki historycznej.

Wydział Humanistyczny współpracuje zarówno z instytucjami krajowymi (wśród których znajdują się instytucje kultury, instytucje oświatowe, media, organizacje pozarządowe, biznes, samorząd terytorialny), jak i zagranicznymi. Ma podpisanych kilkadziesiąt umów, m.in. z Goethe Institut w Krakowie, Muzeum Romantyzmu w Opiniogórze, Fundacją Krzyżową dla Porozumienia Europejskiego, Stowarzyszeniem Współpracy Polska – Wschód, Akademią Ostrogską, Śląskim Towarzystwem Marketingowym, Radiem Katowice, Poczta Polska, Operą Śląską, Silesia Film, Muzeum Zamkowym w Pszczynie, Kopalnią Guido, Regionalnym Instytutem Kultury w Katowicach czy TVP3 Katowice i Manufakturą Wiedzy Estakada, dzięki którym studentki i studenci otrzymują możliwość odbywania ciekawych praktyk zawodowych, staży, szkoleń i warsztatów, poznawania oczekiwań rynku i rozwijania umiejętności praktycznych. Wyjazdy możliwe są w ramach umów bilateralnych, programów Erasmus+, CEEPUS oraz wielu innych programów stypendialnych oferowanych przez Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej. Studenci wyjeżdżają także na tzw. letnie szkoły językowe do wielu krajów, poszerzając swoje kompetencje językowe.

Studenci i studentki WH korzystają z programów mobilności akademickiej, m.in. MOST (dzięki któremu mogą studiować na innych uczelniach w kraju) oraz unijnego programu Erasmus+, który umożliwia podjęcie nauki w wielu zagranicznych uniwersytetach. Swoje zainteresowania rozwijają, działając w kołach naukowych, które powiązane są z różnymi kierunkami studiów i umożliwiają rozwinięcie indywidualnych zainteresowań naukowych oraz zaangażowanie się w organizację atrakcyjnych wydarzeń (np. cyklicznie odbywające się: Frankofonia, Hispanofonia, Italofonia, Dzień św. Łucji, Dni Kultury Kanadyjskiej, Festiwal Języka Ojczystego, Logopedyczne Dni UŚ, Śląski Festiwal Nauki, Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów). Bogata oferta konferencji naukowych, wykładów, spotkań autorskich i paneli dyskusyjnych pozwala poszerzać horyzonty badawcze i poznawać interesujących

ludzi. Studenci Wydziału angażują się też – często współdziałając z Samorządem Studenckim i innymi organizacjami studenckimi – w działania społeczne. Wśród takich wydarzeń wymienić można zarówno kiermasze książek czy wypieków świątecznych, jak i wydarzenia organizowane na rzecz stowarzyszeń dbających o prawa zwierząt, gry terenowe dla uczniów szkół regionu, a także turnieje gier wideo.

Absolwenci i absolwentki prowadzonych na WH kierunków mają szerokie możliwości zawodowe; mogą znaleźć zatrudnienie w instytucjach oświatowych, kulturalnych, mediach, dyplomacji czy biznesie. Wydział kształci między innymi: nauczycieli, tłumaczy, copywriterów, historyków, dziennikarzy, rzeczników prasowych, specjalistów do spraw promocji wizerunku, towarów, usług, pracowników agencji PR, archiwistów, bibliotek i sektora turystycznego, doradców w administracji państwowej, samorządowej, unijnej, a także w międzynarodowych instytucjach promujących cywilizację śródziemnomorską, specjalistów zarządzania informacją, analityków raportów medialnych, menedżerów zawartości serwisów internetowych, brokerów informacji, logopedów, negocjatorów w sytuacjach kryzysowych, pracowników firm i instytucji zajmujących się organizacją imprez masowych i widowisk medialnych, autorów tekstów estradowych.

Działalność badawcza w Wydziale Humanistycznym zorganizowana jest w obrębie siedmiu dyscyplin naukowych, którym odpowiadają instytuty naukowe zlokalizowane na dwóch kampusach UŚ: w Katowicach i w Sosnowcu. Instytuty wchodzące w skład WH to:

- Instytut Językoznawstwa
- Instytut Nauk o Kulturze
- Instytut Historii
- Instytut Filozofii
- Instytut Polonistyki
- Instytut Nauk o Sztuce
- Instytut Literaturoznawstwa.

Każdy z instytutów ma swój odrębny profil badawczy, a w ramach profilu – obszary badawcze, którymi zajmują się zespoły badawcze, członkinie i członkowie interdyscyplinarnych centrów badawczych albo indywidualne badaczki i badacze.

Centra badawcze afiliowane przy Wydziale Humanistycznym skupiają często także badaczki i badacze z innych wydziałów, stanowiąc unikatową formę współpracy interdyscyplinarnej, która często przekłada się na nowatorską i niespotykaną w innych ośrodkach ofertę dydaktyczną, mimo że centra badawcze jako takie nie prowadzą działalności dydaktycznej. Z Wydziałem Humanistycznym związane są następujące centra badawcze:

- Interdyscyplinarne Centrum Badań nad Edukacją Humanistyczną
- Centrum Badań Sztuki Nowych Mediów, Kultury i Technologii
- Centrum Badań Krytycznych nad Technologiami
- Centrum Badań Groznawczych
- Centrum Badań nad Bizancjum
- Centrum Badań Nordystycznych i Staroangielskich
- Śląskie Centrum Badań nad Pamięcią Regionalną i Transgraniczną.

Pracowniczki i pracownicy badawczy WH są również zaangażowani w działalność redakcyjną, prowadząc lub współredagując czasopisma naukowe wydawane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. Do najbardziej znanych i prestiżowych czasopism wydawanych przez zespoły redakcyjne z WH należą „Er(r)go: Teoria-Literatura-Kultura” (100 pkt. wg wykazu MNiSW) oraz „Przekłady Literatur Słowiańskich” (70 pkt. wg wykazu MNiSW).

Wydział Humanistyczny jest jednym z najaktywniejszych wydziałów UŚ, jeśli chodzi o liczbę składanych wniosków projektowych oraz liczbę pozyskanych grantów. W latach 2022-2024 suma wszystkich złożonych wniosków wyniosła 390. Ogólna liczba przyznanych grantów to 65 oraz 1 projekt realizowany we współpracy międzynarodowej z Czechami (OPUS+LAP). Łączna suma przyznanych środków w latach 2022-2024 to: 23 095 344 PLN. Najwięcej przyznanych grantów przypada na Instytut Literaturoznawstwa (26), a następnie Instytut Językoznawstwa (11).

Współpraca badawcza (krajowa i międzynarodowa) WH to ogromna liczba kontaktów, umów bilateralnych, formalnych i mniej formalnych rodzajów współpracy, w tym rozwijająca się współpraca badawcza w ramach konsorcjum Transform4Europe. Najistotniejszym partnerem w konsorcjum jest Uniwersytet Kraju Saary, lider konsorcjum, a także inicjator współpracy naukowej między mniejszymi jednostkami partnerskimi takimi jak centra badawcze (np. współpraca między UniGR Center for Border Studies oraz Śląskim Centrum Badań nad Pamięcią Regionalną i Transgraniczną).

Poszczególne instytuty zaangażowane są we współpracę międzynarodową, która obejmuje prace nad indywidualnymi i grupowymi projektami badawczymi i mniej sformalizowanymi badaniami. Jednostki Wydziału zaangażowane są w tej mierze w różnorakie poziomy współpracy z następującymi uczelniami europejskimi i światowymi: Uniwersytetem Karola w Czechach (Instytut Historii, Centrum Badań Nordystycznych i Staroangielskich), Uniwersytetem w Aarhus w Danii (Instytut Historii, Instytut Literaturoznawstwa, Centrum Badań Nordystycznych i Staroangielskich), Uniwersytetem Fraser Valley w Kanadzie (Instytut Literaturoznawstwa, Instytut Nauk o Kulturze), Uniwersytetem Kraju Saary w Niemczech (Instytut Literaturoznawstwa, Instytut Nauk o Sztuce, Instytut Nauk o Kulturze), Uniwersytetem Preszowskim w Słowacji (Instytut Historii).

Ponadto jednostki dydaktyczne Wydziału Humanistycznego UŚ (kierunki studiów) zaangażowane są w międzynarodowe wymiany kadry dydaktycznej i wymiany studenckie z szeregiem uczelni europejskich zarówno w ramach programu Erasmus+ (wszystkie kierunki studiów – wymiany z uczelniami w krajach Unii Europejskiej i Turcji) oraz w ramach umów bilateralnych z uczelniami w Chińskiej Republice Ludowej (filologia angielska, międzynarodowe studia polskie – Northeastern University i Shantou University), Kanadzie (wszystkie kierunki studiów i instytuty Wydziału Humanistycznego – wymiany z Uniwersytetem Alberta i Uniwersytetem Fraser Valley) oraz Korei Południowej (filologia angielska, lingwistyka stosowana – Hankuk University of Foreign Studies).

Międzynarodowa współpraca badawcza pracowniczek i pracowników WH to także zaangażowanie w działalność międzynarodowych organizacji naukowych oraz stowarzyszeń badawczych, wyjazdy na staże badawcze, stypendia naukowe i profesury gościnne. Wydział Humanistyczny gości co roku badaczki i badaczy z zagranicy, których wizyty wzbogacają ofertę naukową UŚ i pozwalają rozwijać współpracę bilateralną z licznymi ośrodkami akademickimi na całym świecie. Znaczące umiędzynarodowienie badań oraz wysoki, porównywalny z najlepszymi jednostkami europejskimi poziom naukowy to powody, dla których w ostatniej ocenie ewaluacyjnej za lata 2017-2021 Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (wówczas MEiN) przyznało kategorię A+ dyscyplinie literaturoznawstwo.

Wydział w każdym roku realizuje wiele wydarzeń popularyzujących naukę, w tym m.in. Noc Anglistów, Frankofonia, Slawdan, Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów, Luzofonia. W ramach tych wydarzeń proponowane są wykłady i warsztaty dla młodzieży szkół podstawowych oraz średnich. Od wielu lat Wydział może się pochwalić bardzo wysoką frekwencją uczestników na tych wydarzeniach. Popularyzacja nauk humanistycznych jest gwarantem rozwoju społeczeństwa, świadomości oraz podtrzymanie tradycji i historii. Toteż od początku istnienia Śląskiego Festiwalu Nauki (grudzień każdego roku) WH aktywnie angażuje się w jego realizację. W ramach samego WH działa kilkanaście studenckich kół naukowych, realizujących zadania rozwoju pasji do nauk humanistycznych.

Społeczność Wydziału jest szczególnie dumna z sukcesów swojej kadry naukowo-dydaktycznej, która gwarantuje realizację zarówno badań naukowych, jak i procesu kształcenia studentek i studentów na najwyższym, światowym poziomie.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni

Koncepcja kształcenia na kierunku kulturoznawstwo **wpisuje się w misję i strategię Uniwersytetu Śląskiego** (zob. **Załącznik K1_01**, treść dostępna także na stronie: <https://us.edu.pl/uczelnia/onas/strategia/>), zgodnie z którą „Uniwersytet jako społeczność studentów i nauczycieli/badaczy działa w przekonaniu, iż warunkiem dobrej pracy i dobrych efektów dydaktycznych jest wysiłek włożony w formowanie twórczej postawy wobec rzeczywistości. Zadaniem zajęć dydaktycznych jest wyzwolenie umiejętności stawiania pytań i następnie wspólnego poszukiwania odpowiedzi”. W myśl § 4 ust. 4 Statutu UŚ, w kształceniu studentek/studentów, doktorantek/doktorantów i uczestniczek/uczestników innych form kształcenia Uniwersytet dąży do przekazywania wiedzy, kształtowania umiejętności, poszanowania praw człowieka oraz pielęgnowania cnót obywatelskich i wartości demokratycznych. Koncepcja kształcenia na kierunku kulturoznawstwo w pełni koresponduje z tą ideą, gdyż głównym celem jest kształcenie studentek i studentów na wysokim poziomie merytorycznym, gwarantowanym przez związek z badaniami naukowymi w dyscyplinie wiodącej, do której kierunek został przyporządkowany, czyli w naukach o kulturze i religii. Wskazane w modułach kształcenia efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych odzwierciedlają wagę, jaką na kierunku kulturoznawstwo przykładają się do rzetelnego i odpowiedzialnego, a zarazem efektywnego realizowania misji UŚ. Studia te kształcą profesjonalistki i profesjonalistów dążących do rzetelnego uprawiania badań, mających szerokie horyzonty intelektualne, otwartych na odmienne poglądy i idee, rozumiejących rolę uniwersytetu w dziejach kultury i odpowiedzialnych za jego dziedzictwo.

Kulturoznawstwo jest kierunkiem oferującym profesjonalną wiedzę, budując twórcze postawy i kształtując poczucie odpowiedzialności za kulturę polską. Umożliwia indywidualizację programów studiów i wspiera mobilność studiujących poprzez kontakty z uczelniami w kraju i za granicą. Studentki i studenci kulturoznawstwa biorą udział w życiu uczelni poprzez wielokierunkową działalność naukową, kulturalną i artystyczną. Wysokiej jakości kształcenie odpowiada na potrzeby społeczno-gospodarcze globalizującego się świata, szczególnie w zakresie utrwalania i upowszechniania dziedzictwa kulturowego (regionalnego, narodowego, europejskiego...), edukacji kulturalnej oraz rozwoju życia kulturalnego (w tym artystycznego, filmowego, literackiego i teatralnego). Kierunek kształci specjalistów/ki w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego (w tym regionalnego), edukatorów/ki i animatorów/ki kultury. Proponuje nowoczesną ofertę dydaktyczną, pozwalającą absolwent(k)om podejmować skuteczne i konstruktywne działania na wciąż zmieniającym się rynku pracy. Ucząc nowoczesnie i atrakcyjnie, kształtuje twórcze i innowacyjne postawy, poczucie odpowiedzialności za kulturę regionu i kraju, otwierając edukację wyższą na najbliższe otoczenie, a także na globalizujący się świat.

Na studiach pierwszego stopnia kierunek kulturoznawstwo realizuje **ponadto Nową Koncepcję Studiów** wdrażaną w Uniwersytecie Śląskim (NKS) (<https://us.edu.pl/kandydat/nowa-koncepcja-studiow-na-uniwersytecie-slaskim/>) (więcej o NKS w opisie **Kryterium 2**). Opracowanie i wdrożenie tej koncepcji, nawiązującej do najbardziej rozwojowych form kształcenia akademickiego na świecie, jest jednym z działań w ramach *Strategicznego modelowania oferty dydaktycznej* Uniwersytetu Śląskiego. Kierunek kulturoznawstwo wdraża ją od roku akademickiego 2023/2024. W oparciu o nią studia pierwszego stopnia zbudowane są z 3 poziomów kształcenia: **kierunkowego, obszarowego i ogólnouniwersyteckiego**. Na każdym z nich studiujący mają możliwość kształtowania własnego, unikatowego programu studiów przez swobodny wybór modułów obieralnych. Na kierunku kulturoznawstwo zapewniono dostęp do wszystkich proponowanych w ramach kształcenia obszarowego modułów: *Spółczesność obywatelska i przedsiębiorczość, Cyfrowy świat, Ekspresja twórcza i krytyczne myślenie, Zdrowie i rozwój osobisty, Granice nauki oraz Środowisko naturalne i technologie*. W każdym obszarze początkowo uruchamiane są po dwa moduły. W kolejnych latach

liczba ta będzie sukcesywnie zwiększana. Dla zajęć udostępnia się student(k)om w formie asynchronicznej pakiety wiedzy – nagrane wykłady, z którymi muszą się zaznajomić przed realizacją zajęć warsztatowych. Do takiej formy kształcenia z możliwością wykorzystania metod i technik na odległość studentki i studenci są przygotowani już w pierwszym tygodniu zajęć na I roku studiów podczas tzw. dni adaptacyjnych. Studiujący mają także wolny wybór modułów dostępnych w ramach kształcenia językowego, wychowania fizycznego i Otwartych Modułów Uniwersyteckich (OMU) z poziomu kształcenia ogólnouniwersyteckiego.

Studentki i studenci kulturoznawstwa II stopnia również korzystają z oferty otwartych modułów fakultatywnych w ramach Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej (OOD: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-kształcenia/ogolnoakademicka-oferta-dydaktyczna/ood-opisy-modulow/>), których obecność w programie studiów pozwala rozwijać indywidualne zainteresowania studentek i studentów i poszerzać znajomość innych dyscyplin.

Przy opracowywaniu koncepcji kształcenia kierunkowego na kulturoznawstwie przyjęto założenie, że w trakcie pierwszych dwóch studiów pierwszego stopnia studentki i studenci nabywają i ugruntowują wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne właściwe dla obszaru kulturoznawstwa i wzmacniają je, realizując zajęcia gwarantujące stosowne kształcenie językowe oraz przyswajając zestaw treści przygotowujących ich do samodzielnego kształtowania swojej ścieżki edukacyjnej (<https://us.edu.pl/student/przewodnik-dla-osob-rozpoczynajacych-studia-na-universytecie-slaskim-2024-2025/>). Na wyższych latach kształcenie kierunkowe jest na studiach I stopnia wspomagane wybieranymi przez studiujących zgodnie z własnymi zainteresowaniami modułami kształcenia obszarowego oraz zajęciami z grupy otwartych modułów uniwersyteckich.

Program kształcenia na kierunku kulturoznawstwo podlega regularnemu przeglądowi (więcej na ten temat w opisie **Kryterium 10**), także w kontekście jego związków z misją i strategią Uniwersytetu. W związku z tym w roku 2023/2024 weszły w życie nowe programy kształcenia na studiach I i II stopnia.

1.2. Związek programu kształcenia z dyscyplinami naukowymi

Program studiów I i II stopnia realizowany jest w **profilu ogólnoakademickim**; w obu przypadkach przypisany jest on w **100% do dyscypliny nauki o kulturze i religii**. Na studiach I stopnia studentki i studenci uczestniczą w zajęciach pozwalających na poznawanie, doświadczanie i działanie w polu kultury filmu, sztuki, literatury teatru, komunikacji medialnej i międzykulturowej, dziedzictwa kulturowego Europy i świata czy literatury. Zdobywają rozległą wiedzę o poszczególnych dziedzinach kultury oraz umiejętności pozwalające na umiejętne poruszanie się w każdej z nich. Uzyskane w ten sposób kompetencje mogą stanowić dla studiujących punkt wyjścia do działań o charakterze praktycznym (organizacja wydarzeń w sektorze kultury, animacja kultury, edukacja kulturowa). W związku z tym część zajęć może być (i zazwyczaj jest) realizowana poza przestrzenią Uniwersytetu – w muzeach, galeriach, teatrach, kinach i innych miejscach. W programie kształcenia znajdują się również obowiązkowe praktyki (więcej na ich temat w opisie **Kryterium 2**). Studia kończą się przygotowaniem standardowej pracy licencjackiej lub (opcja dostępna dla osób, które rozpoczęły studia w roku akademickim 2023./2024 i późniejszych) projektu licencjackiego, mającego na celu wykorzystanie zdobytych w trakcie studiów umiejętności do upowszechniania i popularyzacji wiedzy o kulturze.

Kształcenie na studiach I stopnia jest realizowane w ramach trzech ścieżek:

1. *doświadczam* – ścieżka oferuje moduły, które dają możliwość zetknięcia się z kulturą artystyczną, filmową, literacką, medialną, teatralną oraz dziedzictwem kulturowym regionu, kraju i świata. Osoby prowadzące zajęcia wspólnie ze studiującymi podejmują refleksję nad ich znaczeniem i rolą w otaczającej nas rzeczywistości;
2. *poznaję* – jest to najobszerniejszy blok zajęć, w którego ramach studiujący zdobywają, pogłębiają i porządkują wiedzę oraz doskonałą umiejętność z zakresu analizy i interpretacji różnych tekstów i zjawisk kultury, potrzebne do zrozumienia otaczającej ich rzeczywistości;
3. *działam* – ta ścieżka ma charakter praktyczny; w jej ramach studiujący nie tylko poznają kulisy funkcjonowania i finansowania instytucji kultury i pokrewnych, lecz także biorą udział w

warsztatach z zakresu animacji kultury, ucząc się organizowania wydarzeń i pozyskiwania środków na ich realizację.

Przypisanie poszczególnych modułów do w/w ścieżek obrazuje załącznik **Zał_K1_02**.

Kształcenie na kierunku kulturoznawstwo II stopnia jest realizowane w ramach trzech

ścieżek:

1. *ścieżka badawcza* – prezentuje najważniejsze kierunki badań nad kulturą, przekazując wiedzę oraz kształcąc umiejętności z zakresu analizy i interpretacji różnych tekstów kultury, z uwzględnieniem perspektyw subdyscyplin składających się na nauki o kulturze (w tym antropologii kulturowej, filmoznawstwa, komunikacji kulturowej, teatrologii, kultury literackiej i innych); ścieżka ta obejmuje zdecydowaną większość zajęć objętych programem kształcenia każdej z trzech specjalności;
2. *ścieżka zawodowa* – przygotowuje studiujących do praktycznego wykorzystania wiedzy zdobytej w czasie studiów; obejmuje ona przewidziane w programie wszystkich specjalności zajęcia pierwszego semestru: *finansowanie kultury, organizowanie pracy w sektorze kultury*, a także zajęcia z modułu wybieralnego *projekty* realizowane w trzecim semestrze;
3. *ścieżka rozwojowa* – oferuje zajęcia o charakterze tutoringowym, mające pomóc studiującym w rozeznaniu lub sprecyzowaniu swoich zainteresowań badawczych (*tutoring badawczy*, pierwszy semestr) i profesjonalnych (*tutoring rozwojowy*, pierwszy semestr) oraz w znalezieniu sposobów na ich pogłębianie.

W ramach wybranych specjalności i seminariów studentki i studenci przygotowują prace dyplomowe, a po zdaniu egzaminu dyplomowego uzyskują tytuł magistra kulturoznawstwa. W ramach studiów II stopnia każda osoba studiująca po drugim semestrze dokonuje wyboru jednej spośród trzech dostępnych specjalności:

1. specjalność **filmoznawstwo** przygotowuje do prowadzenia zaawansowanych badań filmoznawczych. Oferuje wiedzę w zakresie kina najnowszego oraz jego miejsca wśród innych sztuk, mediów oraz rozmaitych zjawisk kultury cyfrowej. Przynosi wszystkim daje narzędzia pozwalające analizować i interpretować przekazy audiowizualne ze szczególnym naciskiem na filmy i seriale, pozwalając zarazem na doskonalenie warsztatu krytyka filmowego;
2. specjalność **kultury miasta** kształci umiejętności i daje wiedzę z zakresu problematyki miejskiej skoncentrowanej na estetyce miasta i komunikacji kulturowej. Uczy profesjonalnego komunikowania się – daje kompetencje, które pozwalają skutecznie informować i przekonywać oraz osadza je w kontekście praktyk miejskich i strategii. Osoba studiująca poznaje warsztat naukowy pozwalający diagnozować stan przestrzeni miejskiej w perspektywie estetycznej i komunikacyjnej, identyfikuje procesy komunikacyjne oraz artystyczne wykorzystujące nowe technologie, poznaje zasady podejmowania innowacyjnych rozwiązań przestrzennych i komunikowania o nich społeczeństwu;
3. specjalność **praktyki uczestnictwa w kulturze** przygotowuje osoby studiujące do prowadzenia zaawansowanych badań praktyk uczestnictwa w kulturze oraz uczy, jak opowiadać o nich w atrakcyjny i angażujący sposób. Daje narzędzia pozwalające realizować projekty historii mówionej, prowadzić profesjonalne jakościowe badania terenowe i pracować na materiałach archiwalnych, by wydobywać z nich unikalne treści. Szkoli także w technikach storytellingowych, pozwala doskonalić warsztat z zakresu publicystyki nowomediów i tradycyjnej oraz eksperymentować z praktykami performatywnymi, dramaturgią i projektowaniem treści ekspozycji muzealnych.

Część zajęć na studiach II stopnia może być (i zazwyczaj jest) realizowana poza murami Uniwersytetu, np. w muzeach, galeriach, teatrach, kinach i innych miejscach. Studia kończą się przygotowaniem i obroną pracy magisterskiej, która ma charakter badawczy i sytuuje się w obszarze tematycznym określonym nazwą wybranej specjalności: filmoznawstwa, kultury miasta lub praktyk uczestnictwa w kulturze.

1.3. Związek programu kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany

Studia na kierunku kulturoznawstwo ściśle powiązane są z działalnością naukową prowadzoną w Uniwersytecie Śląskim. Większość nauczycieli i nauczycielek akademickich prowadzących zajęcia na kierunku to pracowniczki i pracownicy badawczo-dydaktyczni, deklarujący swój udział w ewaluacji dyscypliny **nauki o kulturze i religii**, a w kilku przypadkach także w dyscyplinach **nauki o sztuce** oraz **literaturoznawstwo** (więcej na ten temat w opisie **Kryterium 4**). W zdecydowanej większości są oni pracowniczkami i pracownikami **Instytutu Nauk o Kulturze**, a w kilku przypadkach także **Instytutu Nauk o Sztuce** oraz **Instytutu Literaturoznawstwa** – wszystkie wymienione dyscypliny prowadzone w UŚ uzyskały w czasie ostatniej ewaluacji **kategorię A** (INoK, INoS) lub **A+** (IL). Zajęcia dydaktyczne na kierunku kulturoznawstwo są zgodne z kompetencjami i zainteresowaniami naukowo-badawczymi oraz doświadczeniem zawodowym nauczycielek i nauczycieli akademickich. Dorobek naukowy kadry prowadzącej zajęcia jest różnorodny i wpisuje się – między innymi – w takie subdyscypliny, jak: antropologia kultury, filmoznawstwo, teatrologia, komunikacja kulturowa, komunikacja wizualna, medioznawstwo, muzykologia, historia sztuki czy filozofia kultury. Ponadto obejmuje – między innymi – zagadnienia dotyczące: publicystyki, współczesnej kultury literackiej, pograniczy mediów, widowisk kulturowych (w tym muzycznych), neuroestetyki, teorii zmysłów, kultur wizualnych, praktyk performatywnych, mediów społecznościowych, komunikacji wiedzy i wielu innych.

Działalność badawcza prowadzona przez pracowników Wydziału Humanistycznego (WH), w tym prowadzących zajęcia na kierunku kulturoznawstwo ma charakter ciągły, interdyscyplinarny oraz międzynarodowy. W ramach prowadzonej działalności badawczej (jako członkowie zespołów badawczych lub w formie indywidualnej działalności badawczej) naukowcy realizują także **granty badawcze** (ich wykazy można znaleźć na stronach: <https://us.edu.pl/instytut/inok/nauka/projekty-badawcze-i-grantowe/>, <https://us.edu.pl/instytut/inos/nauka/projekty-badawcze/> i: <https://us.edu.pl/instytut/il/nauka/projekty-grantowe/>) oraz biorą udział w **konferencjach i seminariach**. Do najważniejszych osiągnięć naukowych będących wynikiem tej działalności, zaliczyć należy **publikacje pracowniczek i pracowników** zaangażowanych w kształcenie studentów na kierunku kulturoznawstwo. Wykazy najważniejszych z nich znajdują się na stronach:

- <https://us.edu.pl/instytut/inok/nauka/publikacje-2022-2025/> – wybrane publikacje pracowniczek i pracowników INoK w latach 2022-2025;
 - <https://us.edu.pl/instytut/inok/nauka/publikacje-2017-2021/> – wybrane publikacje pracowniczek i pracowników INoK w latach 2017-2021,
 - <https://us.edu.pl/instytut/inos/nauka/publikacje/> – wybrane publikacje pracowniczek i pracowników INoS;
 - <https://us.edu.pl/instytut/il/nauka/monografie/> – monografie pracowniczek i pracowników IL. Publikacje te są między innymi efektem prac działających na Wydziale Humanistycznym zespołów badawczych. W Instytucie Nauk o Kulturze, w którym pracuje większość osób prowadzących zajęcia na kierunku kulturoznawstwo, funkcjonują aktualnie następujące zespoły badawcze:
- Archiwum – tekst – scena. Przestrzenie performatywne współczesnego teatru;
 - Dziedzictwo kulturowe książki, ochrona i konserwacja zbiorów [temat badawczy: *Księgozbiory historyczne. Rekonstrukcja – charakterystyka- oddziaływanie kulturowe – ochrona – konserwacja*];
 - Filmoznawstwo i wiedza o mediach [temat badawczy: *Film i media w kulturze*];
 - Inteligentne metadane w kulturze;
 - Przestrzenie filmowe – teorie, estetyki, praktyki;
 - Trans-Indigena [temat badawczy: *Indygenne i lokalne formy ekspresji kulturowej w sztuce opowiadania, performansie, teatrze i dramacie oraz ich ramy instytucjonalne*];
 - Zespół Teorii i Historii Kultury [temat badawczy: *Kategorie kultury w badaniach humanistycznych*];
 - Zespół Badań Etnograficznych i Antropologicznych;

- Zespół Badawczy Organizacji Wiedzy [temat badawczy: *Badacz w cyfrowym świecie nauki, kultury i komunikacji naukowej*];
- Zespół kultury literackiej [temat badawczy: *Transformacje kultury literackiej w perspektywie aksjologicznej*].

Więcej informacji można znaleźć na stronie: <https://us.edu.pl/institut/inok/o-instytucie/zespoly-badawcze/>. Wykaz zespołów funkcjonujących w ramach Instytutu Literaturoznawstwa znajduje się na stronie: <https://us.edu.pl/institut/il/o-instytucie/zespoly-badawcze/>.

O prestiżowym charakterze dorobku pracowników i pracowniczek świadczą również **nagrody i wyróżnienia** uzyskane przez osoby prowadzące zajęcia na kierunku kulturoznawstwo (**Zał_K4_08**), w tym krajowe (np. 2 nagrody Polskiego Towarzystwa Badań nad Filmem i Mediami w kategorii najlepszej książki roku dla dr hab. Ilony Copik, prof. UŚ oraz prof. dra hab. Piotra Zawojkiego), zagraniczne (np. The Arts in Society International Award for Excellence in 2016 przyznana prof. dr hab. Aleksandrze Kunce) oraz stypendia takie jak Fulbright Slavic Award (przyznane dr hab. Justynie Budzik oraz dr Agacie Cowan-Stronciwilk). Dorobek każdego badacza i badaczki widoczny jest na stronach Instytutów oraz w systemie Portal Pracownika (więcej na temat tego dorobku oraz kompetencji kadry prowadzącej zajęcia w **Kryterium 4**). Profil badań pracowniczek i pracowników znajduje odzwierciedlenie w programie studiów, a ich dorobek uwzględniany jest w sylabusach zajęć, dzięki czemu zapewnia się dostęp do bieżącego stanu badań, z uwzględnieniem własnych prac badawczych.

PRZYKŁADY wykorzystania wyników działalności naukowej w opracowaniu i doskonaleniu programu studiów, jak również w procesie jego realizacji

- **PRZYKŁAD 1.: Wykorzystanie wyników działalności naukowej – inicjatywa pracownicza:**

Dr Adam Pisarek, autor m.in. artykułów *Museum as a Laboratory of Change* (2023), *Edukator w roli kuratora. Wystawa Moc Muzeum jako ćwiczenie z rozszerzania pola edukacji muzealnej* (2023) oraz *Museum as a Learning Organization: The Power of the Museum Exhibition and New Organizational Knowledge* (2023), zaprojektował cykl dwóch modułów, mogących stanowić wprowadzenie do zagadnień pracy kulturoznawcy w instytucjach kultury. W związku z tym w modyfikacji planu, która weszła w życie w roku akademickim 2023-2024 na studiach I stopnia wprowadzono nowe zajęcia: *działalność instytucji kultury* (pierwszy semestr, 15h) oraz *kulturoznawca w instytucjach kultury* (drugi semestr, 15h).

- **PRZYKŁAD 2.: Wykorzystanie wyników działalności naukowej – inicjatywa dyrekcji kierunku:**

W roku akademickim 2019-2020 do grona pracowników i pracowniczek związanych z kierunkiem kulturoznawstwo dołączyła dr hab. Bogumiła Mika, prof. UŚ, specjalistka m.in. w zakresie muzyki współczesnej oraz muzyki filmowej. Biorąc pod uwagę jej kompetencje badawcze oraz zgłaszane przez społeczność kierunku postulaty zwiększenia liczby godzin zajęć poświęconych muzyce, dyrekcja kierunku zaproponowała pracownicze prowadzenie poświęconych audialności zajęć fakultatywnych na studiach II stopnia.

O wynikach badań pracowników i pracowniczek osoby studiujące dowiadują się na zajęciach specjalistycznych (m.in. na seminariach, konwersatoriach lub warsztatach), co sprzyja zaznajamianiu z dyskusjami nad aktualnym *status quaestionis* oraz rolą macierzystego ośrodka w kształtowaniu się nowych interpretacji i ustaleń. Prowadzone przez konkretnych pracowników i pracowniczki badania naukowe są wskazówką dla osób studiujących przy wyborze promoterek/promotorów prac dyplomowych, które/którzy inspirują swoich seminarzystów i seminarzystki do podejmowania badań w różnych subdyscyplinach, ale także z uwzględnieniem zagadnień interdyscyplinarnych. Zgodnie z *Regulaminem Studiów w UŚ* (§34, **Zał_K1_03**) przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej uwzględnia się zainteresowania naukowe studentki/studenta, programy badawcze realizowane w dyscyplinie właściwej dla kierunku studiów oraz możliwości uczelni w zakresie opieki naukowej nad daną pracą dyplomową. Powstające w ramach seminariów dyplomowych prace są zwykle oparte na badaniach, których problematykę określa studiujący z pomocą promotorki/promotora. **Studenci i studentki nabywają więc umiejętności i kompetencji niezbędnych do prowadzenia badań, stanowiących podstawę pracy naukowej w zakresie kulturoznawstwa.**

Unikatowymi okazjami do nabywania takich umiejętności i kompetencji jest również możliwość uczestniczenia w projektach badawczych prowadzonych przez pracowniczki i pracowników związanych z kierunkiem kulturoznawstwo – zarówno tych grantowych, jak i realizowanych w ramach innych programów. W latach 2020-2024 studentki i studenci kulturoznawstwa brali udział w unikatowych działaniach wielu **grup projektowych** organizowanych w ramach programu *Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości* (Zał_K8_1b).

PRZYKŁADY możliwości zdobywania przez studentów kompetencji badawczych i udziału w badaniach

- **PRZYKŁAD 1.: Udział w grantie NCN:**

Do udziału w grantie Narodowego Centrum Nauki w ramach programu SONATA 17 prowadzonego przez dr Anetę Głowacką prof. UŚ *Procesy demokratyzacyjne w teatrach instytucjonalnych w Polsce. Procedury, mechanizmy i relacje władzy* (czas realizacji: od 3.10.2022 r. do 2.10.2025 r.) zaproszeni zostali studenci kulturoznawstwa: Dawid Hornik oraz Julia Czudaj.

- **PRZYKŁAD 2.: Udział w działaniach grupy projektowej w ramach programu *Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości*:**

W roku akademickim 2023-2024 dr hab. Magdalena Kempna-Pieniążek, prof. UŚ, autorka m.in. książki *Lekcje ciemności. Kino dokumentalne Wernera Herzoga* prowadziła w ramach programu *Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości* grupę projektową *Kino dokumentalne – od teorii do praktyki*, w której ramach studentki i studenci kulturoznawstwa (Roman Borys, Valeriia Priadka, Natalia Grzyska) mieli okazję wspólnie zgłębiać różne podejścia metodologiczne do zagadnień filmowego dokumentalizmu.

1.4. Sylwetka absolwenta oraz związek programu kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego

Koncepcje oraz cele kształcenia na kierunku kulturoznawstwo na studiach I i II stopnia są zorientowane na zróżnicowane potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego oraz zawodowego rynku pracy, co przejawia się m.in. w zaprojektowanej w nim **sylwetce absolwentki/absolwenta. Diagnostowaniu tych potrzeb służy m.in. współpraca z interesariuszami zewnętrznymi**, reprezentowanymi przez praktykodawców oraz członkinie i członków Rady Dydaktycznej oraz Rady Konsultacyjnej Kierunków Kulturoznawstwo i Kultury Mediów (**temat szerzej opisany w punkcie 1.5**).

Barometr zawodów (<https://barometrzwodow.pl/>), skupiający się na potrzebach pracodawców i zmianach w zapotrzebowaniu na pracowników w Polsce, wskazuje na równowagę popytu i podaży poszukujących pracy po studiach z zakresu nauk o kulturze w większości powiatów. Sytuacja ta znajduje odbicie w województwie śląskim, gdzie nie zauważa się nadwyżki osób poszukujących pracy wśród osób z takim wykształceniem. Raport *The Future of Skills: Employment in 2030* (<https://futureskills.pearson.com/research/assets/pdfs/technical-report.pdf>) ukazuje trendy kształtujące obecny i przyszły rynek pracy, które powodują rozwój zapotrzebowania na wiedzę, umiejętności i kompetencje posiadane przez specjalistów z zakresu kulturoznawstwa, potrafiących sprostać wyzwaniom związanym z przemianami technologicznymi (media cyfrowe) i cywilizacyjnymi (procesy globalizacyjne, ale także glokalizacyjne), szczególnie w obszarze działań artystycznych, projektowaniu, rozrywce i mediach. Raport uwypukla, że w przyszłości od pracujących będzie się oczekiwać rozległej wiedzy, co pozwala prognozować wzrost zapotrzebowania na osoby z wykształceniem humanistycznym, w tym specjalistów z zakresu kulturoznawstwa, którzy są w stanie uzyskać szerszy ogólny ogląd sytuacji niż osoby specjalizujące się w innych dziedzinach. Z analiz tych wynika, że rośnie zapotrzebowanie na pracowników wykazujących się zdolnością gruntownego analizowania zmediatyzowanej rzeczywistości, potrafiących dostrzegać różne rozwiązywania problemów, myślących kreatywnie, umiejących precyzyjnie się komunikować, wykorzystywać różne perspektywy i wymiary w ocenie sytuacji (w tym także związane z różnicami kulturowymi i światopoglądowymi), zarządzać informacjami oraz wykazujących umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej. W podobnym tonie przemawia raport *Infuture Institute. Praca: scenariusze przyszłości*

(<https://hatalaska.com/2016/10/10/praca-scenariusze-przyszlosci-raport/>), w którym wymieniono następujące umiejętności, które są obecnie doceniane na rynku pracy: kompleksowe rozwiązywanie problemów, krytyczne myślenie, kreatywność, zarządzanie ludźmi, współpraca z innymi, inteligencja emocjonalna, wnioskowanie i podejmowanie decyzji, zorientowanie na usługi, negocjacje, elastyczność poznawcza. Można zauważyć, że w przeważającej większości są to umiejętności tożsame z sylwetką absolwentek i absolwentów studiów na kierunku kulturoznawstwo w Uniwersytecie Śląskim.

Absolwentki i absolwenci kulturoznawstwa I stopnia są dobrze przygotowani do tego, by podjąć pracę w instytucjach kultury (teatrach, kinach, ośrodkach kultury, klubach, centrach dziedzictwa), w sektorze GLAM (galeriach, bibliotekach, archiwach, muzeach), mediach i sektorze kreatywnym (portalach, mediach sieciowych, agencjach interaktywnych, promocyjnych i reklamowych, stacjach radiowych i telewizyjnych). Są także cenionymi pracownikami w branży organizacji festiwali muzycznych, filmowych czy literackich. Rozwijają kompetencje w zakresie content designu i budowania marek w mediach społecznościowych. Program studiów I stopnia obejmuje praktyki zawodowe, które są okazją do zdobycia doświadczenia i nawiązania kontaktów z potencjalnymi pracodawcami, a zarazem pozwalają na nieustanne i bieżące monitorowanie przez dyrekcję kierunku oraz Radę Dydaktyczną tendencji dominujących na rynku pracy w sektorze kultury.

Na studiach II stopnia programy poszczególnych specjalności stanowią odpowiedź na specyficzne potrzeby obserwowane w otoczeniu społeczno-gospodarczym. Specjalność **filmoznawstwo** to program skierowany zarówno do pasjonatów filmu i seriali pragnących zbadać współczesną kulturę audiowizualną, jak i do osób zainteresowanych pracą (lub już pracujących) m.in. w kinach, centrach filmowych i medialnych, instytucjach zajmujących się organizacją festiwali filmowych, krytyczek/krytyków oraz edukatorek/edukatorów filmowych medialnych. W ramach specjalności **kultury miasta** studentki/studenci kształcą dobrą znajomość języka mediów, kodów komunikacyjnych oraz estetycznych uwarunkowań przestrzeni miejskiej. Absolwent(ka) tej specjalności specjalist(k)ą przygotowany/przygotowana do pracy w: instytucjach rządowych i organizacjach pozarządowych decydujących o charakterze miast w ich wymiarze lokalnym, w mediach tradycyjnych i elektronicznych, w reklamie i agencjach public relations, w instytucjach kultury zajmujących się organizacją imprez masowych i wydarzeń kulturalnych oraz edukacją medialną i artystyczną. Może pracować jako rzecznik prasowy instytucji miejskiej czy firmy, specjalista ds. kontaktów z mediami, specjalista ds. social media, doradca w zakresie prowadzenia kampanii PR i kampanii reklamowych. Z powodzeniem odnajdzie się w mediach i agencjach interaktywnych. Jest także przygotowany / przygotowana do tworzenia inicjatyw obywatelskich oraz projektów miejskich w ramach instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych. Z kolei specjalność **praktyki uczestnictwa w kulturze** kształci w zakresie technik storytellingowych, pozwala doskonalić warsztat z zakresu publicystyki nowomediowej i tradycyjnej oraz eksperymentować z praktykami performatywnymi, dramaturgią i projektowaniem treści ekspozycji muzealnych. Skierowana jest do osób zainteresowanych pracą badawczą i merytoryczną w sektorze GLAM (galerie, biblioteki, archiwa, muzea), edukacją i animacją kultury, działalnością kuratorską i publicystyczną, zawodem przewodnika i interpretatora dziedzictwa kulturowego.

1.5. Rola i znaczenie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia

Koncepcja i program kształcenia na kierunku kulturoznawstwo są tworzone, modyfikowane i realizowane w oparciu o **konsultacje z interesariuszami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi**. Konsultacje te prowadzone są **w sposób ciągły**, w trakcie całego roku akademickiego, za pomocą różnych środków i kanałów komunikacji, zarówno w ramach cyklicznie i regularnie odbywających się **spotkań i posiedzeń**, jak i w trakcie doraźnych **inicjatyw i działań**. Kontakty z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi są utrzymywane w szczególności poprzez:

- posiedzenia Rady Dydaktycznej Kierunków Kulturoznawstwo, Kultur Mediów i Historia Sztuki, w której uczestniczą przedstawiciele obu grup: interesariuszy wewnętrznych

(przedstawiciele i przedstawicielki społeczności studenckiej oraz pracowniczej) i zewnętrznych (przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego uczestniczący w spotkaniach Rady z głosem doradczym);

- cosemestralne spotkania z osobami prowadzącymi zajęcia na kierunku;
- regularne (co najmniej dwa w semestrze: zwykle październik i grudzień w semestrze zimowym oraz maj i czerwiec w semestrze letnim) spotkania ze studentkami i studentami kierunku;
- posiedzenia Rady Konsultacyjnej Kierunków Kulturoznawstwo i Kultury Mediów;
- zebrania zespołu ds. modyfikacji programów kształcenia i spotkania jego członków i członków z pozostałymi pracowniczkami i pracownikami;
- spotkania z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w ramach Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów *Otwarta Kultura*;
- badania fokusowe z udziałem osób studiujących;
- badania ankietowe prowadzone zarówno na poziomie ogólnouniwersyteckim (*Ankieta oceny pracy nauczyciela akademickiego*, uzupełniona o moduł: *Opinia pracownika* dostępny w serwisie Portal Pracownika), jak i na poziomie kierunku;
- monitorowanie wyników raportów dotyczących losów absolwentów opracowywanych raz w roku przez Biuro Karier UŚ;
- monitorowanie opinii praktykodawców wyrażonych w wypełnianych przez nich ankietach.

Szczególną rolę w zakresie kontaktu z interesariuszami obu grup pełnią prace w ramach **Rady Dydaktycznej Kierunków Kulturoznawstwo, Kultury Mediów i Historia Sztuki** (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/rady-dydaktyczne-kierunkow-studiow/kulturoznawstwo-kultury-mediow-historia-sztuki/>), powołanej na mocy § 83 Statutu Uniwersytetu Śląskiego, która jest organem doradczym i wspierającym dyrekcję kierunków w działaniach na rzecz jakości kształcenia. W jej skład, oprócz dyrektora i zastępców dyrektora kierunków, pracowników badawczo-dydaktycznych, dydaktycznych oraz przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych, wchodzi przedstawiciele i przedstawicielki społeczności studenckiej z każdego kierunku i poziomu studiów objętego działaniami rady, wskazani/wskazane przez samorząd studencki. Do zadań rady należy między innymi wyrażanie opinii o wszelkich sprawach dotyczących kształcenia na kierunku studiów oraz realizacja procedur wskazanych w Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK). Wśród kwestii poddawanych pod obrady rady dydaktycznej kierunków są: zmiany w programach studiów, kwestie dotyczące jakości kształcenia, zasady rekrutacji na studia, zasady odbywania praktyk zawodowych, procesu dyplomowania oraz inne kwestie dotyczące procesu kształcenia. Unikatowy charakter rady dydaktycznej pozwala na bezpośredni kontakt przedstawicieli i przedstawielek **wszystkich grup interesariuszy**; spotkania te umożliwiają zatem bezpośrednią wymianę opinii między studiującymi, przedstawiciel(k)ami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz pracowniczkami i pracownikami.

Od roku akademickiego 2023-2024 organem wzmacniającym kontakt z interesariuszami zewnętrznymi jest **Rada Konsultacyjna** (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/rada-konsultacyjna/>), w której skład wchodzi przedstawiciele ogólnopolskich i regionalnych instytucji kultury (muzea, instytucje filmowe, czasopisma). Rada działa w oparciu o *Strategię Współpracy (Załącznik K1_05)*, określającą jej podstawowy cel jako „działanie na rzecz wzmocnienia współpracy między społecznością kierunków kulturoznawstwo i kultury mediów a otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności w zakresach: poszerzania i poszukiwania nowych obszarów współpracy, konsultowania potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i synchronizacji tych potrzeb z działalnością dydaktyczną i popularyzatorską społeczności kierunków, realizowania wspólnych projektów i wzajemnego wspierania inicjatyw naukowych i kulturalnych, diagnozowania potrzeb, wyzwań, ale także możliwości, jakie wynikają ze współpracy Uniwersytetu z otoczeniem społeczno-gospodarczym w obliczu dynamicznie zmieniającego się sektora kultury, mediów oraz rynku pracy, diagnozowania i aktualizowania zestawów kompetencji szczególnie pożądanymi u osób podejmujących pracę w sektorze kultury, doskonalenia praktyk zawodowych i programów kształcenia kierunków kulturoznawstwo i kultury mediów”. W ramach dotychczasowych

prac dokonano m.in. konsultacji programów kształcenia kierunków kulturoznawstwo i kultury mediów, ze szczególnym uwzględnieniem praktyk zawodowych oraz rozpoczęto dyskusje na temat możliwości zacieśnienia współpracy między kierunkami i otoczeniem społeczno-gospodarczym w ramach zajęć projektowych ujętych w planach studiów.

Opinie interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych zbierane w czasie spotkań ze studiującymi, pracownikami, a także za pośrednictwem ankiet i raportów (w tym raportów z Biura Karier UŚ) są analizowane na spotkaniach zespołu ds. modyfikacji programów kształcenia, który w roku akademickim 2022-2023 spotykał się co dwa tygodnie w celu przygotowania kierunków kulturoznawstwo i kultury mediów do wejścia w Nową Koncepcję Studiów, a w roku akademickim 2023-2024 raz w miesiącu. Wśród analizowanych danych szczególnie miejsce zajęły **badania fokusowe** prowadzone od końca roku 2022-2023 **na wszystkich latach i poziomach studiów (łącznie ze studiami niestacjonarnymi)** w celu uzyskania możliwie obszernego i wieloaspektowego obrazu zarówno oczekiwań osób dopiero rozpoczynających studia, jak i opinii osób wkrótce je kończących (**Załącznik K1_04**). Oprócz tego wiosną 2022 roku przeprowadzono za pośrednictwem formularza MS Forms duże badanie ankietowe wśród społeczności studenckiej oraz wśród osób prowadzących zajęcia. Porównanie opinii i oczekiwań tych dwóch grup interesariuszy wewnętrznych (**Załącznik K1_06**) w zasadniczy sposób wpłynęło na proces modyfikacji programów kształcenia.

PRZYKŁADY wpływu interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych na opracowanie i doskonalenie koncepcji kształcenia

- **PRZYKŁAD 1.: Poziom ogólnouniwersytecki: wpływ interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na opracowanie Nowej Koncepcji Studiów**
Na poziomie ogólnouniwersyteckim szeroko zakrojone badania opinii, potrzeb i oczekiwań wszystkich grup interesariuszy prowadzone były w obrębie projektu Wyspy Wiedzy (<https://us.edu.pl/ksztalcenie/projekty-edukacyjne/dla-studentow/wyspy-wiedzy/>), realizowanego w ramach Programu Edukacja finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2014-2021 oraz Środków Krajowych (EOG/21/K4/W/0075). Projekt był realizowany wspólnie przez Uniwersytet Śląski, Islandzki Instytut Historii Naturalnej oraz Fundację na rzecz rozwoju Śląskiego Międzyuczelnianego Centrum Edukacji i Badań Interdyscyplinarnych w Chorzowie Edu-Res. Na podstawie badania zostały opracowane rekomendacje dla innowacyjnego i odpowiedzialnego rozwoju kształcenia uniwersyteckiego. Wyniki diagnozy miały zasadniczy wpływ na kształt Nowej Koncepcji Studiów wdrażanej w Uniwersytecie Śląskim, w tym na kierunku kulturoznawstwo, od roku akademickiego 2023-2024.
- **PRZYKŁAD 2.: Poziom grupy kierunków studiów: wpływ interesariuszy wewnętrznych na proces doskonalenia programu kształcenia**
Szczegółowa analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego wśród pracowniczek i pracowników oraz studentek i studentów w 2022 roku, a także wypowiedzi studenckich zebranych podczas badań fokusowych oraz głosów pracowniczych ujawniła interesującą korelację między niechęcią studiujących do dużej liczby zajęć zorientowanych na prezentowanie teoretycznych ujęć zjawisk kulturowych w pierwszych semestrach studiów, zgłaszaną przez nich potrzebą zwiększenia liczby zajęć o bardziej warsztatowym charakterze oraz obserwowaną przez prowadzących zajęcia trudnością z docieraniem ze specjalistycznymi treściami do osób rozpoczynających studia. Wychodząc naprzeciw postulatam obu grup interesariuszy zewnętrznych opracowano **nową koncepcję planu studiów I stopnia**, opartą na triadzie *doświadczam – poznaję – działam*. Zajęcia teoretyczne i specjalistyczne (*poznaję*) ulokowano na wyższych semestrach, z kolei w semestrach pierwszych zwiększono udział zajęć warsztatowych i praktycznych (*doświadczam i działam*).
- **PRZYKŁAD 3.: Poziom grupy kierunków studiów: wpływ interesariuszy zewnętrznych na proces doskonalenia programu kształcenia**
Jednym z tematów podejmowanych w czasie posiedzeń Rady Konsultacyjnej Kierunków Kulturoznawstwo i Kultury Mediów jest kwestia praktyk zawodowych. Na posiedzeniu w

dniu 13 grudnia 2024 roku Rada zarekomendowała niewielkie zmniejszenie liczby godzin praktyk na kierunkach kulturoznawstwo i kultury mediów (do 80) i przypisanie im 3 punktów ECTS, przy założeniu, że określona w programie kształcenia liczba godzin praktyk stanowi minimum, a osoby studiujące – w porozumieniu z praktykodawcą – mogą dobrowolnie zrealizować więcej godzin. Uznając zasadność tej propozycji, dyrekcja kierunku postanowiła przedstawić ją na najbliższym posiedzeniu Rady Dydaktycznej (lutym/marzem 2025 r.) jako propozycję modyfikacji programu kształcenia studiów I stopnia.

1.6. Program kształcenia wobec nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Program kształcenia na kierunku kulturoznawstwo na studiach I i II stopnia jest realizowany zgodnie z postanowieniami Wydziałowej strategii kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (**Załącznik K1_07**, <https://us.edu.pl/wydzial/wh/wydzialowa-komisja-ds-kształcenia-i-studentow/wydzialowa-strategia-kształcenia/>). Cele strategii korespondują z Zarządzeniem Rektora UŚ nr 176 z 15 października 2021 roku w sprawie zasad prowadzenia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Strategia została wypracowana zgodnie z § 2 ust. 6 zarządzenia i po uzyskaniu opinii wydziałowej komisji ds. kształcenia i studentów. Założeniem strategii jest wyznaczenie kierunku działań w organizacji kształcenia, dzięki którym zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość będą realizowane zgodnie z wiedzą metodyczną, osiągnięciami technologii oraz procedurami zapewniania jakości kształcenia, a także z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych modułów. Ogólne zasady oraz metodyka kształcenia zdalnego w UŚ zostały określone w materiałach opublikowanych w serwisie *Zdalny UŚ* (<https://www.zdalny.us.edu.pl/>)

Na mocy obowiązujących w UŚ regulacji, przed rozpoczęciem zajęć w każdym semestrze dyrekcja kierunku – w konsultacji z pracowniczkami i pracownikami oraz przedstawicielami społeczności studenckiej – ustala zestaw zajęć, które będą realizowane w formule zdalnej. Dobór tych zajęć jest zmienny, elastyczny, zależny od diagnozowanych na bieżąco potrzeb oraz kompetencji kadry dydaktycznej (wykaz takich zajęć, które były prowadzone w roku 2024-2025 znajduje się w załączniku **Załącznik K2_05**), przede wszystkim jednak traktowany jako **bezpośrednie rozwinięcie następujących efektów uczenia się**:

Na studiach I stopnia:

- W1-K01SN_U07: (Absolwent(ka)) potrafi porozumiewać się z **wykorzystaniem różnych kanałów i nowych technologii komunikacyjnych** ze specjalistami w zakresie medjoznawstwa i komunikacji kulturowej w tym z twórcami kultury i praktykami w języku polskim i językach obcych;
- W1-K01SN_K03: myśli i działa w sposób przedsiębiorczy, intensywnie i świadomie uczestnicząc w różnorodnych formach życia kulturalnego, **także za pośrednictwem mediów**; ma świadomość wartości życia kulturalnego regionu, kraju, Europy i świata.

Na studiach II stopnia:

- W1-K02SN_U07: (Absolwent(ka)) potrafi porozumiewać się z **wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych** z twórcami kultury oraz ze specjalistami w zakresie nauk o kulturze i pokrewnych dyscyplin naukowych w języku polskim i językach obcych; potrafi popularyzować wiedzę z zakresu szeroko pojętej kultury – tj. wiedzę naukową o kulturze, wiedzę o wytworach kultury i instytucjach kultury;
- W1-K02SN_K03: myśli i działa w sposób przedsiębiorczy, świadomie i systematycznie uczestnicząc w różnorodnych formach życia kulturalnego, **także za pośrednictwem mediów** i interesując się nowatorskimi formami wyrazu artystycznego oraz nowymi zjawiskami w kulturze.

Wychodząc z założenia, że trwałe wpisanie nauczania za pomocą metod i technik kształcenia na odległość do koncepcji kierunku kulturoznawstwa wymaga wcześniejszych gruntownych i

starannych badań oraz rozpoznań związanych m.in. z dobrymi praktykami, dyrekcja kierunku wzięła udział w międzynarodowym projekcie *ELEPHANT: E-learning prospects for humanities* (2020-2022) finansowanym w ramach programu Erasmus+ (<https://projekt-elephant.us.edu.pl/o-projekcie/>). Przeprowadzone w jego trakcie badania pozwoliły na zebranie szeregu obserwacji, które są brane pod uwagę w trakcie bieżącej organizacji procesu kształcenia.

1.7. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, z ukazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscyplinami naukowymi

Kulturoznawstwo na Uniwersytecie Śląskim to kierunek dla osób interesujących się różnorodnością kulturową świata oraz konkretnymi dziedzinami kultury – filmem, literaturą, nowymi mediami, sztuką, teatrem i szeroko rozumianym dziedzictwem kulturowym. Nowoczesny i przemyślany program studiów pozwala na lepsze zrozumienie naszej wielokulturowej rzeczywistości i daje narzędzia, by się w niej odnaleźć. Nastawiony jest na rozwój krytycznego i odpowiedzialnego myślenia. Kulturoznawstwo to dobry wybór dla wszystkich chcących połączyć rozwój osobisty z budowaniem ścieżki zawodowej. Społeczność pracowniczek, pracowników i studiujących tworzą humaniści i artyści, badacze i animatorzy kultury, teoretycy i praktycy różnych obszarów twórczości kulturowej, wspólnie organizujący otwartą, inspirującą i wspierającą przestrzeń nauki.

Modyfikację programu kształcenia, która weszła w życie w roku akademickim 2023-2024, poprzedził przegląd efektów uczenia się oraz treści programowych oferowanych przez inne akademickie ośrodki w Polsce prowadzące kierunki o nazwie kulturoznawstwo. Na tle innych programów kształcenia o tej nazwie śląskie kulturoznawstwo przejawia kilka cech dystynktywnych, czyniących je propozycją oryginalną. Do cech tych należą:

- unikatowa **koncepcja kształcenia kierunkowego**, oparta na studiach I stopnia na ścieżkach **doświadczam – poznaję – działam**, a na studiach II stopnia na ścieżkach badawczej, zawodowej i rozwojowej. Koncepcja studiów I stopnia zakłada stopniowe przygotowanie osób studiujących do rozumienia różnych przejawów kultury, a następnie działania w ich polu. Z kolei koncepcja studiów II stopnia jest nakierowana głównie na kształcenie kompetencji badawczych, nie pomijając zarazem potrzeb studiujących związanych z budowaniem przez nich kariery, w związku z czym w programie kształcenia uwzględniono m.in. zajęcia wspierające studentki i studentów w określaniu ich zainteresowań badawczych oraz poszukiwaniu dalszych ścieżek rozwoju;
- specyfika oferowanych **kierunkowych treści kształcenia**, zakładająca proporcjonalny udział zajęć związanych z **różnymi dziedzinami kultury: film, literatura, teatr i sztuki performatywne, dziedzictwo kulturowe** są reprezentowane przez przedmioty o zbliżonej liczbie godzin (w każdym przypadku jest to ok. 210 godzin). Moduły związane z historią kina czy teatru, interpretacją tekstów literackich, filmów i spektakli teatralnych, budujące kompetencje w zakresie analizowania praktyk medialnych czy performatywnych, a także wyposażające studiujących w wiedzę na temat historii kultury, rozmaitych jej ujęć teoretycznych oraz funkcjonujących w niej kodów (zarówno w odniesieniu do kultury polskiej i europejskiej, jak i w kontekście cywilizacji pozaeuropejskich i wierzeń świata) zostają wzmocnione zajęciami związanymi m.in. z komunikacją kulturową oraz estetyką, co sprzyja poszerzeniu i pogłębieniu oglądu różnych zjawisk kulturowych. Na studiach II stopnia treści kształcenia zostają ponadto badawczo ukierunkowane w ramach trzech specjalności, z których praktyki uczestnictwa w kulturze stanowią ofertę unikatową w skali kraju, rozwijając w studentkach i studentach świadomość oraz umiejętności związane z wykorzystaniem strategii storytellingu i historii mówionych w upowszechnianiu wiedzy o kulturze;
- włączenie programu kształcenia **w unikatową w ogólnopolskiej skali Nową Koncepcję Studiów**, zakładającą uzupełnienie kierunkowego kształcenia wspierającymi je zajęciami obszarowymi, dziedzinowymi oraz bardzo szeroką ofertą obieralnych modułów ogólnoakademickich, co w zasadniczy sposób modeluje **sylwetkę absolwentki/absolwenta**

jako osoby gotowej do podjęcia profesjonalnych działań w sektorze kultury, ale równocześnie orientującej się w zagadnieniach wykraczających poza specyfikę własnego kierunku, zdolną do elastycznego podejmowania różnych zadań i poszukiwania rozmaitych rozwiązań dla stawianych sobie zadań i problemów;

- uwzględnienie w programie kształcenia zagadnień istotnych z perspektywy rozwoju **regionu**: w planie studiów I stopnia znajdują się zajęcia poświęcone kulturze Górnego Śląska i Zagłębia; również zajęcia realizowane na studiach II stopnia, specjalność: praktyki uczestnictwa w kulturze (m.in. historie mówione, badania archiwów kultury) wiążą się z kulturą regionu. Świadomość odpowiedzialności za ochronę dziedzictwa i rozwój regionu jest również budowana w studentkach i studentach za sprawą **współpracy z instytucjami działającymi w obrębie województwa śląskiego** (studentki i studenci mają z nimi kontakt nie tylko w czasie realizacji praktyk zawodowych, lecz także w ramach zajęć takich jak: instytucje kultury, kulturoznawca w instytucjach kultury [studia I stopnia], organizacja pracy w sektorze kultury czy popularyzowanie dziedzictwa kulturowe [studia II stopnia]).

Kulturoznawstwo jest zatem kierunkiem budowanym w oparciu o ideę łączenia różnorodnych podejść wewnątrzdiscyplinowych, pokazywania ich przenikania i uzupełniania się, nieskupiającym się tylko na jednym obszarze, lecz dającym osobom studiującym nowoczesne narzędzia badania / doświadczenia / poznawania różnorodnej rzeczywistości kulturowej i uświadamiającym im złożoność relacji między tymi narzędziami i ścieżkami. Świadomość ta osadzana jest w teoretycznych ramach, ale także konstruowana w odniesieniu do regionalnych praktyk kulturowych, przy czym możliwość indywidualizacji toku studiów daje przestrzeń do budowania innowacyjnych doświadczeń dydaktycznych, wykraczających poza klasycznie definiowane granice dyscypliny.

Silne osadzenie kulturoznawstwa w dyscyplinie **nauki o kulturze i religii** powoduje nieustanną konieczność monitorowania i różnicowania efektów uczenia się tego kierunku w kontekście takich programów kształcenia, jak etnologia i antropologia kulturowa, ale także kultury mediów. Regularnie dokonywany przegląd efektów uczenia się kierunku, porównywanie ich z efektami uczenia się oferowanymi przez inne kierunki (zarówno w obrębie UŚ, jak i poza nim), a także dokonywane w ich obszarze modyfikacje **pozwalają na zachowanie specyficznego i unikatowego charakteru kulturoznawstwa**, a także upewnienia się, że są one zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie nauki o kulturze i religii. Korespondują one również z **zakresem działalności naukowej Uniwersytetu Śląskiego (zob. p. 1.3)**, co poświadczają osiągnięcia naukowe osób prowadzących zajęcia na kulturoznawstwie, w przeważającej części będących pracowniczkami i pracownikami Instytutu Nauk o Kulturze oraz Instytutu Nauk o Sztuce (dyrekcja kierunku współpracuje również m.in. z pracowniczkami i pracownikami Instytutu Literaturoznawstwa).

Efekty uczenia się na studiach I i II stopnia uwzględniają kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej.

PRZYKŁADY

- **kompetencje badawcze** uwzględniają m.in. efekty uczenia się takie jak:
na studiach I stopnia
W1-K01SN_U02: umie sformułować pytania badawcze i przeprowadzić analizę wyselekcjonowanych problemów, potrafi dobierać metody i narzędzia analityczne do badanego materiału, jest w stanie opracować wyniki badawcze i zaprezentować je w trakcie debaty, w postaci referatu bądź publikacji;
na studiach II stopnia
W1-K02SN_U02: posiada pogłębione umiejętności badawcze w zakresie analizy prac naukowych, syntezy różnych idei i poglądów; potrafi przeprowadzić analizę złożonych problemów, potrafi dobierać metody i stosować odpowiednie narzędzia badawcze, jest w stanie opracować i zaprezentować wyniki badawcze;
- **komunikowanie się w języku obcym** jest objęte efektami uczenia się:
na studiach I stopnia

KJ.2023_U: komunikuje się z otoczeniem jasno i zrozumiale w języku obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego wykorzystując posiadaną wiedzę oraz terminologię;

na studiach II stopnia

KJ.2023_U: komunikuje się z otoczeniem jasno i zrozumiale w języku obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego wykorzystując posiadaną wiedzę oraz terminologię specjalistyczną;

- do **kompetencji społecznych niezbędnych w działalności naukowej** odnoszą się efekty:
na studiach I stopnia

W1-K01SN_K04: ma świadomość szans i zagrożeń dla człowieka we współczesnym zmediatyzowanym świecie oraz sposobów, w jakie w ich zidentyfikowaniu pomagają metody i narzędzia z obszaru badań nad procesami komunikacyjnymi;

na studiach II stopnia

W1-K02SN_K04: korzystając ze zdobytych kompetencji w zakresie obcowania z wytworami kultury, umie formułować krytyczne opinie na temat posiadanej wiedzy; ma świadomość wagi dyskusji i debaty jako środka wspomagającego rozwiązywanie problemów poznawczych.

Oferując zaawansowaną, prowadzącą do specjalizacji **wiedzę** obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu nauk o kulturze, kulturoznawstwa uwzględnia w swoim programie kształcenia dorobek z takich obszarów, jak filmoznawstwo, teatrologia i sztuki performatywne, teoria kultury, teoria komunikacji, historia i teoria sztuki, sztuki plastyczne, antropologia kultury, krytyka i interpretacja literacka, teoria i antropologia literatury, teoria języka, metody badań lingwistycznych (efekty: W1-K01SN_W02 [studia I stopnia], W1-K02SN_W01 i W1-K02SN_W02 [studia II stopnia]). Program kształcenia koncentruje się przy tym na budowaniu świadomości kompleksowej natury języka oraz jego złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń w sensie ogólnym, jak również w odniesieniu do poszczególnych subdyscyplin kulturoznawczych, a także na rozwoju świadomości wielości języków poszczególnych dziedzin kultury i obszarów sztuk, a także różnorodności dyskursów w obszarze nauk humanistycznych (efekty W1-K01SN_W07 [studia I stopnia]; W1-K02SN_W06 [studia II stopnia]). W efekcie absolwenci i absolwentki kierunku zdobywają również zaawansowaną wiedzę o społecznym funkcjonowaniu człowieka: jego roli, miejscu, statusie, pozycji, prestiżu i ich społecznej dynamice (efekt W1-K01SN_W12 [studia I stopnia]), a także wiedzę o człowieku jako twórcy kultury, pogłębioną w odniesieniu do aktywności komunikacyjnej zapośredniczonej i niezapośredniczonej medialnie (efekt W1-K02SN_W08 [studia II stopnia]).

W zakresie **umiejętności** kierunek studiów koncentruje się z jednej strony na formułowaniu pytań badawczych i przeprowadzaniu merytorycznie poprawnej i metodologicznie adekwatnej analizy wyselekcjonowanych problemów (efekty W1-K01SN_U02 [studia I stopnia], W1-K02SN_U02 [studia II stopnia]), z drugiej natomiast na kształceniu kompetencji w **interpretacji tekstów kultury żywej** (efekt W1-K01SN_U04 [studia I stopnia], W1-K02SN_U05 [studia II stopnia]), rozumieniu ich w społecznym aspekcie, wskazywaniu ich funkcji (efekty W1-K01SN_U10 [studia I stopnia], W1-K02SN_U11 [studia II stopnia]), opisywaniu ich oraz komunikowaniu swoich spostrzeżeń na ten temat w różnych formach (debata, dyskusja, prace pisemne, wystąpienia ustne).

Specyficznie ukierunkowane jest także kształcenie w zakresie **kompetencji społecznych**, w którym kładzie się nacisk na myślenie i działanie w sposób przedsiębiorczy osiągnięte poprzez intensywne i świadome uczestnictwo w różnorodnych formach życia kulturalnego, w tym za pośrednictwem mediów (efekt W1-K01SN_K03 [studia I stopnia], W1-K02SN_K03 [studia II stopnia]). Istotne jest także budowanie świadomości fundamentalnych dylematów cywilizacji, w tym szans i zagrożeń dla człowieka we współczesnym świecie oraz sposobów, w jakie w ich zidentyfikowaniu pomagają metody i narzędzia z obszaru z obszaru badań nad procesami komunikacyjnymi (efekt W1-K01SN_K04 [studia I stopnia]) oraz dyskusja i debata jako środek wspomagający rozwiązywanie problemów poznawczych (efekt W1-K02SN_K04 [studia II stopnia]).

Efekty uczenia się kierunku kulturoznawstwo są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim i zostały opracowane w odniesieniu do właściwych poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji dla studiów I i II stopnia zostały zróżnicowane w dwóch aspektach:

- 1) **złożoności i stopnia pogłębienia problemów**, do których podejmowania studentki i studenci są przygotowywani, co bezpośrednio wynika z powiązania efektów z właściwymi charakterystykami PRK.

PRZYKŁAD

Efekt W1-K02SN_U02 (studia II stopnia) mówi o analizie **złożonych problemów**, dobieraniu metod, stosowaniu odpowiednich narzędzi, opracowywaniu i prezentowaniu wyników badawczych; podczas gdy efekt W1-K01SN_U02 (studia I stopnia) zakłada jedynie analizę wyselekcjonowanych problemów;

- 2) **zróżnicowania obszarów** objętych badawczą refleksją.

PRZYKŁAD

W programie studiów II stopnia pojawia się (niemający odpowiednika na studiach I stopnia) efekt W1-K02SN_W09 mówiący o pogłębionej wiedzy o procesach zmian komunikacyjnych związanych z wybranymi strukturami, instytucjami i więziami społecznymi, a także o świadomości ich korelacji z rozwojem technologii i systemów medialnych oraz znajomości rządzących tymi zmianami prawidłowości.

1.8. Wykorzystanie wzorców krajowych lub międzynarodowych

Nowa Koncepcja Studiów, od roku akademickiego 2023-2024 realizowana także na kierunku kulturoznawstwo, nawiązuje do międzynarodowych wzorców i doświadczeń, w tym do idei „multiwersytetu” (*multiversity*) sformułowanej przez Clarka Kerra w wykładzie otwierającym cykl pt. *Uses of the Univeristy*: „ten rodzaj uczelni nie został zaprojektowany, ale jest skutkiem rozwoju uniwersytetu, który stał się nie tylko wspólnotą studentów i uczonych, ale również konglomeratem różnych kultur naukowych, różnych sposobów uprawiania nauki w poszczególnych dziedzinach, wreszcie wciąż nowych oczekiwań osób studiujących wobec swojej edukacji (<https://us.edu.pl/pracownik/2023/03/17/dlaczego-potrzeba-nam-nowej-koncepcji-studiow-uniwersyteckich>). Nowa Koncepcja Studiów realizuje potrzebę wyposażenia absolwentów i absolwentek w kompetencje przyszłości oraz dąży do osiągnięcia przez nich wykształcenia, które pozwoli im efektywnie pokierować swoim życiem zawodowym, ale również rozumieć i świadomie wpływać na coraz bardziej złożony świat, w którym przyjdzie im żyć. Daje ona możliwość rozszerzania programu kształcenia oraz rozwijania indywidualnych zainteresowań i ambicji osoby studiującej. Program ten stanowi rezultat systemowej, wielopoziomowej współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Więcej informacji na temat założeń Nowej Koncepcji Studiów można znaleźć na stronie: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/nowa-koncepcja-studiow/>. Wybrane komponenty tej koncepcji są i były na bieżąco konsultowane i porównywane z doświadczeniami innych uniwersytetów m.in. w ramach corocznych edycji **Międzynarodowego Kongresu Jakości Kształcenia** (zob. <https://iceq.pl/>), w którym co roku biorą udział przedstawiciele zagranicznych uczelni.

Znaczącą możliwość wykorzystania wzorców międzynarodowych w tworzeniu koncepcji kształcenia na kierunku daje udział UŚ w konsorcjum **Transfrom4Europe** (<https://us.edu.pl/t4e/>), w którego ramach Uniwersytet Śląski w Katowicach, wraz z dziewięcioma zagranicznymi szkołami wyższymi (Uniwersytet Kraju Saary, Uniwersytet w Alicante, Estońska Akademia Sztuki w Tallinie, Universidade Católica Portuguesa, Uniwersytet Primorska, Uniwersytet im. Jeana Monneta w Saint-Étienne, Uniwersytet w Trieście, Uniwersytet Witolda Wielkiego w Kownie, Państwowy Uniwersytet w Mariupolu) tworzy uniwersytet europejski nakierowany na kształcenie i szkolenie studentek/studentów, kadry i interesariuszy z regionów, w których są usytuowane, tworząc nowe zasoby wiedzy, rozwijając badania i dostarczając rozwiązania dla głównych obecnych i przyszłych wyzwań społecznych. Zarówno studentki i studenci kulturoznawstwa (jako uczestniczki/uczestnicy zajęć), jak i nauczyciele i nauczycielki akademickie (jako prowadzący zajęcia i warsztaty) związane z tym kierunkiem, aktywnie włączają się w działania związane z T4E zarówno w murach macierzystej uczelni,

jak i w ramach współpracy z pozostałymi uniwersytetami tworzącymi konsorcjum (więcej na ten temat w kryterium 4).

Okazją do zapoznawania się ze wzorcami międzynarodowymi są również projekty grantowe (edukacyjne) realizowane przez osoby prowadzące zajęcia na kierunku kulturoznawstwo. W roku akademickim 2023-2024 zrealizowano dwa takie projekty, w ramach których odbyły się m.in. konsultacje dotyczące programów kształcenia i dobrych praktyk:

- *Analiza procesu kształcenia oraz badań naukowych w kontekście potrzeb rynku pracy i partnerów biznesowych. Projekt realizowany we współpracy z prof. Andrew Wittem (Harvard University); podsumowanie projektu: <https://us.edu.pl/podsumowanie-projektu-z-udzialem-prof-andrew-witta-z-harvard-graduate-school-of-design/>;*
- *Analiza procesu kształcenia oraz badań naukowych i designu w kontekście odpowiedzi na potrzeby społeczne, ekologii oraz partnerów biznesowych. Projekt realizowany we współpracy z dr. Jordanem Lacey (RM MIT, Melbourne, Australia); podsumowanie projektu: <https://us.edu.pl/podsumowanie-projektu-z-udzialem-dr-jordana-laceyego-z-universytetu-rmit-w-melbourne/>.*

Spostrzeżenia wynikające z wymiany opinii, która miała miejsce w ich czasie, będą brane pod uwagę podczas dalszych prac nad modyfikacją programu kształcenia na kierunku kulturoznawstwo (studia I i II stopnia).

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	<i>W koncepcji kształcenia należy określić strukturę programu, z uwzględnieniem specjalności, specjalizacji, przedmiotów specjalizacyjnych z zachowaniem jej elastyczności</i>	Zalecenie zrealizowane. Aktualna koncepcja kształcenia (opisana w punkcie 1.2.) uwzględnia strukturę programu (na studiach I stopnia: <i>doświadczam – poznaję – działam</i> ; na studiach II stopnia: <i>ścieżka badawcza – ścieżka zawodowa – ścieżka rozwojowa</i>), a na studiach II stopnia także specjalności (filmoznawstwo, kultury miasta, praktyki uczestnictwa w kulturze).
2.	<i>Należy rozważyć wprowadzenie na niestacjonarnych studiach I stopnia praktyk zawodowych, analogicznie jak na studiach stacjonarnych, dających studentom możliwość realizacji efektów kształcenia w sytuacjach zawodowych</i>	Zalecenie zrealizowane. Z uwagi na podjętą przez Radę Dydaktyczną w dniu 13.12.2024 uchwałę w sprawie likwidacji studiów niestacjonarnych na kierunku kulturoznawstwo, dalsze działania w tej kwestii tracą rację bytu. Usunięcie praktyk z programu studiów niestacjonarnych stanowiło odpowiedź na potrzeby i postulaty studentek i studentów niestacjonarnych, którzy – z uwagi na swoje pozaakademickie zobowiązania (zdecydowana większość z nich było osobami zawodowo aktywnymi, pracującymi w instytucjach kultury) potrzebowały czasu na realizację innych efektów uczenia się kierunku niż te objęte programem praktyk. Możliwość wprowadzenia praktyk do

		<p>programu kształcenia studiów niestacjonarnych I stopnia na kierunku kulturoznawstwo została poddana pod rozagę członkiń i członków Rady INKSI na posiedzeniu w dniu 19 marca 2019 roku. Rada INKSI utrzymała stanowisko, zgodnie z którym praktyki będą prowadzone na kierunku kulturoznawstwo jedynie na studiach stacjonarnych. Do roku akademickiego 2017/2018 włącznie na studiach niestacjonarnych na kierunku kulturoznawstwo w planie studiów obecne były praktyki na zasadach analogicznych do zasad prowadzenia praktyk na studiach stacjonarnych.</p>
--	--	--

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

Dobre praktyki:

- dobrą praktyką prowadzenie szeroko zakrojonych i różnorodnych (spotkania fokusowe, ankiety, opinie) **badania wśród interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych** związanych z projektowanymi modyfikacjami studiów zarówno na poziomie ogólnoakademickim, jak i kierunkowym, krajowym oraz międzynarodowym;
- za dobrą praktykę można uznać **zapewnienie realnego wpływu na program studiów** osobom studiującym ina dwóch płaszczyznach: 1) **projektowania programu studiów** – w ramach prac Rady Dydaktycznej Kierunku; 2) **kształtowania własnej ścieżki studiów** – przez możliwość realnego wyboru studiowanych modułów na każdym poziomie kształcenia (możliwość kształtowania własnej ścieżki studiów jest też jednym z tematów poruszanych w czasie spotkań ze studiującymi);
- dobrą praktyką jest **angażowanie studentek i studentów do realizacji projektów naukowych**, między innymi przez włączanie ich do zespołów badawczych w ramach grantów oraz grup projektowych;
- dobrą praktyką jest powołanie **Rady Konsultacyjnej**, dzięki której współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym przebiega w sposób systematyczny, regularny i zgodnie ze wspólnie przyjętą strategią;
- dobrą praktyką jest **modyfikowanie programu studiów pod kątem zwiększenia liczby godzin zajęć o charakterze warsztatowym, seminaryjnym i konwersatoryjnym**, które mają na celu wzmacnianie umiejętności i poszerzanie kompetencje społecznych, w szczególności w zakresie pracy w zespole, sprawności komunikacyjnej i argumentacyjnej oraz krytycznego myślenia.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z wynikami działalności naukowej uczelni w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany kierunek oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscypliną

Treści kształcenia przewidziane programem studiów na kierunku kulturoznawstwo zostały sformułowane w sposób szczegółowy i są dostosowane do koncepcji oraz celów kształcenia. **Wykazują zgodność z misją Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, zapewniają efektywność przekazywania wiedzy oraz kształtowania umiejętności i kompetencji społecznych.** Specyfika i zgodność treści programowych oraz przypisanych im efektów uczenia się uwzględnia, po pierwsze, aktualnie prowadzone na WH **badania oraz działalność naukową całej Uczelni**, a po drugie, **potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego**. Konstrukcja programu oraz wprowadzone rozwiązania organizacyjne umożliwiają realizację efektów uczenia się założonych dla kierunku. Przyjęte rozwiązanie zwiększa zarówno **kompetencje miękkie** (np. krytyczne myślenie, kreatywność, komunikatywność, współpraca, umiejętność organizacji pracy, wykonywanie poleceń, obowiązkowość), jak i **umożliwia indywidualizację rozwoju** i wyboru własnej ścieżki przez osoby studiujące.

Treści programowe na kierunku kulturoznawstwo uwzględniają zakres dziedziny **nauki humanistyczne** i gwarantują realizację wszystkich kierunkowych efektów uczenia się. Program kształcenia zawiera moduły, które obejmują zagadnienia będące przedmiotem badań naukowych, prowadzonych przez poszczególne pracowniczki i pracowników prowadzących zajęcia na kierunku. Jest ponadto wzbogacony o treści związane z praktycznym wykorzystaniem zdobywanej wiedzy.

Dobór kluczowych, obligatoryjnych treści kształcenia ściśle związany jest z **kierunkowymi efektami uczenia się**. Treści te określone są w programach studiów pierwszego i drugiego stopnia. Liczba godzin zajęć oraz liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia są określone w planie i programie studiów zgodnie z uregulowaniami prawnymi i wynoszą 180 ECTS (na studiach I stopnia) i 120 ECTS (na studiach II stopnia). Studia II stopnia dają osobom studiującym możliwość wyboru jednej z trzech specjalności: filmoznawstwo, kultury miasta, praktyki uczestnictwa w kulturze³. Od roku akademickiego 2023-2024, w którym wszedł w życie aktualny program kształcenia, specjalność kultury miasta nie została uruchomiona z braku dostatecznej liczby chętnych. Specjalności filmoznawstwo i praktyki uczestnictwa w kulturze cieszą się podobnym zainteresowaniem wśród studiujących, z niewielką liczebną przewagą studentek i studentów na pierwszej z nich (w roku akad. 2024-2025 filmoznawstwo jako swoją specjalność wybrało 14 osób; specjalność praktyki uczestnictwa w kulturze zgromadziła 10 osób).

Począwszy od roku akademickiego 2023/2024 program kulturoznawstwa I stopnia realizuje założenia Nowej Koncepcji Studiów (<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/nowa-koncepcja-studiow/>), podążającą za potrzebą wyposażenia absolwentek i absolwentów w kompetencje przyszłości oraz dążącą do osiągnięcia przez nich wykształcenia, które pozwoli efektywnie pokierować swoim życiem zawodowym, ale również rozumieć i świadomie wpływać na coraz bardziej złożony świat, w którym przyjdzie im żyć. Nowa Koncepcja Studiów zakłada model kształcenia licencjackiego, składający się z:

- **kształcenia kierunkowego** – tworzonego z **modułów kierunkowych** prowadzących do uzyskania dyplomu z danego kierunku;
- **kształcenia obszarowego** – w ramach którego osoby studiujące mogą wybierać zajęcia z oferty dostępnej w **sześciu obszarach** subsydyjnych wobec kształcenia kierunkowego. Obszary te to:

³ Zgodnie z aktualnymi wewnętrznymi regulacjami Wydziału Humanistycznego, uruchomienie specjalności jest możliwe w przypadku, gdy swoją chęć studiowania w jej ramach zgłosi co najmniej 8 osób studiujących. W praktyce na danym roku kulturoznawstwa II stopnia funkcjonują zwykle dwie specjalności, które spełniły ten wymóg.

Cyfrowy świat, Ekspresja twórcza i krytyczne myślenie, Granice nauki, Społeczeństwo obywatelskie i przedsiębiorczość, Środowisko naturalne i technologie oraz Zdrowie i rozwój osobisty;

- **kształcenia ogólnouniwersyteckiego, w tym Otwartych Modułów Uniwersyteckich (OMU)** – prowadzonych w różnych językach. W ramach tego poziomu oferowane jest także kształcenie językowe (lektoraty) oraz zajęcia z wychowania fizycznego.

Nowa Koncepcja Studiów daje osobom studiującym możliwość rozszerzania programu kształcenia oraz rozwijania indywidualnych zainteresowań i ambicji. W nowym programie zostały uwzględnione potrzeby interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

Moduły kierunkowe na kulturoznawstwie pierwszego stopnia dzielą się na moduły obligatoryjne i fakultatywne⁴. Do modułów **obligatoryjnych**, które realizują wszyscy studenci i studentki, zaliczono moduły kluczowe dla budowania umiejętności **rozumienia i badania kultury** w ujęciu zarówno historycznym (np. historia kultur starożytnych, historia kultury europejskiego średniowiecza i renesansu, historia kultury Europy XVII-XIX wieku), jak i teoretycznym (np. kulturoznawstwo – wprowadzenie, dzieje myśli teoretycznokulturowej, teorie kultury XX wieku), estetycznym (np. estetyka popkultury, estetyka muzyki) oraz komunikacyjnym (np. komunikacja kulturowa, komunikacja wizerunkowa), a także w najróżniejszych jej przejawach i obszarach, takich jak kultura filmowa (np. analiza i interpretacja dzieła filmowego, praktyki filmowe i medialne, kino polskie), literacka (np. czytanie świata – czytanie literatury; publicystyka – gatunki i formy), medialna (np. gry wideo), muzyczna (np. muzyka popularna, muzyka w świecie widowisk), teatralna (np. teatr w kulturze, współczesne praktyki teatralne). **Treści tych modułów zapewniają realizację wielu efektów uczenia się z zakresu wiedzy i umiejętności**, np. efektów W1-K01SN_W05 („zna i rozumie metody analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dyscyplin kulturoznawczych”) oraz W1-K01SN_U05 („potrafi rozpoznać różne rodzaje zjawisk i wytworów kulturowych, jak również artystycznych z zakresu filmu i nowych mediów, teatru i działań performatywnych, sztuk wizualnych i literatury; umie przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem wybranych metod, potrafi określić ich znaczenia oraz zrekonstruować i omówić sposoby ich oddziaływania społecznego, a także miejsce w procesie historycznokulturowym”). Istotnym aspektem oferowanych w ten sposób treści jest przy tym zwrócenie uwagi na wybrane problemy i dzieje zarówno kultur świata (dziedzictwo cywilizacji pozaeuropejskich), jak i kultury polskiej (np. kody kultury polskiej, kino polskie), co wiąże się m.in. z realizacją efektu uczenia się W1-K01SN_K02 („ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata, podejmuje działania mające na celu zachowanie dziedzictwa kultury”).

W grupie modułów kierunkowych uwzględniono również moduły **wspierające** budowanie w/w kompetencji, osadzające refleksję o kulturze w kontekstach filozoficznych (wybrane problemy filozofii zachodniej), historycznych (narracje historyczne w przestrzeni publicznej) czy artystycznych (historia sztuki, sztuka współczesna). Moduły te umożliwiają m.in. osiągnięcie kierunkowego efektu uczenia się W1-K01SN_W01, który mówi o znajomości miejsca i znaczenia nauk o kulturze w systemie nauk humanistycznych oraz ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej.

Integralną częścią grupy modułów obligatoryjnych są zajęcia kształcące **praktyczne umiejętności**, szczególnie przydatne w pracy w sektorze kultury, i wspierające **przedsiębiorczość** studiujących (np. elementy prawa autorskiego, instytucje kultury, kulturoznawca w instytucjach kultury, praktyki krytyczno-artystyczne, warsztaty dziennikarskie, warsztaty animacji kultury, strategie komunikacji marketingowej w nowych mediach). Moduły te umożliwiają m.in. osiągnięcie kierunkowego efektu uczenia się W1-K01SN_K03 („myśli i działa w sposób przedsiębiorczy, intensywnie i świadomie uczestnicząc w różnorodnych formach życia kulturalnego, także za pośrednictwem mediów; ma świadomość wartości życia kulturalnego regionu, kraju, Europy i świata”).

⁴ Niniejszy opis dotyczy programu kształcenia, który wszedł w życie w roku akad. 2023-2024. Aktualny III rok kulturoznawstwa I stopnia realizuje jeszcze program kształcenia, który został w wysokim stopniu zmodyfikowany w trakcie włączania kierunku do Nowej Koncepcji Studiów.

Kulturoznawstwo jest kierunkiem przyporządkowanym do dziedziny nauk humanistycznych, w związku z czym – zgodnie z obowiązującymi regulacjami – w grupie modułów obowiązkowych przewidziano również **zajęcia z obszaru nauk społecznych** (m.in. teoria komunikacji w działaniu, moduł obszarowy) o ogólnej wartości 11 punktów ECTS. Przed rozpoczęciem czwartego semestru – zgodnie ze swoimi zainteresowaniami i biorąc pod uwagę profil badań prowadzonych przez promotorkę/promotora – studentki i studenci dokonują wyboru proseminarium, a przed rozpoczęciem semestru piątego – seminarium licencjackiego, a także zajęć wspierających moduł seminaryjny z cyklu *warsztat kulturoznawcy*.

Osoby studiujące mają obowiązek zaliczania także modułów wybranych z oferty kierunkowych **modułów fakultatywnych** (zob. **Załącznik K2_06** i **Załącznik K2_07**), zgrupowanych w dwóch blokach tematycznych: *kultura Górnego Śląska i Zagłębia* oraz *edukacja kulturalna*; w szóstym semestrze dokonują ponadto wyboru jednego z modułów dostępnych w ramach wydziałowej (tzn. dostępnej dla studentek i studentów wszystkich kierunków Wydziału Humanistycznego) oferty modułów fakultatywnych z cyklu *moduł humanistyczny: nowoczesna komparatystyka*. Zajęcia fakultatywne mają formę konwersatoriów lub warsztatów. Studentkom i studentom proponowane są w ich ramach moduły podejmujące zróżnicowaną problematykę związaną z badaniami prowadzonymi przez wykładowczynie i wykładowców.

Moduły obszarowe to moduły wspierające kształcenie kierunkowe w ramach Nowej Koncepcji Studiów. Tworzy je grupa sześciu obszarów, spośród których studenci kulturoznawstwa uzyskują na różnych etapach studiów dostęp do przedmiotów wybieralnych z wszystkich cykli: *Cyfrowy świat, Ekspresja twórcza i krytyczne myślenie, Granice nauki, Społeczeństwo obywatelskie i przedsiębiorczość, Środowisko naturalne i technologie* oraz *Zdrowie i rozwój osobisty*. Każdy obszar składa się z kilku, pogrupowanych tematycznie modułów. W ramach każdego obszaru uruchamiane są po dwa moduły. W kolejnych latach liczba modułów w ramach każdego obszaru będzie sukcesywnie zwiększana. W ten sposób studium tworzą indywidualną ścieżkę kształcenia, a tym samym biorą odpowiedzialność za własną naukę. Interdyscyplinarny charakter tego poziomu kształcenia przygotowuje ponadto studium do pracy w różnych zawodach.

Oprócz kształcenia obszarowego w ramach Nowej Koncepcji Studiów, w semestrach czwartym, piątym i szóstym studentki i studenci mogą wybrać dodatkowe zajęcia w ramach oferty **Otwartych Modułów Uniwersyteckich (OMU)**. W semestrach czwartym i piątym wybierają po jednym takim module (30 godzin), w semestrze szóstym natomiast – dwa, przy czym jeden z nich powinien być modulem prowadzonym w języku obcym⁵. To, że w ramach OMU oferowane są zajęcia w językach obcych (głównie w języku angielskim), w znaczący sposób wpływa na zwiększenie kompetencji językowych studentów i studentek oraz na umiędzynarodowienie kształcenia. Zajęcia prowadzą wykładowcy z zagranicznych uniwersytetów (zwłaszcza z tych tworzących wraz z Uniwersytetem Śląskim uniwersytet europejski w ramach sojuszu Transform4Europe, <https://us.edu.pl/t4e/>). Program studiów I stopnia na kierunku kulturoznawstwa przewiduje także lektorat języka obcego. Studentki i studenci mają do wyboru języki: niemiecki, francuski, hiszpański, rosyjski, najczęściej jednak wybierają język angielski. Lektorat realizowany jest w wymiarze 120 godzin dydaktycznych (3 punkty ECTS w semestrze) i zapewnia uzyskanie przez osoby studiujące kompetencji językowych na poziomie B2. Za przygotowanie modułów i organizację lektoratów odpowiadają pracownicy i pracownicy Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych (<https://us.edu.pl/kolegium/spnjo/>).

Szeroka oferta modułów wybieralnych, zarówno kierunkowych, jak i pozakierunkowych: obszarowych oraz realizowanych w ramach OMU wiąże się z realizacją takich m.in. efektów uczenia się, jak MOB.2023_K01 („jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego oraz wykazuje się otwartością na pochodzące z nauki rozwiązania problemów poznawczych i praktycznych”) oraz OMU.2023_K01 („uznaje i wykorzystuje wiedzę z różnych dziedzin oraz jest gotów do zmiany opinii w świetle naukowo potwierdzonych argumentów”). Dzięki włączeniu tych efektów do katalogu efektów kierunkowych, wiedza,

⁵ Studentki i studenci, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2023-2024, będą mieli możliwość uczestniczenia w wybieralnych modułach prowadzonych w języku obcym na trzecim roku, tj. w roku 2025-2026.

umiejętności i kompetencje społeczne zdobywane w trakcie studiów są częściowo umiejscawiane w innych dziedzinach nauki, co pozwala studiującym na efektywniejsze przygotowanie do realiów życia zawodowego

Studia II stopnia na kierunku kulturoznawstwo zakładają rozszerzenie, pogłębienie i doskonalenie efektów uczenia się uzyskiwanych na studiach I stopnia. Zajęcia pierwszego semestru osoby studiujące realizują wspólnie, a moduły, które są oferowane, pokazują im szerokie spektrum namysłu nad kulturą i pozwalają zapoznać się ze specyfiką poszczególnych specjalności. Są zatem wśród nich zajęcia wprowadzające w zagadnienia filmoznawstwa (film i nowe media w kulturze), kultur miasta (miasto w kulturze) oraz praktyk uczestnictwa w kulturze (pola praktyk kulturowych), uzupełnione o zajęcia przekazujące wiedzę i kształtujące umiejętności przydatne w pracy w sektorze kultury (finansowanie kultury, organizacja pracy w sektorze kultury) oraz o tutoring (tutoring badawczy, tutoring rozwojowy) wspierające studiujących w procesie określania swoich zainteresowań naukowych oraz potrzeb związanych z dalszym rozwojem zawodowym. W planie tego semestru uwzględniono również **zajęcia z języka angielskiego** (zapewniające uzyskanie przez osoby studiujące kompetencji językowych na poziomie B2+). Wybór seminariów i specjalności następuje pod koniec pierwszego semestru, a zajęcia w ramach specjalności odbywają się od drugiego semestru. Po dokonaniu wyboru specjalności osoby studiujące mają możliwość wspólnego realizowania zajęć fakultatywnych. Wspólnie realizują także część obowiązkowych **zajęć z obszaru nauk społecznych**. Modułom z tego obszaru przypisano ogółem 7 punktów ECTS. Są to: wspólny dla wszystkich studiujących w pierwszym semestrze moduł Public Relations oraz wybieralny moduł społeczny z **Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej (OOD)**. W trzecim semestrze studentki studenci wszystkich specjalności są zobowiązani do wyboru modułu z OOD (<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-kształcenia/ogolnoakademicka-oferta-dydaktyczna/ood-opisy-modulow/>) (30 godzin, 2 ECTS), dzięki którym mają możliwość zrealizowania efektów uczenia się związanych ze zdobywaniem zaawansowanych umiejętności stawiania pytań badawczych i analizowania problemów lub ich praktycznego rozwiązywania na podstawie pozyskanych treści oraz zdobytych doświadczeń praktycznych i umiejętności z zakresu nauk społecznych. W ramach Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej oferowane są także zajęcia w językach obcych (przede wszystkim w języku angielskim).

Program studiów wszystkich trzech specjalności na studiach II stopnia na kierunku kulturoznawstwo został podzielony na moduły obligatoryjne, fakultatywne oraz dyplomowe. Grupy modułów obligatoryjnych oraz dyplomowych są zróżnicowane dla specjalności. Wśród **modułów obligatoryjnych** specjalności **filmoznawstwo** znalazły się moduły takie jak: interpretacja przekazów audiowizualnych, kino najnowsze, serialność w kulturze audiowizualnej, sztuka nowych mediów, film w perspektywach teoretycznych oraz film w kulturze cyfrowej. Do grupy modułów obligatoryjnych specjalności **kultury miasta** zaliczane są: antropologia miasta, analiza zachowań komunikacyjnych, design i miasto, analiza przekazów medialnych, projektowanie doświadczeń miasta, media w przestrzeni miasta, antropologia mody i ubioru, komunikacja międzykulturowa, promocja w przestrzeni miasta. Z kolei w ramach specjalności **praktyki uczestnictwa w kulturze** jako moduły obligatoryjne traktowane są: historie mówione, badania archiwów kultury, warsztaty form publicystycznych, badania terenowe, antropologia praktyk kulturowych, praktyki interpretacji, biografia: dokument i kreacja, warsztaty projektowania narracji oraz popularyzacja dziedzictwa kulturowego. **Taki dobór treści zapewnia realizację szeregu efektów uczenia się z zakresu wiedzy** (np. efektu W1-K02SN_W03, który mówi o szczegółowej wiedzy o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych obejmującej antropologię kultury, naukę o literaturze, naukę o teatrze i filmie, estetykę, komunikację kulturową i wiedzę o mediach) oraz **umiejętności** (np. efektu W1-K02SN_U05: „potrafi przeprowadzić pogłębioną analizę i interpretację zjawisk i wytworów kulturowych, jak również artystycznych z zakresu filmu i nowych mediów, teatru i działań performatywnych, sztuk wizualnych i literatury; w sposób świadomy stosuje metody wypracowane na gruncie nauk humanistycznych, potrafi określić znaczenia zjawisk i wytworów kulturowych oraz zrekonstruować i omówić sposoby ich oddziaływania społecznego, a także wskazać ich miejsce w procesie historycznokulturowym”).

W **grupach modułów dyplomowych** w każdej specjalności umieszczono **seminaria magisterskie** oraz zajęcia o profilu **metodologicznym**: dla specjalności *filmoznawstwo* takim modułem

jest metodologia badań nad filmem i nowymi mediami, dla specjalności *kultury miasta* – strategie językowe i wizualne w komunikacji, a dla specjalności *praktyki uczestnictwa w kulturze* – moduł perspektywy badań kulturoznawczych. **Ta grupa modułów jest powiązana i zapewnia realizację przede wszystkim tych efektów uczenia się, które mówią o metodologicznym przygotowaniu studentek i studentów do pracy badawczej** (zob. np. efekt W1-K02SN_W01: „ma pogłębioną, uporządkowaną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę o specyfice przedmiotowej, terminologicznej i metodologicznej nauk o kulturze oraz ich wybranych subdyscyplin, którą jest w stanie rozwijać i stosować w działalności profesjonalnej”; oraz efekt W1-K02SN_U02: „posiada pogłębione umiejętności badawcze w zakresie analizy prac naukowych, syntezy różnych idei i poglądów; potrafi przeprowadzić analizę złożonych problemów, potrafi dobierać metody i stosować odpowiednie narzędzia badawcze, jest w stanie opracować i zaprezentować wyniki badawcze”).

Grupy modułów fakultatywnych zostały tak zaprojektowane, aby studentki i studenci mieli okazję – w zależności od swoich wyborów – albo do poszerzania indywidualnych ścieżek kształcenia o dodatkowe obszary wykraczające poza obręb swoich specjalności, albo – wręcz przeciwnie – do jeszcze bardziej intensywnego pogłębiania jej tematycznego spektrum. W drugim, trzecim i czwartym semestrze studium wszystkich specjalności muszą obowiązkowo zrealizować po jednym module fakultatywnym z dwóch lub trzech obszarów; w semestrze drugim są to: *audialność, wizualność* oraz *krytyka artystyczna*, w semestrze trzecim: *projekty* oraz *zmysły*, a w semestrze czwartym: *codziennosc, nowe lokalności* oraz *kultury świata i kultura polska*. W ramach każdego z tych zakresów projektowane są w danym semestrze dwa autorskie i odmienne od siebie cykle zajęć, ściśle korespondujące z projektami i zainteresowaniami badawczymi prowadzących je pracowniczek i pracowników. Aby ułatwić studium dokonanie merytorycznych, przemyślanych wyborów w obrębie zajęć fakultatywnych, ich sylabusy przygotowywane i zatwierdzane są jeszcze przed rozpoczęciem rejestracji na zajęcia, dzięki czemu studentki i studenci z dużym wyprzedzeniem mogą zapoznać się m.in. z zakresem tematycznym zajęć. Dzięki takiemu rozwiązaniu oferta modułów fakultatywnych na studiach II stopnia jest nie tylko zróżnicowana i bogata, lecz także może być na bieżąco – i w zależności od potrzeb studium – elastycznie kształtowana. **Taka koncepcja zajęć fakultatywnych koresponduje między innymi z efektem uczenia się W1-K02SN_U04** dotyczącym umiejętności integrowania wiedzy z zakresu różnych subdyscyplin nauk o kulturze i wykorzystywania zdobytych umiejętności do badań nad różnymi obszarami kultury, a także z efektem W1-K02SN_K03 („myśli i działa w sposób przedsiębiorczy, świadomie i systematycznie uczestnicząc w różnorodnych formach życia kulturalnego, także za pośrednictwem mediów i interesując się nowatorskimi formami wyrazu artystycznego oraz nowymi zjawiskami w kulturze”).

PRZYKŁAD modelowania treści przedmiotów fakultatywnych w nawiązaniu do badań pracowniczek i pracowników oraz potrzeb studentek i studentów

Celem zajęć do wyboru *nowe lokalności* (kulturoznawstwo II stopnia) jest zapoznanie osoby studium z wybranymi perspektywami badawczymi zogniskowanymi wokół kategorii lokalności i jej rozmaitych realizacji w kulturze współczesnej. W zależności od decyzji osoby prowadzącej zajęcia, moduł może objąć szerokie spektrum refleksji, od wybranych zjawisk kultur lokalnych (np. filmowych, teatralnych lub artystycznych), po dziedzictwo kulturowe danego regionu i namysł nad relacją tego, co lokalne, ze zjawiskami o charakterze globalnym. W roku akademickim 2024-2025 treści tych zajęć zostały wymodelowane w trzech krokach:

KROK 1: analiza potrzeb i zainteresowań osób studium wyrażonych w ich wyborach specjalnościowych. Analiza ta wskazała na preferencje studium związane z obszarami filmoznawstwa oraz praktyk uczestnictwa w kulturze;

KROK 2: analiza zainteresowań badawczych pracowniczek i pracowników związanych z kierunkiem kulturoznawstwo. Analiza ta wykazała, że przedmiot *nowe lokalności* mógłby zostać poprowadzony przez dr hab. Joannę Aleksandrowicz, która w swojej pracy badawczej zajmuje się m.in. filmowymi wizerunkami hiszpańskich kultur lokalnych (np. Katalonia, Andaluzja, Kraj Basków) oraz przez prof. dr hab. Aleksandrę Kunce, specjalistkę w zakresie m.in. oikologii oraz tożsamości miejsca;

KROK 3: każda z prowadzących przygotowała autorski projekt zajęć *nowe lokalności*, korespondujący z własnymi badaniami. Oba projekty zostały przedstawione studium w formie sylabusów:

Oikologia jako nauka (o) domu. Punkty, miejsca, terytoria:
https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazZajecia&zaj_cyk_id=368911&gr_nr=1;

Obrazy lokalności w kinie hiszpańskim:
https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazZajecia&zaj_cyk_id=368911&gr_nr=2.

Procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych przez osoby studiujące w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących jest na studiach stacjonarnych **większy niż połowa** ogólnej liczby punktów ECTS objętych programem studiów (na studiach I stopnia wynosi on 116 ze 180 punktów, tj. 64%, podczas gdy na studiach II stopnia są to: 74 punkty ze 120 [62%] na specjalności filmoznawstwo, 73 punkty [61%] na specjalności kultury miasta oraz 76 punktów [63%] na specjalności praktyki uczestnictwa w kulturze), a liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach modułów wybieranych przez osoby studiujące wynosi **powyżej 30%** (na studiach pierwszego stopnia – 37%, a na studiach II stopnia: 50% na specjalności filmoznawstwo, 48% na specjalności kultury miasta oraz 49% na specjalności praktyki uczestnictwa w kulturze). Osoby studiujące mają możliwość wyboru treści kształcenia zarówno w ramach modułów kierunkowych, obszarowych jak i ogólnoakademickich oraz wydziałowych (na studiach pierwszego stopnia) oraz fakultatywnych i dostępnych w ramach Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej (studia drugiego stopnia). Zdecydowana większość zajęć oferowanych osobom studiującym na kulturoznawstwie **związanych jest z działalnością naukową prowadzoną przez pracowniczki i pracowników** (na studiach I stopnia – 79%, a na studiach II stopnia – 90%).

Kompetencje w zakresie języka obcego zdobywane są w ramach zajęć z lektoratów językowych (studia I i II stopnia). Student(ka) po ukończeniu **lektoratu na studiach I stopnia (120 godzin na studiach stacjonarnych i 80 godzin na studiach niestacjonarnych)** posiada umiejętności językowe na poziomie B2, zgodnie z wymogami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. **Na studiach II stopnia lektorat z języka angielskiego jest prowadzony na poziomie B2+ w wymiarze 30 godzin** (więcej informacji na ten znajduje się w punkcie 2.2).

Treści programowe na kierunku kulturoznawstwo gwarantują realizację wszystkich kierunkowych efektów uczenia się. Program kształcenia zawiera **wiele modułów, które obejmują zagadnienia będące przedmiotem badań naukowych, prowadzonych przez poszczególnych pracowników i pracowniczki prowadzące zajęcia na kierunku.**

PRZYKŁADY treści związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki o kulturze i religii

- na poziomie **koncepcji modułów**: jednym z obszarów badawczego zainteresowania prof. dr hab. Andrzeja Gwoźdźcia są zagadnienia kultury filmowej na Górnym Śląsku. Zainteresowania te znalazły wyraz w wielu publikacjach (np. w cyklu siedmiu tomów serii *Z dziejów kina na Górnym Śląsku*). Badania prowadzone w tym zakresie przez pracownika znajdują odzwierciedlenie w treściach modułu do wyboru *dzieje kultury na Górnym Śląsku* (<https://informator.us.edu.pl/modules/112342/>), który w roku akademickim 2024-2025 pracownik prowadził na studiach I stopnia (sylabus: https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazGrupyZajec&zaj_cyk_id=334339);
- na poziomie **treści sylabusu**: pracowniczki i pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku kulturoznawstwo są zachęceni do włączania wyników swoich badań do programów poszczególnych zajęć na poziomie sylabusów, co znajduje odzwierciedlenie w przywoływanej literaturze oraz doborze tematyki zajęć. Jednym z wielu przykładów tej strategii są prowadzone przez prof. dra hab. Piotra Zawojkiego zajęcia z modułu *sztuka nowych mediów* (studia II stopnia), ściśle powiązane na poziomie sylabusu z badaniami prowadzonymi przez redaktora monografii *Bio-techno-logiczny świat. Bio art oraz sztuka technonaukowa w czasach posthumanizmu i transhumanizmu* (zob. https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazZajecia&zaj_cyk_id=358534&gr_nr=1).

2.2. Dobór metod kształcenia

Na kierunku kulturoznawstwo metody kształcenia pozostają w ścisłym związku z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Program studiów przewiduje zajęcia dydaktyczne w formie wykładów, warsztatów, konwersatoriów, laboratoriów, lektoratów, tutoringów i seminariów dyplomowych. Na studiach I stopnia uwzględnia również zajęcia z wychowania fizycznego prowadzone przez Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu UŚ (<https://cwfis.us.edu.pl/>).

Każdorazowo wybór metod kształcenia pozostaje w gestii pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych WH oraz prowadzących zajęcia specjalistów i specjalistek zewnętrznych. W ramach Nowej Koncepcji Studiów został opracowany katalog metod dydaktycznych, które znajdują odzwierciedlenie w metodach stanowiących podstawę zajęć oraz są widoczne w sylabusach. Wybór metod jest determinowany szeregiem czynników, wśród których wskazać należy: formę zajęć, liczebność i strukturę grupy zajęciowej, zaplanowane do zrealizowania zadania dydaktyczne, przede wszystkim zaś treści merytoryczne oraz efekty uczenia się przypisane do danego modułu. W zależności od formy i tematyki zajęć, wykorzystuje się między innymi: metody podające (wykłady, w tym problemowe i konwersatoryjne), metody aktywizujące – dyskusje, *case study*, projekty, gry dydaktyczne, burze mózgów, zadania domowe, kwerendy, debaty, eseje, prezentacje zespołowe lub indywidualne.

Przyjęte standardy kształcenia, w których kładzie się nacisk na maksymalne dopasowanie środków przekazu do możliwości i potrzeb studentek i studentów, zachęcają wykładowców do wzbogacania zajęć o prezentacje lub inne materiały multimedialne. W toku nauczania, dla zwiększenia efektywności nauczania oraz uzyskania informacji o poziomie recepcji przekazywanych treści, stosuje się **wykłady o charakterze częściowo konwersatoryjnym i problemowym**. Wykłady takie w większym stopniu niż realizowane tradycyjną metodą, aktywizują osoby studiujące, zwiększają efektywność zdobywania wiedzy oraz sprzyjają rozwojowi dodatkowych umiejętności i kompetencji społecznych.

PRZYKŁAD zastosowania takich metod

można znaleźć w sylabusie modułu *dziedzictwo cywilizacji pozaeuropejskich* (studia I stopnia): https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazGrupyZajec&zaj_cyk_id=367932.

Formuła konwersatoriów, warsztatów, tutoringów i seminariów narzuca stosowanie metod dydaktycznych, które stymulują samodzielne zdobycie informacji z podanych źródeł, przetworzenie treści przekazanych metodami podającymi, a następnie zastosowanie ich w działaniu. Przyjęty profil absolwenta/absolwentki studiów I i II stopnia zakłada, że jest on(a) gotowy/-a do podjęcia pracy zawodowej w różnych obszarach, w sposób elastyczny i kreatywny podchodząc do zmieniającego się rynku pracy, co będzie wymagało zdolności do pełnienia wielu ról. Aby przygotować studentki i studentów do pełnienia takich zadań, **konieczne jest bezpośrednio ich zaangażowanie w proces kształcenia przy użyciu metod problemowych i aktywizujących, w tym na przykład zespołowej pracy projektowej**.

PRZYKŁAD zastosowania takich metod

można znaleźć w sylabusie modułu *projekty* (studia II stopnia): https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazGrupyZajec&zaj_cyk_id=368902.

Część modułów na studiach I i II stopnia prowadzona jest przy wykorzystaniu metody *blended learning* – równolegle do zajęć realizowanych kontaktowo zakładane są zespoły w MS Teams, w których umieszczane są dodatkowe materiały, zadania, ćwiczenia oraz prowadzona jest korespondencja z osobą prowadzącą. Wśród narzędzi wspomagających nauczanie znajduje się szereg aplikacji, które uatrakcyjniają proces dydaktyczny, ułatwiają nauczyciel(k)om przygotowanie interesujących materiałów dydaktycznych, jak np. Canva, MS Forms, Mentimeter, Padlet i in. Narzędziem znacząco wpływającym na zwiększenie kompetencji językowych jest aplikacja Grammarly, na którą licencję Uniwersytet Śląski w Katowicach za darmo udostępnia swoim pracowni(cz)kom, doktorant(k)om, a także student(k)om. Grammarly to praktyczne narzędzie służące profesjonalnej korekcie pisowni w języku angielskim, które, dzięki wbudowanym funkcjom, w czasie rzeczywistym

wskazuje błędy ortograficzne, stylistyczne, gramatyczne i interpunkcyjne oraz sugeruje poprawną wersję analizowanego tekstu.

Dzięki tak zróżnicowanym metodom kształcenia osoby studiujące mają możliwość osiągnięcia efektów uczenia się różnymi sposobami. Nabywają kompetencje niezbędne do wykonywania różnych zawodów powiązanych z profilem kierunku, na którym studiuje, jak również zyskują gotowość do angażowania się w życie społeczne. W szczególności uczą się krytycznego myślenia, diagnozowania i analizowania różnych problemów, planowania oraz prowadzenia badań z zakresu nauk o kulturze. Podczas poszczególnych zajęć studentki i studenci mają możliwość pracy zarówno indywidualnej, jak i zespołowej, co wyposaża ich w kompetencje indywidualnej odpowiedzialności za powierzone zadania oraz kształci w nich zdolność do wypracowania porozumienia w kwestiach spornych.

PRZYKŁADY powiązania metod kształcenia z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych na kierunku kulturoznawstwo

- w zakresie wiedzy: efekty uczenia się I i II stopnia zakładają zdobywanie wiedzy obejmującej terminologię, teorie i metodologię z zakresu kulturoznawstwa (na studiach I stopnia jest to efekt W1-K01SN_W02; na studiach II stopnia: efekt W1-K02SN_W01). Z efektami tymi powiązane są często stosowane na zajęciach metody wykładu, wykładu problemowego i wykładu konwersatoryjnego. Przykład ich zastosowania można znaleźć w sylabusie modułu *perspektywy badań kulturoznawczych* (studia II stopnia): https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazGrupyZajec&zaj_cyk_id=358537;
- w zakresie umiejętności: efekty uczenia się I i II stopnia zakładają kształcenie umiejętności logicznego i spójnego argumentowania w trakcie dyskusji i debaty z wykorzystaniem poznanych ujęć teoretycznych i metodologicznych nauk o kulturze (na studiach I stopnia jest to efekt W1-K01SN_U06; na studiach II stopnia: efekt W1-K02SN_U06). Z efektami tymi powiązane są często stosowane na zajęciach metody debaty i dyskusji. Przykład ich zastosowania można znaleźć w sylabusie przedmiotu *współczesne praktyki teatralne* (studia I stopnia): https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazGrupyZajec&zaj_cyk_id=367945;
- w zakresie kompetencji społecznych: efekty uczenia się I i II stopnia zakładają kształcenie przedsiębiorczej postawy poprzez intensywnie i świadome uczestnictwo w różnorodnych formach życia kulturalnego, także za pośrednictwem mediów ((na studiach I stopnia jest to efekt W1-K01SN_K03; na studiach II stopnia: efekt W1-K02SN_K03); przykład dostosowania metod do tego efektu znaleźć można w sylabusie zajęć *strategie komunikacji marketingowej w nowych mediach* (studia I stopnia), w którego ramach osoby studiujące mogą m.in. zaprojektować strategię marketingową dla wybranego podmiotu: https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazGrupyZajec&zaj_cyk_id=368930).

Nauczanie języków obcych w Uniwersytecie Śląskim w ramach lektoratów na studiach pierwszego stopnia prowadzone jest w ramach pasm językowych określonych zarządzeniem Rektora nr 182/2023 z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia lektoratów z języków obcych (**Załącznik K2_01 i Załącznik K2_02**). Realizację efektów uczenia się w zakresie języków obcych reguluje uchwała Senatu nr 385/2023 z dnia 23 maja 2023 r. w sprawie wytycznych dotyczących wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów prowadzonych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (**Załącznik K2_03**, <https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/6396/5/?reporef=%2F%3Fsearch-global%3Duchwa%25c5%2582a%2B385%252f2023>).

Program studiów pierwszego stopnia przewiduje zajęcia z wybranego języka obcego w postaci lektoratu w wymiarze 120 godzin (4 moduły lektoratu realizowane w czterech kolejnych semestrach po 30 godzin w każdym), za które student(ka) uzyskuje 12 punktów ECTS (4 semestry po 3 punkty ECTS). Po ukończeniu lektoratu student(ka) uzyskuje umiejętności językowe właściwe dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji — co zapewnia posługiwanie się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Przed rozpoczęciem zajęć student(ka) jest

zobowiązany/zobowiązana do wykonania testu diagnozującego poziom kompetencji językowych, którego wynik nie tylko decyduje o przypisaniu do odpowiedniej grupy z wybranego języka, lecz także stanowi precyzyjną diagnozę, która ukazuje, w jaki sposób rozwijać znajomość języka, aby uzyskać wymagany poziom kompetencji językowych (dzięki diagnozie wskazane zostają odpowiednie ścieżki rozwoju dla danej osoby). Dodatkowo dla osób chętnych organizowane są zajęcia wyrównawcze (<https://us.edu.pl/kolegium/spnjo/komunikaty/zajecia-wyrownawcze-2/>).

W nauczaniu języka obcego wykorzystywane są głównie **metody aktywizujące**, w tym: praca w grupach, metody projektowe, prezentacje multimedialne, a także – metody i techniki kształcenia na odległość. Uzyskanie przez studenta/studentkę biegłości językowej na poziomie B2 potwierdzone może być ma kilka sposobów, które zostały określone w §5 Zarządzenia Rektora UŚ nr 182/2023 z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia lektoratów z języków obcych (**Załącznik K2_01**). Student(ka) może zdać egzamin poświadczający, uzyskać średnią w wysokości minimum 4,75 z każdego modułu lektoratu oraz zdobyć akademicki certyfikat znajomości języka obcego wydawany przez UŚ. Może również przedłożyć odpowiedni certyfikat zewnętrzny na ekwiwalentnym poziomie (wykaz uznawanych certyfikatów stanowi załącznik nr 1 do wskazanego wyżej Zarządzenia 182/2023, zob. **Załącznik K2_02**) lub suplement do dyplomu ukończenia studiów poświadczający znajomość języka na poziomie minimum B2 czy też zrealizować co najmniej jeden semestr studiów w uczelni zagranicznej w języku obcym (np. w ramach programu Erasmus+), podczas których zdobędzie minimum 30 punktów ECTS na zajęciach w języku obcym. Studentki i studenci mogą także korzystać z dodatkowej oferty kursów organizowanych przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych (SPNJO, <https://us.edu.pl/kolegium/spnjo/poza-lektoratem/kursy/>).

Na studiach drugiego stopnia posługiwanie się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w wyższym stopniu w zakresie specjalistycznej terminologii (odpowiednim dla poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji) zapewnia realizacja obowiązkowego **lektoratu z języka angielskiego** (30 godzin, 2 p. ECTS), w którego ramach studentki i studenci muszą wykazać się znajomością odpowiednich pojęć specjalistycznych w obrębie dyscypliny oraz umiejętnością czytania i komunikowania się w języku specjalistycznym związanym ze swoim kierunkiem podczas prowadzonych zajęć.

Warto także pamiętać, że osoby studiujące mają możliwość skorzystania z wyjazdów w ramach programu **ERASMUS+**, a także coraz częściej biorą udział w kursach organizowanych w ramach sojuszu **Transform4Europe** (<https://us.edu.pl/t4e/>), podczas których doskonalą umiejętność posługiwania się językiem angielskim.

2.3. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Uniwersytet Śląski w Katowicach zapewnia wszystkim pracownikom, pracownikom oraz osobom studiującym bezpłatne konto w usłudze Office365, pozwalające korzystać ze zbioru aplikacji firmy Microsoft, a także konto w usłudze Google Workspace, pozwalające korzystać ze zbioru aplikacji firmy Google. Społeczność uniwersytecka ma ponadto możliwość skorzystania z dostępu do platformy Moodle. Metody i techniki kształcenia na odległość przyjęte na Wydziale Humanistycznym, w tym również na kierunku kulturoznawstwo, można podzielić na: **formy synchroniczne**, w ramach których kontakt następuje online w czasie rzeczywistym między prowadzącym/prowadzącą a student(k)ami i pomiędzy samymi student(k)ami, zgodnie z przyjętym harmonogramem zajęć oraz **formy asynchroniczne**, które polegają na zaznajamianiu się studentek i studentów z materiałami dydaktycznymi w czasie przez siebie wybranym; formami takimi są m.in. quizy, testy i inne zadania do samodzielnego rozwiązania, projekty grupowe i indywidualne.

Otwartość nauczycielek i nauczycieli akademickich na nowe technologie sprzyja kształtowaniu podobnych postaw otwartości u studentów, którzy chętnie przygotowują i przedstawiają na forum – między innymi – prezentacje multimedialne czy prace wykorzystujące nowoczesne platformy internetowe (np. YouTube; kierunki kulturoznawstwo i kultury mediów dysponują własnym kanałem na tej platformie: <https://www.youtube.com/channel/UC1oTlv51Hqv91O1uglAW8g>). Prace zespołowe z zastosowaniem różnych technik informacyjnych sprzyjają kształtowaniu wielu

umiejętności, elastyczności, wykorzystywaniu mocnych stron każdego z członków i członkiń grupy jak również kreatywności niezbędnej w pracy naukowej.

W Uniwersytecie Śląskim prowadzenie zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest regulowane przez Zarządzenie nr 176 Rektora UŚ z dnia 15 października 2021 r. (**Załącznik K2_04**). Zgodnie z nim studentki i studenci są zobowiązani do odbycia szkoleń z zakresu korzystania z platform nauczania na odległość, wykorzystywanych przez Uniwersytet. Na stronie internetowej Centrum Kształcenia na Odległość: <https://el.us.edu.pl/cko/> udostępnia się student(k)om materiały szkoleniowe, przygotowujące do samodzielnego udziału w zajęciach z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Osoby studiujące przed rozpoczęciem nauki mają obowiązek zapoznać się z **Vademecum studentkim** <https://us.edu.pl/student/studia/obowiazkowe-szkolenia/>, na które składają się szkolenia zamieszczone na platformie e-learningowej: 1.) szkolenia w zakresie BHP; 2.) pierwsze kroki z narzędziami do pracy zdalnej – Teams i Moodle; 3.) pierwsze kroki w UŚ. Za pomocą platformy e-learningowej obsługiwanej przez Centrum Kształcenia na Odległość przeprowadzane są także nieobowiązkowe szkolenia dla osób studiujących z pierwszego roku z modułu z przysposobienia bibliotecznego. Platforma e-learningowa umożliwia również zdalny dostęp do aktualizowanych na bieżąco materiałów do zajęć. Centrum Kształcenia na Odległość zapewnia także bieżącą pomoc techniczną zarówno osobom studiującym, jak i nauczycielom i nauczycielkom akademickim realizującym zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zajęcia prowadzą osoby, które odbyły przeszkolenie przygotowujące do ich prowadzenia).

Zgodnie z Zarządzeniem 176/2021 Rektora UŚ, również część zajęć kierunkowych na kulturoznawstwie I i II stopnia jest realizowana za pomocą metod i technik kształcenia na odległość. Organizacja tych zajęć odbywa się w oparciu o *Wydziałową strategię kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość* (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/wydzialowa-komisja-ds-ksztalcenia-i-studentow/wydzialowa-strategia-ksztalcenia/>; **Załącznik K1_07**), zgodnie z którą dyrekcja kierunku podejmuje decyzję o realizacji zajęć zdalnych z uwzględnieniem specyfiki modułów, efektów kształcenia oraz kompetencji nauczycielek i nauczycieli akademickich w zakresie prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. *Wydziałowa strategia...* określa również zasady dotyczące:

- a) ewidencji zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na danym kierunku w danych cyklach kształcenia wraz ze wskazaniem ilości punktów ECTS przypisanych tym modułom, przy czym procentowy udział punktów ECTS realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w danym cyklu kształcenia powinien wynosić od 10 do 30%;
- b) zawierania w sylabusie informacji o prowadzeniu zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość ze wskazaniem wykorzystywanej platformy oraz określeniem, w jakim zakresie zajęcia będą realizowane w trybie synchronicznym i asynchronicznym;
- c) modułów, które nie powinny być realizowane w formule zdalnej;
- d) wyjątkowych sytuacji (np. wyjazd na staż, krótkoterminowy wyjazd dydaktyczny lub wyjazd naukowy), ze względu na które prowadzący mogą uzyskać od dyrektora kierunku zgodę na prowadzenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość części zajęć w semestrze.

Zgodnie z zasadami określonymi w *Wydziałowej strategii...* na kierunku kulturoznawstwo prowadzona jest ewidencja zajęć realizowanych przy użyciu metod i technik kształcenia na odległość (**Załącznik K2_05**). O tym, które zajęcia są realizowane w takiej formie, decyduje corocznie dyrekcja kierunku, biorąc pod uwagę wymienione wyżej czynniki, a także uwzględniając opinie i postulaty interesariuszy wewnętrznych.

PRZYKŁAD

W przeprowadzonej w 2022 roku wewnętrznej ankiecie (więcej na ten temat w Kryterium 1) zarówno osoby studiujące, jak i prowadzące zajęcia na kierunku kulturoznawstwo postulowały możliwość realizowania części wykładów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Biorąc pod uwagę te spostrzeżenia, dyrekcja kierunku wyznaczyła do realizacji w formule zdalnej część wykładów na studiach stacjonarnych I stopnia (np. kino nieme, teoria komunikacji w działaniu).

W opracowywaniu koncepcji kształcenia zdalnego na kierunku kulturoznawstwo brane są również pod uwagę wyniki badań przeprowadzonych w ramach projektu *ELEPHANT – E-learning Prospects for Humanities*, finansowanego przez Narodową Agencję Programu Erasmus+ (2020-1-PL01_KA203-081599, <https://projekt-elephant.us.edu.pl/strona-glowna/>) i realizowanego przez Uniwersytet Śląski w Katowicach we współpracy z Presovska Univerzita v Presove (Słowacja), Kazimiero Simonaviciaus Universitetas (Litwa), Universita Degli Studi di Salerno (Włochy) oraz Zapadoceska Univerzita v Plzni (Czechy). Jednym z elementów projektu było opracowanie *Narzędziownika* stanowiącego praktyczny katalog dla nauczycieli i nauczycielek akademickich z bogatą ofertą ćwiczeń, zadań itp. *Narzędziownik* skupia się na metodyce zdalnego ucznia. Nauczyciele i nauczycielki akademickie mogą także korzystać ze opracowanego, m.in. przez pracowników WH *Przewodnika po kształceniu zdalnym w Uniwersytecie Śląskim* (<https://us.edu.pl/student/wp-content/uploads/sites/3/Zdalny-US/Przewodnik-po-kształceniu-zdalnym-w-Uniwersytecie-Śląskim.pdf>).

2.4. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia

Na poziomie Uniwersytetu dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentek i studentów, w tym z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia są zawarte w *Regulaminie studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach*. Są to: **IDS** – indywidualne dostosowanie studiów; **IOS** – indywidualna organizacja studiów; **ITS** – indywidualny tok studiów; **ISM** – indywidualne studia międzyobszarowe.

Osoby z niepełnosprawnością po spełnieniu określonych kryteriów (aktualne orzeczenie o niepełnosprawności lub inny równoważny dokument) mogą studiować w ramach indywidualnego dostosowania studiów – **IDS** (<https://us.edu.pl/student/studia/tok-studiow-2/wsparcie-i-fundusze-dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb-indywidualne-dostosowanie-studiow/>). Jedną z form dostosowania systemu wsparcia do potrzeb studentów i studentek z niepełnosprawnościami jest także powołanie **Wydziałowych Koordynatorów ds. Dostępności** (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/koordynatorzy/>). Wśród ich obowiązków można wyróżnić:

- pełną dostępność (drogą mailową, telefoniczną, przez komunikatory internetowe oraz osobiście) dla studentek i studentów z niepełnosprawnościami oraz wymagających wsparcia w procesie dydaktycznym,
- kontakt między osobą studiującą a nauczyciel(k)ami w związku z dostosowaniem procesu dydaktycznego do potrzeb studenta/studentki, pośredniczenie między osobą studiującą a nauczyciel(k)ami we wszystkich sprawach trudnych, wymagających wyjaśnienia,
- wspieranie nauczycieli i nauczycielek akademickich w sytuacjach nietypowych, jakie mogą występować podczas zajęć dydaktycznych z udziałem osób z niepełnosprawnościami,
- informowanie społeczności Wydziału o odbywających się szkoleniach w zakresie pracy z osobami o szczególnych potrzebach dydaktycznych,
- wsparcie dla asystentów osób z niepełnosprawnościami poprzez ustalanie zakresu ich zadań oraz wyjaśnianie wątpliwości związanych ze sposobem realizacji tych zadań.

Dostosowanie procesu dydaktycznego do potrzeb osób studiujących polega na ustaleniu i wdrożeniu sposobu przekazywania wiedzy, który w najlepszy sposób umożliwi przyswojenie treści dydaktycznych przez studentkę/studenta. Służą temu między innymi: dodatkowe terminy konsultacji, usprawiedliwienie nieobecności w przypadku choroby lub konieczności leczenia szpitalnego, wydłużony czas egzaminu i zaliczenia, wydłużenie sesji egzaminacyjnej, dostosowanie formy egzaminu i zaliczenia do możliwości osoby studiującej (forma pisemna lub ustna), zgoda na zmianę grupy zajęciowej, udostępnianie dodatkowych materiałów dydaktycznych (np. teksty zawierające treści zajęć zapisane dużą czcionką), indywidualne wyznaczenie zakresu materiału do przygotowania, możliwość

korzystania z dyktafonu po uzyskaniu zgody osoby prowadzącej zajęcia (dostępna również dla wszystkich studiujących). Ponadto student(k)om, którzy/które zgłoszą taką potrzebę, przyznawana jest pomoc osobistego asystenta, którego główną funkcją jest wsparcie osoby z niepełnosprawnością w sprawach organizacyjnych, takich jak kontakt z dziekanatem i kadrami dydaktyczną, ustalanie terminów i lokalizacji zajęć, pomoc przy przemieszczaniu się na terenie uczelni i przy sporządzaniu notatek podczas zajęć.

W ramach programu *DUO – Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną i otwartą* (<https://www.duo.us.edu.pl/>) Uczelnia organizowała szereg szkoleń dla kadry akademickiej, które przybliżyły tematykę związaną z koniecznością dostosowania kształcenia dla studentów ze specjalnymi potrzebami. **W szkoleniach tych wzięła udział znaczna część osób prowadzących zajęcia na kierunku kulturoznawstwo.** Również w ramach projektu *POWER II Jeden Uniwersytet Wiele Możliwości* realizowano szkolenie z zakresu efektywnego procesu dydaktycznego z osobami przejawiającymi zaburzenia w kontaktach społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem zespołu Aspergera (więcej na temat tych szkoleń w załącznikach do opisu **Kryterium 4**).

Na stronie <https://us.edu.pl/pracownik/poradniki/> (po zalogowaniu) dla pracowniczek i pracowników dostępne są **poradniki: Kontakt z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Poradnik dla pracowników Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Trudne sytuacje w relacjach ze studentami. Zasady postępowania i scenariusze rozmów**, które są rozprowadzane wśród społeczności uczelni także w wersji papierowej.

Osoby studiujące, którym aktualna sytuacja uniemożliwia kontynuowanie toku studiów na zasadach ogólnych, mogą skorzystać z Indywidualnej Organizacji Studiów (**IOS:** <https://us.edu.pl/student/studia/tok-studiow-2/ios-czyli-indywidualna-organizacja-studiow/>). Jest to przyznawana na jeden semestr forma pomocy, polegająca na specjalnym trybie organizacji zajęć. Pozwala to na: indywidualne ustalenie sposobów realizacji uczenia się w zakresie przewidzianym dla danego modułu – wybór grupy ćwiczeniowej, ustalenie terminów zajęć kontaktowych, w szczególności wcześniejsze wychodzenie z zajęć, nieobecność na niektórych zajęciach etc.; indywidualne ustalenie terminu i sposobu weryfikacji efektów uczenia się (egzaminów, zaliczeń) – z uwzględnieniem harmonogramu przyjętego na danym kierunku studiów. Indywidualizacja procesu uczenia się jest także możliwa poprzez podjęcie Indywidualnego Toku Studiów (**ITS:** <https://us.edu.pl/student/studia/tok-studiow-2/indywidualny-tok-studiow/>) przez studentki i studentów, którzy spełniają warunki jego otrzymania (§ 17 Regulaminu studiów). O ITS może ubiegać się osoba, która ukończyła przynajmniej pierwszy semestr studiów, przedstawiła szczegółową koncepcję realizacji ITS i spełnia jedną z przesłanek: 1) uzyskała średnią ocen powyżej 4,5 w poprzedzającym wniosek semestrze studiów lub średnią ocen powyżej 4,0 z dotychczasowego przebiegu studiów; 2) została zatrudniona w Uczelni w związku z uzyskaniem indywidualnego albo zespołowego grantu na finansowanie działalności badawczej; 3) ukończyła z oceną celującą studia pierwszego stopnia, po których podjęła studia drugiego stopnia. Taki tok studiów student(ka) może realizować od pierwszego roku, jeśli jest laureatem/laureatką lub finalist(k)ą olimpiad stopnia centralnego, laureatem/laureatką konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich lub finalist(k)ą mistrzostw sportowych o charakterze ogólnokrajowym lub międzynarodowym w kategoriach młodzieżowych. W ramach ITS student(ka), z uwzględnieniem swoich zainteresowań, dobiera moduły do realizacji procesu uczenia się w zakresie przewidzianym na danym kierunku oraz w zakresie dodatkowym, a także może uczestniczyć w wybranych pracach naukowo-badawczych czy też rozwojowych i wdrożeniowych. W UŚ istnieje także możliwość studiowania na Indywidualnych Studiach Międzyobszarowych (**ISM:** <https://us.edu.pl/kolegium/ism/>), podczas których student(ka) sam(a) buduje swój indywidualny program studiów. Może wybierać zajęcia na wszystkich kierunkach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, wskazując jeden lub więcej kierunków wiodących, na których zdobędzie dyplom, a swój rozwój naukowy i zawodowy wzbogaca o dowolnie wybrane zajęcia na innych kierunkach. Przez cały czas trwania studiów taką osobą opiekuje się wybrany przez nią tutor.

Przy zastosowaniu poszczególnych rozwiązań indywidualizujących proces dydaktyczny student(ka) kulturoznawstwa może liczyć na pomoc ze strony dyrekcji kierunku, wydziałowych koordynatorów ds. dostępności, wykwalifikowanego personelu dziekanatów, przedstawicieli

Samorządu Studentów, pozostających w bieżącym kontakcie z Władzami Wydziału, w szczególności z prodziekanem ds. studenckich i kształcenia. Pomocy w tym względzie udzielają również Centrum Obsługi Studentów oraz Dział Kształcenia – jednostki administracji centralnej Uczelni.

Indywidualizacja i dostosowanie kształcenia realizowane są również przez:

- programy wymiany studentów, w szczególności Erasmus+ i MOST, na zasadach w nich obowiązujących,
- możliwość uczestnictwa osób studiujących w programach tutoringowych, podczas których student(ka) wybiera, spośród nauczycielek i nauczycieli akademickich uczestniczących w danym programie, indywidualnego tutora, pod okiem którego: realizuje własne pasje niezwiązane z zakresem materiału objętego programem studiów lub poszerzające ten zakres, lub indywidualizuje nauczanie związane z określonym modułem tam, gdzie wymaga to wsparcia. Programami, które wsparły i/lub wspierają przygotowanie kadry akademickiej do indywidualizacji nauczania opartych o tutoring, są: **Power II Jeden Uniwersytet, Wiele Możliwości (2019–2023)**, pozwalający poszerzyć grono certyfikowanych tutorów, oraz program **Mistrzowie dydaktyki**, podczas którego nauczycielki i nauczyciele akademicy poznają dobre praktyki związane z indywidualizacją kształcenia, wypracowane w innych uczelniach europejskich, które następnie implementują w macierzystych jednostkach.

W 2021 roku rozpoczęło też działalność **Centrum Dydaktyki Uniwersytetu Śląskiego**: <https://uniwersytetotwarty.us.edu.pl/centrum-dydaktyki/>, które ma za zadanie wspierać nauczycielki i nauczycieli w dostosowaniu kształcenia do potrzeb współczesnych studentek i studentów.

Inne istotne dla kryterium aspekty to:

- możliwość przeprowadzania konsultacji naukowych z nauczyciel(k)ami akademickimi. Nauczycielki i nauczyciele akademicy są zobowiązani, zgodnie z § 20 *Regulaminu pracy Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach*, przeznaczyć minimum 45 minut tygodniowo na konsultacje z osobami studiującymi. Od roku akademickiego 2019/2020 wyznaczone zostało 45-minutowe **pasmo konsultacyjne** (w godzinach 13⁰⁰-13⁴⁵), kiedy nie odbywają się zajęcia, dzięki czemu termin konsultacji nie pokrywa się z zajęciami ani studentek/studentów, ani pracowniczek/pracowników;
- dokonywany samodzielnie wybór promotora/promotorki pracy licencjackiej i magisterskiej, a także swoboda wyboru i realizacji tematu pracy dyplomowej;
- swoboda wyboru modułów fakultatywnych, obszarowych i otwartych (w zakresie oferowanych tematów);
- działanie kół naukowych na Wydziale Humanistycznym (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/aktywnosc-studencka/kola-naukowe/>) i w całym UŚ, w których członkostwo rozszerza teoretyczną wiedzę i umiejętności osób studiujących poprzez zindywidualizowane działanie, pozwalające osobom studiującym kształtować kompetencje społeczne niezbędne dla ich osobistego rozwoju.

2.5. Harmonogram realizacji studiów

Najnowszy program i plany studiów pierwszego stopnia na kierunku kulturoznawstwo reguluje uchwała Senatu UŚ nr 417 z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie ustalenia **programów studiów** na kierunku kulturoznawstwo obowiązującego od roku akademickiego 2023/2024 (https://aktyprawne.us.edu.pl/d/6498/5/?tybp_filterId=3&tybp_filterYear=2023&tybp_filterMonth=6&tybp_filterDay=0&tybp_moduleId=1635). Program studiów pierwszego stopnia stanowi załącznik **Załącznik K2_06**, a studiów drugiego stopnia: **Załącznik K2_07**.

Studia na kierunku kulturoznawstwo oferowane są w formie stacjonarnej. Do roku akademickiego 2024-2025 w ofercie Uniwersytetu znajdowały się również studia niestacjonarne na tym kierunku, z uwagi jednak na to, iż z braku dostatecznej liczby chętnych nie były one uruchamiane od roku akademickiego 2016-2017, Rada Dydaktyczna Kierunku podjęła w dniu 13 grudnia 2024 roku uchwałę o ich likwidacji. Aktualnie program studiów jest realizowany na:

- trzech rocznikach studiów stacjonarnych pierwszego stopnia;
- dwóch rocznikach studiów stacjonarnych drugiego stopnia (na obu rocznikach realizowane są specjalności: filmoznawstwo oraz praktyki uczestnictwa w kulturze).

Wybór specjalności na studiach drugiego stopnia następuje pod koniec pierwszego semestru (zajęcia w ramach specjalności są realizowane od drugiego semestru), a o uruchomieniu danej specjalności decyduje liczba zgłoszeń osób chętnych do jej wybrania.

Obowiązujące programy studiów udostępnione są na stronach: <https://informator.us.edu.pl/programmes/list/all/KU/W1-S1KU19.2023/> oraz <https://informator.us.edu.pl/programmes/list/all/KU/W1-S2KU19.2023/>, gdzie studentki i studenci mają możliwość zapoznania się nie tylko z programami studiów, ale również z opisami modułów. Sylabusy zajęć można znaleźć w systemie USOSweb: <https://usosweb.us.edu.pl/>.

Harmonogramy realizacji programu studiów stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia znajdują się w załączniku **Załącznik K2_08** oraz są zamieszczone na stronie: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/>. Zajęcia realizowane są od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-18.45. W wyjątkowych i rzadkich sytuacjach (np. realizacja modułów OOD) mogą trwać do godz. 20.30. Zasady układania harmonogramów zajęć reguluje Zarządzenie Rektora nr 64/2022 z dnia 9 maja 2022 w sprawie określenia godzin prowadzenia zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach wraz z załącznikiem <https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/5687/5/> (Załącznik K2_09_a i Załącznik K2_09_b) określające ujednolicony na poziomie całego Uniwersytetu, godzinowy rozkład zajęć, w którym przewidziano piętnastominutowe przerwy między zajęciami, jak również jedną przerwę czterdziestopięciominutową (13.00-13.45). Określona w zarządzeniu koncepcja planowania zajęć przyczyniła się do podniesienia komfortu pracy i studiowania. W opracowaniu harmonogramów uwzględnia się obciążenia dydaktyczne kadry naukowo-dydaktycznej i dostępność sal. Unika się sytuacji, w której osoby studiujące mają przerwy między zajęciami (tzw. „okienka”) lub w których niewielka liczba zajęć jest rozproszona w całym tygodniu. Zgodnie z Wydziałową strategią kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/wydzialowa-komisja-ds-ksztalcenia-i-studentow/wydzialowa-strategia-ksztalcenia/>) zajęcia realizowane w formule zdalnej zostały zaplanowane w odrębne dni – tak, aby nie kolidowały z zajęciami realizowanymi w formie kontaktowej.

2.6. Dobór form zajęć, proporcja liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebność grup studenckich oraz organizacja procesu kształcenia

Wśród stosowanych **form zajęć** dobieranych dla poszczególnych modułów pod kątem możliwości osiągnięcia efektów uczenia się na kierunku kulturoznawstwo znajdują się: wykłady, konwersatoria, warsztaty, tutoring, proseminaria, seminaRIA oraz zajęcia lektoratowe; na studiach I stopnia program obejmuje także praktyki zawodowe. Ich proporcjonalny rozkład ukazują Tabele 1 i 2.

Tabela 1. Proporcjonalny rozkład form zajęć na kierunku kulturoznawstwo – studia I stopnia

Forma zajęć	Studia I stopnia
	Stacjonarne
Wykłady	15%
Konwersatoria	47%
Warsztaty	7%
SeminaRIA i proseminaria	4%
Lektoraty	6%
Praktyki zawodowe	5%
Zajęcia z wychowania fizycznego	3%

Inne (zajęcia oferowane w ramach kształcenia obszarowego, OMU)	13%
Ogólna liczba godzin	2080

Tabela 2. Proporcjonalny rozkład form zajęć na kierunku kulturoznawstwo – studia II stopnia

Forma zajęć	Specjalności		
	Filmoznawstwo	Kultury miasta	Praktyki uczestnictwa w kulturze
Wykłady	15%	12%	8%
Konwersatoria	60%	60%	61%
Warsztaty	6%	9%	12%
Tutoringi	3%	3%	3%
Seminaria	10%	10%	10%
Lektoraty	3%	3%	3%
Inne (OOD)	3%	3%	3%
Ogólna liczba godzin	885	885	900

Liczebność grup zajęciowych regulowana jest Zarządzeniem Rektora nr 155 z dnia 9 października 2023 r. w sprawie szczegółowej organizacji procesu dydaktycznego, w tym zdolności dydaktycznej, w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach: <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/6753/5/> (Załącznik K2_10). Zgodnie z tymi regulacjami, grupy wykładowe dla kursów obligatoryjnych są równe liczbie osób na roku, grupy seminaryjne liczą zazwyczaj od 8 do 15 osób, a pozostałe (konwersatoryjne, warsztatowe) – od 8 do 30 osób, w zależności od specyfiki modułu, metod kształcenia oraz możliwości kadrowych Wydziału Humanistycznego. W uzasadnionych przypadkach Dziekan WH wydaje zgodę na uruchomienie grup o liczebności odmiennej od przyjętych limitów. Najczęściej zdarza się to w przypadku seminariów prowadzonych w indywidualnym, tutoringowym trybie (każdy taki przypadek jest osobno rozpatrywany przez dyrekcję kierunku).

PRZYKŁAD dostosowywania liczebności grup do specyfiki zajęć i szczególnych potrzeb zgłaszanych przez osoby studiujące

- w roku akademickim 2024/2025 dyrekcja kierunku otrzymała informację o konieczności powtórzenia seminarium magisterskiego w czwartym semestrze przez studentkę i studenta kulturoznawstwa II stopnia; obie osoby (ze specjalności filmoznawczej) zawnioskowały o możliwość dalszej pracy z dotychczasowymi promotorkami, mimo iż te w danym roku akademickim nie miały przewidzianych seminariów magisterskich na tym poziomie studiów; po konsultacji z promotorkami dyrekcja kierunku podjęła decyzję o umożliwieniu studentce i studentowi uczestniczenia w indywidualnych seminariach magisterskich prowadzonych metodą tutoringową przez dotychczasowe promotorki.

Dziekanat dydaktyczny opracowuje dla każdego kierunku studiów w układzie semestralnym harmonogramy zajęć uwzględniające plany studiów oraz podział na poszczególne stopnie i lata. Harmonogramy te, po ich zaopiniowaniu przez Samorząd Studencki i zatwierdzeniu przez dyrekcję kierunku, publikowane są na stronie kierunku kulturoznawstwo (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/>) oraz w portalu USOSweb co najmniej na tydzień przed rozpoczęciem zajęć w danym semestrze. Harmonogram uwzględnia zarówno zajęcia kierunkowe, jak i specjalnie wyznaczone pasma na realizację zajęć lektoratowych, obszarowych

lub OOD; uwzględnia się w nim także przerwę konsultacyjną (g. 13.00-13.45; **więcej informacji na ten temat zob. p. 2.5**). W konstruowaniu harmonogramu na studiach stacjonarnych II stopnia bierze się w szczególności pod uwagę to, że wiele osób studiujących łączy swoje akademickie kształcenia z pracą zawodową. W związku z tym harmonogram kulturoznawstwa drugiego stopnia zakłada, że zajęcia dydaktyczne odbywają się przez 3 do 4 dni w tygodniu.

Student(ka) kierunku kulturoznawstwo w znacznym stopniu sam(a) kształtuje swój indywidualny harmonogram zajęć, nie tylko poprzez samodzielnie dokonywany wybór przedmiotów fakultatywnych czy (na studiach I stopnia) grup lektoratów i zajęć z wychowania fizycznego, a także modułów obszarowych, OMU i (na studiach II stopnia) OOD, lecz także za sprawą możliwości wyboru grup zajęciowych (jeśli w ramach danego modułu jest ich więcej niż jedna). Na kierunku kulturoznawstwo nie funkcjonują tzw. grupy dziekańskie, co daje studiującym możliwość elastycznego i zgodnego z własnymi potrzebami kształtowania swojego grafiku zajęć.

2.7. Praktyki zawodowe

Integralną częścią programu studiów na kierunku kulturoznawstwo (wyłącznie stacjonarne studia I stopnia) są praktyki zawodowe realizowane w wymiarze 100 godzin (2 punkty ECTS). Praktyki mają pomóc w skonfrontowaniu wiedzy zdobytej w trakcie studiów z wymaganiami rynku pracy, zdobyciu umiejętności przydatnych w zawodzie, poznaniu praktycznych zagadnień związanych z pracą na stanowiskach, do których osoby studiujące są przygotowywane w trakcie trwania studiów. Praktyki mają oswoić studenta/kę z profesjolektami właściwymi dla sektora kultury oraz kulturą pracy. Na kierunku kulturoznawstwo celem praktyk zawodowych jest przygotowanie studiujących do pracy w instytucjach związanych z tworzeniem, propagowaniem oraz promowaniem kultury, w instytucjach medialnych, przedsiębiorstwach twórczych i usługowych oraz organizacjach pozarządowych, a także w działach instytucji i przedsiębiorstwach o innych profilach, zajmujących się współpracą z mediami lub otoczeniem zewnętrznym i wewnętrznym z wykorzystaniem nowych technologii. W czasie trwania praktyki studenci mają okazję do poszerzenia i zweryfikowania wiedzy, umiejętności i kompetencji nabywanych w toku studiów. Zdobywają przydatne w późniejszej pracy zawodowej doświadczenie w profesjonalnym kontakcie na różnych poziomach komunikacji.

Zasady organizacji praktyk w Uniwersytecie Śląskim określa zarządzenie Rektora nr 92 z dnia 22 czerwca 2020 roku wraz załącznikami i późniejszymi zmianami (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/87/5/>, **Załącznik 11**). Wszystkie najważniejsze informacje, regulaminy, zarządzenia i procedury, łącznie z aktualnościami oraz danymi kontaktowymi i terminami dyżurów opiekunów praktyk na kierunku kulturoznawstwo zostały opisane i zamieszczone na specjalnej stronie: <https://ku.praktyki.us.edu.pl>. Osoby realizujące lub przygotowujące się do realizacji praktyk mogą tutaj znaleźć instrukcję „krok po kroku”, udostępnianą im również przez opiekunkę praktyk w formie prezentacji (**Załącznik 15**). Niezbędne informacje oraz wzory dokumentów znajdują się także na stronie Wydziału Humanistycznego: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/sprawy-studenckie/praktyki-zawodowe/> oraz na stronie kierunku kulturoznawstwo: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/#1707819215322-a7aa35e3-7bda>. Procedury zostały opisane osobno dla praktyk zawodowych związanych z osobami małoletnimi oraz praktyk, w których kontakt z takimi osobami nie zachodzi.

Szczegółowe zasady odbywania praktyk z uwzględnieniem specyfiki kierunku kulturoznawstwo określa kierunkowy regulamin praktyk zawodowych (**Załącznik 12**). W regulaminie uwzględniono m.in. ramowy program praktyki, jej cele, sposób organizacji i obiegu dokumentów oraz kryteria oceny. Efekty uczenia się założone do osiągnięcia przez studentkę/studenta podczas realizacji praktyki zawodowej zostały umieszczone w Karcie Kierunku & Informatorze ECTS (<https://informator.us.edu.pl/modules/119663/>).

Zgodnie z kierunkowym regulaminem praktyki zawodowej, studentki i studenci kulturoznawstwa realizują praktyki w rozmaitych miejscach, takich jak: działy różnych instytucji kultury zajmujących się animacją życia kulturalnego i organizacją imprez, programów, spektakli, wystaw. Praktyki studenckie można realizować w instytucjach kultury, wydziałach kultury urzędów miejskich czy urzędu wojewódzkiego, domach kultury, teatrach, muzeach, galeriach, mediach (telewizja, radio,

prasa, prasa internetowa, portale internetowe itp.), firmach zajmujących się animacją kulturową czy inną działalnością kulturalną (m.in. wydawnictwa, agencje reklamowe, agencje filmowe i interaktywne) lub w stowarzyszeniach i fundacjach o podobnym profilu. Zestawienie przykładowych miejsc, w których studentki i studenci kulturoznawstwa realizowali praktyki w ostatnich latach, zawiera załącznik (Załącznik **Załącznik (Załącznik K2_13)**).

Studentki i studenci sami wybierają miejsce odbywania praktyki, jednakże swoje wyboru muszą skonsultować z opiekunką praktyk, która dokonuje wstępnej weryfikacji wskazanego miejsca i charakteru praktyki pod kątem możliwości zrealizowania efektów uczenia się założonych w module *praktyka zawodowa*. Wybierając miejsce odbywania praktyk, studenci mogą kierować się wskazówkami uzyskanymi od opiekunki praktyk (jeśli mają problem z samodzielnym znalezieniem takiego miejsca, mogą skorzystać z którejś z propozycji przedstawionej przez opiekunkę) oraz korzystać z opracowywanej i na bieżąco aktualizowanej przez Biuro Karier UŚ **Bazy Dobrych Praktykodawców** (<https://us.edu.pl/student/kariera-i-rozwoj/planowanie-kariery/praktyki-na-studiach/>; Załącznik **Załącznik K2_14**). Biuro Karier UŚ oferuje również osobom studiującym wsparcie i doradztwo w zakresie ponadprogramowych praktyk oraz innych ścieżek rozwoju zawodowego (<https://us.edu.pl/student/kariera-i-rozwoj/>).

Zgodnie z kierunkowym regulaminem studenci mogą realizować praktyki już po ukończeniu pierwszego semestru studiów, większość z nich jednak realizuje je między drugim i trzecim rokiem studiów. Zaliczenie praktyk zawodowych następuje w szóstym semestrze studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	<i>Należy doprecyzować w programie studiów I stopnia i w siatce godzin charakter oraz rodzaj tzw. specjalizacji czy przedmiotów specjalizacyjnych w ramach specjalności przestrzenie kultury, gdyż nie do końca jasny jest ich status</i>	Zalecenie zrealizowane w pełni. W programie kształcenia, który – po zatwierdzeniu przez Radę Wydziału Filologicznego w dniu 16 kwietnia 2019 roku – zaczął obowiązywać w roku akademickim 2019/2020, dookreślono charakter modułów specjalizacyjnych, co znalazło odzwierciedlenie w opisie tych zajęć w Informatorze ECTS, zob. np.: https://informator.us.edu.pl/modules/112288/ https://informator.us.edu.pl/modules/112280/ https://informator.us.edu.pl/modules/112301/ https://informator.us.edu.pl/modules/112290/ https://informator.us.edu.pl/modules/112289/ https://informator.us.edu.pl/modules/112291/ . Zalecenie nie ma zastosowania do najnowszego programu kształcenia na kierunku kulturoznawstwo, w którym na studiach I stopnia nie funkcjonuje już podział na specjalizacje i nie występują w nim moduły specjalizacyjne.
2.	<i>Należy terminowo publikować sylabusy on-line, tj. przed rozpoczęciem cyklu zajęć, a nie 4 tygodnie po ich rozpoczęciu, żeby student miał możliwość świadomego wyboru poszczególnych przedmiotów i specjalności,</i>	Zalecenie zrealizowane w pełni. Na kierunku kulturoznawstwo realizowane są <i>Procedury systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Humanistyczny</i> . Na ich mocy Rada Dydaktyczna Kierunku dokonuje regularnego przeglądu sylabusów zajęć, m.in. pod kątem ich kompletności i terminowości ich zatwierdzenia. Zasady i terminy publikacji sylabusów określa par. 6 <i>Regulaminu studiów w UŚ</i> , p. 2, pp.

	<i>także pod kątem efektów kształcenia</i>	15. W przypadku zajęć do wyboru realizowanych w ramach kształcenia obszarowego, OMU i OOD oraz kierunkowych modułów fakultatywnych, decyzją dyrekcji kierunku sylabusy są udostępniane studiującym przed rozpoczęciem rejestracji na zajęcia.
3.	<i>Należy sprecyzować poziom znajomości języka obcego na II stopniu kształcenia (B2+/C1), gdyż brak jest tego typu danych w dokumentacji kierunku</i>	Zalecenie zrealizowane w pełni. Efekt uczenia się KJ.2023_U na studiach II stopnia określa, że absolwent(ka) kulturoznawstwa „komunikuje się z otoczeniem jasno i zrozumiale w języku obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego wykorzystując posiadaną wiedzę oraz terminologię specjalistyczną”.
4.	<i>Należy dokładnie weryfikować miejsca odbywania praktyk oraz realizację zakładanych dla praktyk efektów kształcenia, co powinno mieć przełożenie na zróżnicowanie ocen. Ankieta wypełniana przez pracodawców wymaga zmiany w taki sposób, aby dostarczała konkretnych informacji o przygotowaniu studenta do praktyk oraz o osiągnięciach w czasie ich trwania</i>	Zalecenie zrealizowane w pełni. W roku akademickim 2019/2020 wprowadzono nowy regulamin praktyk na kierunku kulturoznawstwo wraz z ankietą dla praktykodawców (Zał_K2_12) oraz szereg procedur mających na celu usprawnienie uzyskiwanych w trakcie ich realizacji efektów uczenia się. Aktualne regulacje i procedury w tym zakresie znajdują się na stronach: https://ku.praktyki.us.edu.pl https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/#1707819215322-a7aa35e3-7bda .
5.	<i>Należy precyzyjnie określić liczbę pytań na egzaminach licencjackich i magisterskich, by wyeliminować zasadę dowolności i poczucia nierównego traktowania</i>	Zalecenie zrealizowane w pełni. Regulamin dyplomowania na kierunku kulturoznawstwo (obowiązująca wersja: z dn. 31.03.2021: https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/#1706709876014-c9c98855-90dd) określa, że na egzaminie licencjackim student(ka) otrzymuje dwa, a na egzaminie magisterskim – trzy pytania.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

Dobre praktyki

- na poziomie ogólnouczelnianą dobrą praktyką jest prowadzenie wielopoziomowych **badania poprzedzających modyfikację programów studiów I stopnia (w tym kulturoznawstwa) w ramach wprowadzenia Nowej Koncepcji Studiów**, czemu służył projekt Wyspy Wiedzy (<https://us.edu.pl/ksztalcenie/projekty-edukacyjne/dla-studentow/wyspy-wiedzy/>) (realizowany w ramach Programu Edukacja finansowanym ze środków Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2014-2021 oraz Środków Krajowych (EOG/21/K4/W/0075)). Celem programu było m.in. opracowanie rekomendacji dla innowacyjnego i odpowiedzialnego rozwoju kształcenia uniwersyteckiego dzięki przeprowadzeniu wielowymiarowych diagnoz (jakościowych i ilościowych prowadzonych m.in. za pośrednictwem komunikacji zdalnej). Uczestnikami badania byli wszyscy interesariusze (wewnętrzni i zewnętrzni) oraz przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego związani z UŚ;
- za dobrą praktykę realizowaną na poziomie uczelni należy uznać **opracowanie materiałów szkoleniowych zarówno dla osób prowadzących zajęcia** (dotyczących postępowania w sytuacjach konfliktowych lub w konfrontacji z osobami w kryzysie), jak i **dla studentów/studentek**, przygotowujących ich do udziału w zajęciach z wykorzystaniem metod

i technik kształcenia na odległość, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz pierwszych kroków w UŚ na platformie e-learningowej UŚ w ramach **Vademecum studenckiego**;

- dobrą praktyką jest opracowanie *Narzędziownika* – praktycznego katalogu z bogatą ofertą ćwiczeń, zadań itp. dzięki któremu można prowadzić wysokiej jakości zdalne nauczanie; *Narzędziownik* powstał w ramach prac podjętych międzynarodowym projekcie *ELEPHANT – E-learning Prospects for Humanities* (<https://projekt-elephant.us.edu.pl/home-page/>), w których udział wzięły wykładowczynie związane z kulturoznawstwem – dr hab. Magdalena Kempna-Pieniążek, prof. UŚ i dr Julia Legomska, prof. UŚ;
- dobrą praktyką jest **wykorzystywanie w procesie kształcenia aktywizujących i problemowych metod dydaktycznych**. W ramach wielu zajęć stosuje się *blended learning*, wykorzystując funkcjonalności platform MS Teams do wspomagania zajęć prowadzonych w bezpośrednim kontakcie, a także stosuje się liczne narzędzia wspomagające i uatrakcyjniające proces dydaktyczny oraz ułatwiające nauczycielom przygotowanie interesujących materiałów dydaktycznych, np. Canva, MS Forms, Mentimeter, Padlet i in.;
- w obecnych realiach, gdy znaczna część studentek i studentów studiów stacjonarnych (zwłaszcza II stopnia), podejmuje pracę zawodową, za dobrą praktykę uznać należy **konstruowanie harmonogramu zajęć w taki sposób, by studiujący mogli godzić obowiązki związane ze studiowaniem z pracą zarobkową**. Harmonogramy zajęć na kierunku kulturoznawstwo II stopnia przewidują maksymalnie cztery dni zajęć dydaktycznych w tygodniu;
- za dobrą praktykę można uznać możliwość prowadzenia w formie zdalnej zajęć. W formie zdalnej lub jako *blended learning* prowadzone są zwłaszcza wykłady;
- dobrą praktyką jest możliwość odpracowania zajęć w formie zdalnej np. ze względu na doraźną nieobecność pracowniczek i pracowników z powodu wyjazdu na staże czy konferencje naukowe;
- dobrą praktyką na poziomie ogólnouczelnianym jest **wprowadzenie 45-minutowego pasma konsultacyjnego** (w godzinach 13⁰⁰-13⁴⁵), kiedy nie odbywają się zajęcia, dzięki czemu terminy konsultacji nie pokrywają się z zajęciami osób studiujących ani pracowniczek i pracowników;
- dobrą praktyką jest **indywidualizacja ścieżki kształcenia**. Na kulturoznawstwie I stopnia, dzięki wprowadzeniu nie tylko kierunkowych i wydziałowych zajęć fakultatywnych, lecz także kształcenia obszarowego osoby studiujące mogą wybierać zajęcia w ramach modułów Obszarowych i Otwartych Modułów Uniwersyteckich (także prowadzone w językach obcych). Na studiach drugiego stopnia z kolei taki wybór następuje w ramach Otwartej Oferty Dydaktycznej;
- dobrą praktyką jest opracowanie kompleksowego przewodnika i instrukcji „krok po kroku” dotyczącej realizowania praktyk zawodowych na kierunku kulturoznawstwo oraz udostępnienie tych materiałów na stronie internetowej: <https://ku.praktyki.us.edu.pl>.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Wymagania stawiane kandydat(k)om, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji

Kompetencje oczekiwane od kandydatek i kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia na kierunku kulturoznawstwo wynikają z Polskiej Ramy Kwalifikacji, zgodnej z Europejską Ramą Kwalifikacji, jak również z art. 69 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

Kandydat(ka) na **studia pierwszego stopnia na kierunku kulturoznawstwo** musi posiadać kwalifikacje umożliwiające przystąpienie do kształcenia służącego uzyskaniu efektów uczenia się właściwych dla 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Potwierdzeniem urzędowym posiadania takiego przygotowania jest złożony egzamin maturalny. Kandydat(ka) na **studia drugiego stopnia na kierunku kulturoznawstwo** musi posiadać kwalifikacje umożliwiające przystąpienie do kształcenia służącego uzyskaniu efektów uczenia się właściwych dla 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Potwierdzeniem urzędowym posiadania takiego przygotowania jest dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia, studiów inżynierskich lub jednolitych studiów magisterskich.

Rekrutacja na studia na kierunku kulturoznawstwo odbywa się na zasadach określonych we właściwej uchwale Senatu w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w danym roku akademickim. Jest ona podejmowana przez Senat Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dwuletnim wyprzedzeniem. Uchwała jest każdorazowo publikowana w serwisie aktów prawnych UŚ (<https://aktyprawne.us.edu.pl>), natomiast kryteria kwalifikacji umieszczone są na stronie UŚ w zakładce *Kandydat/Kierunki od A do Z* (<https://us.edu.pl/kandydat/strona-glowna/lista-kierunkow/>) oraz w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów (<https://irk2.us.edu.pl/pl/>).

Informacje o **oczekiwanych od kandydata/kandydatki kompetencjach cyfrowych niezbędnych w procesie rekrutacji**, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz o wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu znajdują się na stronie internetowej Uczelni w serwisie *Kandydat* w formie dedykowanej zakładki: <https://us.edu.pl/kandydat/rekrutacja-na-studia-krok-po-kroku/dodatkowe-kompetencje-wymagane-od-kandydatow-i-studentow-us/>. Kształceniu zdalnemu i wsparciu Uczelni w tym zakresie poświęcony jest serwis *Zdalny UŚ*: <https://www.zdalny.us.edu.pl/>). Osobom nieposiadającym odpowiednich narzędzi do dokonania skutecznej rejestracji i zapisu na studia w czasie rekrutacji w Dziale Kształcenia (Rektorat) udostępniane są stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu oraz drukarka i skaner, a także zapewniane jest na bieżąco wsparcie specjalistów w tym zakresie.

Ogólne zasady rekrutacji na rok akademicki 2024/2025 określone zostały w uchwale Senatu nr 406/2023 z 27 czerwca 2023 roku (z późniejszymi zmianami) (https://us.edu.pl/kandydat/wp-content/uploads/sites/13/Kandydat/uchwala_406_2023.pdf), natomiast kryteria przyjęcia na studia na kierunku kulturoznawstwo oraz innych kierunków realizowanych na Wydziale Humanistycznym uregulowano w *Załączniku nr 1* do tej uchwały (**Zał_K3_01**). Uchwała definiuje wymogi stawiane kandydat(k)om na studia dla każdego kierunku, określa poszczególne etapy postępowania kwalifikacyjnego, zasady przeliczania wyników na świadectwie dojrzałości oraz ustalania list rankingowych. Limity przyjęć na rok akademicki 2024/2025 zostały określone w uchwale Senatu nr 533/2024 z 21 maja 2024 roku (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7350/5/>) oraz w załączniku do tej uchwały. Dla kierunku kulturoznawstwo wynoszą one:

- na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia: 50;
- na studiach stacjonarnych drugiego stopnia: 30.

UWAGA: Nabór na **studia niestacjonarne** I i II stopnia na kierunku kulturoznawstwo w roku akademickim 2024/2025 był **zawieszony**. 13 grudnia 2024 roku Rada Dydaktyczna Kierunków Kulturoznawstwo, Kultury Mediów i Historia Sztuki podjęła uchwałę o **likwidacji** tej formy studiów na tym kierunku.

Kandydatki i kandydaci na studia pierwszego stopnia są przyjmowani na podstawie konkursu świadectw dojrzałości. Pod uwagę brane są wyniki z przedmiotów zdawanych na egzaminie maturalnym w części pisemnej (j. polski, j. obcy nowożytny, jeden dowolny przedmiot z najwyższym językiem). Szczegółowe informacje dotyczące kwalifikacji znajdują się na stronie Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK): <https://irk2.us.edu.pl/pl/offer/SW-2024-Z/field/KU/> oraz są umieszczone w **Załączniku 3_01** (s. 9-10). Należy dodać, że kryteria przyjęć na rok akademicki 2024/2025 uwzględniają zmiany w sposobie przeprowadzania egzaminów maturalnych, jakie zachodziły w ostatnich latach w taki sposób, by stworzyć porównywalne warunki kwalifikacji maturzystom z różnych roczników.

W przypadku studiów drugiego stopnia od kandydata/kandydatki oczekuje się posiadania kwalifikacji oraz kompetencji niezbędnych do podjęcia kształcenia na studiach drugiego stopnia na tym kierunku. Przyjęcie na studia następuje na podstawie złożenia wymaganych dokumentów, po uprzednim zarejestrowaniu się kandydata/kandydatki w systemie IRK. Szczegółowe informacje dotyczące kryteriów kwalifikacji znajdują się na stronie (<https://irk2.us.edu.pl/pl/offer/SW-2024-Z/field/KM/>) oraz zostały przedstawione w **Załączniku 3_01** (s. 10).

W Uniwersytecie Śląskim o przyjęcie na studia na kierunku kulturoznawstwo mogą się również ubiegać cudzoziemcy. W przypadku studiów I stopnia muszą oni legitymizować się świadectwem maturalnym, świadectwem ukończenia szkoły średniej lub innym dokumentem umożliwiającym podjęcie studiów I stopnia w kraju, w którym dokument taki został wydany. W przypadku studiów II stopnia wymagany jest dyplom ukończenia studiów I lub II stopnia albo jednolitych studiów magisterskich oraz suplement do dyplomu, które to dokumenty uprawniają do podjęcia studiów w kraju, w którym zostały wydane.

Cudzoziemcy ubiegający się o przyjęcie na studia w języku polskim muszą wykazać się znajomością języka polskiego potwierdzoną odpowiednim dokumentem – w razie jego braku, znajomość języka polskiego można potwierdzić, przystępując do egzaminu przeprowadzanego przez Szkołę Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego (która jest ośrodkiem uprawnionym do przeprowadzania egzaminów certyfikowanych z języka polskiego jako języka obcego na wszystkich poziomach zaawansowania) lub przez Wydziałową Komisję Rekrutacyjną. Szczegóły dotyczące rekrutacji cudzoziemców znaleźć można na dedykowanych stronach internetowych Uniwersytetu Śląskiego (<https://us.edu.pl/kandydat/cudzoziemcy/>). Obsługą kandydatów/kandydatek spoza granic Polski zajmuje się zespół Biura Rekrutacji Cudzoziemców, którego pracowniczki i pracownicy służą pomocą w rozwiązywaniu wszystkich spraw związanych z formalną stroną rekrutacji cudzoziemców. Dodatkowo, w skład każdej komisji rekrutacyjnej wchodzi osoba odpowiedzialna za rekrutację osób spoza granic Polski. Odpowiada ona w szczególności za przeliczanie ocen ze świadectw maturalnych, świadectw ukończenia szkół średnich oraz dyplomów ze skal zagranicznych na skalę polską. Wytyczne dotyczące zasad i sposobów przeliczania ocen ze świadectwa i innych dokumentów uzyskanych za granicą na rok 2024/2025 (podstawa: *Uchwała Senatu 532/2024*: <https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/7351/5/>) można znaleźć na stronie: <https://us.edu.pl/pracownik/wp-content/uploads/sites/2/Editor/sprawy-dydatktyczne/rekrutacja/WKR-2024/zagraniczni-instrukcje/Przeliczanie-ocen-ze-skal-zagranicznych-na-skale-polska-informacje-na-rok-akademicki-2024-2025.pdf>.

Program studiów pierwszego stopnia na kierunku kulturoznawstwo wyposaża absolwentki i absolwentów w interdyscyplinarną bazę wiedzy i umiejętności przy wykorzystaniu indywidualnych zasobów osób studiujących. Stąd też nie jest wymagane (gdyż nie jest to konieczne) składanie egzaminów maturalnych z konkretnych przedmiotów do wyboru. Wskazane kryteria kwalifikacyjne mają na celu wyłonienie najlepszych kandydatów i najlepsze kandydatki spośród wszystkich, którzy są formalnie przygotowani do uzyskania efektów uczenia się właściwych dla 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (złożyli egzamin maturalny), przy zapewnieniu transparentności procedur i sprawiedliwego traktowania kandydatów i kandydatek. O zakwalifikowaniu na studia **decyduje miejsce na liście rankingowej**, utworzonej na podstawie sumy uzyskanych punktów z przedmiotów maturalnych, z uwzględnieniem limitu przyjęć określonych uchwałą Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Z pominięciem postępowania rekrutacyjnego na studia przyjmowani są **laureaci** oraz **finaliści olimpiad**. Warunki rekrutacji laureatów i finalistów olimpiad reguluje uchwała Senatu nr 534/2024 z dnia 21 maja 2024 r. (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7349/5/>) w sprawie szczegółowych zasad przyjmowania na I rok studiów laureatek/laureatów i finalistek/finalistów olimpiad stopnia centralnego, laureatek/laureatów konkursów międzynarodowych oraz ogólnopolskich, a także finalistek/finalistów Mistrzostw Polski w kategoriach młodzieżowych, w dyscyplinach sportowych ujętych w rywalizacji sportu akademickiego w ramach programu Akademickie Mistrzostwa Polski w latach 2024/2025, 2025/2026, 2026/2027. Uchwała, wraz z wykazem olimpiad, konkursów i uprawnień, jest opublikowana w serwisie *Akty prawne UŚ* oraz na stronie poświęconej rekrutacji <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/rekrutacja-na-studia/akty-prawne/>.

3.2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni definiują:

- *Regulamin studiów w Uniwersytecie Śląskim*: <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7262/5/>;
- zasady rekrutacji i realizacji wyjazdów w roku akademickim 2024/2025 w ramach programu ERASMUS+:
http://erasmus.us.edu.pl/sites/erasmus.us.edu.pl/files/erasmus_zasady_rekrutacji_i_realizacji_wyjazdow_studentow_w_celu_realizacji_czesci_studiow_w_roku_akademickim_2024-2025.pdf;
- *Regulamin Programu Mobilności Studentów i Doktorantów MOST* przyjęty przez Konferencję Rektorów Uniwersytetów Polskich KRUP dnia 8 kwietnia 2022 r.: <https://most.amu.edu.pl/jak-powstal-most/regulamin/>.

Zgodnie z *Regulaminem studiów w Uniwersytecie Śląskim* (§ 19 ust. 1), student(ka) ma prawo brać udział w programach wymiany studenckiej, w szczególności Erasmus+ i MOST, na zasadach w nich obowiązujących. Zgodnie z § 19 ust. 6 *Regulaminu*: „Dziekan uznaje zaliczenia uzyskane w wyniku zrealizowania studiów częściowych lub praktyk za granicą na podstawie zrealizowanego, a uprzednio zatwierdzonego porozumienia o programie studiów lub praktyki”. Należy podkreślić, że zgodnie z zasadami rekrutacji i realizacji wyjazdów w roku akademickim 2024/2025 w ramach programu Erasmus+ (pkt 38), na podstawie Online Learning Agreement for Studies – After the Mobility uczelnia zobowiązuje się do zapewnienia uczestnikowi/uczestniczce zaliczenia okresu studiów/przedmiotu/egzaminów, jako równoważnego z okresem studiów/przedmiotami/egzaminami w Uniwersytecie Śląskim. Uczelnia może odmówić zaliczenia w przypadku, kiedy uczestnik/uczestniczka osiągnie niezadowolające wyniki lub nie spełni warunków określonych pomiędzy stronami jako niezbędne do otrzymania zaliczenia. Warunkiem zaliczenia semestru odbytego na innej uczelni jest uzyskanie przez osobę studiującą minimum 30 punktów ECTS w ramach zajęć i praktyk przewidzianych programem studiów, realizacji projektu badawczego, przygotowania i złożenia pracy dyplomowej lub przygotowania do egzaminu dyplomowego pod warunkiem uzyskania efektów uczenia się zbieżnych z wymaganymi na kierunku w uczelni macierzystej. Rozliczenie okresu studiów odbytych na uczelni zagranicznej w ramach programu Erasmus+ następuje zatem na podstawie *Porozumienia o programie studiów (Learning Agreement)*, wykazu zaliczeń (*Transcript of Records*) oraz wniosku o zaliczenie semestru na podstawie ocen uzyskanych w ramach programu Erasmus. Stałe wsparcie student(k)om w zakresie mobilności międzynarodowej zapewniają: pełnomocnik dziekana ds. programu Erasmus oraz Biuro Wymiany Międzynarodowej UŚ (Office for International Exchange). Szczegóły znajdują się na stronie ogólnouczelnianej poświęconej wyjazdom studentek i studentów.

Rozliczenie semestru studiów odbytych na innej uczelni w ramach programu MOST odbywa się na podstawie *Porozumienia o programie zajęć* oraz wykazu ocen z przedmiotów odbywanych na

uczelni partnerskiej. Zgodnie z § 5 ust. 7 *Regulaminu Programu MOST*: „Podstawą realizacji Programu MOST jest Porozumienie o programie zajęć. Dokument ten uzgadniany jest przez uczestnika Programu MOST z dziekanem uczelni macierzystej oraz dziekanem uczelni przyjmującej. Liczba punktów ECTS, którą otrzyma student(ka) za realizację odpowiednich zajęć i praktyk w ramach Programu MOST na uczelni przyjmującej znajduje się na *Porozumieniu o programie zajęć*. Decyzję dotyczącą przypisania odpowiedniej liczby punktów ECTS za ich realizację podejmuje dziekan uczelni macierzystej”. Stałe wsparcie student(k)om w zakresie mobilności krajowej zapewnia koordynator wydziałowy Programu MOST oraz koordynatorzy uczelniani ds. Programu MOST.

W przypadku osób, które przenoszą się z **innej uczelni** za prawidłowe uwzględnianie osiągnięć, zatwierdzanie harmonogramu oraz kryteria uznawania zdobytych osiągnięć odpowiadają dziekan, dyrektor kierunku lub właściwy wyznaczony w tym celu pełnomocnik. W przypadku stwierdzenia istotnych rozbieżności wnioski studenta/studentki kierowany jest do weryfikacji merytorycznej do osoby prowadzącej dany moduł celem uzyskania opinii, zalecane jest uzupełnienie różnic programowych i brakujących punktów ECTS (bez konieczności wnoszenia opłaty) lub podejmowana jest decyzja o odmowie uznania efektów uczenia się. Efekty uczenia się i kwalifikacje uzyskiwane w innej uczelni weryfikowane są na podstawie przedstawionej dokumentacji z przebiegu studiów. W wyniku jej analizy dokonuje się zaliczenia modułów mających pokrycie z realizowanym na kierunku programem oraz przygotowany jest katalog modułów wymagających realizacji i zaliczenia w ramach różnic programowych. Dodatkowo osoby prowadzące zajęcia w ramach poszczególnych modułów mogą dokonać zaliczenia wybranego materiału na podstawie udokumentowania realizacji poszczególnych treści (np. potwierzonego sylabusu). Ogólne zasady uznania wcześniej uzyskanych efektów uczenia się określa Regulamin Studiów w UŚ.

3.3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

W celu ułatwienia zdobywania lub uzupełniania wykształcenia przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe, w Uniwersytecie Śląskim funkcjonują procedury uznawania **efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów**. Zasady, warunki i tryb potwierdzania ww. efektów uczenia się określa *Uchwała nr 432 Senatu z dnia 24 września 2019 r.* (<https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/3221/5/>).

Za przeprowadzenie weryfikacji, na podstawie dokumentów sprawdzonych przez Dział Kształcenia, odpowiedzialna jest powoływana przez dziekana komisja ds. potwierdzenia efektów uczenia się. Komisja składa się z właściwego dyrektora kierunku oraz koordynatorów modułów, dla których osiągnięcie przez wnioskodawcę efektów uczenia się jest potwierdzane. Procedura ta umożliwia m.in. skrócenie czasu trwania studiów przez zaliczenie części modułów (z przypisaniem im punktów ECTS) bez konieczności uczestnictwa w zajęciach. Procedura potwierdzania efektów uczenia się jest jednorazowa i odpłatna.

Efekty uczenia się zdobyte poza edukacją formalną mogą być potwierdzane w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się zdefiniowanym w modułach kształcenia na studiach pierwszego lub drugiego stopnia kierunku kulturoznawstwo, w cyklu kształcenia określonym przez program kształcenia w danym roku akademickim. Zainteresowanie taką ścieżką studiów jest znikome – do tej pory nie złożono takiego wniosku w odniesieniu do kierunku kulturoznawstwo.

3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania

Zasady, warunki i tryb dyplomowania określają:

- **Regulamin studiów w UŚ** (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7262/5/>), w szczególności rozdziały: VI (Praca dyplomowa) i VII (Egzamin dyplomowy) (§34-39);
- **Zarządzenie nr 201 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach** z dnia 23 listopada 2021 r. w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych w bazie elektronicznej: <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5395/5/>;

- **Regulamin dyplomowania na kierunkach kulturoznawstwo i kultury mediów** (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/#1706709876014-c9c98855-90dd>; Zał_K3_02).

Na kierunku kulturoznawstwo funkcjonuje określona **procedura dyplomowania**. Promotorami prac licencjackich mogą być nauczycielki i nauczyciele akademicy w stopniu co najmniej doktora, a prac magisterskich – co najmniej doktora habilitowanego. Doświadczeni pracownicy/pracowniczki lub specjalistki/specjaliści spoza uczelni w stopniu doktora, niespełniający tych wymogów, mogą zostać upoważnieni przez dziekana do kierowania pracą magisterską po uzyskaniu rekomendacji właściwej rady dydaktycznej. Na kulturoznawstwie występuje pierwszy z tych przypadków (tzn. sytuacja, w której doświadczona pracowniczka lub doświadczony pracownik otrzymuje zgodę na kierowanie pracą magisterską), do tej pory jednak nie zdarzyło się powierzenie prowadzenia seminarium i opieki promotorskiej nad seminarzyst(k)ą specjalistce/specjalistce spoza uczelni.

Student(ka) kulturoznawstwa dokonuje wyboru seminarium z listy dostępnych zajęć seminaryjnych w danym roku akademickim, a następnie rejestruje się na wybrane seminarium w systemie USOS. Liczba miejsc jest dostosowana do liczebności studentek i studentów. W przypadku, gdy wiele osób deklaruje chęć dołączenia do danego seminarium, dyrekcja kierunku konsultuje sytuację z promotorem/promotorką i na ogół wyznacza dodatkową osobę do prowadzenia drugiej grupy seminaryjnej w obszarze cieszącym się szczególnym zainteresowaniem studentek i studentów. Zdarzają się również sytuacje indywidualizowania trybu seminaryjnego w sytuacji, gdy osoba studiująca chce przygotowywać pracę pod kierunkiem pracowniczki lub pracownika, która/który w danym roku nie ma zaplanowanego seminarium dyplomowego, ale zgadza się przyjąć pod swoją opiekę studentkę/studenta o zainteresowaniach szczególnie mocno korespondujących z prowadzonymi przez siebie badaniami. W rezultacie na kierunku kulturoznawstwo występują seminaria o bardzo zróżnicowanej tematyce i liczebności: obok standardowych grup seminaryjnych (o liczebności od 8 do 15 osób) pojawiają się także grupy znacznie mniejsze (2-5 osób), a także seminaria indywidualne, pracujące metodą bliską tutoringowi.

PRZYKŁAD indywidualizowania trybu seminaryjnego w kontekście badawczych zainteresowań osób studiujących

W grudniu 2024 roku do dyrekcji kierunku zgłosiła się osoba planująca kontynuowanie studiów na kierunku kulturoznawstwo II stopnia w ramach specjalności *praktyki uczestnictwa w kulturze*, z pytaniem o możliwość zindywidualizowania jej toku seminaryjnego z uwagi na swoje zainteresowania badawcze. W toku dalszych konsultacji z promotorami dyrekcja kierunku potwierdziła, że zainteresowania te w większym stopniu korespondują z badaniami prowadzonymi przez dr hab. Ewę Dąbek-Derdę, prof. UŚ (która nie miała w tym roku zaplanowanego seminarium magisterskiego) niż z tematyką uruchomionego na tym roku seminarium. Po uzyskaniu zgody promotorki otwarto zatem dla osoby studiującej dodatkową grupę seminaryjną, w celu umożliwienia jej prowadzenia badań w szczególnie interesującym ją zakresie.

Zgodnie z *Regulaminem studiów w UŚ*, pracą dyplomową może stanowić artykuł naukowy opublikowany w wolnym, powszechnym i trwałym dostępie (otwarty dostęp) w periodyku naukowym ujętym w wydanym na podstawie art. 267 ust. 3 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* wykazie czasopism. Możliwe jest, aby była to praca wieloautorska złożona wraz z oświadczeniami własnymi i współautorów, wskazującymi ich merytoryczny wkład w powstanie pracy, pozwalający na ocenę roli i udziału studenta/studentki w ich powstawaniu, w tym w zainicjowaniu i przeprowadzeniu opublikowanych wyników badań. Jak dotąd jednak na kierunku kulturoznawstwo nie zdarzyła się taka sytuacja.

Procedura zgłaszania i zatwierdzania tematu pracy dyplomowej regulowana jest przez Zarządzenie nr 201/2021 Rektora Uniwersytetu Śląskiego (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5395/5/>) w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych w bazie elektronicznej. Reguluje ono cały proces od przygotowania oferty tematów prac dyplomowych, aż do egzaminu dyplomowego. W ramach procedury, po ustaleniu tematu pracy przez osobę studiującą z promotorką/promotorem, dokonywane jest zgłoszenie tematu pracy drogą elektroniczną. W Uniwersytecie Śląskim zgłoszenia przyjmowane są poprzez system APD (Archiwum Prac

Dyplomowych). Promotor(ka) tworzy w systemie APD wnioski o zatwierdzenie tematu pracy dyplomowej. Formalnej akceptacji w systemie APD dokonuje przewodniczący komisji ds. zatwierdzania tematów prac wskazany przez Dziekana Wydziału Humanistycznego (na kierunku kulturoznawstwo jest to dyrektor kierunku w przypadku prac magisterskich oraz z-ca dyrektora kierunku w przypadku prac licencjackich). Każdą modyfikację tytułu pracy, która nie wykracza poza zatwierdzony temat pracy, promotor(ka) pracy zgłasza niezwłocznie dyrektorowi kierunku. Po uzyskaniu akceptacji dyrektora kierunku pracowniczka/pracownik dziekanatu wprowadza do USOS skorygowany tytuł pracy. Zmiana tematu pracy wymaga złożenia przez promotorkę/promotora nowego wniosku.

Każda pisemna praca dyplomowa jest przed egzaminem dyplomowym przesyłana do JSA (Jednolity System Antyplagiatowy) w celu weryfikacji jej oryginalności oraz samodzielności jej sporządzenia. Jeśli zachodzi podejrzenie, że w pracy naruszone zostało prawo własności intelektualnej, promotor(ka) ma obowiązek poinformować o tym dziekana wydziału i złożyć wniosek o wstrzymanie procedury dyplomowania. Jeśli sytuacja taka nie wystąpi, następują dalsze etapy procedury dyplomowania. Po akceptacji pracy dyplomowej przez promotorkę/promotora, a także po uzyskaniu zaliczeń z wszystkich modułów objętych programem studiów (osiągnięciu efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów) dziekan wydziału wyznacza recenzenta/recenzentkę pracy, datę obrony, formę przeprowadzenia egzaminu dyplomowego oraz powołuje komisję do przeprowadzenia egzaminu dyplomowego. W *Regulaminie dyplomowania na kierunkach kulturoznawstwo i kultury mediów* określono, że w przypadku pracy magisterskiej przynajmniej jedna osoba recenzująca pracę (promotor(ka) lub recenzent(ka)) musi posiadać co najmniej stopień doktora habilitowanego. Promotor(ka) i recenzent(ka) wprowadzają do systemu APD recenzje pracy. Pracę dyplomową uznaje się za ocenioną pozytywnie, jeśli uzyskała dwie oceny pozytywne. Recenzje są jawne i podane do wiadomości osoby studiującej przed obroną. Uwzględnia się w nich takie elementy, jak zbieżność treści pracy z tematem określonym w tytule, ocenę układu pracy, cele badawcze pracy, struktura podziału treści, kolejność rozdziałów, ocena merytoryczna pracy, nowatorstwo pracy, charakterystyka doboru i wykorzystania źródeł, ocena formalnej strony pracy oraz możliwości dalszego wykorzystania pracy.

Po uzyskaniu pozytywnych ocen z pracy dyplomowej, sprawdzeniu pracy z wykorzystaniem JSA oraz złożeniu wymaganych dokumentów za pośrednictwem serwisu USOSweb (<https://usosweb.us.edu.pl>), student(ka) dopuszczany/-a jest do egzaminu dyplomowego. Egzamin dyplomowy przeprowadzany jest przez powołaną przez dziekana komisję egzaminacyjną, składającą się z przewodniczącego/przewodniczącej, którym jest pracowniczka/pracownik naukowy ze stopniem co najmniej doktora, upoważniony/-a przez dziekana, promotora/promotorki oraz recenzenta/recenzentki pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i składa się z dwóch części: jawnej i niejawnej.

Część jawna składa się z odpowiedzi dyplomanta/dyplomantki na dwa (w przypadku egzaminu licencjackiego) lub trzy (w przypadku egzaminu magisterskiego) pytania egzaminacyjne pokrywające się z treściami programu studiów:

- w przypadku egzaminu licencjackiego dyplomant(ka) otrzymuje po jednym pytaniu od promotora/promotorki i recenzenta/recenzentki;
- w przypadku egzaminu magisterskiego dyplomant(ka) otrzymuje dwa pytania od promotora/promotorki i jedno od recenzenta/recenzentki.

W części niejawnej egzaminu dyplomowego komisja uzgadnia i ustala:

- ocenę pracy dyplomowej,
- ocenę egzaminu dyplomowego,
- ostateczny wynik studiów.

Na umotywowany wniosek studenta/studentki egzamin dyplomowy może być przeprowadzony poza siedzibą uczelni przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, zapewniających w szczególności: 1. transmisję egzaminu dyplomowego w czasie rzeczywistym między jego uczestni(cz)kami, 2. wielostronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której uczestnicy/uczestniczki egzaminu dyplomowego mogą wypowiadać się w jego toku z zachowaniem niezbędnych zasad bezpieczeństwa.

Członkowie i członkinie komisji zatwierdzają również w APD protokół egzaminu dyplomowego, co jest równoznaczne z jego podpisaniem. Po ustaleniu ocen w części niejawnej, student(ka) otrzymuje informację o wyniku egzaminu dyplomowego oraz o ostatecznym wyniku ukończenia studiów.

W przypadku uzyskania z egzaminu dyplomowego oceny niedostatecznej lub nieprzystąpienia do tego egzaminu w ustalonym terminie dziekan wyznacza drugi termin egzaminu. Powtórny egzamin może się odbyć nie wcześniej niż przed upływem miesiąca i nie później niż po upływie trzech miesięcy od daty pierwszego egzaminu. Warunkiem ukończenia studiów jest złożenie egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym. Zasady obliczenia ostatecznego wyniku studiów określa §38 *Regulaminu studiów w UŚ*.

Pracownik/pracowniczka dziekanatu po zakończonym egzaminie dyplomowym sporządza i włącza do teczki osobowej studenta/studentki następujące dokumenty:

- wydruk protokołu egzaminu dyplomowego;
- wydruk recenzji pracy dyplomowej;
- wydruk *Karty pracy dyplomowej*, tzw. metryczki potwierdzającej archiwizację pracy w APD.

3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentek i studentów oraz działania podejmowane na podstawie tych informacji

Śledzenie postępów osób studiujących odbywa się w sposób systematyczny, przy wykorzystaniu szeregu narzędzi, a w szczególności poprzez:

- prowadzony przez dziekanat bieżący monitoring liczby osób przyjętych na studia, liczby studentek i studentów przechodzących na kolejne lata studiów oraz liczby absolwentek/absolwentów,
- bieżącą kontrolę postępów przez osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne, koordynatorki i koordynatorów modułów i egzaminatorów;
- czynną obserwację zaangażowania studentek i studentów,
- semestralne anonimowe ankiety studenckie,
- semestralne anonimowe ankiety nauczycieli akademickich,
- regularne spotkania ujęte w *Procedurach systemu zapewniania jakości kształcenia na kierunkach organizowanych przez Wydział Humanistyczny*, a także spotkania fokusowe z osobami studiującymi, dostarczające cennych informacji zwrotnych,
- doraźne inicjatywy podejmowane zarówno przez dyrekcję kierunku, jak i osoby studiujące.

Stały dostęp do danych dotyczących postępów osób studiujących mają: prodziekan ds. studenckich i kształcenia, pełnomocnik dziekana ds. studenckich oraz dyrektor kierunku, realizujący politykę doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale Humanistycznym, a także w związku z koniecznością podejmowania szeregu decyzji związanych z tokiem studiów.

Zgodnie z *Regulaminem studiów w UŚ* dziekan wydaje decyzje administracyjne dotyczące skreślenia z listy studentów w przypadku m.in. niezłożenia w terminie pracy dyplomowej lub egzaminu dyplomowego, stwierdzenia braku postępów w nauce, niezaliczenia semestru lub roku w określonym terminie w trybie oraz stwierdzenia braku udziału w obowiązkowych zajęciach dydaktycznych i organizacyjnych zgodnie z obowiązującym programem studiów, z wyłączeniem wykładów. Skreślenie następuje również w przypadku niepodjęcia studiów, rezygnacji ze studiów, ukarania karą dyscyplinarną wydalenia oraz niewniesienia opłat związanych z odbywaniem studiów. Dziekan na wniosek studentki/studenta rozstrzyga w sprawie: przyznania egzaminu lub zaliczenia komisyjnego, skierowania na powtarzanie modułu lub modułów i warunkowym wpisie na następny semestr, jeżeli student(ka) nie uzyskał(a) zaliczenia z nie więcej niż dwóch modułów lub skierowania na powtarzanie semestru.

Zadaniem prodziekan ds. studenckich i kształcenia jest m.in. inicjowanie oraz nadzorowanie działań w zakresie doskonalenia programów studiów i oferty dydaktycznej Wydziału czy też organizowanie dydaktyki na Wydziale. **Dyrektor kierunku kulturoznawstwo** m.in. sprawuje nadzór merytoryczny i organizacyjny nad zajęciami prowadzonymi na kierunku studiów, inicjuje i koordynuje

działania w zakresie doskonalenia programu studiów oraz zapewnia właściwą jakość kształcenia na kierunku studiów, w szczególności poprzez realizowanie lub nadzór nad realizacją wydziałowych *Procedur systemu zapewniania jakości kształcenia*. Istotnym zadaniem jest również przygotowanie propozycji warunków i trybu rekrutacji na studia, kryteriów kwalifikacji, zasad przyjmowania na I rok laureatek/laureatów i finalistek/finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatek/laureatów konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich, a także limitów przyjęć na studia w danym roku akademickim.

Na Wydziale Humanistycznym obowiązują *Procedury systemu zapewniania jakości kształcenia* (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/jakosc-ksztalcenia/>), zgodnie z którymi organizowane są regularne spotkania ze student(k)ami, podczas których omawiane są sprawy istotne dla kształcenia na danym kierunku studiów (dokument stanowi załącznik Kryterium 10 – **Załącznik K10_01**). Uzyskane w ich trakcie informacje od studentek i studentów stanowią istotny czynnik w kontekście przygotowywania koncepcji doskonalenia studiów.

Przeprowadzone analizy i zgromadzone dane statystyczne pozwalają dostrzec kilka prawidłowości. Zainteresowanie podjęciem studiów na kierunku kulturoznawstwo na studiach stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia utrzymuje się w ostatnich latach na podobnym poziomie. W przypadku studiów pierwszego stopnia limity wypełniały się na ogół już w pierwszym naborze (na 50 miejsc przyjmowano około 50 osób); w przypadku studiów drugiego stopnia po pierwszym naborze zwykle pozostawało sporo wolnych miejsc, które wypełniały się w naborze drugim (na 30 miejsc przyjmowano około 30 osób). W przypadku studiów niestacjonarnych od kilku lat liczba kandydatek/kandydatów na studia I stopnia, którzy nie tylko zarejestrowali się w systemie, lecz także złożyli dokumenty po przyjęciu ich na studia, oscyluje wokół 20 osób, co od roku 2020/2021 nie pozwalało na ich uruchomienie w świetle przyjętej w UŚ zasady, iż studia niestacjonarne I stopnia mogą zostać otworzone dopiero po zrekrutowaniu na dany kierunek 40 osób. Sytuacja kształtowała się podobnie na studiach niestacjonarnych II stopnia, gdzie liczba zainteresowanych tą formą studiów spadła w ostatnich latach poniżej 30 osób, co nie pozwoliło na jej uruchomienie. Rezultatem tej sytuacji było podjęcie w dniu 13 grudnia 2024 r. przez **Radę Dydaktyczną Kierunku uchwały o likwidacji studiów niestacjonarnych na kierunku kulturoznawstwo**.

Od kilku lat daje się zaobserwować, że pewien odsetek osób zapisuje się na studia, ale po otrzymaniu legitymacji studenckiej ich nie podejmuje. W przypadku studiów pierwszego stopnia na kierunku kulturoznawstwo wynosi on ok. 10% (na 50 przyjętych w bieżącym roku akademickim studia realnie podjęły 44 osoby), jednak w przypadku studiów drugiego stopnia zbliża się do 20% (na 31 osób przyjętych w bieżącym roku akademickim w zajęciach uczestniczy 25 osób; pozostałe w większości nie pojawiły się nawet na jednych zajęciach). W tych przypadkach prawdopodobnym powodem rekrutacji na studia jest chęć przedłużenia korzyści wynikających z posiadania statusu studentki/studenta. Liczba studentek/studentów, którzy rezygnują ze studiów po ukończeniu I semestru studiów jest porównywalna w ostatnich latach i nie przekracza liczby 15 osób na studiach pierwszego stopnia i 5 na studiach drugiego stopnia. Najczęściej decyzja o rezygnacji ze studiów jest podejmowana w trakcie lub po pierwszym semestrze, co jest tendencją występującą na większości kierunków i na studiach pierwszego stopnia może się wiązać z okresem poszukiwania swojej ścieżki edukacyjno-zawodowej, trudno jest to jednak stwierdzić z pełnym przekonaniem, ponieważ do osób podejmujących takie decyzje trudno jest dotrzeć. Zdecydowanie więcej pewnych informacji na ten temat udało się uzyskać od studentek i studentów II stopnia.

PRZYKŁAD działań podejmowanych przez dyrekcję kierunku w związku z monitorowaniem liczebności osób studiujących na studiach II stopnia

Prowadzone w latach 2021/2022 i 2022/2023 spotkania (w tym fokusowe) ze studentkami i studentami kulturoznawstwa II stopnia wykazały, że jednym z powodów rezygnacji z tych studiów były trudności związane z połączeniem studiowania z pracą zawodową, wynikające m.in. z tego, że harmonogram zajęć na kierunku obejmował pięć dni w tygodniu. Biorąc pod uwagę postulaty studiujących, dyrekcja kierunku wprowadziła zasadę, że na studiach II stopnia zajęcia odbywają się w ciągu maksymalnie 4 dni w tygodniu (często są to 3 dni).

Analiza danych na potrzeby monitorowania jakości kształcenia wskazuje, że studentki i studenci dobrze radzą sobie z osiąganiem efektów uczenia się, jednakże liczba absolwentek i absolwentów kierunku kulturoznawstwa jest niższa od liczby osób rozpoczynających studia. Statystyki z tym związane zaciemnia bardzo często praktykowane zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia przedłużanie przez studentki i studentów terminu złożenia pracy dyplomowej (niejednokrotnie aż do maksymalnego terminu określonego w *Regulaminie studiów w UŚ*, tj. do 25 listopada, co skutkuje obronami odbywającymi się dopiero w grudniu) oraz – także bardzo częste, liczące od kilku do nawet ok. dziesięciu na rok – przypadki powtarzania semestru z powodu nieukończenia pracy w terminie. Rozmowy ze studiumi oraz promotorkami i promotorami prowadzą do wniosku, że studentki i studenci ostatnich lat studiów często podejmują pozauczelniane aktywności (w tym pracę zawodową), które utrudniają im przygotowywanie prac. Zjawisko ma zatem charakter niezależny od czynników bezpośrednio powiązanych z kierunkiem studiów. W celu przeciwdziałania takim sytuacjom osoby prowadzące seminaria podejmują działania zmierzające do terminowego składania prac, takie jak dodatkowe spotkania ze studiumi poza godzinami seminarium (także w formie zdalnej) czy włączenie studiumi do realizacji różnego rodzaju projektów. To, że wiele osób, które nie złożyły pracy dyplomowej w terminie, wnioskuje o powtarzanie semestru i że na kierunku kulturoznawstwo co roku od jednej do trzech osób składa podanie o wznowienie studiów, wreszcie: to, że większość tych sytuacji skutkuje złożeniem pracy i uzyskaniem dyplomu, jest **pozytywnym** sygnałem, świadczącym o tym, że kulturoznawstwo jest postrzegane przez studiumi jako kierunek, który warto ukończyć.

Wskazane trudności są przedmiotem dyskusji w różnych grupach interesariuszy: wśród osób studiumi, nauczycielek i nauczycieli akademickich oraz w ramach Rady Dydaktycznej. Oprócz doraźnych działań związanych z potencjalnymi przyczynami rezygnacji ze studiów oraz nieskładania prac w terminie (takich jak kwestie harmonogramowe opisane w powyższym przykładzie) społeczność pracowniczek i pracowników, a także osób studiumi podejmuje również inne inicjatywy, takie jak:

- angażowanie się w projekty takie jak *POWER, Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości* (<https://www.zintegrowane.us.edu.pl/pl/edycja-1/o-projekcie>, <https://www.zintegrowane.us.edu.pl/pl/edycja-2/o-projekcie>) czy Uniwersytet Humanistów w Uniwersytecie Śląskim, które pozwoliły na utworzenie wielu grup projektowych i warsztatowych, realizujących kilkumiesięczne czy roczne projekty z udziałem osób studiumi. Projekty te – poza wymiarem naukowym i badawczym – służą celom integracyjnym, a także oferują poczucie sprawczości i satysfakcji ze wspólnego działania poza regularnymi zajęciami, a dzięki bliskiemu kontaktowi z nauczyciel(k)ami akademickimi pozwalają na nawiązanie relacji mistrz-uczeń;
- wspieranie aktywności kół naukowych działających na Wydziale Humanistycznym UŚ (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/aktywnosc-studencka/kola-naukowe/>);
- organizowanie corocznej edycji Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów sprzyjających integracji, a także prezentowaniu studenckich badań i działań animacyjnych, a także wymianie opinii na temat studiowania;
- praktykowanie przez osoby prowadzące zajęcia elastycznego podejścia do potrzeb studentek i studentów m.in. w postaci indywidualizacji spotkań i różnorodności ich form;
- prowadzenie wewnątrzkierunkowych badań i ankiet związanych z oceną programów kształcenia (więcej na ten temat w Kryterium 1), a także wspieranie osób studiumi, jeśli same dążą do zdiagnozowania problemów, z którymi się zmagają.

PRZYKŁAD wspierania osób studiumi w diagnozowaniu problemów

W roku akademickim 2023/2024 studentki i studenci III roku kulturoznawstwa w ramach zajęć z przedmiotu *warsztaty animacji kultury* przystąpili do realizacji inicjatywy polegającej na zdiagnozowaniu poglądów osób studiumi na Wydziale Humanistycznym na różne tematy związane ze studiowaniem. W procesie przygotowania i przeprowadzenia badania studiumi mogli liczyć na pomoc pracowników i pracowniczek związanych z kierunkiem kulturoznawstwo (merytoryczne wsparcie w przygotowaniu i opracowaniu wyników badań: dr Adam Pisarek, mgr Klaudia Żubryk). Prezentacja raportu (**Załącznik K3_03**) będącego wynikiem badań miała miejsce w

trakcie piątej edycji Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów z udziałem dyrekcji kierunku, a spostrzeżenia zebrane w ich trakcie zostały uwzględnione w dyskusjach prowadzonych w czasie posiedzeń Rady Dydaktycznej.

3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się określone zostały w *Regulaminie studiów w UŚ*, który definiuje prawa i obowiązki studentki/studenta związane z zaliczaniem modułów, przystępowaniem do egzaminów, zaliczaniem poszczególnych etapów studiów i zakończeniem procesu kształcenia. Jednocześnie *Procedury systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez WH* określają sposób monitorowania weryfikacji efektów uczenia się. Weryfikacja postępów osiągniętych przez studentki i studentów kierunku kulturoznawstwo polega na przeglądzie liczby wpisów na semestr przeprowadzanym po każdym semestrze oraz analizie generowanych z systemu USOS raportów dotyczących wyników sesji.

Studia pierwszego stopnia na kierunku kulturoznawstwo trwają 6 semestrów. Aby je ukończyć, należy spełnić następujące warunki:

1. zaliczyć moduły kierunkowe oraz wybrane moduły specjalnościowe i fakultatywne, a także (przewidziane w Nowej Koncepcji Studiów) moduły wspierające kształcenie kierunkowe oraz wskazaną w programie kształcenia liczbę zajęć z oferty ogólnoakademickiej (OMU);
2. zrealizować dodatkowe wymagania zapisane w programie studiów, w tym praktyki zawodowe;
3. uzyskać co najmniej 180 punktów ECTS;
4. przygotować pracę dyplomową lub projekt licencjacki;
5. zdać ustny egzamin dyplomowy (licencjacki).

Studia drugiego stopnia na kierunku kulturoznawstwo trwają 4 semestry. Aby je ukończyć, należy spełnić następujące warunki:

1. zaliczyć wspólne przedmioty kierunkowe, przedmioty specjalności wybranej przez studentkę/studenta oraz zajęcia fakultatywne;
2. zrealizować dodatkowe wymagania zapisane w programie studiów (w tym wziąć udział w zajęciach z puli Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej, OOD);
3. uzyskać co najmniej 120 punktów ECTS;
4. przygotować pracę dyplomową;
5. zdać ustny egzamin dyplomowy (magisterski).

Podstawą skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się jest kierowana do osób studiujących informacja na temat sposobu weryfikacji efektów uczenia się w ramach poszczególnych modułów, **zawarta w sylabusach** dostępnych w systemie USOSweb (<https://usosweb.us.edu.pl> – sposób dotarcia do pełnej treści sylabusów został opisany w **Kryterium 9**). Przegląd sylabusów pozwala dostrzec różnorodność **form zaliczenia**. Stopień osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się weryfikowany jest w trakcie zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycielki/nauczyciela (debaty, dyskusje, projekty, w tym prezentacje indywidualne lub zbiorowe, sprawozdania z lektury, aktywność), a także na podstawie kolokwii, egzaminów, prac zaliczeniowych i innych aktywności wymagających pracy własnej studentek i studentów. Za merytoryczną ocenę przedmiotowych efektów uczenia się odpowiedzialni są koordynatorzy/koordynatorki modułów i nauczycielki/nauczyciele prowadzący zajęcia dydaktyczne. Szczegółowe kryteria oceniania określone są w sylabusach poszczególnych modułów. Przeglądu statusu wszystkich sylabusów przeprowadza się corocznie w semestrze zimowym i letnim na podstawie raportu z systemu USOS pod względem ich kompletności i terminowego udostępnienia w systemie (analiza ilościowa) oraz przeglądu treści wybranych sylabusów (analiza jakościowa).

Osoby prowadzące zajęcia z danego modułu mają obowiązek poinformować studentki i studentów na pierwszych zajęciach o zasadach weryfikowania ich wiedzy i umiejętności oraz warunkach zaliczenia danej formy zajęć oraz całego modułu. Jeżeli moduł jest realizowany przez więcej niż jednego prowadzącego, mają oni obowiązek wspólnego opracowania i przedstawienia jednolitych zasad oceniania oraz warunków zaliczeń. Niezgodność przeprowadzonego zaliczenia czy egzaminu z

deklaracją w sylabusie może być podstawą do unieważnienia egzaminu lub zaliczenia albo przyznania studentowi prawa do egzaminu czy zaliczenia komisyjnego.

3.7. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, z ukazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się

Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się pozostają w ścisłym związku ze sposobem realizacji danego modułu określonym w programie studiów (np. wykład, konwersatorium, seminarium, lektorat, warsztat) oraz treści konkretnego sylabusu. Zasady weryfikacji zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Jest to osiągnięte przez stosowanie jasnych, znanych na wstępie kryteriów ocen adekwatnych do specyfiki weryfikowanego efektu uczenia się (np. testów dających jednoznaczne wyniki określone na podstawie zdobywanej punktacji, prac zaliczeniowych spełniających stawiane na wstępie kryteria czy bieżącej weryfikacji podczas zajęć na podstawie aktywności studentów). Efekty w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych są oceniane na bieżąco, w trakcie zajęć, na podstawie aktywnego udziału w zajęciach, pracach zespołowych, dyskusjach, badaniach, burzach mózgów, warsztatach oraz na podstawie przygotowywanych i omawianych prezentacji tematycznych. Oprócz bieżącej weryfikacji, każdy z modułów kończy się obowiązkowym zaliczeniem na ocenę, co umożliwia podsumowanie osiągniętych efektów w wymiarze indywidualnym. Ocena końcowa modułu wyznaczana jest według kryterium opisanego w sylabusie. Dydaktycy i dydaktyczki stosują tu szeroki wachlarz narzędzi umożliwiających ocenę osiągnięć, w tym egzaminy w formie pisemnej i ustnej, kolokwia (pisemne i ustne), prace zaliczeniowe, testy, prace etapowe, samodzielne i zespołowe projekty, dyskusje i debaty, wykonane zgodnie z wytycznymi prezentacje (indywidualne i zespołowe), a także nowoczesne formy weryfikacji wykorzystujące gamifikację. W przypadku, gdy dany przedmiot prowadzony jest przez więcej niż jedną osobę, wszyscy prowadzący są zobowiązani do wspólnego ustalenia sposobów weryfikacji i kryteriów oceniania. Kompetencje w zakresie języka obcego są nabywane i weryfikowane w ramach zajęć z lektoratów, przewidzianych w programie studiów zarówno pierwszego, jaki i drugiego stopnia. Na studiach pierwszego stopnia weryfikacji podlegają również efekty uczenia się osiągnięte w ramach praktyk zawodowych (<https://ku.praktyki.us.edu.pl>).

Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się w ramach modułów rozpatrywanych jako centralne dla kierunku kulturoznawstwo, szczególnie silnie związanych z prowadzeniem badań w dyscyplinie nauki o kulturze, odbywa się poprzez egzaminy, które mają formę pisemną lub ustną, w zależności od decyzji egzaminatora/egzaminatorki. Przykładami takich przedmiotów są: na studiach pierwszego stopnia – *teorie kultury XX wieku*, a na studiach drugiego stopnia (specjalność: praktyki uczestnictwa w kulturze) – przedmiot *perspektywy badań kulturoznawczych*. Egzaminy zostały rozłożone w programie studiów w sposób równomierny (nie więcej niż 3 w semestrze) w celu optymalizacji osiągania kierunkowych efektów uczenia się. W przypadku pozostałych form zajęć ocena zakładanych efektów uczenia się odbywa się za pomocą najróżniejszych metod, za każdym razem ściśle powiązanych z modułowymi efektami uczenia się (np. *warsztaty form publicystycznych* na studiach drugiego stopnia zakładają jako główny sposób weryfikacji napisanie tekstów publicystycznych, co współgra z zakładanym przez ten moduł kształceniem umiejętności tworzenia takich form wypowiedzi, a przedmiot *kino epoki klasycznej* na studiach I stopnia, nastawiony na zdobywanie wiedzy historycznofilmowej zakłada przeprowadzenie w ramach konwersatoriów kolokwium).

Na kierunku kulturoznawstwo **monitorowana jest skuteczność osiągania efektów uczenia się**. W oparciu o dane z systemu USOS dokonywana jest analiza wyników sesji egzaminacyjnej ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji, gdy średnia ocen z danej weryfikacji efektów uczenia się dąży do wartości skrajnej (2,0 lub 5,0).

Przyjęte zasady umożliwiają równe traktowanie studentek i studentów w procesie weryfikacji efektów uczenia się. Wszystkie osoby biorące udział w procesie kształcenia podlegają tym samym procedurom i zasadom weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji. W przypadku osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami stawia się takie same wymagania odnośnie do osiągniętych efektów uczenia się, ale dostosowuje się metody weryfikacji do

indywidualnych potrzeb (na zasadach określonych w IDS – indywidualnym dostosowaniu studiów; więcej na ten temat w **Kryterium 1** oraz na stronie: <https://us.edu.pl/student/wda/slowniczek/indywidualne-dostosowanie-studiow-ids/>).

Przygotowanie pracy dyplomowej pozwala na zweryfikowanie efektów uczenia się, które są ściśle powiązane z nabyciem przez studentkę/studenta wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie samodzielnego projektowania i prowadzenia badań z wykorzystaniem metod i technik badań właściwych dla nauk o kulturze. Sprawdza również umiejętność analizowania tekstów źródłowych, logicznego i krytycznego myślenia, a także kompetencje w zakresie komunikowania rezultatów pracy badawczej. Prace dyplomowe są weryfikowane w sposób ciągły w trakcie współpracy w ramach seminarium dyplomowego. Promotorzy i promotorki na bieżąco monitorują poszczególne etapy powstawania pracy i udzielają informacji zwrotnych pomocnych w procesie jej dalszego przygotowania.

Ostateczna weryfikacja efektów uczenia się osiąganych w ramach seminarium dyplomowego odbywa się na podstawie oceny pracy dyplomowej, sporządzonej przez promotora/promotorkę i recenzenta/recenzentkę pracy, w której uwzględnia się zbieżność treści pracy z tematem określonym w tytule, ocenę układu pracy, struktury podziału treści, kolejności rozdziałów, kompletności tez, ocenę merytoryczną pracy, jej nowatorstwo, charakterystykę doboru i wykorzystania źródeł, ocenę formalnej strony pracy oraz możliwości wykorzystania pracy (szerzej zasady dyplomowania opisano w punktach 3.4 i 3.9).

W każdym roku akademickim jest prowadzona weryfikacja wybranych prac dyplomowych pod kątem uzyskiwanych efektów uczenia się, zgodnie z *Procedurami systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Humanistyczny*. Weryfikacji dokonują wyznaczeni członkowie/członkinie Rady Dydaktycznej, a jej wyniki są przedstawiane na posiedzeniu Rady oraz zamieszczane w formie raportu na stronie kierunku (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/uchwaly-rady-dydaktycznej-i-raporty/>; więcej szczegółów na ten temat w **Kryterium 10**). Przyjęte regulacje w zakresie weryfikacji efektów uczenia się określają także sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

Chociaż większość zaliczeń i egzaminów odbywa się w formie kontaktowej (tj. w budynku Wydziału Humanistycznego), to osoby prowadzące zajęcia na kierunku kulturoznawstwo stosują również w procesie weryfikacji efektów uczenia się **metody i techniki kształcenia na odległość**. Do najpopularniejszych form należą: przesyłanie prac i zadania realizowane za pomocą funkcjonalności MS Teams, testy w MS Forms oraz sprawdziany ustne realizowane za pomocą środków komunikacji zdalnej. Ostatnią z metod stosuje się w przypadkach wymagających dostosowania sposobu weryfikacji do szczególnej, często losowej sytuacji osoby studiującej (np. będącej w trakcie długotrwałego leczenia, przebywającej na terenie ogarniętym działaniami wojennymi, mającej przyznany IDS lub IOS).

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez osoby studiujące efektów uczenia się stosowane w procesie nauczania i uczenia się z **wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość** w UŚ gwarantują identyfikację studentki/studenta i bezpieczeństwo danych osoby studenckiej. Platformy, za pośrednictwem których w UŚ prowadzone są zajęcia zdalne (na kierunku kulturoznawstwo jest to platforma MS Teams), oraz weryfikacja efektów uczenia się są sprzężone z centralnym punktem logowania (logowanie odbywa się za pomocą loginu i hasła). Podczas weryfikacji efektów uczenia się każdy, kto ją przeprowadza, jest zobligowany do sprawdzenia tożsamości osób studiujących. Zgodnie z postanowieniami *Wydziałowej strategii kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość* (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/wydzialowa-komisja-ds-ksztalcenia-i-studentow/wydzialowa-strategia-ksztalcenia/>), nauczycielki i nauczyciele akademicy zatrudnieni w Uniwersytecie Śląskim prowadzący zajęcia oraz weryfikację efektów uczenia się w formule zdalnej powinni posiadać certyfikat potwierdzający zdobycie kompetencji w zakresie obsługi wybranej platformy do kształcenia na odległość. Osoby, które nie posiadają stosownego certyfikatu, są zobowiązane do ukończenia odpowiedniego szkolenia na platformie szkoleń wewnętrznych Uniwersytetu lub do zawnioskowania do Dziekana Wydziału o zwolnienie z konieczności szkolenia, nie

później niż 2 tygodnie po rozpoczęciu zajęć w danym semestrze. Więcej informacji na temat kształcenia zdalnego znajduje się w **Kryterium 2**.

3.8. Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów

Szczegóły dotyczące rodzaju i metodyki prac zawarte są w sylabusach poszczególnych modułów. Tematyka i metodyka prac etapowych oraz egzaminacyjnych zależą od specyfiki prowadzonego modułu i obejmują różne formy. Tematyka jest zbieżna z zakresem danego modułu, a celem prac etapowych i egzaminacyjnych jest weryfikacja osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Wśród najczęściej stosowanych form zaliczeniowych można wskazać: sprawdziany (kolokwia) cząstkowe i końcowe, testy, egzaminy pisemne i ustne, a także prezentacje (w tym multimedialne) indywidualne i zespołowe. Nauczyciele i nauczycielki akademickie pracują także z osobami studiującymi metodą projektową oraz stosują w ramach zaliczeń innowacje dydaktyczne, opracowując nowatorskie formy weryfikacji efektów uczenia się.

PRZYKŁADY

- weryfikacja efektów uczenia się przedmiotu *strategie komunikacji marketingowej w nowych mediach* (studia I stopnia) przyjmuje w ramach zaliczenia formę **analizy strategii marketingowej danego podmiotu** (studium przypadku); alternatywnie osoby studiujące łatwiej przyswajające wiedzę poprzez praktyczne aktywności mogą **zaprojektować strategię marketingową danego podmiotu**, w ten sposób – w działaniu – poznając najważniejsze mechanizmy funkcjonowania komunikacji marketingowej w nowych mediach. Szczegółowe informacje na temat kryteriów oceny określa sylabus zajęć: https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazGrupyZajec&zaj_cyk_id=368930;
- weryfikacja efektów uczenia się przedmiotu *tutoring badawczy* (studia II stopnia) polega na tym, że osoba studiująca **prezentuje propozycję pracy badawczej** w trakcie spotkania z jedną z osób prowadzących zajęcia, wybraną przez siebie w oparciu o swoje zainteresowania naukowe. Spotkanie ma charakter tutoringowy; w jego trakcie osoba studiująca otrzymuje wskazówki i porady związane z możliwością rozwinięcia proponowanego przez siebie tematu. Szczegółowe informacje na temat kryteriów oceny takie projektu i jego powiązania z efektami uczenia się określa sylabus zajęć: https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazPrzedmiot&prz_kod=W1-KU-S2-TBK01.

3.9. Rodzaje, tematyka i metodyka prac dyplomowych

Warunkiem uzyskania dyplomu ukończenia studiów na kierunku kulturoznawstwo jest zaliczenie wszystkich wskazanych w programie kształcenia modułów oraz przygotowanie na studiach I stopnia pracy licencjackiej lub projektu licencjackiego (opcja dostępna dla studentek i studentów realizujących Nową Koncepcję Studiów, tj. dla roczników, które rozpoczęły studia w latach 2023-2024 oraz 2024-2025), a na studiach II stopnia pracy magisterskiej. Za pracą dyplomową/projekt dyplomowy uznawana/-y jest praca/projekt przygotowana/-y samodzielnie przez studentkę/studenta. Przy ustalaniu tematu pracy/projektu brane są pod uwagę zainteresowania naukowe studenta/studentki, realizowane na Wydziale badania oraz możliwości w zakresie opieki naukowej nad daną pracą dyplomową/projektem licencjackim. Student(ka) sam(a) dokonuje wyboru tematu, który konsultuje z promotorem/promotorką. Temat pracy mieści się w zakresie określonym nazwą seminarium (a zakres ten koresponduje z profilem badawczym promotorki/promotora).

Jedną z najważniejszych innowacji wprowadzonych w programie kształcenia kulturoznawstwa I stopnia wraz z wdrożeniem Nowej Koncepcji Studiów było zapewnienie studiującym możliwości wyboru formy zaliczenia seminarium dyplomowego. **Począwszy od roku akademickiego 2025/2026** studentki i studenci będą mogli decydować, czy chcą pisać klasyczną pracę licencjacką, czy też może realizować projekt licencjacki, przez który rozumie się szereg najróżniejszych form i aktywności (np.

organizacja wydarzeń kulturalnych, przygotowanie projektu animacyjno-kulturowego lub edukacyjno-filmowego, wystawy, spektaklu teatralnego, performansu, realizacja filmu, nagranie podcastu), takich jednakże, które będą realizowały kierunkowe efekty uczenia się. Zarówno praca, jak i projekt licencjacki mają prowadzić do wykazania, że student(ka) umie m.in. samodzielnie zdobywać wiedzę z zakresu nauk o kulturze, potrafi wyszukiwać w różnych źródłach i selekcjonować wiadomości związane z podjętym przez siebie tematem, a następnie je analizować, interpretować, oceniać i użytkować.

Na studiach II stopnia zakres tematyczny seminarium jest powiązany ze specyfiką specjalności. Osoby studiujące dokonują wyboru jednego spośród trzech seminariów:

- filmoznawstwo;
- kultury miasta;
- praktyki uczestnictwa w kulturze.

Tematyka prac/projektów licencjackich i prac magisterskich przygotowywanych na kierunku kulturoznawstwo jest zatem ściśle powiązana z kierunkiem studiów, profilem badawczym promotorów/promoterek, a także bardzo zróżnicowana. Informacje o tematyce poszczególnych seminariów i badawczych zainteresowaniach promotorów/promoterek są przedstawiane osobom studiującym w czasie specjalnie organizowanych spotkań oraz rozsyłane im w formie pisemnych informacji. Przed dokonaniem wyboru seminarium studiujący otrzymują czas na zastanowienie i są zachęceni do skonsultowania swoich pomysłów z promotorami i promotorkami w czasie ich konsultacji. Na studiach I stopnia uczestniczą ponadto w proseminarium (4. semestr), którego nadrzędnym celem jest udzielenie im pomocy w ukierunkowaniu swoich pomysłów i zainteresowań, a na studiach II stopnia – w tutoringach badawczych, które dają im możliwość skonfrontowania swoich badawczych intuicją ze specyfiką poszczególnych specjalności.

Prace/projekty licencjackie i prace magisterskie co do zasady mają stanowić próbę rozwiązania postawionego problemu badawczego, osadzonego w określonych kulturoznawczych ramach teoretycznych. Przygotowanie pracy/projektu pozwala na zweryfikowanie efektów uczenia się, które są ściśle powiązane z nabyciem przez studenta/studentkę wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie samodzielnego projektowania i prowadzenia badań w dyscyplinie nauki o kulturze. Sprawdza również umiejętność analizowania tekstów źródłowych, tekstów naukowych, logicznego i krytycznego myślenia, a także kompetencje w zakresie komunikowania rezultatów pracy badawczej.

3.10. Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentki i studentów

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentki i studentów dokumentowane są przez przeprowadzone prace zaliczeniowe i egzaminacyjne. Osoby prowadzące zajęcia wpisują oceny do protokołu w systemie USOS niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od dnia ogłoszenia wyników zaliczenia danej formy zajęć lub egzaminu. Po zakończeniu semestru pracownicy dziekanatu generują z systemu USOS semestralne karty osiągnięć, które – po zatwierdzeniu przez dziekana lub prodziekana – archiwizowane są w teczce studentki/studenta.

Zasady składania i archiwizacji prac dyplomowych reguluje Zarządzenie nr 201/2021 Rektora Uniwersytetu Śląskiego (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5395/5/>) w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych w bazie elektronicznej. Prace dyplomowe oraz ich recenzje archiwizowane są w systemie APD (więcej informacji na ten temat znajduje się w punkcie 3.4).

Dokumentacja egzaminów i zaliczeń obejmuje prace egzaminacyjne i zaliczeniowe, w tym prezentacje, testy, prace pisemne, prezentacje oraz protokoły z egzaminów i sprawdzianów ustnych – zależnie od przyjętej metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się. Zgodnie z zapisami *Procedur systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Humanistyczny* (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/jakosc-ksztalcenia/>), prace etapowe są przechowywane w zasobach pracowniczek, pracowników (a w przypadku osób realizujących zajęcia w ramach umów cywilno-prawnych w dziekanacie dydaktycznym kierunku studiów) do końca roku akademickiego następującego po roku akademickim, w którym została przeprowadzona dana weryfikacja. Zgodnie z *Regulaminem studiów w UŚ*, student(ka) ma prawo wglądu do prac egzaminacyjnych lub

zaliczeniowych w terminie 14 dni od ogłoszenia wyników w systemie USOS. W praktyce student(k)om umożliwia się zapoznanie z ich pracami przez znacznie dłuższy czas.

3.11. Wyniki monitoringu losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku

Istotnym elementem wsparcia osób studiujących jest pomoc we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji. W skali Uczelni sprawami tymi zajmuje się Biuro Karier Uniwersytetu Śląskiego (<https://us.edu.pl/student/kariera-i-rozwoj/>; więcej na ten temat w **Kryterium 8**). Oprócz działań z zakresu doradztwa zawodowego i coachingu, Biuro jest również odpowiedzialne za badanie losów zawodowych absolwentów i absolwentek Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Badanie skierowane do absolwentów i absolwentek wszystkich kierunków studiów I, II stopnia i jednolitych studiów magisterskich, zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, jest prowadzone od roku akademickiego 2007/2008, przy czym od roku 2017/2018 raporty skupiają się na losach absolwentów i absolwentek poszczególnych kierunków studiów (a nie, jak wcześniej, wydziałów). Grupę respondentek i respondentów stanowią osoby, które – będąc na ostatnim roku studiów – wyraziły zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych na potrzeby monitorowania losów zawodowych absolwentów i absolwentek. Formuła badania zakłada realizację pomiaru po roku od ukończenia studiów.

Badanie realizowane jest techniką sondażową z wykorzystaniem internetowego kwestionariusza ankiety, który składa się z sześciu części. Na podstawie raportów z lat 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 i 2022/2023 można stwierdzić, że ankietowani absolwenci i absolwentki kulturoznawstwa na ogół uważają, że istnieje zapotrzebowanie na wiedzę i umiejętności zdobywane w czasie studiów i można je praktycznie wykorzystać na rynku pracy. Znaczna część ankietowanych nie żałuje decyzji o podjęciu studiów kulturoznawczych i deklaruje, że nie zmieniłaby wybranego kierunku. W raportach pojawiają się opinie dotyczące braku konkretnych przedmiotów (szczególnie o praktycznym wymiarze), które zdaniem respondentek i respondentów powinny się znaleźć w programie studiów, a także uwagi na temat treści z ich perspektywy nieprzydatnych (osoby ankietowane zwracały na przykład uwagę na nieproporcjonalnie dużą ilość na studiach I stopnia zajęć z zakresu filozofii – uwagi te zostały wzięte pod uwagę w trakcie modyfikacji programu kształcenia; w jego najnowszej wersji liczba godzin z zakresu filozofii została na studiach I stopnia ograniczona). Informacje tego typu, jak również uwagi uzyskiwane w czasie regularnych spotkań ze studentkami i studentami, służą dyrekcji jako wytyczna przy projektowaniu modyfikacji programu studiów, aczkolwiek dane te muszą być traktowane z dużą dozą ostrożności, jako że badanie nie jest przeprowadzane na reprezentatywnej próbie absolwentek i absolwentów. Niska zwrotność ankiety jest jej największym mankamentem (zdarzają się lata, w których w badaniu biorą pojedyncze osoby; liczba respondentek i respondentów w jednym badaniu rzadko przekracza 10 osób).

Na podstawie danych z ostatnich lat, można stwierdzić, że ankietowani na ogół wiedzą, jak i gdzie szukać pracy. Znaczna część osób biorących udział w badaniu kontynuowała studia, na ogół na kierunkach humanistycznych (w tym na kulturoznawstwie lub ich siostrzanym kierunku – kulturach mediów). Część osób, kontynuując naukę, podejmowała również zobowiązania zawodowe.

Poza badaniami losów zawodowych absolwentek i absolwentów Biuro Karier zajmuje się także m.in. badaniem oczekiwań pracodawców. Badanie to jest przeprowadzane raz na dwa lata. Wyniki uwzględniają oczekiwania w podziale na grupy kierunków: artystyczne, ścisłe, ekonomiczne, humanistyczne, prawnicze i administracyjne, społeczne, biologiczne i przyrodnicze. Uzyskane dane obejmują m.in. informacje nt. sposobów pozyskiwania przyszłych pracowników, znajomości języków obcych pożądaných przez pracodawców, kompetencji miękkich, wiedzy czy cech osobowości w podziale na kierunki studiów. Warto podkreślić, że w ostatnim raporcie z badań oczekiwań pracodawców humanistyczne kierunki studiów znalazły się na trzecim miejscu wśród wszystkich kierunków, z których rekrutowani są pracownicy do pracy lub na staż (pierwsze miejsce zajęły kierunki ścisłe, drugie – ekonomiczne, a w sumie wskazano w badaniu siedem kierunków studiów). Wyniki tego raportu wykorzystywane są przez Biuro Karier m.in. do tworzenia zapotrzebowania, a następnie do

realizacji szkoleń, warsztatów z zakresu umiejętności wskazanych przez pracodawców jako najbardziej pożądane u kandydatek i kandydatów do pracy.

Materiały dostarczane przez Biuro Karier UŚ są brane pod uwagę w czasie przygotowywania bieżących modyfikacji programu studiów na kierunku kulturoznawstwo.

PRZYKŁAD

W raportach z badania zawodowych losów absolwentek i absolwentów kulturoznawstwa niejednokrotnie akcentowana była potrzeba zwiększania w programie studiów zajęć o charakterze praktycznym lub przygotowującym do praktycznego zastosowania zdobywanej wiedzy. Ponieważ opinie te ściśle korespondowały z uwagami osób studiujących wyrażanymi w wewnątrzkierunkowych ankietach (więcej na ich temat w **Kryterium 2** oraz w **Kryterium 10**) oraz w trakcie spotkań ze studiującymi, dyrekcja kierunku – po zasięgnięciu opinii m.in. pracowniczek i pracowników, zespołu ds. modyfikacji programów studiów, Rady Dydaktycznej oraz Samorządu Studenckiego – podjęła decyzję o takim przekształceniu programu studiów I stopnia, aby:

- zajęcia przygotowujące studentów i studentki do praktycznego zastosowania zdobywanej wiedzy były oferowane już od pierwszego semestru studiów (a nie – jak do tej pory – dopiero w semestrach piątym i szóstym); w związku z tym na przykład w semestrze pierwszym studiów I stopnia pojawił się przedmiot *działalność instytucji kultury*, a na studiach II stopnia – przedmiot *finansowanie kultury*);
- zwiększona została pula zajęć o bardziej praktycznym charakterze; w związku z tym w programie studiów pojawiły się m.in. zajęcia takie jak *praktyki krytyczno-artystyczne* oraz *warsztaty dziennikarskie*;
- program studiów oferował studiującym możliwość rozwijania swoich praktycznych pomysłów (np. z zakresu animacji kulturowej) – stąd w programie studiów II stopnia znalazł się *tutoring rozwojowy*, którego celem jest wsparcie osoby studiującej w planowaniu rozwoju zawodowego w obszarze sektora kultury oraz biznesu w korelacji z profilem jej zainteresowań badawczych. W ramach modułu osoba studiująca nabywa umiejętności rozpoznawania ścieżek łączenia swoich zainteresowań badawczych ze specyfiką sektora kultury i współczesnego życia kulturalnego. Zajęcia te na ogół są realizowane częściowo poza murami uczelni, we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	<i>Należy opracować i wdrożyć kompleksową procedurę okresowego przeglądu programu kształcenia, w szczególności uwzględniającego aktualność i spójność koncepcji kształcenia</i>	Zalecenie zrealizowane w pełni. Na kierunku kulturoznawstwo stosuje się procedurę okresowego przeglądu programu kształcenia, zgodnie z <i>Procedurami systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Humanistyczny</i> (https://us.edu.pl/wydzial/wh/jakosc-ksztalcenia/)
2.	<i>Zaleca się opracowanie i wdrożenie procedur wewnętrznego systemu, mających na celu ocenę publicznego dostępu do informacji w podnoszeniu</i>	Zalecenie zrealizowane w pełni. Aktualne procedury służące ocenie publicznego dostępu do informacji zostały opisane w Kryterium 9 .

	<i>jego jakości, w tym zgodności z potrzebami odbiorców</i>	
--	---	--

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

Dobre praktyki

- Do dobrych praktyk zaliczyć można doskonalenie procedur Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, zgodnie z którymi prowadzi się coroczną szczegółową sprawozdawczość z podnoszenia jakości kształcenia na kierunku. Począwszy od roku akademickiego 2019/2020, realizowane są zmodyfikowane *Procedury systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Humanistyczny* (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/jakosc-ksztalcenia/>) (znowelizowane w 2023 r.), które umożliwiają szczegółową analizę realizowanego programu w szerokim spektrum, obejmującym wskaźniki ilościowe postępów i niepowodzeń studentek i studentów w uczeniu się i osiągnięciu efektów uczenia się, prace dyplomowe oraz egzaminy dyplomowe. Raport obejmuje również sprawozdawczość dotyczącą ewaluacji prowadzonych zajęć, hospitacje zajęć oraz analizę potrzeb zgłaszanych przez pracowniczki, pracowników i osoby studiujące na spotkaniach z dyrekcją;
- za dobrą praktykę można uznać stosowanie szerokiego wachlarza narzędzi umożliwiających weryfikowanie efektów uczenia się. Dzięki systematycznemu podnoszeniu kompetencji dydaktycznych przez udział w szkoleniach, kursach, seminariach i konferencjach, nauczycielki i nauczyciele akademicy poznają nowe narzędzia pracy dydaktycznej i wykorzystują je w procesie weryfikacji osiągnięć studentek i studentów. Obok sprawdzonych, tradycyjnych metod weryfikacji efektów uczenia się na kierunku kulturoznawstwo stosowane są takie metody, jak samodzielne i zespołowe projekty, realizowanie filmów (przykłady takich filmów można znaleźć na kanale kierunków kulturoznawstwo i kultury mediów na platformie YouTube: <https://www.youtube.com/channel/UCl1oTlv51Hqv91O1uglAW8g>), a także elementy gamifikacji;
- za dobrą praktykę można uznać dobre przygotowanie studentek i studentów do prowadzenia badań naukowych. Jest to poparte wysokim poziomem wybranych prac dyplomowych, publikacjami, które powstały przy współautorstwie osób studiujących oraz sukcesami studentek i studentów kierunku w rekrutacji do Szkoły Doktorskiej UŚ;
- dobrą praktykę stanowi udział pracowniczek i pracowników w projektach pozwalających na integrację i zaangażowanie studentek i studentów w działania pozaprogramowe (m.in. Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości. Program Zintegrowany, Zintegrowany Program Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Uniwersytet Humanistów w Uniwersytecie Śląskim). Udział w grupach projektowych daje poczucie sprawczości i satysfakcji oraz pozwala na nawiązanie relacji mistrz-uczeń;
- dobrą praktyką jest wspieranie studentek i studentów w podejmowaniu własnych wysiłków w zakresie diagnozowania problemów w funkcjonowaniu swojego kierunku studiów (pomoc w przygotowaniu ankiet, umożliwienie publicznego prezentowania ich wyników w trakcie Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów).

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Liczba, struktura, kwalifikacje oraz dorobek naukowy nauczycielek i nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku

4.1.1. Liczba i struktura kadry prowadzącej zajęcia na kierunku kulturoznawstwo

Kierunek kulturoznawstwo jest organizowany przez Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (WH). Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzone są w głównej mierze przez nauczycielki i nauczycieli akademickich zatrudnionych na WH, aczkolwiek część z nich powierzono także jednej z pracowniczek Wydziału Sztuki i Nauk o Edukacji. Zdecydowaną większość zajęć na kierunku kulturoznawstwo prowadzą osoby zaszeregowane do grupy pracowniczek i pracowników badawczo-dydaktycznych (43 osoby); 3 prowadzące są przyporządkowane do grupy pracowniczek i pracowników dydaktycznych.

Pracowniczkę i pracownicy z grupy badawczo-dydaktycznej realizujący zajęcia na kierunku kulturoznawstwo prowadzą badania w dyscyplinach nauki o kulturze i religii, nauki o sztuce oraz literaturoznawstwo. Większość z nich (36 osób) jest związana z Instytutem Nauk o Kulturze UŚ. Liczebność pracowniczek i pracowników badawczo-dydaktycznych wraz ze wskazaniem dyscyplin, w których prowadzą badania, obrazuje **Tabela 4.1.1.**

Tabela 4.1.1. Pracowniczkę i pracownicy z grupy badawczo-dydaktycznej prowadzący zajęcia na kierunku kulturoznawstwo

Dyscyplina (Instytut)	Liczba osób
nauki o kulturze i religii (Instytut Nauk o Kulturze)	36 osób
nauki o sztuce (Instytut Nauk o Sztuce)	4 osoby
literaturoznawstwo (Instytut Literaturoznawstwa)	3 osoby
Razem	43 osoby

Taki skład kadry prowadzącej zajęcia koresponduje z charakterem kierunku kulturoznawstwo, dla którego wiodącą dyscypliną są nauki o kulturze i religii.

W gronie osób prowadzących zajęcia na kierunku przeważają pracowniczkę i pracownicy zatrudnieni na stanowisku profesora Uniwersytetu Śląskiego (21 osób). Kadra obejmuje również profesorów oraz adiunktów (zarówno doktorów, jak i doktorów habilitowanych), co obrazuje **Tabela 4.1.2.**

Tabela 4.1.2. Pracownicy i pracowniczkę prowadzący zajęcia na kierunku kulturoznawstwo – stanowiska.

Stanowisko	Pracowniczkę i pracownicy badawczo- dydaktyczni	Pracowniczkę dydaktyczne	Razem
Profesor	5 osób	-	5 osób
profesor UŚ (ze stopniem dr hab.)	21 osób	-	21 osób
profesor UŚ (ze stopniem dr)	2 osoby	1 osoba	3 osoby

adiunkt (ze stopniem dr hab.)	4 osoby	-	4 osoby
adiunkt (ze stopniem dr)	11 osób	2 osoby	13 osób
Razem	43 osoby	3 osoby	46 osób

Zajęcia na kierunku kulturoznawstwo prowadzone są również przez doktorantki i doktorantów kształcących się w Szkole Doktorskiej UŚ (bez wyjątku w dyscyplinie nauki o kulturze i religii) oraz ekspertki i ekspertów spoza grona pracowniczek i pracowników badawczo-dydaktycznych oraz dydaktycznych, w tym spoza Uniwersytetu Śląskiego, którym najczęściej powierza się zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem do zawodu (np. moduł *organizacja kultury* na studiach I stopnia) oraz moduły związane z funkcjonowaniem instytucji kultury (np. moduły *kulturoznawca w instytucjach kultury* na studiach I stopnia, *finansowanie kultury* oraz *badanie archiwów kultury* na studiach II stopnia). Skład osobowy tej części kadry z podziałem na stopnie i tytuły przedstawia **Tabela 4.1.3.**

Tabela 4.1.3. Osoby spoza grona pracowniczek i pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych prowadzące zajęcia na kierunku kulturoznawstwo

	mgr	dr	dr hab.	prof. dr hab.
doktorantki i doktoranci (Szkola Doktorska UŚ, dyscyplina: nauki o kulturze i religii)	3 osoby	-	-	-
emerytowani pracownicy i pracowniczki UŚ	-	-	1 osoba	1 osoba
ekspertka zatrudniona w UŚ (Dział Projektów)	1 osoba	-	-	-
ekspertki i eksperci spoza UŚ (pracowniczki i pracownicy instytucji kultury)	3 osoby	1 osoba	-	-
Razem	7 osób	1 osoba	1 osoba	1 osoba

Wsparcie procesu dydaktycznego zapewniają pracowniczki i pracownicy zatrudnieni w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych (lektorki i lektorzy), Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu (zajęcia z wychowania fizycznego) oraz kadra administracyjna, w tym pracowniczki dziekanatu.

Taka struktura kadry prowadzącej zajęcia na kierunku kulturoznawstwo sprawia, że:

- kierunek pozostaje w ścisłym związku z dyscypliną nauki o kulturze i religii, do której jest przyporządkowany, a osoby studiujące mają stały dostęp do aktualnych badań z nią związanych;
- możliwa jest efektywna realizacja wszystkich zajęć określonych programem kształcenia;
- osoby studiujące mają kontakt z praktyczkami, praktykami, ekspertkami i ekspertami, pokazującymi im najważniejsze trendy rynku pracy w obszarze kultury;
- społeczność kierunku tworzą osoby reprezentujące różne pokolenia, środowiska i perspektywy, co stwarza okazję do wymiany opinii i budowania wieloaspektowego dialogu nad kształtem dzisiejszych kultur.

4.1.2. Kwalifikacje oraz dorobek naukowy nauczycielek i nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku kulturoznawstwo

Dorobek naukowy kadry prowadzącej zajęcia jest różnorodny i wpisuje się – między innymi – w takie subdyscypliny nauk o kulturze i religii i nauk o sztuce, jak: teoria i antropologia kultury, filmoznawstwo, medioznawstwo, teatrologia i sztuki performatywne, komunikacja kulturowa i międzykulturowa, historia sztuki, muzykologia, kultura literacka; część pracowniczek i pracowników prowadzi przy tym badania w dyscyplinie literaturoznawstwo. Pracowniczek i pracownicy badawczo-dydaktyczni prowadzący zajęcia na kierunku kulturoznawstwo wykazują aktywność naukową związaną z programem studiów. Ta aktywność przejawia się zarówno w licznych recenzowanych publikacjach naukowych, jak i w udziale w konferencjach o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym oraz w szeroko pojętym dyskursie intelektualnym (granty badawcze, prowadzenie wykładów i seminariów w uczelniach zagranicznych).

Szczegółowe informacje o dorobku naukowym pracowniczek i pracowników związanych z kierunkiem kulturoznawstwo z lat 2018-2024 znajdują się w załączniku **Załącznik K4_01 (karty dorobku)**. Obejmuje on monografie i współautorstwo monografii, redakcje monografii oraz artykuły w czasopiśmie z listy czasopism punktowanych. Informacje o szczególnie wyróżniających się osiągnięciach publikacyjnych są na bieżąco publikowane na stronach Instytutu Nauk o Kulturze (<https://us.edu.pl/instytut/inok/nauka/publikacje-2022-2025/>; <https://us.edu.pl/instytut/inok/nauka/publikacje-2017-2021/>) oraz Instytutu Nauk o Sztuce (<https://us.edu.pl/instytut/inos/nauka/publikacje/>). Dorobek ten wskazuje na wysoką aktywność nauczycielek i nauczycieli akademickich i związek prowadzonych badań z kształceniem. Ponadto pracowniczek i pracownicy wykazują aktywność badawczą w ramach założonych zespołów badawczych (<https://us.edu.pl/instytut/inok/o-instytucie/zespoły-badawcze/>) oraz w składaniu grantów (<https://us.edu.pl/instytut/inok/nauka/projekty-badawcze-i-grantowe/>; <https://us.edu.pl/instytut/inos/nauka/projekty-badawcze/>). Osoby prowadzące zajęcia na kierunku kulturoznawstwo biorą udział w stażach zagranicznych, korzystając z możliwości programu Inicjatywa Doskonałości Badawczej (więcej na ten temat w punkcie 4.5 oraz w charakterystykach zawartych w **Załącznik K4_01**). Otrzymują również liczne **nagrody** za swoje osiągnięcia naukowe (**Załącznik K4_08**; więcej na temat nagród i systemu motywacyjnego w punkcie 4.5). Ponadto pracowniczek i pracownicy są członk(ini)ami komitetów PAN (w szczególności Komitetów Nauk o Kulturze: dr hab. Beata Gontarz, prof. UŚ, dr hab. Ilona Copik, prof. UŚ; i Nauk o Sztuce: prof. dr hab. Andrzej Gwóźdź), komitetów redakcyjnych cenionych czasopism naukowych, w tym zagranicznych oraz prestiżowych towarzystw naukowych (m.in. Polskie Towarzystwo Kulturoznawcze oraz Polskie Towarzystwo Badań nad Filmem i Mediami, które w 2015 roku powstało z inicjatywy pracowniczek i pracowników UŚ). Angażują się oni także w organizację konferencji ogólnopolskich i międzynarodowych, a także bardzo często biorą udział w takich wydarzeniach organizowanych w kraju i za granicą (wykazy przykładowych konferencji z podziałem na lata są publikowane na stronach: <https://us.edu.pl/instytut/inok/konferencje/>; <https://us.edu.pl/instytut/inos/konferencje/>). Osoby prowadzące zajęcia na kierunku kulturoznawstwo wyróżniają się **wysokim poziomem kompetencji naukowych**, a ich badania są cenione na arenie międzynarodowej, o czym świadczy m.in. **kategoria A** przyznana prowadzonym w UŚ dyscyplinom nauki o kulturze oraz nauki o sztuce w ostatniej ewaluacji jakości działalności naukowej. Dyscyplina literaturoznawstwo w UŚ, której przedstawicielki i przedstawiciele okazjonalnie prowadzą zajęcia na kierunku kulturoznawstwo, otrzymała w ostatniej ewaluacji kategorię A+.

Z kolei **wysoki poziom kompetencji dydaktycznych** jest osiągnięty m.in. dzięki udziałowi kadry prowadzącej zajęcia w stażach dydaktycznych, a także w licznych szkoleniach mających na celu doskonalenie i unowocześnianie warsztatu dydaktycznego oraz uwzględnianie szczególnych potrzeb osób studiujących (zarówno związanych ze zdrowiem, jak i trudnymi sytuacjami życiowymi). W ostatnich latach pracownicy związani z kierunkiem kulturoznawstwo brali udział w wielu szkoleniach (**Załącznik K4_02**), w tym kursach podnoszących kompetencje w zakresie **posługiwania się językiem obcym** oraz w zakresie **posługiwania się metodami i technikami kształcenia na odległość**. Duża część szkoleń była organizowana i finansowana w ramach projektów: *Zintegrowanego Programu Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach*, realizowany od 1 października 2018 roku do 31 marca 2023 roku oraz programu *Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości. Program Zintegrowany* (<https://www.zintegrowane.us.edu.pl/>), *DUO – Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną i*

otwartą (<https://www.duo.us.edu.pl/>) oraz UNIWERS-US. Kadra Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach dla projektowania uniwersalnego” (www.uniwersus.us.edu.pl). Przykładowe szkolenia, w których brali udział nauczyciele i nauczycielki akademickie związani/związane z ocenianym kierunkiem: *Dydaktyka cyfrowa w praktyce akademickiej; Tutoring – edukacja spersonalizowana na uniwersytecie – cykl szkoleń podstawowych i zaawansowanych; Zastosowanie sztucznej inteligencji (AI) w dydaktyce; Technologie informacyjno-komunikacyjne w dydaktyce szkoły wyższej; Uniwersalne metody dydaktyczne (uwzględniające różne specjalne potrzeby studentów); Szkolenie z zakresu obsługi platformy Microsoft Teams; Dobrostan z perspektywy nauczycieli i osób uczących się, czyli o efektywnej komunikacji w procesie dydaktycznym.* Ważną kategorią szkoleń były te, które odnosiły się do pracy ze studentami ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, np.: *Program mentorski; Szkolenie z zakresu zaburzeń psychicznych (w tym zespołu Aspergera); Szkolenie z zakresu metod dydaktycznych w pracy ze studentami z niepełnosprawnościami; Zasady postępowania w relacji z osobami z niepełnosprawnością oraz z zaburzeniami emocjonalnymi i psychicznymi.*

Z perspektywy zapewniania wysokiej jakości dydaktyki na kierunku kulturoznawstwa istotne są też kompetencje zdobywane przez pracowniczki i pracowników w trakcie realizacji **grantów dydaktycznych** oraz **wyjazdów stażowych**, w tym międzynarodowych (zob. **Załącznik K7_01**). Wśród najważniejszych **projektów grantowych**, w jakich brały udział osoby związane z kierunkiem kulturoznawstwo, należy wymienić:

- **Cross-disciplinary Academic Offer** – projekt edukacyjny (zagraniczny UE (Erasmus+)), okres realizacji: 01.01.2022-01.01.2024, <https://crocodile.us.edu.pl/en/about-the-project/>;
- **E-learning Prospects for Humanities** – projekt edukacyjny (zagraniczny UE (Erasmus+)), okres realizacji: 01.12.2020-31.10.2022, <https://projekt-elephant.us.edu.pl/home-page/>;
- **Practice makes perfect. Student placements in the face of legal, social and economic changes** – projekt edukacyjny (zagraniczny, (Fundusze EOG), okres realizacji: 01.04.2020-31.03.2022, <https://us.edu.pl/en/wspolpraca/wspolpraca-z-pracodawcami/oferty-pracy-i-praktyk/>;
- **Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości. Program Zintegrowany (JUWM)** – projekt edukacyjny (Fundusze Strukturalne (POWER)), okres realizacji: 05.04.2019-30.09.2023, <https://us.edu.pl/ksztalcenie/projekty-edukacyjne/dla-studentow/jeden-universytet-wiele-mozliwosci-program-zintegrowany/>;
- **Zintegrowany Program Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (ZPRUŚ)** – projekt edukacyjny (Fundusze Strukturalne (POWER)), okres realizacji: 01.10.2018-31.03.2023, <https://us.edu.pl/ksztalcenie/projekty-edukacyjne/dla-studentow/zintegrowany-program-rozwoju-universytetu-slaskiego/>;
- **DUO – Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną i otwartą** – projekt edukacyjny, okres realizacji: od 02.01.2020–31.12.2023; <https://www.duo.us.edu.pl/>.

Staż dydaktyczne są realizowane przez pracowniczki i pracowników związanych z kierunkiem kulturoznawstwo głównie w ramach programu mobilności akademickiej Erasmus+ oraz programu Transform4Europe. W ich ramach osoby związane z kierunkiem podejmowały doskonalącą ich kompetencję współpracę z takimi ośrodkami, jak: Universidad de Alicante, Uniwersytet w Salerno, Julius-Maximilians Universität Würzburg, Vytautas Magnus University, Uniwersytet Karola w Pradze, Uniwersytet Sofijski, Université Paris-Sorbonne, University of Stockholm. Dwie pracowniczki związane z kierunkiem kulturoznawstwo – dr hab. Justyna Budzik oraz dr Agata Stronciwilk – były ponadto stypendystkami programu **Fulbright Slavic Award**, w którego ramach podejmowały współpracę dydaktyczną z University of Washington, Seattle, a także stypendystkami The Wirth Institute for Austrian and Central European Studies (współpraca z University of Alberta w Edmonton, Kanada).

O doskonałym dydaktycznym przygotowaniu kadry świadczy również duża liczba **publikacji o charakterze dydaktycznym**, których wykaz znajduje się w załączniku **Załącznik K4_03**. Publikacje te, co istotne, są przygotowywane zarówno przez osoby zaszeregowane do grona pracowniczek i pracowników badawczo-dydaktycznych, jak i takie, które są zatrudnione jako pracowniczki dydaktyczne. Świadczy to o dużym zaangażowaniu i poczuciu odpowiedzialności za wspólne dążenie

do organizowania wysokiej jakości dydaktyki przez ogół osób prowadzących zajęcia na kierunku kulturoznawstwo.

PRZYKŁAD publikacji o charakterze dydaktycznym

Jednym z najważniejszych wyzwań, przed jakimi stanęła dydaktyka akademicka u progu trzeciej dekady XXI wieku, stało się kształcenie zdalne. Mając świadomość wagi tego zagadnienia (nie tylko w czasie pandemii koronawirusa COVID-19), pracowniczki i pracownicy UŚ wzięli udział w międzynarodowy projekcie *ELEPHANT: E-learning Prospects for Humanities*, którego jednym z rezultatów były publikacje o charakterze dydaktycznym:

- Kempna-Pieniążek M., Legomska J., Zygmunt-Ziemianek A., Wołek M., Margiel M., Górny A., Woszczyk A., *Humanistyka w pandemii. Odkrywanie zdalnego kształcenia w polskich uniwersytetach*, Katowice 2022.
- Kempna-Pieniążek M., Legomska J., Zygmunt-Ziemianek A., Wołek M., Margiel M., Górny A., Woszczyk A. i in., *A report on the use of e-learning in the humanities in the Czech Republic, Italy, Lithuania, Poland and Slovakia*, publikacja elektroniczna, Katowice 2022, <https://opus.us.edu.pl/info/book/USLa7a629bf4fb34c3e9bb8ea6bcdfdcc93/>.

Kompetencje niezbędne do prowadzenia zajęć na kierunku kulturoznawstwo w przypadku osób niebędących nauczyciel(k)ami akademickimi oraz należących do grupy ekspertek i ekspertów potwierdzane są przez dyrektora kierunku przed podpisaniem z nimi umów cywilno-prawnych (**Zał_K4_04**), z kolei o właściwe kompetencje doktorantek i doktorantów dba w tym zakresie Szkoła Doktorska UŚ, która wypracowała wyróżniający się na tle innych polskich uczelni model kształcenia. Dwa filary tego modelu to kształcenie indywidualne i umiędzynarodowienie. Każdemu doktorantowi i każdej doktorantce zapewniona jest możliwość pracy z najlepszymi ekspert(k)ami z Uniwersytetu Śląskiego i innych uczelni, w tym zagranicznych, w postaci indywidualnych tutoringów. Zajęcia, które podnoszą najważniejsze kompetencje doktorantek i doktorantów, prowadzone są przez doświadczonych nauczycieli i nauczycielki akademickie ze wszystkich dyscyplin. Część zajęć prowadzona jest interdyscyplinarnie, a część w małych, specjalistycznych grupach. Szkoła Doktorska umożliwia również doktorant(k)om mobilność międzynarodową, a kształcenie prowadzone jest dwujęzycznie – po polsku i po angielsku. Takie podejście powoduje, że osoby kształcące się w Szkole są starannie przygotowywane do prowadzenia zajęć również poprzez udział w szkoleniach, które rozwijają ich kompetencje komunikacyjne oraz umiejętności w zakresie transferu wiedzy, co gwarantuje wysoki poziom przekazywanej wiedzy.

Doktoranci i doktorantki mogą prowadzić zajęcia dydaktyczne po ukończeniu pierwszego roku studiów, gdy zaliczą moduły kształcące ich umiejętności dydaktyczne. Zajęcia przez nich prowadzone są – zgodnie z *Procedurami systemu zapewniania jakości kształcenia na kierunkach organizowanych przez WH* – na bieżąco monitorowane, hospitowane i oceniane przez promotorów i promotorki rozpraw doktorskich, a także podlegają procesowi ankietyzacji oraz corocznej ewaluacji.

4.2. Obsada zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej

Obsadę zajęć prowadzonych na kierunku kulturoznawstwo w roku akademickim 2024/2025, na studiach pierwszego i drugiego stopnia zawiera załącznik **Zał_K4_05**, natomiast charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową przedstawiono w załączniku **Zał_K4_01**.

W obsadzie zajęć na kierunku kulturoznawstwo zapewniona jest zgodność dorobku naukowo-badawczego oraz kompetencji dydaktycznych nauczycielek i nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia z efektami uczenia się, treściami poszczególnych modułów oraz dyscyplinami naukowymi, z którymi są one związane. 92% godzin zajęć na studiach pierwszego stopnia i 95% na studiach drugiego stopnia jest prowadzone przez nauczycielki i nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Stosunek liczby studentek i studentów na kierunku kulturoznawstwo (obecnie 159 osób) do liczby osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku (46 pracowniczek i pracowników, 3 doktorantki, 7 osób niebędących nauczyciel(k)ami akademickimi) umożliwia

prawidłową realizację zajęć, aczkolwiek kulturoznawstwo – jako kierunek, którego program w ostatnim czasie podlegał istotnym modyfikacjom – zmagają się niekiedy z problemem dysproporcji w obciążeniu zajęciami poszczególnych osób (więcej na ten temat: zob. coroczne raporty samooceny: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/uchwaly-rady-dydaktycznej-i-raporty/>). Szczególnie duża popularność niektórych seminariów (na obu stopniach) oraz specjalności (na studiach II stopnia) wiąże się z realizowaniem przez część pracowników i pracowniczek godzin ponadwymiarowych, których liczba jednakże zawsze jest ustalana w porozumieniu z nimi i nie przekracza określonego w Zarządzeniu 155/2023 Rektora UŚ (Załącznik K4_06; <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/6753/5/>) limitu rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach stanowiskowego pensum.

Osoby prowadzące zajęcia na kierunku kulturoznawstwo posiadają zwykle wieloletnie doświadczenie zawodowe zdobyte zarówno w Uniwersytecie Śląskim, jak i w innych uczelniach wyższych. Wszyscy etatowi pracownicy i pracowniczki mają bogaty dorobek naukowy i publikacyjny w dyscyplinach, z którymi są związani, a prowadzące na kierunku zajęcia pracowniczki dydaktyczne mają udokumentowane osiągnięcia w zakresie akademickiej dydaktyki oraz podnoszenia swoich kompetencji w tym zakresie. Wszystko to gwarantuje wysoką jakość kształcenia.

Szczególny nacisk kładziony jest na prowadzenie zajęć specjalnościowych służących budowaniu badawczych kompetencji oraz seminariów przez doświadczonych nauczycieli i nauczycielki akademickie o uznanym dorobku naukowym, których badania są ściśle powiązane z dyscypliną nauki o kulturze i religii. Kadra ta to osoby posiadające szerokie doświadczenie zarówno w zakresie pracy badawczej, jak i dydaktyki na poziomie akademickim, co gwarantuje odpowiednie przygotowanie studentek i studentów do podejmowania wyzwań naukowych.

Nauczycielki i nauczyciele akademicy starannie projektują moduły, określając precyzyjne efekty uczenia się oraz dobierając odpowiednie metody nauczania i uczenia, które pozwalają student(k)om zdobyć zarówno wiedzę, jak i praktyczne umiejętności. Szczególnie znaczenie mają zajęcia laboratoryjne i seminaria, które rozwijają badawcze zdolności studentek i studentów, przygotowując ich do przyszłej pracy naukowej. Wykładowcy i wykładowczynie korzystają z wyników ankiet ewaluacyjnych wypełnianych przez osoby studiujące, aby na bieżąco podnosić jakość oferowanego kształcenia. Równocześnie aktywnie uczestniczą w inicjatywach na poziomie wydziałowym (Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów. Otwarta Kultura), uczelnianym i międzyuczelnianym (Śląski Festiwal Nauki) oraz międzynarodowym (Międzynarodowy Kongres Jakości Kształcenia), które służą rozwijaniu ich kompetencji dydaktycznych, umożliwiając jeszcze bardziej efektywne przekazywanie wiedzy i umiejętności na zajęciach. Takie podejście pozwala nie tylko na lepsze dostosowanie zajęć do potrzeb studentek i studentów, ale także na ciągłe doskonalenie oferty dydaktycznej, co zapewnia wysoką jakość kształcenia i odpowiada na dynamicznie zmieniające się potrzeby rynku pracy oraz nauki.

PRZYKŁADY DOBRZYCH PRAKTYK W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA OBSADY ZAJĘĆ NA KIERUNKU KULTUROZNAWSTWO

- 1) powierzanie prowadzenia seminariów magisterskich pracowniczkom i pracownikom posiadającym stopień doktora lub doktora habilitowanego (w szczególnie uzasadnionych przypadkach doświadczonym pracowniczkom i pracownikom ze stopniem doktora) – seminaria te przydzielane są osobom posiadającym bogaty dorobek naukowy w obszarze objętym tematyką seminarium, np. w latach 2022-2024 seminarium na specjalności filmoznawczej prowadziła dr hab. Magdalena Kempna-Pieniążek, prof. UŚ (autorka 6 monografii oraz wielu artykułów z zakresu filmoznawstwa, znawczyni m.in. kina neo-noir, twórczości filmowej Wernera Herzoga oraz problemów audiowizualnej astrokultury), a w latach 2023-2025 zostało ono powierzone dr hab. Barbarze Kicie, prof. UŚ (autorce 2 monografii, współredaktorce kilku monografii zbiorowych oraz autorce licznych artykułów filmoznawczych, specjalistce w zakresie kina Jean-Luca Godarda, francuskiej myśli filmowej oraz teorii pejzażu filmowego);
- 2) powierzanie zajęć związanych z przygotowaniem do wykonania zawodu (szczególnie na studiach I stopnia) ekspertkom i ekspertom związanym z różnymi instytucjami kultury.

Przykładowo: zajęcia z modułu *badanie archiwów kultury* powierzono w roku akademickim 2024-2025 dr Zofii Kuszał, kierownicze Archiwum Urzędu Miasta Katowice, związanej z Instytucją Kultury im. Krystyny Bochenek;

- 3) powierzanie zajęć warsztatowych kształcących konkretne praktyczne umiejętności ekspertom i ekspertom na co dzień pracującym z konkretnymi technikami i narzędziami, w tym przedstawiciel(k)om interesariuszy kierunku, np. przedmiot *finansowanie kultury* prowadzi mgr Hanna Kostrzewska (członkini zarządu Stowarzyszenia Górnośląski Klaster Kreatywny oraz projektu EUCYS Katowice 2024).

4.3. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową oraz włączanie studentek i studentów w prowadzenie działalności naukowej

Obszary nauki i dydaktyki na kierunku kulturoznawstwo są ze sobą zintegrowane, dając studentom i studentkom możliwość zapoznania się z ekspercką wiedzą pracowniczek i pracowników Uniwersytetu, jak również twórczego rozwijania ich naukowych zainteresowań przez uczestnictwo w realizowanych na uczelni projektach badawczych i grupach projektowych.

W zakresie objętym programem kształcenia łączenie przez nauczycielki i nauczycieli akademickich działalności dydaktycznej z działalnością naukową możliwe jest przede wszystkim w przypadku kadry zatrudnionej na stanowiskach badawczo-dydaktycznych. Działalność naukowa kadry odpowiadającej za kształcenie na kierunku kulturoznawstwo koresponduje z programem studiów, a także efektami uczenia się, jakie są zakładane w jego ramach (zob. **Kryterium 1 i 2**). Łączenie działalności dydaktycznej z naukową najczęściej następuje w obrębie:

- prowadzonych na kierunku **seminariów dyplomowych**, których tematyka jest zbieżna z zainteresowaniami badawczymi promoterek i promotorów (np. seminarium licencjackie *organizator i promotor projektów medialnych* prowadzi p. dr hab. Jakub Zajdel, prof. UŚ, prowadzący badania w zakresie filmu i nowych mediów). Prowadzone przez konkretnych pracowników i pracowniczki badania naukowe są wskazówką dla studentek i studentów przy wyborze promotorów prac dyplomowych. Rekomenduje się, aby prace dyplomowe powstające na kierunku kulturoznawstwo miały charakter badawczy (na studiach II stopnia jest to obligatoryjne), co oznacza, że osoba przygotowująca pracę pod kierunkiem promotora/promotorki projektuje i przeprowadza badania, wykorzystując poznane w toku studiów metody, techniki i procedury badawcze. Powstające w ramach seminariów dyplomowych prace są więc oparte na oryginalnych badaniach, których problematykę określa student(ka), sprawdzając się w roli badaczki/badacza i nabywając umiejętności i kompetencje niezbędnych do prowadzenia badań w dyscyplinie nauki o kulturze i religii; np. w roku akademickim 2023-2024 w ramach seminarium prowadzonego przez badaczkę kina gatunkowego, w szczególności konwencji coming of age, dr Karolinę Kostyrę, powstały m.in. prace dyplomowe zatytułowane *Analiza trylogii Katarzyny Rosłaniec w perspektywie studiów nad dziewczynościami* oraz *Las, morderca i stara chata. Symbolika wybranych elementów przestrzeni w slasherach o obozach letnich*;
- **autorskich modułów**, zaprojektowanych z myślą o konkretnych badaniach. Na kierunku kulturoznawstwo taki charakter bardzo często mają kierunkowe moduły fakultatywne, które pozwalają pracowniczkom i pracownikom badawczo-dydaktycznym na omówienie ze student(k)ami efektów własnych projektów badawczych oraz popularyzację uzyskiwanych rezultatów, zaś dla studentek i studentów są możliwością zapoznania się z najnowszymi wynikami badań i ich przedyskutowania z ekspertami. Udział w modułach fakultatywnych daje ponadto student(k)om możliwość rozwoju własnych zainteresowań naukowych (przykłady takich powiązań zostały wymienione w **Kryterium 1 (punkt 1.3)** oraz w **Kryterium 2 (punkt 2.1)**);
- **modułów kierunkowych zaprojektowanych w sposób otwarty i elastyczny** – tak, aby każda osoba prowadząca mogła na bieżąco modelować jego treści pod kątem własnych

zainteresowań badawczych, np. moduł *audialność* na studiach II stopnia, którego ogólna rama opisana w Karcie Kierunku (<https://informator.us.edu.pl/modules/120201/>) na poziomie sylabusu wypełnia się autorskimi treściami ściśle związanymi z badaniami prowadzonymi przez konkretne pracowniczk (zob. https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazZajecia&zaj_cyk_id=358524&gr_nr=1 oraz https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazZajecia&zaj_cyk_id=358524&gr_nr=2);

- **tutoringów badawczych**, w których biorą udział studentki i studenci kulturoznawstwa II stopnia. Celem tych zajęć jest wsparcie osoby studiującej w jej wyborach obszarów badawczych i kreowaniu ścieżki rozwoju w obszarze działań naukowych. Studenci i studentki poznają specyfikę różnych przestrzeni naukowego namysłu nad kulturą proponowanych przez badaczy i badaczki prowadzące zajęcia, np. w roku akademickim 2024-2025 tutoring badawczy prowadzony przez dr hab. Magdalenę Kempną-Pieniążek, prof. UŚ był zogniskowany na zagadnieniach związanych z badaniem filmu i nowych mediów, a wśród jego efektów znalazły się m.in. opracowane przez studentki pomysły projektów badawczych dotyczących fotografii inscenizowanej oraz twórczości Sylvaina Chometa;
- **tutoringów**, w których biorą udział studentki i studenci Kolegium ISM UŚ – zgodnie z *Regulaminem Studiowania w Kolegium ISM*: „Student ISM wybiera tutora w każdym semestrze spośród nauczycieli akademickich reprezentujących dyscyplinę naukową najbliższą zainteresowaniom studenta ISM” (§ 9; <https://us.edu.pl/kolegium/ism/o-kolegium/akty-prawne/>). Pracowniczk i pracownicy związani z kierunkiem kulturoznawstwo regularnie są proszeni przez studentki i studentów Kolegium ISM o tutoring, a także zostają promotor(k)ami ich prac magisterskich.

Poza programem kształcenia łączenie działalności dydaktycznej z nauką ma miejsce w następujących obszarach aktywności pracowniczek i pracowników:

- włączanie osób studiujących do badań prowadzonych w ramach **grantów badawczych** (np. studentka kulturoznawstwa II stopnia, Julia Czudaj, była członkinią kierowanego przez dr Anetę Głowacką, prof. UŚ grantu NCN (Sonata) *Procesy demokratyzacyjne w teatrach instytucjonalnych w Polsce. Procedury, mechanizmy i relacje władzy*);
- pełnienie funkcji mentora w **grupach projektowych** – zdecydowana większość grup projektowych, które w latach 2020-2024 były organizowane w ramach projektów takich jak *Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości*, integrowała kierunki badań prowadzonych przez pracowniczki i pracowników z ich działalnością dydaktyczną. Więcej na ten temat w Kryterium 8 (pełny wykaz grup projektowych stanowi załącznik **Załącznik K8_1b**).
- sprawowanie opieki nad **kołami naukowymi**, które daje studiującym możliwość rozwijania własnych zainteresowań badawczych, często wykraczających poza treści oferowane na zajęciach, ale jest także okazją dla opiekunek i opiekunów na konfrontowanie swoich własnych badań z nowymi odbiorcami i pogłębianie własnych spostrzeżeń (więcej o działalności kół naukowych – **Kryterium 8**).

W związku z powyższym, łączenie badań naukowych z pracą dydaktyczną przybiera różne formy:

- organizowanych we współpracy ze studentkami i studentami **konferencji naukowych** (np. FRUCTUS, COOLturalni – więcej na ten temat w **Kryterium 8**);
- **publikacji naukowych** powstających we **współautorstwie z osobami studiującymi** lub publikacji osób studiujących, które powstały w czasie współpracy w ramach grup projektowych, tutoringów itp. W grupie tych publikacji (zob. **Kryterium 8**) znajdują się – co istotne – artykuły w czasopiśmie z listy ministerialnej (np. „Studia de Arte et Educatione”), zob. **Kryterium 8**, w szczególności **Załącznik K8_02**);

- wspierania przez pracowniczki i pracowników (głównie opiekunów kół naukowych oraz mentorów grup projektowych) osób studiujących w **redagowaniu własnych czasopism recenzowanych** (Ogólnopolski Nieregularnik Kół Naukowych „Kwadratura Koła”);
- rozmaitych **wydarzeń popularyzujących naukę**, takich jak spotkania autorskie, warsztaty, prelekcje, prezentacje (w tym także prezentacje w formie multimedialnej), będące efektami pracy grup projektowych, kół naukowych oraz inicjatyw związanych np. z Dniami Kulturoznawstwa i Kultur Mediów (więcej na ten temat w opisie **Kryterium 8**);

Z punktu widzenia osób prowadzących badania takie inicjatywy niejednokrotnie stanowią znaczące wsparcie przy realizacji własnych projektów badawczych, z kolei dla studentek i studentów są bezcenną praktyczną lekcją prowadzenia badań naukowych. Rozwiązanie to nawiązuje w oczywisty sposób do konstytutywnego dla idei uniwersytetu modelu mistrz-uczeń, nadając mu praktyczny, aplikacyjny wymiar.

4.4. Polityka kadrowa

Pracownicy badawczo-dydaktyczni prowadzący badania na kierunku kulturoznawstwo spełniają wymogi przewidziane w ustawie, Statucie UŚ, a także w przyjętej Strategii Rozwoju UŚ na lata 2020-2025 r., która zakłada **zatrudnianie pracowniczek i pracowników** badawczych i badawczo-dydaktycznych, legitymujących się dorobkiem naukowym adekwatnym do etapu ich kariery naukowej, w drodze otwartych konkursów ogłaszanych na forach krajowych i międzynarodowych.

Nadrzędne cele polityki kadrowej Uniwersytetu zostały ujęte w *Strategii rozwoju UŚ* na lata 2020-2025 w obszarze KADRA. Nawiązują one do zaleceń europejskich wytycznych *HR Strategy 4 Researchers* (<https://us.edu.pl/hrs4r>) i ukierunkowane są na:

- zapewnienie i utrzymanie w Uniwersytecie wysoko wykwalifikowanej kadry na różnych etapach rozwoju zawodowego,
- sukcesywny wzrost potencjału zawodowego pracowniczek i pracowników,
- osiągnięcie wysokiej efektywności pracy,
- kształtowanie kultury pracy opierającej się na zaangażowaniu, odpowiedzialności, profesjonalizmie i wzajemnym szacunku,
- zapewnienie klimatu zaufania i poszanowania różnorodności pracowniczek i pracowników,
- systematycznej poprawie i zwiększaniu atrakcyjności warunków pracy oraz rozwoju kadry.

Procesy kadrowe i awansowe w Uniwersytecie są przejrzyste i oparte na wartościach takich jak otwartość, transparentność, merytoryka, równe traktowanie i równość szans. Podstawowe założenia polityki kadrowej w obszarze równości określa **Deklaracja Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach – wspólnoty równych i różnorodnych**: <https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/#zasady-rownosci>.

W Uniwersytecie Śląskim obowiązują zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom. Adresatami takich zgłoszeń są bezpośredni przełożeni (m.in. dziekani, dyrektorzy, kierownicy), ale również osoby i zespoły specjalnie do tego powołane. Szczególnie istotne w tym kontekście są następujące fakty:

- w Uniwersytecie Śląskim zostali powołani: rzecznik praw i wartości akademickich, rzecznik praw studenta i doktoranta, komisja ds. równości i różnorodności oraz pełnomocniczka ds. przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu;
- przyjęta została *Polityka antymobbingowa UŚ* (<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-pracownicze/rowne-traktowanie/polityka-antymobbingowa/>);
- opracowana została procedura zgłaszania naruszeń – *Regulamin zgłoszeń wewnętrznych określający procedurę zgłaszania naruszeń i podejmowania działań następczych* (zarządzenie nr 168 JM Rektora z dnia 1 grudnia 2022 (ze zm.) <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7615/5/>); sprawę można też zgłosić przez dedykowaną danej osobie czy zespołowi stronie.

Za nadzorowanie polityki kadrowej w poszczególnych dyscyplinach nauki i sztuki zgodnie z Zarządzeniem nr 145 Rektora Uniwersytetu Śląskiego z dnia 1 października 2024 r. (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7623/5/>) odpowiada prorektor ds. nauki, a za rozwój zawodowy oraz kompetencyjny pracowników oraz organizację konkursów na stanowiska nauczycieli akademickich – Rektor. Polityka kadrowa ukierunkowana jest na rozwój naukowy pracowniczek i pracowników poprzez motywację do zdobywania kolejnych stopni i tytułów naukowych, aplikowania w konkursach o pozyskiwanie funduszy na badania naukowe, rozwijania współpracy z zagranicznymi i krajowymi ośrodkami naukowymi, rozpowszechnianie osiągnięć naukowych na międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych oraz publikowanie wyników badań w renomowanych czasopismach naukowych. **W 2017 roku Uniwersytet Śląski w Katowicach otrzymał wyróżnienie HR Excellence in Research przyznawane przez Komisję Europejską (w 2025 roku wyróżnienie zostało przedłużone o kolejne trzy lata:** <https://us.edu.pl/przedluzenie-wyroznienia-hr-excellence-in-research-dla-uniwersytetu-slaskiego/>).

Zatrudnienie na stanowiskach badawczo-dydaktycznych w przypadku pełnych etatów odbywa się wyłącznie na drodze konkursu. Zasady przeprowadzania konkursów reguluje Zarządzenie nr 2 Rektora Uniwersytetu Śląskiego z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie ustalenia *Regulaminu w sprawie szczegółowej organizacji, trybu i warunków przeprowadzania postępowania konkursowego przy zatrudnianiu nauczycieli akademickich w Uniwersytecie Śląskim* (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5443/5/>). Uniwersytet dokłada wszelkich starań, by dobór kadry na wolne stanowiska pracy odbywał się w sposób obiektywny, rzetelny, wystandaryzowany i transparentny. Pozyskiwanie nowych pracowniczek i pracowników w grupie nauczycieli i nauczycielek akademickich odbywa się w drodze otwartych konkursów, przeprowadzanych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz z poszanowaniem zasad wynikających z *Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych*, w szczególności zasad *OTM-R (Open, Transparent and Merit-based Recruitment of Researchers)*.

Na poziomie Wydziału Humanistycznego dobór nauczycielek i nauczycieli akademickich jest poprzedzony analizą celowości zatrudnienia w kontekście rozwoju dyscypliny nauki o kulturze i religii, potrzeb dydaktycznych kierunku studiów, jakości kształcenia, a także dorobku i perspektyw naukowych kandydatek i kandydatów. Opinie w tym zakresie wyraża zarówno dyrektor instytutu pod kątem działalności badawczej, jak i dyrektor kierunku pod kątem dydaktycznym, w celu zapewnienia powiązania pracy dydaktycznej z dorobkiem i doświadczeniem naukowym pracowniczek i pracowników.

Wypełnianie obowiązków badawczych, dydaktycznych oraz organizacyjnych przez nauczycielki i nauczycieli akademickich jest weryfikowane podczas oceny okresowej dokonywanej zgodnie ze Statutem UŚ co dwa lata (do roku akademickiego 2023/2024), a obecnie co cztery lata (od roku akademickiego 2023/2024). Ocena jest prowadzona zgodnie z *Regulaminem oceny okresowej nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (Załącznik K4_07)*, <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5335/5/?tc=17>). Proces i kryteria oceny zostały przedstawione na stronie: <https://us.edu.pl/pracownik/2022/02/07/ocena-okresowa-nauczyciela-akademickiego/>. Sprawy związane z oceną są regularnie poruszane zarówno na posiedzeniach rad instytutów takich jak INoK, jak i w czasie spotkań dyrekcji instytutów oraz dyrekcji kierunków z pracowniczkami i pracownikami. Uzyskanie pozytywnej oceny okresowej jest warunkiem przedłużenia zatrudnienia oraz awansu. Pracowniczki i pracownicy niebędący nauczyciel(k)ami akademickimi podlegają ocenie bieżącej dokonywanej przez bezpośredniego przełożonego.

Polityka kadrowa w Uniwersytecie Śląskim obejmuje także rozwój kompetencji kadry kierowniczej, dydaktycznej i administracyjnej. Uczelnia zapewnia stały dostęp do możliwości podnoszenia kwalifikacji i kompetencji zawodowych w ramach oferty szkoleniowej oraz możliwości dokształcania zawodowego, finansowanych ze środków grantowych (np. *Zintegrowanego Programu Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach* oraz *Jeden Uniwersytet – Wiele możliwości. Program zintegrowany*), programów sektorowych lub inicjatyw własnych Uniwersytetu (np. powstałe w 2020 r. **Centrum Dydaktyki Akademickiej** <https://uniwersytetotwarty.us.edu.pl/centrum-dydaktyki/> oferuje pracownikom różnorodne kursy i szkolenia oraz wsparcie dydaktyczne). Lista szkoleń, w których wzięli

udział pracownicy i pracowniczki prowadzący zajęcia na kierunku kulturoznawstwo znajduje się w załączniku **Załącznik K4_02**.

Polityka kadrowa władz uczelni, zarówno w zakresie formalnego, jak i merytorycznego doboru pracowniczek i pracowników badawczo-dydaktycznych, zapewnia realizację programu studiów na kierunku kulturoznawstwo oraz osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Ocena pracowników i pracowniczek badawczo-dydaktycznych została podporządkowana monitorowaniu i podwyższaniu ich kwalifikacji. Składa się ona z czterech zasadniczych komponentów:

- okresowe oceny dorobku naukowego i dydaktycznego oraz zaangażowania w sprawy organizacyjne Uczelni i Wydziału,
- oceny doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią,
- hospitacje dydaktyczne,
- uwagi i opinie studentek i studentów wyrażone w ankietach ewaluacyjnych (szczegółowe informacje na ten temat – zob. **Kryterium 10**).

Ocena działalności naukowej uwzględnia publikacje, udział w konferencjach naukowych, projektach badawczych, aplikowanie o granty, współpracę z instytucjami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą. Działalność dydaktyczna oceniana jest na podstawie hospitacji zajęć oraz ankietyzacji zajęć dydaktycznych. Uwagi i oceny studentek i studentów odgrywają istotną rolę w okresowej ocenie pracowniczek i pracowników. Wyniki ankiet wypełnianych przez osoby studiujące są analizowane przez dyrektora kierunku na potrzeby zapewniania jakości kształcenia. W przypadku sytuacji niepokojących (niska ocena zajęć, negatywne komentarze studentek i studentów dotyczące pracy dydaktycznej nauczyciela akademickiego) dyrektor kierunku odbywa rozmowę z nauczycielem/nauczycielką oraz wspólnie z nim/nią ustala plan działań naprawczych.

Polityka kadrowa obejmuje również udzielanie urlopów naukowych oraz staży naukowych i dydaktycznych, których realizacja wpływa na rozwój i wzmocnienie kompetencji badawczo-dydaktycznych kadry.

4.5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych

4.5.1. System wspierania i motywowania kadry

System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oparty jest w Uniwersytecie Śląskim na kilku filarach. Obejmuje on wypłatę dodatkowych wynagrodzeń w postaci dodatków projakościowych oraz organizowanie konkursów wewnątrzuczelnianych w celu rozwoju działalności naukowej (np. Inicjatywa Doskonałości Badawczej). Rozwój kompetencji dydaktycznych realizowany jest poprzez finansowanie szkoleń dla pracowniczek i pracowników w ramach m.in. Programów Zintegrowanych, w tym podnoszenia kwalifikacji językowych oraz poprzez finansowanie udziału w stażach badawczo-dydaktycznych. Do narzędzi motywujących pracowniczek i pracowników do podnoszenia kwalifikacji należy system **nagród JM Rektora** za działalność indywidualną albo zespołową obejmującą działalność badawczą, dydaktyczną oraz organizacyjną. System ten obejmuje też jednorazowe dodatki projakościowe dla pracowniczek i pracowników, finansowane ze środków subwencji na działania projakościowe, za uzyskane granty czy wysoko punktowane publikacje. Szczegółowe informacje o programie projakościowym umieszczone są na stronie Uczelni: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-naukowe/dzialania-projakosciowe/>. Co roku wśród osób otrzymujących takie dodatki znajdują się pracowniczki i pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku kulturoznawstwo. Kwestie związane z procedowaniem tych dodatków pozostają w gestii instytutów, w których osoby te są zatrudnione, tj. Instytutu Nauk o Kulturze, Instytutu Nauk o Sztuce oraz Instytutu Literaturoznawstwa.

Priorytetem Wydziału Humanistycznego, na którym jest prowadzony kierunek kulturoznawstwo, jest rozwój kadry naukowej przez prowadzenie badań naukowych oraz działań zmierzających do wzrostu umiędzynarodowienia Wydziału, a także pozyskiwanie grantów na badania

naukowe. W przyznawaniu **indywidualnych oraz zespołowych nagród JM Rektora** brane są pod uwagę następujące kryteria:

- działalność naukowa (najlepiej punktowane publikacje naukowe indeksowane w bazach Scopus, WoS, publikacje, które powstały w ramach współpracy międzynarodowej, pozyskanie grantów międzynarodowych lub krajowych, realizacja badań naukowych, których efektem jest tzw. wpływ społeczny);
- działalność dydaktyczna (szczególnie wysoka jakość kształcenia, implementacja innowacyjnych metod kształcenia, opieka nad student(k)ami udokumentowana osiągnięciami osób studiujących, opieka nad kołami naukowymi w przypadku włączenia studentów i studentek w badania naukowe albo przygotowania ich do aktywnego uczestnictwa w konferencjach, seminariach itp., przygotowanie studentów i studentek do konkursów krajowych i międzynarodowych);
- działalność organizacyjna (zaangażowanie i aktywne uczestnictwo w pracach komisji i innych ciał kolegialnych; pełnienie indywidualnych funkcji; organizacja konferencji międzynarodowych; współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz placówkami naukowo-dydaktycznymi, w szczególności szkołami oraz reprezentowanie instytutu na zewnątrz w ramach tej współpracy);
- całokształt dorobku (całościowy dorobek naukowo-badawczy, w szczególności publikacje i granty).

Pracowniczk i pracownicy związani z kierunkiem kulturoznawstwo regularnie otrzymują wyróżnienia w każdej z tych kategorii (przykładowo, w roku 2024 było to **11 osób**: <https://bip.us.edu.pl/pl/komunikaty/nagrody-rektora-dla-nauczycieli-akademickich-w-roku-2024>).

W celu wspierania i motywowania kadry powołany został **System Motywacyjny w Dydaktyce Akademickiej (SMoDA)**: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/system-motywacyjny-w-dydaktyce-akademickiej-smoda/>, projektowany jako proces stale doskonalony, w ramach którego doceniane są działania w następujących przestrzeniach (zgodnych z certyfikatami doskonałości Polskiej Komisji Akredytacyjnej):

1. Doskonały kierunek,
2. Zawsze dla studenta,
3. Otwarty na świat,
4. Partner dla rozwoju.

Wśród laureatów konkursów SMoDA znaleźli się pracownicy i pracowniczki realizujący zajęcia na kierunku kulturoznawstwo – do tej pory było to **5 osób** (dr Małgorzata Kądziela, dr hab. Magdalena Kempna-Pieniążek, prof. UŚ, dr Julia Legomska, prof. UŚ, dr Adam Pisarek, dr Agata Stronciwilk), z czego dwie (dr Adam Pisarek oraz dr Małgorzata Kądziela) otrzymały to wyróżnienie dwukrotnie. Cztery z wyróżnionych osób zostały nagrodzone w kategorii *Innowacje dydaktyczne*, a jedna – dr Małgorzata Kądziela – w kategorii *Współpraca w ramach dydaktyki*.

Budując swoją pozycję jako uczelni badawczej, Uniwersytet Śląski w Katowicach szczególnie docenia starania badaczy dbających o najwyższą jakość swojego dorobku naukowego. W związku z tym w ramach **Inicjatywy Doskonałości Badawczej (IDB)** w latach 2022-2024 organizowano wiele konkursów (m.in. *Zielony horyzont* czy *Horyzont postcovidowy*: <https://us.edu.pl/idb/horyzonty/> oraz *Data Steward – zarządzanie danymi badawczymi*: <https://us.edu.pl/idb/rozwoj/#1707991251882-b4879d1e-674a>) i finansowano różne działania przyczyniające się do rozwoju zawodowego naukowców i podnoszenia jakości ich badań (szczegółowe informacje na ten temat znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/idb/>). Osoby prowadzące zajęcia na kierunku kulturoznawstwo były laureat(k)ami konkursów:

- 1) *Swoboda badań* – **10 osób**, z czego dwie dwukrotnie, a jedna aż trzykrotnie. Celem konkursu jest doskonalenie warunków rozwoju naukowego pracowniczek i pracowników, budowanie wysokiej jakości dorobku naukowego, upowszechnianie i komercjalizacja wiedzy, a w konsekwencji zwiększenie wpływu działalności naukowej uczelni na rozwój światowej nauki;

- 2) *Mobilność i nauka* – **3 osoby**. Program przewiduje finansowanie staży naukowych w renomowanych zagranicznych jednostkach naukowych oraz w instytucjach partnerskich w ramach sojuszu Transform4Europe (T4EU);
- 3) *Równość i różnorodność w badaniach naukowych* – **1 osoba**. Celem konkursu jest eksploracja problematyki oraz rozwój badań prowadzonych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach dotyczących kwestii równości i różnorodności społecznej. Konkurs służy promowaniu tematu równości i różnorodności w badaniach naukowych, upowszechniania wyników takich badań oraz rozwoju międzynarodowej współpracy badawczej w tym zakresie.

Budowanie potencjału i podnoszenie kompetencji dydaktycznych odbywa się dzięki takim formom wsparcia, jak: szkolenia, kursy i seminaria oraz udostępnianie narzędzi zapewniających komfort pracy (więcej na ten temat w punkcie 4.1). Wymienione inicjatywy mają pomóc w pozytywnych zmianach organizacyjnych na uczelni poprzez stworzenie warunków do rozwoju zawodowego społeczności akademickiej Uniwersytetu.

Podnoszenie kompetencji kadry akademickiej jest możliwe również podczas organizowanego z inicjatywy Uniwersytetu Śląskiego **Międzynarodowy Kongres Jakości Kształcenia** (www.iceq.pl), który odbył się w dniach 16-18 listopada 2022 roku, 18-20 października 2023 oraz 23-25 października 2024 w Katowicach. Wydarzenie jest cykliczne i ma służyć wymianie doświadczeń oraz realizowaniu wspólnych projektów w zakresie jakości kształcenia. Działania realizowane w ramach Kongresu mają sprzyjać doskonaleniu systemów zapewniania jakości kształcenia. W Kongresie biorą udział nauczycielki i nauczyciele akademicy związani z kierunkiem kulturoznawstwo.

Istotne jest to, że pierwszy dzień Kongresu zawsze ma charakter wewnętrzny i są w nim planowane głównie szkolenia dla pionu dyrektorskiego i kadry pracowniczej. Szkolenia mają charakter **kaskadowy** – szkoleni pracownicy i pracowniczki szkolą kolejnych swoich współpracowników i współpracowniczki, co jest nowatorskim i bardzo efektywnym podejściem. Dzięki jego zastosowaniu w trakcie pierwszej edycji Kongresu szkoleniami dotyczącymi monitorowania i doskonalenia dokumentacji toku studiów zostało objętych ok. 80% pracowniczek i pracowników dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych UŚ. W drugiej edycji szkolenia dotyczyły dostosowania procesu kształcenia do potrzeb studiujących; objęły one około 60% wszystkich pracowniczek i pracowników. W bieżącym roku akademickim działania te są kontynuowane i zakończą się w kwietniu 2025 roku. W tegorocznej edycji Kongresu w szkoleniu z zakresu SI w JSA wzięło udział ok. 50 składów dyrekcji kierunków prowadzonych w UŚ, w tym dyrekcja kierunku kulturoznawstwo.

4.5.2. Awanse naukowe pracowniczek i pracowników

O stałym i konsekwentnym rozwoju kadry prowadzącej zajęcia na kierunku kulturoznawstwo świadczą awanse naukowe. W latach 2018-2024: 2 osoby uzyskały tytuł profesora (w dyscyplinie nauki o kulturze i religii), a aż 10 kolejnych – stopień doktora habilitowanego (również w dyscyplinie nauki o kulturze i religii).

W związku z **kategorią A** przyznaną dyscyplinom nauki o kulturze i religii oraz nauki o sztuce oraz kategorią A+ przyznaną śląskiemu literaturoznawstwu w ostatniej ewaluacji jakości działalności naukowej, Instytuty: Nauk o Kulturze, Nauk o Sztuce oraz Literaturoznawstwa w UŚ mają uprawnienia do przeprowadzania postępowań związanych z nadaniem stopnia doktora i doktora habilitowanego. Aktualnie pod promotorską opieką pracowniczek i pracowników związanych z kierunkiem kulturoznawstwo znajduje się 9 doktorantek i doktorantów, spośród których 3 osoby prowadzą zajęcia dydaktyczne na kierunku kulturoznawstwo.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	<i>Należy w miarę możliwości wprowadzić stabilny system oceny pracowników, którego kryteria zostaną jasno przedstawione osobom zatrudnionym w INKSI</i>	Zalecenie zrealizowane w pełni. Aktualnie ocena nauczycieli i nauczycielek akademickich jest prowadzona zgodnie z <i>Regulaminem oceny okresowej nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (Zał_K4_07, https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5335/5/?tc=17)</i> . Proces i kryteria oceny zostały przedstawione na stronie: https://us.edu.pl/pracownik/2022/02/07/ocena-okresowa-nauczyciela-akademickiego/ . Sprawy związane z oceną są regularnie poruszane zarówno na posiedzeniach rad instytutów takich jak INoK czy INoS, jak i w czasie spotkań dyrekcji instytutów oraz dyrekcji kierunków z pracowniczkami i pracownikami.
2.	<i>Ponieważ pracownicy realizują wiele nadgodzin, wynikających z potrzeby modyfikowania i urozmaicania programu studiów, należy rozważyć możliwość poszerzenia składu kadry dydaktycznej o nowych pracowników</i>	Zalecenie zrealizowane w pełni. Skład i liczebność kadry prowadzącej zajęcia na kierunku kulturoznawstwo jest monitorowana przez władze Wydziału Humanistycznego. W latach 2018-2024 w Instytutach Nauk o Kulturze oraz Nauk o Sztuce (stanowiących największe zaplecze kadrowe kierunku kulturoznawstwo) odbyło się kilka konkursów na stanowiska badawczo-dydaktyczne. Dwóm nowo zatrudnionym osobom w INoS oraz trzem w INoK powierzono m.in. zajęcia na kierunku kulturoznawstwo. Dyrekcja kierunku współpracuje również z Wydziałem Nauk o Sztuce i Edukacji oraz Wydziałem Nauk Społecznych UŚ, a także z Instytutem Literaturoznawstwa, których pracowniczki i pracownicy niekiedy realizują zajęcia na kierunku kulturoznawstwo.

Dobre praktyki:

- Do dobrych praktyk należy wyróżniający się pod względem intensywności **udział pracowniczek i pracowników związanych z kierunkiem kulturoznawstwo w szkoleniach doskonalących kompetencje dydaktyczne (Zał_K4_02)**. Doskonalenie warsztatu dydaktycznego przyczynia się do podnoszenia atrakcyjności prowadzonych zajęć i sprzyja osiągnięciu przez osoby studiujące zakładanych efektów uczenia się.
- Do dobrych praktyk należy **udział pracowniczek i pracowników** związanych z kierunkiem kulturoznawstwo **w zagranicznych stażach badawczych i dydaktycznych oraz międzynarodowych projektach dydaktycznych** (np. Projekt ELEPHANT: *E-learning Prospects for Humanities*: <https://projekt-elephant.us.edu.pl/strona-glowna/>). Dzięki współpracy z ośrodkami zagranicznymi możliwa jest wymiana doświadczeń związanych z kształceniem w innych uczelniach oraz dzielenie się dobrymi praktykami w tym zakresie.
- Dobrą praktyką jest członkostwo pracowniczek i pracowników w prestiżowych stowarzyszeniach i towarzystwach, a także inicjowanie powstawania takich instytucji, czego najlepszym przykładem jest Polskie Towarzystwo Badań nad Filmem i Mediami, powstałe w 2015 roku z inicjatywy śląskich filmoznawczyń i filmoznawców (<http://ptbfm.org/>).
- Dobrą praktyką jest regularne **publikowanie** przez pracowniczki i pracowników związanych z kierunkiem kulturoznawstwo artykułów i raportów o tematyce związanej z dydaktyką (w tym dydaktyką akademicką).

- Dobrą praktyką w zakresie podnoszenia kompetencji kadry akademickiej jest organizowany z inicjatywy Uniwersytetu Śląskiego **Międzynarodowy Kongres Jakości Kształcenia** (www.iceq.pl), w którym co roku zarówno czynny, jak i bierny udział biorą pracownicy i pracowniczki związani z kierunkiem kulturoznawstwo.
- Dobrą praktyką realizowaną na poziomie uczelnianym jest **System Motywacyjny w Dydaktyce Akademickiej (SMoDA;** <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/system-motywacyjny-w-dydaktyce-akademickiej-smoda/>), który powołany został w celu wspierania i motywowania kadry, i w ramach którego rozstrzygnięto dotychczas trzy konkursy. Ich laureatami są osoby prowadzące zajęcia na kierunku kulturoznawstwo.
- Dobrą praktyką jest realizowane w wielu różnych formach łączenie badań prowadzonych przez nauczycieli i nauczycielki akademickie z pracą dydaktyczną i związane z tym włączanie studentek i studentów do realizowanych projektów oraz umożliwianie im opracowywanie projektów własnych.
- O prestiżu badań prowadzonych w UŚ świadczy **wyróżnienie HR Excellence in Research** przyznawane przez Komisję Europejską (w 2025 roku przedłużone o kolejne trzy lata: <https://us.edu.pl/przedluzenie-wyroznienia-hr-excellence-in-research-dla-universytetu-slaskiego/>).

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Stan, nowoczesność, rozmiary i kompleksowość bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji zajęć oraz działalności naukowej na ocenianym kierunku w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany

Budynki katowickiej części Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Śląskiego (skrót WH), znajdują się w centrum Katowic, m.in. przy ul. Uniwersyteckiej 4 (skrót U4) – tu odbywają się zajęcia na kierunku kulturoznawstwo. Dzięki usytuowaniu budynku w centrum Katowic, studiujący mają bardzo dobry dojazd do niego. Taka lokalizacja stanowi atut, bowiem jest to miejsce:

- W sąsiedztwie **CINIBy**, jednego z najnowocześniejszych w Polsce Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej, będącego wspólnym projektem Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Uniwersytetu Ekonomicznego.
- W bezpośrednim sąsiedztwie **Rektoratu**, w którym znajduje się **Studencka Strefa Aktywności i Relaksu** oraz **Centrum Obsługi Studentów**.
- Nieopodal **spinPLACE**, który jest nową inicjatywą mającą na celu wspomaganie kreatywności i coworkingu. Budynek wyposażony jest w miejsca do organizowania spotkań, konferencji, mniej czy bardziej formalnych inicjatyw. Jest on dostępny dla całej społeczności Uniwersytetu oraz otoczenia biznesowego uczeni.
- W odległości 10 minut spacerem od **Muzeum Śląskiego**, które mieści się w katowickiej Strefie Kultury. Siedziba Muzeum Śląskiego wraz z otaczającym go parkiem stanowi doskonałą przestrzeń dla studiujących na kierunku kulturoznawstwo do uczestnictwa w licznych wydarzeniach edukacyjnych, muzycznych i filmowych, a także spacerów, tak indywidualnie, jak i w ramach zajęć kursowych lub grupowych aktywności pozazajęciowych.
- W odległości 10 minut spacerem od siedziby **Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia – NOSPR**, co również daje studentkom i studentom kierunku kulturoznawstwo wyjątkową możliwość udziału w światowych i krajowych wydarzeniach muzycznych.
- W odległości 10 minut spacerem od słynnego **Spodka** oraz **Międzynarodowego Centrum Kongresowego**, gdzie odbywały się i odbywają m.in. takie światowe wydarzenia, jak Szczyt Klimatyczny ONZ, Internetowy Szczyt Cyfrowy IGF, Światowe Forum Miejskie (World Urban Forum), Europejski Kongres Gospodarczy, światowe festiwale muzyczne takie jak WOMAX, Tauron Nowa Muzyka, czy największe na świecie rozgrywki *e-sportowe* Intel Extreme Master, a także Śląski Festiwal Nauki, uznawany za jedno z najważniejszych tego typu wydarzeń w Europie, w którym aktywnie biorą udział studenci i studentki kierunku kulturoznawstwo i pracowniczki oraz pracownicy z kierunkiem związani.
- W niewielkiej odległości od Rynku, miejsca wielu inicjatyw lokalnych o charakterze kulturowym.

Sprawną nawigację po kampusie katowickim UŚ umożliwia platforma Wirtualny UŚ: <https://wirtualny-uniwersytet.us.edu.pl/kampus-katowice>. W otoczeniu budynków UŚ w kampusie katowickim mieszczą się parkingi, z wydzielonymi miejscami dla osób z niepełnosprawnościami. Przed budynkiem Rektoratu zorganizowano atrakcyjną dla osób studiujących przestrzeń umożliwiającą spędzenie czasu pomiędzy zajęciami na świeżym powietrzu (dodatkowe miejsca do siedzenia, nowe nasadzenia, fortepian etc.). W budynku Rektoratu przy ul. Bankowej znajduje się **Studencka Strefa Aktywności i Relaksu**, w której mieszczą się jednostki wspierające studentki i studentów, absolwentki i absolwentów Uczelni: Biuro Studenckich Spraw Socjalnych, Biuro Działalności Studenckiej, Wsparcia Studentów, a także gabinety psychologów i doradców zawodowych. Są one prowadzone w ramach **Centrum Obsługi Studentów**. Znajdują się tutaj wygodne kanapy i fotele, blaty i krzesła. W Studenckiej Strefie Aktywności i Relaksu znajduje się również sala warsztatowa, kącik czytelniczy oraz kącik zabaw dla dzieci. Przestrzeń ta jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Centrum Obsługi Studentów UŚ udostępnia sprzęt wspierający kształcenie, np. notebooki, dyktafony, systemy FM, lupy elektroniczne, zestawy książki mówionej. Studenci używający aparatów słuchowych mają możliwość wypożyczenia systemu FM, który wzmacnia działanie aparatu słuchowego. Uczelnia

dysonuje 10 nadajnikami Campus S i 20 odbiornikami PhonakMicroLinkMLxS. Niezależnie od udogodnień technicznych, studentki i studenci niesłyszący lub niedosłyszący posługujący się polskim językiem migowym, mogą liczyć na pomoc tłumacza, który będzie im towarzyszył podczas zajęć, wizyt w bibliotece czy dziekanacie, a także w innych istotnych dla życia studenckiego sytuacjach. Platformy stosowane w kształceniu zdalnym synchronicznym i asynchronicznym uwzględniają potrzeby studiujących o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym osób z niepełnosprawnościami. Również strona internetowa UŚ (<https://us.edu.pl/>) jest opracowywana zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

Warto również rozwinąć opis innego z wymienionych wyżej miejsc: **spinPLACE**. Jako centrum kreatywności i coworkingu, spinPLACE jest elementem wszechstronnego kształcenia, między innymi w zakresie umiejętności miękkich i praktycznego przygotowania młodych ludzi do tworzenia własnych miejsc pracy. Jest miejscem pracy grupowej, wykładów popularnonaukowych, ośrodkiem treningu przedsiębiorczości i biznesu. Publiczny charakter przestrzeni oraz organizowane w niej wydarzenia sprzyjają wymianie myśli i doświadczeń. To miejsce kreatywnego sieciowania, kreatywnej „nie-pracy”, twórczych i artystycznych działań oraz spotkań, prezentacji wyników badań i promocji innowacyjnych rozwiązań, inkubacji spółek spin-off oraz start-up, organizacji warsztatów i prototypowania projektów. Aktywności te mogą odbywać się w ciągłym kontakcie z przedstawicielami biznesu, samorządu terytorialnego i trzeciego sektora. W spinPLACE zlokalizowane są następujące jednostki wspierające przedsiębiorczość akademicką: **Biuro Współpracy z Gospodarką**, **Biuro Karier**, Biuro Rzeczników Patentowych, SPIN-US Sp. z o.o. – spółka celowa Uniwersytetu Śląskiego oraz centra badawcze. Wśród inicjatyw realizowanych w ramach spinPLACE są: Silesia Design School, Spin Business Accelerator, Start-ups Mill, 3D Prototyping Centre, R&D Fuse, Science Cafe. Więcej informacji o spinPLACE znajduje się na stronie spinPLACE – centrum kreatywności i coworkingu (<https://spinplace.us.edu.pl/>). Oficjalne otwarcie nastąpiło 27 lutego 2024 r. Od tego czasu zorganizowano kilka aktywności podjętych z inicjatywy osób prowadzących zajęcia na kierunku kulturoznawstwo oraz studiujących na nim osób (np. w maju 2024 r. w przestrzeni spinPlace osadzono jedną z aktywności V Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów „Otwarta Kultura” (skrót: DniKUiKM), planowane jest również wykorzystanie tej przestrzeni na VI DniKUiKM).

W bezpośrednim otoczeniu budynku WH przy U4, w którym odbywają się zajęcia na kierunku kulturoznawstwo, również mieści się parking, także z wydzielonymi miejscami dla osób z niepełnosprawnościami. Przed wejściem głównym do budynku zorganizowano przyjemną dla osób studiujących przestrzeń, w której można spędzić czasu pomiędzy zajęciami na świeżym powietrzu (z miejscami do siedzenia, w otoczeniu zieleni). Miejscem spotkań osób studiujących, wypoczynku, rozmów na wolnym powietrzu jest również taras na dachu holu głównego segmentu B, łącząc główny zrąb segmentu A z B, które ma rozsuwane zadaszenie, chroniące przed ewentualnym deszczem bądź mocnym słońcem. Miejsca o podobnym charakterze mieszczą się również wewnątrz budynku (o czym mowa niżej).

Siedziba WH przy U4 to obiekt po kompleksowej przebudowie przeprowadzonej w latach 2018-2021. Budynek został zaadaptowany z byłej siedziby Instytutu Fizyki UŚ z pełnym wykorzystaniem przestrzeni składającej się z trzech niezależnie istniejących budynków połączonych ze sobą w trzy segmenty stanowiące łącznie 13.495 m² powierzchni użytkowej (układ segmentów i rzuty poszczególnych pięter w poszczególnych segmentach dostępne są na stronie WH: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/2021/09/17/uniwersytecka-4-rzuty-pieter-nowego-budynku/>; nawigację po budynku umożliwia platforma Wirtualny UŚ: <https://wirtualny-uniwersytet.us.edu.pl/wirtualny-uniwersytet-katowice-wydzial-humanistyczny-budynek-a-uniwersytecka-4-parter>). Obiekt ten został w całości zaprojektowany jako nowoczesny budynek pozbawiony barier architektonicznych, spełniający oczekiwania jednostek naukowych skupionych przez WH. W budynku znajduje się baza lokalowa w postaci pokoi dla kadry naukowej dostosowanych do pracy naukowo-badawczej, wyposażonych w sprzęt komputerowy oraz baza dydaktyczna w postaci 3 auli multifunkcyjnych, a także szereg multimedialnych sal dydaktycznych o różnych funkcjach i przeznaczeniu. Zestawienie bazy dydaktycznej stanowi załącznik **Załącznik Zał_K5_01**. W

budynku, oprócz sieci teleinformatycznej, funkcjonuje także sieć WI FI w całej jego przestrzeni. Oprócz pokoi pracowników, dostosowanych do pracy naukowo-badawczej, znajduje się specjalna przestrzeń o powierzchni ok. 100 m² dedykowana Centrum Naukowo-Badawczym funkcjonującym na Wydziale Humanistycznym.

Na szczególną uwagę zasługuje specjalistyczna baza dydaktyczna ściśle powiązana z nauką i dydaktyką. W budynku funkcjonują m.in:

- aula wykładowo-teatralna zlokalizowana w segmencie B z liczbą 270 miejsc w układzie amfiteatralnym z pełnym wyposażeniem scenicznym oraz audiowizualnym;
- dwie aule wykładowo-kinowe zlokalizowane w segmencie B z liczbą 104 miejsc w układzie amfiteatralnym z pełnym wyposażeniem kinowym i multimedialnym;
- dwie aule wykładowe zlokalizowane w segmencie C z liczbą po 85 miejsc każda w układzie płaskim z pełnym wyposażeniem multimedialnym;
- sala kinowa w układzie amfiteatralnym z 33 miejscami wyposażona w specjalistyczny sprzęt do projekcji, nagłośnienie (wszystkie ww. sale posiadają programowane oświetlenie sterowane w systemie DALI, specjalistyczne projektory laserowe oraz wysokiej klasy nagłośnienie współpracujące z ustrojem akustycznym zastosowanym na przegrodach budowlanych),
- pracownia komputerowa leksykograficzna licząca 24 stanowiska,
- pracownia komputerowa opracowania zbiorów licząca 24 stanowiska,
- pozostałych 5 w pełni wyposażonych pracowni komputerowych,
- sala do nagrań występów studentów,
- sala do ćwiczeń z logo-rytmiki,
- sale terapeutyczne logopedyczne połączone lustrami weneckimi z salami ćwiczeniowymi w pełni wyposażone w specjalistyczny sprzęt do przekazu i rejestrowania obrazu i dźwięku.
- multimedialne sale konwersatoryjno-ćwiczeniowe w pełni wyposażone w sprzęt AV.
- sale seminaryjne liczące od 10 do 15 miejsc.

Większość sal dydaktycznych i część pokoi pracowników wyposażona jest w system klimatyzacji, pozostała część sal, pokoi oraz wszystkie ciągi komunikacyjne wyposażone są w wentylację mechaniczną nawiewno-wywiewną z funkcją schładzania powietrza latem i podgrzewania w czasie sezonu grzewczego. Zapewnia to właściwy komfort termiczny znacznie poprawiający warunki nauki i pracy.

Baza dydaktyczna i naukowa Wydziału udostępniona do realizacji zajęć na kierunku kulturoznawstwo jest **w pełni wystarczająca do sprawnego procesu dydaktycznego** (szczegóły w **Zał_K5_01**). W roku akademickim 24/2025 kierunki kulturoznawcze z grupy kierunków kulturoznawstwo, kultury mediów, historia sztuki mają osadzone zajęcia dydaktyczne w salach: A1.7, A2.1, A2.15, B0.39, B1.28, B1.33, B1.34, B1.35, B1.36, C0.9, C0.29, C0.37, C0.33. Znajdujące się w budynku WH przy U4 pomieszczenia dydaktyczne są w dostępie stałym do dyspozycji dyrekcji kierunków, inne wymagają wcześniejszej rezerwacji (na określone terminy). W ograniczonym dostępie, po wcześniejszej rezerwacji, pozostaje Aula im. A. Pawlikowskiego (B1.1.) o powierzchni 372,77m² (270 miejsc), gdzie organizowane są również wydarzenia lub inne aktywności wydziałowe czy uniwersyteckie (takie jak wydziałowa inauguracja roku akademickiego czy wykłady Uniwersytetu Śląskiego Dzieci). Podobnie rzecz się ma z salą kinową (C.09).

W budynku WH przy U4 zlokalizowane są również **studenckie strefy odpoczynku** (przestrzeń wspólna w segmencie A (A1.17) oraz w segmencie C (C0.15)), w których studenci mogą odpocząć lub popracować (pomieszczenie C0.15 ma duży stół z krzesłami, oba pomieszczenia mają fotele i stoliki). Budynek WH posiada również **pokoje socjalne** (A0.16, A2.14. (dostępny dla osób studiujących), A3.12, A4.12, A5.9, A6.11, B1.38), wyposażone w czajnik, kuchenkę mikrofalową, lodówkę i meble). W obrębie WH na U4 jest również **pokój dla matki z dzieckiem** (B0.8), gdzie, oprócz wygodnej kanapy, szafki i stołu z regulacją wysokości, znajduje się umywalka z dostępem do ciepłej wody oraz przewijak z materacem. Ponadto w budynku WH przy U4 znajduje się odrębny „**pokój wyciszenia**” (C0.18) dla studentek i studentów mających trudności z uczestnictwem w typowych zajęciach z grupą oraz takich, którzy mają obniżoną sprawność funkcjonowania społecznego. W pokoju wyciszenia studenci i studentki mają możliwość odseparowania się od bodźców i odreagowania napięcia. Wyposażenie

pokoju wyciszenia stanowią: kanapy, szafki, w tym z umywalką, biurko z regulacją wysokości, fotel biurowy ergonomiczny obrotowy, klękosiad, podwieszany fotel, koc obciążeniowy.

Budynek WH przy U4 posiada strefę gastronomiczną (B0.13), gdzie zlokalizowane jest **Bistro „Familia”**, czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30-15.30. Bistro serwuje zróżnicowane dania śniadaniowe, w tym ciepłe, oraz obiady, jak również przekąski słone i słodkie. Istnieje również możliwość zakupu dań na wynos. W budynku dostępnych jest ponadto kilka automatów vendingowych do sprzedaży napojów i żywności, a także kilka ogólnodostępnych, bezpłatnych dystrybutorów z zimną i gorącą wodą filtrowaną. Na parterze segmentu B znajduje się **szatnia**, w której studenci i studentki mogą zostawić odzież zewnętrzną oraz parasole. Szatnia dysponuje miejscami dla kilkuset osób. Szatnia czynna jest od poniedziałku do piątku (oraz w weekendy zjazdowe) od godziny 7:30 do 20.30. W budynku znajdują się również **szatnie samoobsługowe** (zamykane szafki do dyspozycji osób studiujących) w segmencie C (C0.39 i C0.23). W obiekcie znajdują się poza tym: dwie **portiernie** (segment B i C) oraz sanitariaty (na każdym poziomie każdego segmentu przynajmniej jeden przeznaczony dla kobiet, jeden dla mężczyzn, również jeden dla osób z niepełnosprawnościami), w tym **prysznic** (w segmencie C). Budynek WH na U4 spełnia wymogi z zakresu bezpieczeństwa pożarowego.

Dziedkanaty ds. studenckich (studujący na kierunku kulturoznawstwo I i II stopnia obsługiwani są w pokoju B1.11) oraz dziekanat ds. dydaktycznych (pokój B1.6) znajdują się na pierwszym piętrze segmentu B, w bliskiej odległości od siebie. Prowadzą do nich szerokie schody z holu głównego segmentu B oraz węższe, boczną klatką schodową. Do dziekanatów można również dostać się windą, co jest niezmiernie istotne z punktu widzenia osób z dysfunkcją ruchu. Windy znajdują się blisko bocznych wejść do budynków, wyposażonych w podjazdy, którymi dostają się do budynku osoby z niepełnosprawnością ruchową. Przechodzą one przez drzwi wyposażone w czytniki, do których otrzymują karty autoryzacyjne. W bliskim sąsiedztwie poszczególnych dziekanatów znajduje się gabinet, w którym dyżury odbywa prodziekan ds. studenckich i kształcenia. Na korytarzu przed dziekanatem znajdują się fotele i kanapy, co umożliwia studiującym komfortowe warunki oczekiwania na obsługę. Sprawy związane ze stypendiami i opłatami za usługi edukacyjne dla studiujących w części katowickiej WH prowadzone są w dziekanatach zlokalizowanych w drugim budynku kierunków humanistycznych (ul. Bankowa 11), w bardzo bliskiej odległości od U4); również ich lokalizacja spełnia standardy dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zapewnia wygodę w oczekiwaniu).

Część zajęć realizowanych na kierunku kulturoznawstwo odbywa się w segmencie A, część w segmencie B, część w segmencie C. Poruszanie się po budynku odbywa się sprawnie, zarówno w komunikacji poziomej, jak i pionowej. Korytarze są przestronne, co zapewnia komfort i bezpieczeństwo. Szerokość ciągów komunikacyjnych (korytarzy) wynosi minimum 120 cm, spełniając tym samym standardy dostępności przestrzeni. Nawierzchnie korytarzy zapewniają możliwość swobodnego poruszania się, tzn. są wolne od barier i przeszkód, twarde, równe i mają powierzchnię antypoślizgową, która spełnia swoje cechy również w trudnych warunkach atmosferycznych. Schody są wystarczająco szerokie, krawędzie pierwszego i ostatniego stopnia w każdym biegu schodowym są oznaczone pasami o szerokości min. 5 cm na całej ich szerokości, w kolorze kontrastującym z ich nawierzchnią. W budynku znajduje się 5 ogólnodostępnych wind (3 w segmencie A, 1 w segmencie B, 1 w segmencie C), przy czym w każdym segmencie znajduje się 1 winda spełniająca standardy dla osób z niepełnosprawnościami. Zainstalowane są również w budynku platformy dla osób z niepełnosprawnością (łącznie 3, 2 w segmencie B, jedna w segmencie C).

5.2. Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są praktyki zawodowe

Obowiązkowe praktyki zawodowe na kierunku prowadzone są w instytucjach, firmach, działach, do których należy zapewnienie infrastruktury niezbędnej do realizacji przez osobę studiującą programu praktyk - w sytuacji braku takiej miejsce nie jest kwalifikowane na miejsce odbywania praktyki. Miejsce odbywania praktyk konsultowane jest bowiem wcześniej z akademickim opiekunem praktyk, co daje okazję również do ustalenia kwestii związanych z infrastrukturą i wyposażeniem w miejscu praktyk, aby umożliwiły zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, przypisanych do tego modułu. W trakcie realizacji praktyk akademicki opiekun praktyk pozostaje w kontakcie z opiekunem praktyk z ramienia praktykodawcy, co pozwala monitorować jakość praktyk

również w tym zakresie. Praktykodawcy są zobowiązani do zapoznania studentki/studenta z zakładowym regulaminem pracy i przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy. Zgodnie z treścią składanego przez studenta oświadczenia przed rozpoczęciem praktyk, każda osoba studiująca zobowiązana jest m.in. do przestrzegania ustalonego w miejscu odbywania praktyki porządku i dyscypliny pracy oraz zasad BHP i ochrony przeciwpożarowej.

5.3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu, a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów oraz w działalności i komunikacji naukowej

Salę dydaktyczną w budynku WH na U4 wyposażone są w **infrastrukturę informatyczną** (projektory, komputery, nagłośnienie i systemy łączności), które umożliwiają realizację procesu dydaktycznego w sposób efektywny. Budynek ten przeszedł kompleksową przebudowę w latach 2018-2021, posiada sprzęt nowy, kompatybilny z wykorzystywanym oprogramowaniem.

Dodatkowo można tu wspomnieć, że w budynku zapewniona jest najwyższa jakość przekazu audio i wideo obron doktorskich i innych ważnych wydarzeń dzięki sprzętowi w salach: B1.1., B0.39 oraz C0.29. Organizując wydarzenia w formule hybrydowej, skierowanej do szerokich grup odbiorców, pracownicy mają ponadto możliwość zwrócenia się do **uniwersyteckiego Centrum Komunikacji Medialnej**, które dysponuje profesjonalnym sprzętem i obsługuje transmisje wydarzeń m.in. w serwisach YouTube i Facebook.

Podstawowym narzędziem wykorzystywanym w **nauczaniu zdalnym i hybrydowym** na kierunku kulturoznawstwo jest **Microsoft Teams na platformie Microsoft 365**. Wszyscy studenci i pracownicy (kadra dydaktyczna i administracyjna) mają możliwość utworzenia konta w domenie Office365. Konto to zapewnia bezpłatny dostęp do bogatego pakietu aplikacji ułatwiających pracę, naukę i komunikację: MS Teams, SharePoint, Outlook, Word, Excel, OneNote i PowerPoint. Umowa licencyjna z firmą Microsoft **zapewnia pełne bezpieczeństwo danych osobowych użytkowników, a także plików przechowywanych i przesyłanych przez użytkowników**. Aby zwiększyć funkcjonalność platformy Teams, aktywowana została **możliwość zapraszania** do uniwersyteckiej sieci Office365 osób nie będących pracownikami Uniwersytetu Śląskiego - w tym celu należy złożyć wniosek do Działu Informatycznej Obsługi Toku Studiów i wówczas tworzone jest ograniczone czasowo konto gościa. Opcja ta ułatwia komunikację naukową i podejmowanie wspólnych działań w ramach międzyuniwersyteckich grup oraz zespołów roboczych.

MS Teams **dostępny jest z każdego miejsca**, poprzez przeglądarkę (wersja web), aplikację dla systemu Windows/IOS lub na urządzenia mobilne. Osoby nieposiadające konta w domenie o365 Uniwersytetu Śląskiego mogą uczestniczyć w każdym spotkaniu poprzez link z zaproszeniem od organizatora.

Po powrocie do studiowania po pandemii COVID-19 w bezpośrednim kontakcie wielu nauczycieli i wiele nauczycielek akademickich tworzy równoległe do zajęć stacjonarnych zespoły na MS Teams, aby **zwiększyć efektywność komunikacji ze studentkami i studentami**, ułatwić przesyłanie materiałów dydaktycznych, a także umożliwić student(k)om pracę w grupach. Zajęcia zdalne prowadzone są wyłącznie w trybie synchronicznym z wykorzystaniem wideokonferencji. MS Teams umożliwia uczestni(cz)kom spotkania pełną komunikację (audio, wideo i tekstową), udostępnianie prezentacji multimedialnych lub swojego ekranu oraz działanie na wspólnej tablicy lub w osobnych pokojach, gdzie studentki i studenci pracują w grupach nadzorowani przez prowadzącego (**breakoutrooms**). Materiały multimedialne i tekstowe przesyłane w zespołach są elementem uzupełniającym wykład, dyskusję lub inne formy pracy w trakcie spotkania online. Aplikacja MS Teams automatycznie generuje raporty obecności na zajęciach i umożliwia rejestrowanie przebiegu spotkania.

W trakcie zdalnych i hybrydowych zajęć dydaktycznych wykładowcy wykorzystują także pozostałe aplikacje pakietu Office365. Na potrzeby zaliczeń i egzaminów kadra naukowa użytkuje: **MS Forms oraz platformę e-learningową Uniwersytetu Śląskiego osadzoną w środowisku Moodle**. Moodle wykorzystywane jest także jako narzędzie do kształcenia asynchronicznego – prowadzący i

prowadzące zajęcia mają możliwość przygotowywania w tym środowisku kursów zdalnych, które uzupełniają zajęcia w trybie stacjonarnym. Platforma e-learningowa (<https://el.us.edu.pl/>) jest także przestrzenią, gdzie zamieszczane są wewnętrzne szkolenia dla pracowników uniwersytetu (np. Ochrona danych osobowych) lub kursy przybliżające narzędzia pracy zdalnej (Platforma Moodle – dla wykładowcy, MS Teams + Forms – dla wykładowcy, USOS).

MS Teams wykorzystywany jest również do spotkań grup roboczych, zespołów projektowych, zespołów badawczych oraz zdalnych lub hybrydowych konferencji naukowych i wydarzeń organizowanych przez pracowników i studentów.

Na platformie MS Teams jest też możliwość tworzenia **zespołów związanych z prowadzonym kierunkiem kulturoznawstwo**, na których mogą odbywać się spotkania bądź z pracownikami, bądź ze studentami kierunku, danego poziomu, danego roku (w formie zdalnej lub hybrydowej) oraz mogą być umieszczane ważne informacje, a także dokumenty. W ten sposób pracownicy i studenci mają do nich stały dostęp bez konieczności wyszukiwania ich w różnych miejscach (np. prezentacje ze spotkań z pracownikami, instrukcje przygotowania sylabusu, prezentacje na spotkania ze studentami itp.).

Całość obsługi administracyjnej związanej z procesem dydaktycznym opiera się na systemie USOS (<https://usosweb.us.edu.pl/>), który służy studiującym m.in. do zapisywania się na zajęcia oraz bieżącego monitorowania wszelkich spraw związanych z przebiegiem studiów.

Dzięki użyciu aplikacji i systemów stworzonych przez licencjonowanych dostawców, gwarantowane jest **bezpieczeństwo danych osób studiujących oraz pracowniczek i pracowników**, nad czym czuwają Inspektor Ochrony Danych UŚ, Lokalny Administrator Danych Osobowych oraz Pełnomocnik Lokalnego Administratora Danych Osobowych. Prowadzący korzystają również z platformy Moodle. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi.

W celu rozwoju i monitorowania metod nauczania na odległość oraz wspierania jego jakości pracownicy WH UŚ mają zapewnioną możliwość współpracy z jednostkami na poziomie uniwersyteckim, takimi jak Dział Kształcenia, Centrum Kształcenia na Odległości, Dział Informatycznej Obsługi Toku Studiów, a na poziomie wydziału z informatykami. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są unowocześniane i aktualizowane dzięki wsparciu wymienionych powyżej podmiotów.

Aby przygotować studentów/ki kierunku kulturoznawstwo do korzystania z aplikacji i systemów wykorzystywanych w kształceniu zdalnym, przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego **organizowane są szkolenia** w ramach Dni Adaptacyjnych. Dodatkowo na platformie e-learningowej UŚ zamieszczony został kurs Pierwsze kroki z narzędziami do pracy zdalnej – Teams i Moodle (<https://el.us.edu.pl/mw/course/index.php?categoryid=26>), który jest obowiązkowy dla studiujących rozpoczynających studia (składnik Vademecum studenckiego).

W okresie pandemii wsparciem w nauczaniu zdalnym dla nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne był działający na MS Teams od początku pandemii COVID-19 zespół „Wykładowcy UŚ w zdalnym uczeniu (się)”. W zespole zamieszczano na bieżąco informacje o funkcjonalnościach MS Teams, wymieniano się doświadczeniami i uwagami technicznymi związanymi z prowadzeniem zajęć dydaktycznych online. W Uniwersytecie działała także grupa **Ambasadorów MS Teams** – osób, które wiosną 2020 r. przeszły cykl szkoleń z działania tej aplikacji, aby następnie dzielić się wiedzą z innymi członkami społeczności akademickiej (poprzez organizowanie szkoleń na wydziałach lub indywidualnych spotkań szkoleniowych). Pracownicy i studenci mają także dostęp do uniwersyteckiej platformy Zdalny UŚ (<https://www.zdalny.us.edu.pl/>), gdzie można znaleźć najważniejsze informacje o platformach, filmy instruktażowe, poradniki itp.

Pracownicy mają w szczególności dostęp do **Narzędziownika** (<https://projekt-elephant.us.edu.pl/narzedziownik/>) – praktycznego katalogu z bogatą ofertą ćwiczeń, zadań itp., dzięki któremu można prowadzić wysokiej jakości zdalne nauczanie. Narzędziownik powstał w ramach międzynarodowego projektu ELEPHANT – E-learning Prospects for Humanities (<https://projekt-elephant.us.edu.pl/strona-glowna/>); finansowanie: Narodowa Agencja Programu Erasmus+ 2020-1-PL01_KA203-081599), realizowanego przez Uniwersytet Śląski w Katowicach we współpracy z

Presovska Univerzita v Presove (Słowacja), Kazimiero Simonavicius Universitetas (Litwa), Universita Degli Studi di Salerno (Włochy) oraz Zapadoceska Univerzita v Plznie (Czechy). W projekcie uczestniczyły członkinie dyrekcji kierunku kulturoznawstwo (dr hab. Magdalena Kempna-Pieniążek, prof. UŚ i dr Julia Legomska, prof. UŚ).

We wszystkich budynkach UŚ działa system **EDUROAM** (*educationalroaming*), który umożliwia autoryzowany dostęp do Internetu dla użytkowników wszystkich uczelni i jednostek akademickich, biorących udział w projekcie EDUROAM na całym świecie. Studenci mogą dodatkowo korzystać z zasobów sieci student.us oraz z wirtualnej sieci uczelni (VPN). W ramach sieci Uniwersyteckiej studenci mają również dostęp do bogatych baz danych obejmujących monografie, czasopisma naukowe, bazy danych Reaxys.

5.4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Budynek WH przy U4 posiada szereg udogodnień dla pracowników i studiujących z niepełnosprawnościami, począwszy od sanitariatów, podjazdów, ramp i drzwi otwieranych automatycznie wyposażonych w kamery oraz interkom łączący z pomieszczeniem portierni. Osoby o różnych dysfunkcjach mogą z powodzeniem korzystać z bazy naukowo-dydaktycznej poprzez m.in. system oznakowania pomieszczeń uwzględniający opisy ich funkcji alfabetem Braille'a, poziome systemy naprowadzające i ostrzegawcze dla osób niewidomych i niedowidzących zastosowane w ciągach komunikacyjnych (hol, biegi schodów, spoczniki).

Część auli oraz multimedialnych sal dydaktycznych jest wyposażona w sprzęt umożliwiający zdalne uczestnictwo w prowadzonych zajęciach i badaniach naukowych. Oprócz kamer i pozostałego specjalistycznego sprzętu AV sale te zostały dodatkowo wyposażone w pętle indukcyjne: pętle indukcyjne dla studentów niesłyszących znajdują się w Auli im. A. Pawlikowskiego B/1.1 – 372,77 m², Auli B/0.38 im. I. Bajerowej – 145,11 m², Auli B/0.39 im. I. Opackiego 144,22 m², C/0.37, C/0.42 – 50,05 m².

W pobliżu wejścia do budynku WH przy U4 znajdują się miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnością o odpowiednich parametrach, odmalowane farbą antypoślizgową i oznaczone znakami. Budynek WH przy U4 składa się z trzech segmentów, oznaczonych literami A, B, C, połączonych łącznikami umożliwiającymi komunikację między pawilonami. Wejście głównie do budynku B na poziomie parteru nie wymaga pokonania schodów i progów. Nawierzchnia przed wejściem do budynku jest utwardzona i wypłaszczona. Inne wejścia do budynku również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością (np. wejście boczne do segmentu B, z którego najbliższej jest do windy zatrzymującej się przy dziekanatach na 1. piętrze, ma schody wyposażone w pochylnię; drzwi boczne wyposażone są w czytniki, do których osoby z niepełnosprawnością otrzymują karty autoryzacyjne.). Drzwi wyposażone są w mechanizm pomagający w ich otwieraniu. We wszystkich trzech segmentach znajdują się windy (łącznie 5) umożliwiające komunikację pionową, przy czym w każdym segmencie znajduje się przynajmniej 1 winda spełniająca standardy dla osób z niepełnosprawnościami. Zainstalowane są również w budynku platformy dla osób z niepełnosprawnością (łącznie 3: 2 w segmencie B, jedna w segmencie C).

Na każdym piętrze każdego segmentu znajduje się toaleta dla osób z niepełnosprawnością. Toalety te posiadają pochwyty po obu stronach miski ustępowej, w tym jeden podnoszony. Posiadają również pochwyty przy umywalkach. Umywalka ma baterię łokciową, przewijak dla dzieci, kosz na śmieci, automatyczny włącznik światła. We wszystkich toaletach są zamontowane systemy przywoławcze. Do wszystkich ważnych pomieszczeń osoba poruszająca się na wózku inwalidzkim ma możliwość dostępu.

Pętle indukcyjne dla studentów/ek niesłyszących znajdują się w Auli im. A. Pawlikowskiego B1.1 – 372,77 m², Auli B0.38 im. I. Bajerowej – 145,11 m², Auli B0.39 im. I. Opackiego 144,22 m², C0.37, C0.42 – 50,05 m². W budynku znajduje się też pokój wyciszenia.

Warto tutaj dodać, że Centrum Obsługi Studentów UŚ udostępnia sprzęt wspierający kształcenie, **np. notebooki, dyktafony, systemy FM, lupy elektroniczne, zestawy książki mówionej**. Studenci używający aparatów słuchowych mają możliwość wypożyczenia systemu FM, który wzmacnia działanie

aparatu słuchowego. Uczelnia dysponuje **10 nadajnikami Campus S** i **20 odbiornikami PhonakMicroLinkMLxS**. Niezależnie od udogodnień technicznych studenci niesłyszący lub niedosłyszący posługujący się Polskim Językiem Migowym, **mogą liczyć na pomoc tłumacza**, który będzie im towarzyszył podczas zajęć, wizyt w bibliotece czy dziekanacie, a także w innych istotnych dla życia studenckiego sytuacjach. Platformy stosowane w kształceniu zdalnym synchronicznym i asynchronicznym uwzględniają potrzeby studiujących o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Wydział Humanistyczny dysponuje środkami finansowymi na przydzielenie **studentowi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi asystenta**, którego zadaniem jest towarzyszenie, wspieranie i opieka.

5.5. Dostępność infrastruktury, w tym aparatury naukowej, oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej

W czasie pandemii COVID-19, aby umożliwić student(k)om i pracowni(cz)kom udział w zajęciach i spotkaniach zdalnych, wybrane sale zostały przeznaczone na **sale pracy indywidualnej** dostępne na żądanie do rezerwacji od godziny 7.30 do 20.00. Sale były wyposażone w sprzęt komputerowy i były wykorzystywane również podczas obron prac dyplomowych organizowanych w trybie zdalnym. Ponadto osoby nieposiadające sprzętu komputerowego miały możliwość skorzystania ze sprzętu uniwersyteckiego po podpisaniu umowy użyczenia (<https://www.zdalny.us.edu.pl/index.php/pl/nauczyciele-akademicy/wsparcie/uzyczenie-sprzetu>).

Aktualnie osoby studiujące mogą korzystać z miejsc pracy i komputerów znajdujących się w Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej – CINIbA (budynek bezpośrednio sąsiadujący z częścią Wydziału Humanistycznego znajdującego się przy ul. Bankowej 11) oraz w innych miejscach na terenie kampusu (np. Studencka Strefa Aktywności i Relaksu w Rektoracie sąsiadującym bezpośrednio z Bankową 11).

Aplikacje i systemy wykorzystywane w nauczaniu zdalnym są dostępne dla studentek i studentów z ich prywatnych komputerów i urządzeń mobilnych i mogą być używane w ramach pracy własnej w dowolnym czasie i miejscu (bez ograniczenia co do lokalizacji). Dotyczy to nie tylko Platformy e-learningowej, ale wszystkich aplikacji pakietu Office365. W konsekwencji materiały dydaktyczne przygotowywane przez dydaktyczki i dydaktyków i przesyłane student(k)om za pośrednictwem Microsoft Teams i SharePoint są dostępne w trybie ciągłym. Również z wszystkich elektronicznych zasobów biblioteki uniwersyteckiej osoby studiujące mogą korzystać z domu (lub dowolnej lokalizacji) po zalogowaniu do systemu HAN UŚ.

Na Uniwersytecie Śląskim działa system **EDUROAM** (*educational roaming*). Każdy pracownik uczelni posiada konto w domenie us.edu.pl, które umożliwia nie tylko korzystanie z poczty elektronicznej, ale również z sieci bezprzewodowej wi-fi EDUROAM, student.us oraz z wirtualnej sieci uczelni (VPN). Takie same możliwości mają studenci Uniwersytetu Śląskiego. Studenckiego Konta Uniwersytetu Śląskiego (SKUŚ) mają wszyscy studenci zarejestrowani w systemie USOS. Po ich aktywowaniu oni również mogą korzystać z poczty elektronicznej w domenie us.edu.pl, z sieci bezprzewodowej EDUROAM oraz z wirtualnej sieci uczelni (VPN). Pracownicy i studenci korzystający z usługi EDUROAM mają dostęp do internetu w każdym budynku Uniwersytetu Śląskiego.

W czasie pandemii COVID-19 działał dodatkowo projekt **Dydaktyczna Biblioteka Cyfrowa UŚ** (<https://www.ciniba.edu.pl/biblioteki-cyfrowe/988000-dydaktyczna-biblioteka-cyfrowa-us>).

W bibliotece tej były umieszczane pełne teksty tych publikacji, które były niezbędne w procesie kształcenia (książki, artykuły, rozdziały), ale nie były dostępne w wersji elektronicznej. Z materiałów mogli skorzystać zarówno pracowniczki, pracownicy jak i studentki i studenci Uniwersytetu Śląskiego. Prośby o umieszczenie publikacji w Dydaktycznej Bibliotece Cyfrowej mogli przysyłać pracownicy i pracowniczki UŚ poprzez specjalnie przygotowany w tym celu formularz. Aktualnie studentki i studenci mają możliwość zdalnego zamawiania cyfrowej kopii materiałów (<https://ciniba.edu.pl/dostep-do-zrodel-elektronicznych/>).

Warto tu nadmienić, że pracy własnej w przestrzeni budynku WH przy U4 sprzyja obecność przestrzeni wspólnych, szczególnie w segmencie A (A1.17) oraz w segmencie C (C0.15), w których znajdują się fotele, stoliki, a w C0.15 duży stół z krzesłami.

5.6. System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz dostosowanie do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, a także działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której przyporządkowany jest kierunek, w tym w szczególności dostęp do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach

W kampusie katowickim UŚ, w bliskim sąsiedztwie budynku WH przy U4, znajduje się Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademska (CINiBA) <https://ciniba.edu.pl/> jedna z najnowocześniejszych bibliotek uniwersyteckich w Polsce, wybudowana wspólnie przez Uniwersytet Śląski i Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, w której połączono zbiory Biblioteki UŚ i Biblioteki Głównej UEK. Budynek CINiBA ma ponad 12 tys. m² powierzchni i 63 tys. m³ kubatury. Na 7 kondygnacjach obiektu równocześnie może przebywać 1000 osób. Znajduje się tam 340 komputerów i terminali, skanery, 54 km półek, 6 „selfchecków” do samodzielnego wypożyczenia książek, wrzutnia (najnowszy i jedyny w Polsce model zawierający sorter do selekcjonowania zwracanych książek, np. wg ich miejsca przechowywania). Na każdym poziomie znajduje się samoobsługowy punkt ksero. Biblioteka jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością – posiada automatycznie otwierane drzwi wejściowe, windy z kabinami dostosowanymi dla osób poruszających się na wózkach oraz niewidomych/niedowidzących, toalety dla osób z niepełnosprawnością ruchową, korytarze i pomieszczenia dostosowane do poruszania się na wózkach, stanowiska pracy dla czytelników i pracowników z niepełnosprawnościami.

Stan księgozbioru Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej z dziedziny kulturoznawstwa, nauki o kulturze, historii kultury i religii, komunikacji kulturowej, kultury i religii wynosi ponad 51 500 woluminów oraz ponad 500 tytułów czasopism aktualnie prenumerowanych oraz archiwalnych. W roku 2024 zakupiono i włączono do księgozbioru CINiBA 1789 tytułów (woluminów) nowych książek.

W CINiBA znajduje się także księgozbiór, liczący 15.162 tytuły książek, profesora Bogdana Suchodolskiego, który swym testamentem przekazał całość swoich zbiorów Uniwersytetowi Śląskiemu. Są to książki głównie z dziedzin filozofii, kulturoznawstwa, pedagogiki, nauk filologicznych i in. Uniwersytet Śląski oferuje dostęp do 2700 pełnotekstowych czasopism elektronicznych i około 20 tys. książek elektronicznych z wyżej wymienionych dziedzin. W zasobach biblioteki znajdują się publikacje wskazane studentom w sylabusach. Dalsze szczegółowe informacje o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych CINiBA zawiera załącznik **Zał_K5_02**.

Otwarty charakter CINiBy powoduje, że często wykorzystywany jest, podobnie jak spinPLACE, jako miejsce spotkań intelektualnych i przyjemnego spędzania czasu. CINiBA jest otwarta dla wszystkich czytelników, a korzystanie z jej zasobów jest bezpłatne. O otwartym charakterze księżnicy świadczy nie tylko wolny dostęp do krajowych i światowych publikacji w postaci tradycyjnej i elektronicznej, ale także fachowa pomoc ze strony bibliotekarzy, przyjazna architektura, najnowsze technologie i rozwiązania (w tym urządzenia samoobsługowe) oraz dostosowanie gmachu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Centrum jest czynne od poniedziałku do soboty, w godzinach 8.00-20.00. W czasie sesji egzaminacyjnych CINiBA jest czynna do 23.00. W Centrum zapewniony jest dostęp do krajowych i światowych publikacji naukowych w postaci tradycyjnej i elektronicznej. Czytelnicy CINiB-y mają do dyspozycji kolekcję liczącą ponad 1 milion woluminów książek i czasopism, wzbogaconą o bazy danych dostępne w bibliotece i zdalnie w dowolnym miejscu na świecie, po zalogowaniu do systemu. Znaczna część księgozbioru znajduje się w otwartych strefach i ma charakter ogólnodostępny. Są to książki najnowsze oraz zbiory wyselekcjonowane, publikacje istotne dla poszczególnych dziedzin naukowych, po które najczęściej sięgają pracownicy naukowcy i studenci. Wolny dostęp do półek, możliwość swobodnego przeglądania książek, bez konieczności ich

zamawiania, pozwala na swobodne korzystanie z zasobów i gwarantuje użytkownikom dużą samodzielność – od dotarcia do właściwej półki po wypożyczenie książki. Inteligentne rozwiązania np. funkcja „prowadź”, dostępna w katalogu INTEGRO, pozwala na szybką lokalizację książki. Po kliknięciu ikony „Prowadź”, wyświetla się podgląd piętra i regału, na którym znajduje się wybrana pozycja. CINiBA jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, które mogą swobodnie korzystać z zasobów biblioteki, wykorzystując specjalistyczne oprogramowanie i sprzęt komputerowy.

W czytelni zlokalizowanej w CINiBA można korzystać z książek, czasopism, materiałów z magazynów zamkniętych oraz publikacji sprowadzonych z innych bibliotek. Na księgozbiór podręczny składają się: encyklopedie ogólne (polskie i zagraniczne), bibliografie dziedzinowe i seria Prace Naukowe UŚ. Oprócz tego w CINiBA zlokalizowana jest Czytelnia Prasy Bieżącej z najnowszą informacyjną i opiniotwórczą prasą, w tym m.in. polskimi i zagranicznymi gazetami i tygodnikami (http://www.ciniba.edu.pl/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=8&Itemid=31&lang=pl).

W budynku CINiBA znajduje się również Mediateka, w której zapewniony jest dostęp do multimediów oraz stanowisk komputerowych, na których można odtwarzać płyty wymagające zainstalowania programu i zrestartowania komputera (<https://www.ciniba.edu.pl/czytelnia-i-mediateka-n>).

W zbiorach biblioteki znajdują się pozycje wskazane w sylabusach. Prowadzący i prowadzące zajęcia mają możliwość przesyłania do biblioteki informacji o nowych publikacjach w sylabusie. W marcu 2023 r. uruchomiono Pakiet Wykładowcy (<https://www.ciniba.edu.pl/wiadomosci/988545-ibuk-libra-pakiet-wykladowcy>), w ramach którego nauczycielki i nauczyciele akademicy mają zapewniony:

- bezpłatny 30-dniowy dostęp online do całego księgozbioru PWN i PZWL w czytelni on-line [IBUK Libra](#);
- po tym okresie 30-dniowy dostęp do nowości PWN i PZWL, które pojawiły się w [IBUKU Librze](#) w poprzednim miesiącu;
- stały rabat 25% na książki papierowe i 30% na e-booki PWN i PZWL oraz informacje o dodatkowych promocjach w newsletterze;
- dostęp do dodatkowych materiałów w newsletterze – webinaria, e-booki, prezentacje.

W CINiB-ie organizowane są wydarzenia edukacyjno-kulturalne, wystawy, spotkania autorskie, promocje książek oraz akcje promocyjno-informacyjne. Rocznie odbywa się tutaj ok. 400 wydarzeń. Centrum prowadzi również szkolenia dla osób studiujących, pracowniczek i pracowników, doktorantek i doktorantów w zakresie korzystania z baz danych, tworzenia kwerend, wyszukiwania cytowań. Szkolenia są przygotowywane na życzenie i dostosowywane do potrzeb danej grupy. Do niektórych źródeł przygotowane zostały filmy umieszczone na kanale YouTube biblioteki (CINiBAofficial). Zawierają one instrukcje wskazujące, jak się zalogować przez system HAN, jak korzystać z baz danych, bibliotek cyfrowych, jak zapisywać otrzymane rezultaty itp.

WH znajduje się też w bardzo bliskim położeniu **Biblioteki Śląskiej**, w której studenci i studentki znajdują każdą publikację wydaną w Polsce.

5.7. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Corocznie dokonuje się przeglądu posiadanego sprzętu i oprogramowania. Problemy zgłaszane są na bieżąco informatykom, a zapotrzebowanie w zakresie wyposażenia infrastruktury przekazywane jest władzom dziekańskim.

Baza dydaktyczna i naukowa uczelni jest oceniana regularnie, zazwyczaj co semestr lub rocznie, w ramach wewnętrznych procesów monitorowania i zapewnienia jakości, w tym jakości kształcenia prowadzonych przez odpowiednie jednostki Uczelni, takie jak komisje ds. jakości kształcenia, czy dziekan lub właściwi prodziekani w porozumieniu z Działem Administracyjno-Gospodarczym.

Za infrastrukturę i zasoby dydaktyczne wydziału odpowiedzialny jest dziekan. Dyrektor kierunku i wydziałowa komisja ds. kształcenia i studentów w ramach swojej działalności zbierają informacje (zgłaszane m.in. przez pracowniczki i pracowników oraz studentki i studentów) o rozpoznanych potrzebach i najważniejszych problemach w tym zakresie i przekazują je dziekanowi. Zakres monitorowania obejmuje ocenę dostępności, stanu technicznego oraz jakości infrastruktury dydaktycznej (np. sal wykładowych, laboratoriów, pracowni komputerowych) oraz wyposażenia niezbędnego do prowadzenia zajęć. Dotyczy również sprzętu specjalistycznego, oprogramowania i narzędzi wykorzystywanych w procesie kształcenia oraz badań naukowych.

Metody oceny:

- coroczny raport z oceny jakości kształcenia na kierunku,
- informacje ze spotkań ze student(k)ami, dotyczących warunków technicznych oraz jakości wyposażenia dydaktycznego,
- opinie nauczycieli i nauczyciele akademickich oraz pracowniczek i pracowników naukowych,
- analiza danych z systemów rezerwacji zasobów oraz wykorzystania sprzętu.

Zgłaszane dyrekcji kierunków przez pracowniczki i pracowników oraz studentów i studentki tych kierunków uwagi związane z utrudnionym prowadzeniem/ odbywaniem zajęć w większych grupach (wykładów) w sali C0.37 nie pozostały bez odpowiedzi. Podjęto rozmowy na szczeblu wydziałowym (odbyto spotkania z paniami prodziekan ds. studenckich i kształcenia oraz panią prodiekan ds. rozwoju oraz dyrekcjami wszystkich kierunków WH w części katowickiej), w efekcie czego ustalono proporcjonalny dostęp do sal w budynkach WH części katowickiej, w tym równy dostęp do sal audytoryjnych (B0.38 i B0.39) dla wszystkich kierunków. Więcej informacji dotyczących spotkań z interesariuszami wewnętrznymi kierunku, studiującymi i prowadzącymi zajęcia, znajduje się w opisie **kryterium 10**.

Za dopasowanie zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych do potrzeb dydaktycznych Wydziału odpowiedzialny jest prodziekan ds. studenckich i kształcenia we współpracy z dyrektorem Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego. Dyrektor kierunku i wydziałowa komisja ds. kształcenia i studentów w ramach swojej działalności zbierają informacje (zgłaszane m.in. przez pracowniczki, pracowników, studentki i studentów) o rozpoznanych potrzebach i najważniejszych problemach w tym zakresie i przekazują je prodziekanowi ds. studenckich i kształcenia, a ten przekazuje je dyrektorowi Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego.

System biblioteczny jest monitorowany systematycznie, a analiza jakości zasobów i usług jest przeprowadzana co najmniej raz w roku. Dodatkowo, regularnie (np. co semestr) ocenia się dostępność nowych publikacji oraz aktualność zasobów w kontekście sylabusów. Ocenie podlegają dostępność tradycyjnych i elektronicznych zasobów bibliotecznych, w tym baz danych, czasopism i książek naukowych, zgodność zasobów z potrzebami dydaktycznymi oraz ich przydatność w realizacji programów studiów. Zapotrzebowanie na nowe materiały zgłaszają nauczycielki i nauczyciele akademicy oraz pracowniczki i pracownicy naukowci. Na spotkaniach dyrekcji ze studen(t)kami przeprowadzane są rozmowy dotyczące warunków nauki, dostępności zasobów dydaktycznych i jakości infrastruktury. Zgłaszane uwagi są przekazywane wyżej i analizowane przez władze uczelni i komisje ds. jakości kształcenia, co pozwala na identyfikację potrzeb i obszarów do poprawy. Studenci mogą również zgłaszać swoje uwagi i propozycje bezpośrednio przez system USOS.

Doskonalenie infrastruktury odbywa się przez stałe monitorowanie i tworzenie planów rozwoju na potrzeby realizacji kształcenia na kierunkach prowadzonych w obrębie WH przy U4. Regularna ocena i monitorowanie jakości bazy dydaktycznej oraz biblioteczno-informacyjnej zapewniają ciągłe dostosowywanie zasobów do potrzeb studentek, studentów, pracowniczek i pracowników oraz dynamicznie zmieniających się wymagań rynku pracy.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów

	wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	<i>Należy na czas modernizacji nowego budynku zapewnić zaplecze socjalne (automaty do napojów i przekąsek, catering), a także (choćby czasowo) poprawić warunki higieniczne</i>	Zrealizowane: Zalecenie dotyczyło wcześniejszego budynku Wydziału (przy Pl. Sejmu Śląskiego 1). Aktualna siedziba katowickiej części Wydziału Humanistycznej zapewnia zaplecze socjalne całej społeczności kierunku kulturoznawstwo, a warunki higieniczne spełniają wysokie standardy.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

Dobre praktyki

- Za dobrą praktykę uznać można zapewnienie wszystkim student(k)om UŚ bezpłatnego dostępu do pakietu MS Office 365, obejmującego takie aplikacje, jak Word, Excel, Teams, Power Point, One Drive, Forms, Outlook i inne. Aplikacje te są dostępne dla studentów z ich prywatnych komputerów i urządzeń mobilnych i mogą być używane w ramach pracy własnej w dowolnym czasie i miejscu (bez ograniczenia co do lokalizacji).
- Dobrą praktyką jest wyposażenie wszystkich sal dydaktycznych w rzutniki oraz zapewnienie nowego sprzętu w postaci laptopów z kamerkami dla pracowników oraz dobry dostęp do internetu na wydziale i do prowadzenia zajęć hybrydowo.
- Dobrą praktyką jest tworzenie **zespołów na platformie MS Teams**, wspierających zajęcia stacjonarne. Zespoły służą do komunikacji w ramach grupy, jako repozytorium materiałów dydaktycznych oraz jako miejsce gromadzenia prac (jeśli takie są przewidziane). Zespoły dają też możliwość elastycznego przeniesienia zajęć w tryb online, gdy zajdzie potrzeba (np. w wypadku wyjazdu na konferencję czy staż prowadzącego zajęcia).
- Jako dobrą praktykę traktujemy **szeroko zakrojone udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami**.
- Dobrą praktyką jest posiadanie **rozbudowanego zaplecza socjalnego: studenckie strefy odpoczynku**, w których studiujący mogą odpocząć lub popracować (czemu sprzyja odpowiednie wyposażenie); atrakcyjne przestrzenie na wolnym powietrzu, z możliwością zadaszenia (takie jak **taras na dachu** między segmentami A i C); **pokoje socjalne**, wyposażone w czajnik, kuchenkę mikrofalową, lodówkę i meble; **pokój dla matki z dzieckiem** (z wygodną kanapą, szafką i stołem z regulacją wysokości, umywalką z dostępem do ciepłej wody oraz przewijakiem z materacem); **„pokój wyciszenia”** dla studentek i studentów mających trudności z uczestnictwem w typowych zajęciach z grupą oraz takich, którzy mają obniżoną sprawność funkcjonowania społecznego; prężnie działające **bistro; szatnie** zlokalizowane w trzech miejscach budynku (w tym szatnie samoobsługowe w postaci szafek zamykanych na klucz); nowoczesne sanitariaty, w tym **prysznic**.
- Dobrą praktyką jest posiadanie na Humanistycznym Wydziale **sali kinowej**, w układzie amfiteatralnym z 33 miejscami, wyposażonej w specjalistyczny sprzęt do projekcji i nagłośnienie, oraz **auli wykładowo-teatralnej**, w układzie amfiteatralnym z pełnym wyposażeniem scenicznym oraz audiowizualnym (obie sale posiadają programowane oświetlenie sterowane w systemie DALI, specjalistyczne projektory laserowe oraz wysokiej klasy nagłośnienie współpracujące z ustrojem akustycznym zastosowanym na przegrodach budowlanych).
- Dobrą praktyką jest usytuowanie budynku Humanistycznego Wydziału **w bliskim otoczeniu obiektów kulturalno-rozrywkowych** – w Katowicach obszar taki przyjął nazwę „Strefa kultury” i składają się na niego: Spodek, Międzynarodowe Centrum

Kongresowe, nowa siedziba Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia (NOSPR)
oraz nowe Muzeum Śląskie.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

6.1. Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływ na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym na kierunku kulturoznawstwo wpisuje się w misję Uczelni, której elementem jest postrzeganie uczelni jako „miejsca spotkań i wymiany myśli wszystkich kręgów naukowych i twórczych Regionu, zabiegając o to, by Uniwersytet był częścią szeroko rozumianego „środowiska innowacyjnego”, pracującego na rzecz diagnozowania i rozwiązywania problemów Regionu”. Współpraca ta jest prowadzona systematycznie na różnych płaszczyznach, w sposób tak zinstytucjonalizowany, jak i niesformalizowany, a jej celem jest, między innymi, doskonalenie kształcenia na kierunku; połączenie potrzeb i oczekiwań podmiotów zewnętrznych z kształceniem młodzieży; powiązanie badań naukowych prowadzonych w Instytucie Nauk o Kulturze z potrzebami otoczenia zewnętrznego; zapewnienie wsparcia merytorycznego osobom potrzebującym; utrzymanie kontaktów z absolwentami; wspólna realizacja przedsięwzięć dydaktycznych, naukowych i popularyzatorskich.

Współpraca instytucjonalna realizowana jest:

NA SZCZEBLU UCZELNIANYM:

- poprzez Biuro Współpracy z Gospodarką UŚ (BWG) (<https://us.edu.pl/wspolpraca/>). Jest to jednostka administracji ogólnouczelnianej, której zadaniem jest **budowanie współpracy Uniwersytetu Śląskiego z przedsiębiorcami, instytucjami otoczenia biznesu oraz jednostkami samorządu terytorialnego**. Szczegółowy zakres zadań BWG znajduje się na stronie: <http://transfer.us.edu.pl/dzialalnosc-bwg>.
- współpraca jest również realizowana przez działalność **Biura Karier**, dzięki któremu osoby studiujące mają kontakt z przyszłymi pracodawcami
- oraz przez takie projekty jak Wyspy Wiedzy: <https://us.edu.pl/ksztalcenie/projekty-edukacyjne/dla-studentow/wyspy-wiedzy/> (projekt realizowany w ramach Programu Edukacja finansowanym ze środków Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2014-2021 oraz Środków Krajowych (EOG/21/K4/W/0075)). Celem programu było m.in. opracowanie rekomendacji dla innowacyjnego i odpowiedzialnego rozwoju kształcenia uniwersyteckiego dzięki przeprowadzeniu wielowymiarowych diagnoz (jakościowych i ilościowych prowadzonych m.in. za pośrednictwem komunikacji zdalnej). Ważnymi uczestnikami badania byli przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego związani z UŚ, co miało bezpośredni wpływ na konstruowanie programów studiów w ramach Nowej Koncepcji Studiów w UŚ, którą wprowadzono na kulturoznawstwie I stopnia.

NA POZIOMIE WYDZIAŁOWYM poprzez porozumienia instytucjonalne o współpracy, wspólne projekty i przedsięwzięcia badawcze, współpracę ze szkołami Regionu Śląskiego, wspólną organizację wydarzeń – jako działania mające wpływ między innymi na rozwój oferty dydaktycznej, jakość kształcenia i tworzenie rynku pracy dla absolwentów; współpracę indywidualną.

Współpraca obejmuje m.in. wpływ na programy studiów i przygotowanie przyszłych absolwentów i absolwentek wydziału do wejścia na rynek pracy, na którym będą wykorzystywać interdyscyplinarnie zdobytą wiedzę i rozwinięte umiejętności oraz kompetencje społeczne. Współpraca ta przejawia się w działaniach typu:

- udział partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego w pracach nad modyfikacjami programów studiów;
- prowadzenie konsultacji, zasięgnięcie opinii w zakresie wyboru treści kształcenia oraz wymagań i współczesnych standardów, warsztatu pracy, norm, wytycznych oraz kompetencji oczekiwanych od absolwentów w środowisku pracy lokalnym, krajowym

i międzynarodowym (umiejętności translatorskie, umiejętności cyfrowe), dotyczących szczegółowych propozycji zmian w programach studiów, z których wnioski po przedyskutowaniu z Radą Dydaktyczną są wykorzystywane w procesie przygotowywania zmian w istniejących programach studiów oraz uwzględniane w pracach nad nowymi kierunkami;

- organizacja spotkań takich, jak otwarte Mobilne Targi Kariery – targi pracy skierowane do studentów wydziału, oferujące, dedykowane danym kierunkom studiów, oferty pracy, praktyk i staży (szczegóły w Zał_K8_03a);
- spotkania z pracodawcami organizowane przez Biuro Karier, których celem jest prezentacja firmy, wymagań rekrutacyjnych (szczegóły w Zał_K8_03a).

NA POZIOMIE KIERUNKOWYM – poprzez:

1.a. Radę Dydaktyczną kierunków kulturoznawstwo, kultury mediów, historia sztuki, w której skład wchodzi osoby z otoczenia społeczno-gospodarczego z głosem doradczym (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/rady-dydaktyczne-kierunkow-studiow/kulturoznawstwo-kultury-mediow-historia-sztuki/>). Od roku akademickiego 2024/2025 w skład Rady Dydaktycznej wchodzi 4 przedstawicielki z otoczenia zewnętrznego (dr Kamila Czaja – redaktorka naczelna dwutygodnika kulturalnego „artPAPIER”, mgr Magdalena Czerny-Kehl - zastępczyni kierownika działu komunikacji instytucji Katowice-Miasto Ogrodów, dr Magdalena Mikrut-Majeranek – redaktor naczelna portalu Histmag.org, mgr inż. Anna Syska – Miejska Konserwatorka Zabytków w Tychach), w latach wcześniejszych były to 3 osoby (w tym nauczycielka języka polskiego w LO w Katowicach (inicjatorka wielu projektów artystyczno-(nowo)medialnych, aktywistka) oraz członkini zarządu Stowarzyszenia Górnośląski Klaster Kreatywny). Ich wpływ przejawia się w następujących obszarach:

- dydaktycznym – ich działalność ma na celu **wspieranie kształcenia** na kierunkach kulturoznawstwo, kultury mediów, historia sztuki organizowanych przez Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, między innymi przez opiniowanie i proponowanie ścieżek rozwoju i działalności w zakresie kształcenia i badań **oraz tworzenie warunków ścisłego powiązania środowiska dydaktycznego z podmiotami zatrudniającymi absolwentów** (konkretne rozwiązania i zmiany wprowadzone w nowych programach studiów dla kulturoznawstwa I i II stopnia opisane zostały w **kryteriach 1, 2 i 10**).
- dotyczącym ścieżki kariery absolwentów/ek kierunku.

Do szczegółowych zadań członków i członkiń Rady z otoczenia społeczno-gospodarczego należy w szczególności:

- wyrażanie opinii na temat oczekiwań pracodawców wobec absolwentek i absolwentów kierunków kulturoznawstwo, kultury mediów, historia sztuki;
- opiniowanie oferty edukacyjnej, katalogu efektów uczenia się na kierunkach kulturoznawstwo, kultury mediów, historia sztuki,
- podejmowanie działań promocyjnych na rzecz studentów, doktorantów i absolwentów wchodzących na rynek pracy;
- wskazywanie możliwości rozwoju kierunków kulturoznawstwo, kultury mediów, historia sztuki.

Protokoły z posiedzeń Rady Dydaktycznej są dostępne w dokumentacji dyrekcji kierunku.

Członkowie Rady są włączani w proces dydaktyczny jako **osoby prowadzące lub współprowadzące zajęcia** dla studiujących. Są zapraszani na pojedyncze zajęcia kursowe, podczas których dzielą się z osobami studiującymi swoim doświadczeniem zawodowym oraz wiedzą ekspercką, prowadzą również zajęcia kursowe na kierunku kulturoznawstwo. Są to zajęcia wysoko oceniane przez studiujących w procesie ewaluacji. Dostarczają umiejętności praktycznych i kształcą niezbędne w zawodzie profesjonalne.

Członkowie Rady z otoczenia społeczno-gospodarczego biorą także czynny **udział w modyfikowaniu i doskonaleniu programu studiów**. Podczas posiedzeń Rady, ale także spotkań mniej sformalizowanych formułują opinie na temat pożądanych umiejętności i kompetencji absolwentów

kierunku kulturoznawstwo. Ich sugestie są brane pod uwagę przy modyfikacji programów studiów. Należy podkreślić **aktywny udział członków Rady w konsultacjach prac dotyczących modyfikacji programu kierunku kulturoznawstwo pierwszego stopnia w związku z wprowadzeniem Nowej Koncepcji Studiów oraz programu kierunku kulturoznawstwo drugiego stopnia.**

1b. Od roku akademickiego 2023/2024 organem wzmacniającym kontakt z interesariuszami zewnętrznymi jest Rada Konsultacyjna (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/rada-konsultacyjna/>), w której skład wchodzi przedstawiciele ogólnopolskich i regionalnych instytucji kultury i mediów:

- Oskar Adamus – kierownik Działu Programowego w Instytucji Katowice – Miasto Ogrodów, kierownik Zespołu Medialab w Instytucji Katowice – Miasto Ogrodów
- Kamila Czaja – redaktor naczelna dwutygodnika kulturalnego „artPAPIER”
- Adam Kowalski – koordynator projektu „Wielki Piec Huty Pokój Centrum Transformacji w Rudzie Śląskiej”
- Aleksandra Matuszczyk – dyrektor Muzeum Miejskiego w Tychach
- Ewa Sadkowska – dyrektor Instytucji Silesia Film
- Łucja Zawadzka – z-ca dyrektora ds. rozwoju Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze

Rada działa w oparciu o *Strategię Współpracy* (Zał_K1_05). W ramach dotychczasowych prac dokonano m.in. konsultacji programów kształcenia kierunków kulturoznawstwo i kultury mediów oraz rozpoczęto dyskusje na temat możliwości zacieśnienia współpracy między kierunkami i otoczeniem społeczno-gospodarczym w ramach zajęć projektowych ujętych w planach studiów. Podczas regularnie odbywających się konsultacji zgłaszano uwagi (np. dotyczące potrzeby wprowadzenia większej ilości aktywizujących form zajęć – jak warsztaty, prace projektowe czy zajęcia z zakresu prawa i przedsiębiorczości) (protokoły z posiedzeń Rady Konsultacyjnej znajdują się w dokumentacji dyrekcji kierunku).

2. Inicjatorami współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, która ma wpływ na rozwój kierunku kulturoznawstwo, są osoby na tymże kierunku studiujące. Współpraca ta przyjmuje różne formy.

2a. Jedną z nich jest **działalność kół naukowych, które wchodzą w relacje z otoczeniem zewnętrznym UŚ**. Działania te angażują studentów/ki i pokazują, w jak różnych obszarach życia społecznego można wykorzystać kompetencje nabywane w trakcie studiów na kierunku kulturoznawstwo.

PRZYKŁAD działalności kół naukowych w relacji z otoczeniem zewnętrznym UŚ

Koło Naukowe Teatrológów – zrzeszające studentów/ki kierunków kulturoznawstwo, kultury mediów, a także studiujących na innych kierunkach UŚ, pozostające we współpracy ze studentami/kami Akademii Muzycznej w Katowicach oraz osobami związanymi zawodowo z instytucjami teatralnymi na Śląsku – ma w historii swojej działalności (przez cały okres, od 2011 r.) regularne spotkania z przedstawicielami środowiska teatralnego w Polsce, otwarte spotkania dyskusyjne realizowane z Wydziałem Teatru Tańca AST w Bytomiu, redagowanie gazetek festiwalowych, udział w premierach studenckich (Teatr Śląski w Katowicach, Teatr Zagłębia w Sosnowcu) (wykaz pozostałych kół oraz szczegóły ich działalności w Zał_K8_01a).

2.b. Współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym wzmacnia ponadto **działalność licznych studenckich grup projektowych, podejmujących różne typy działań poza uczelnią/ we współpracy z osobami reprezentującymi podmioty spoza Uczelni/ dla nich** (o zaobserwowanej ewolucji od kół naukowych, z długofalowo osadzonymi przedsięwzięciami, w stronę krótkoterminowych prac grup zrzeszających się na potrzeby jednego projektu więcej w opisie kryterium 8. w sekcji 8.3.b).

PRZYKŁADY działalności studenckich grup projektowych w relacji z otoczeniem zewnętrznym UŚ

- Współpraca z Teatrem Zagłębia w Sosnowcu grupy projektowej, której prace dotyczyły projektowania działań promocyjnych w sektorze kultury (w ramach projektu ZPRUŚ, opieka merytoryczna: mgr Hanna Kostrzewska, projekt Zintegrowany Program Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach). W pracach grupy projektowej udział wzięła pani Roksana Wasilewska, odpowiedzialna za promocję Teatru; efektem prac było opracowanie przez studentów/ki

raportu z działań promocyjnych tejże instytucji, wraz z rekomendacjami w tym zakresie, przedstawione Teatrowi.

- Współpraca z muzykami estradowymi: Pawłem Płoskoniem (kompozytor), Adamem Goikiem (kompozytor), Kajetan Adamczykiem (perkusista), Dred Agency (Adam Bałdys, gitarzysta), Justyną Bujak (sopranistka) oraz Martyną Sołtysik (gitara basowa) w produkcji projektów muzycznych „Skomponuj sobie piosenkę”, realizowanych przez studenckie grupy projektowe (w ramach projektu JUWM, opieka merytoryczna: dr Małgorzata Kądziała), prezentowanych w czasie kolejnych edycji, trzeciej (2022 r.) i czwartej (2023 r.), DniKUiKM „Otwarta Kultura” (z akcji tych powstał film).
- Współpraca, poprzez Uniwersytet Trzeciego Wieku (prowadzony przez Uniwersytet Otwarty, jednostkę UŚ) z osobami starszymi. Grupa projektowa „Co kryją Media? Mechanizm działania czwartej władzy” (w ramach projektu JUWM, opieka merytoryczna: dr Matylda Sęk-Iwanek). Studenci i studentki w ramach realizacji projektu przygotowali i nagrali 10 wykładów, 5 z nich zamieszczono na platformie Uniwersytetu Trzeciego Wieku (dostęp do platformy jest zamknięty dla uczestników Uniwersytetu Trzeciego Wieku). Powstał również „Elementarz nowych mediów”, który tłumaczy podstawowe zjawiska nowych mediów osobom starszym i przeciwdziała wykluczeniu cyfrowemu (studenci i studentki opracowali 75 pojęć). Studenci wykazywali się inicjatywą i zaangażowaniem – po zakończeniu projektu z własnej inicjatywy kontynuowali publikację dodatkowych materiałów w mediach społecznościowych. Projekt zaowocował nie tylko przygotowaniem wykładów i „Elementarza”, ale również podniesieniem aktywności studentów/ek w obszarze edukacji medialnej, upowszechniania i udostępniania wiedzy oraz kompetencji komunikacyjnych poprzez kontakt z konkretnym odbiorcą: osobami starszymi.
- Współpraca ze Śląskim Związkiem Gmin i Powiatów oraz Towarzystwem Urbanistów Polskich. Udział studentów/ek (opieka merytoryczna: dr Małgorzata Kądziała, 2018 r.) w projekcie „Mikroplanowanie - metoda wspomagająca zarządzaniem przestrzennym miast”. Efekt współpracy: wykonanie projektu koncepcyjnego.

2.c. Kontakt studentów i studentek z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w latach 2018-2023 odbywał się również dzięki **warsztatom, szkoleniom, zajęciom specjalistycznym, które prowadzą praktycy, reprezentujący potencjalnych pracodawców/ obszary działalności zawodowej** w ramach Zintegrowanego Programu Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (skrót ZPRUŚ) oraz projektu Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości. Program Zintegrowany (skrót: JUWM), współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (POWR.03.05.00-00-Z117/17-00 oraz POWR.03.05.00-00-Z301/18-00). W ramach programów na Wydziale Humanistycznym realizowane były, między innymi, warsztaty z pracodawcami, wpisującymi się w różne aktywności zawodowe, które będą podejmowali w przyszłości absolwenci kierunków organizowanych przez Wydział, w tym absolwentów/ki kierunku kulturoznawstwo. Studiujący na kierunku kulturoznawstwo wzięli udział w 35 różnych warsztatach, w większości prowadzonych przez osoby z otoczenia społeczno-gospodarczego (szczegółowy wykaz wszystkich aktywności znajduje się w załączniku: **Załącznik K8_03b**, wybrane przykłady przywoływane są w **sekcji 8.3.c.** „Wsparcie we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji” opisu **kryterium 8.**) Dzięki uczestnictwu w takich zajęciach osoby studiujące nabywają praktyczne umiejętności, które będą przydatne w ich przyszłej pracy zawodowej.

PRZYKŁAD warsztatów dla studentów/ek prowadzonych przez praktyków reprezentujących pracodawców/obszary działalności zawodowej

W 2023 r. studiujący na kierunku kulturoznawstwo uczestniczyli w realizowanych w ramach JUWM warsztatach „Audience development w kulturze” prowadzonych przez Artura Szczęsnego, praktyka (m.in. współtwórcy interdyscyplinarnej Instytucji Kultury Miasta Stołecznego Warszawy Biennale Warszawa i pełnomocnika dyrektora ds. komunikacji;

kierującego działami komunikacji i promocji w Zachęcie – Narodowej Galerii Sztuki w Warszawie oraz w teatrach Polskim w Bydgoszczy, Polskim w Bielsku-Białej, rzeczniaka prasowego Regionalnego Ośrodka Kultury w Katowicach). Tematyka warsztatów obejmowała aktywizowanie społeczności i projektowanie tego, czego nie widać – aktywizacji elementów występujących na styku instytucji, projektu artystycznego lub wydarzenia z użytkownikami, publicznością, odbiorcami i uczestnikami w kontekście metodologii Audience Development (rozwój publiczności). Warto tu nadmienić, że Artur Szczęsny został pozyskany do ściślejszej współpracy z kierunkiem kulturoznawstwo – prowadzi zajęcia kursowe z Public Relations (więcej na ten temat ujęto w **kryterium 4**).

2.d. Organizacja paneli w ramach corocznie odbywających się Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów „Otwarta Kultura” (skrót DniKUiKM), na które zapraszane są osoby z otoczenia społeczno-gospodarczego, również z inicjatywy osób studiujących.

PRZYKŁADY aktywności w ramach DniKUiKM z udziałem praktyków reprezentujących pracodawców/ obszar działalności zawodowej

- V DniKUiKM (maj 2024 r.): Wystawa partycypacyjna dotycząca miasta Katowice „Banał inaczej” - prezentacja fotografii studentów/ek powstałych podczas warsztatów plenerowych. Wystawa połączona była ze spotkaniem poświęconym fotografii krajobrazowej prowadzonym przez Piotra Targosza (fotografa, członka Zarządu Okręgu Górskiego Związku Polskich Artystów Fotografików, zdobywcę kilkunastu nagród i wyróżnień na festiwalach i konkursach).
- IV DniKUiKM (kwiecień 2023 r.): Warsztaty „Smartfon zamiast kamery” - praktyczne warsztaty, w ramach których studiujący pracowali z mikrofonem, dowiedzieli się, czego nie lubi oko „kamery”, jak przeprowadzić dobry wywiad, jak zrelacjonować wydarzenie oraz jak wykorzystać zebrany materiał na pierwszego vloga lub podcast - wszystko za pomocą sprzętu, który każdy ma na wyciągnięcie ręki (prowadząca: mgr Paulina Światała, posiadająca doświadczenie w pracy dziennikarskiej, obecnie Kierownik wykonawcza projektu EUCYS (<https://eucyskatowice2024.eu/pl/strona-glowna/>), Producentka warsztatów 8. ŚFN KATOWICE, Koordynatorka ds. festiwalu nauki w Polsce).

W tym punkcie warto wspomnieć ponadto o wyłaniającym się w ostatnich latach zjawisku **wspólnoty uczącej się** wśród studiujących kulturoznawstwo. Łączenie studiów z pracą jest zjawiskiem coraz powszechniejszym nie tylko na opisywanym kierunku, tu wszak przybiera twórczy, partycypacyjny wymiar. Osoby kończące studia pierwszego stopnia podejmują pracę, związaną z ukończonym kierunkiem studiów licencjackich (są to zarówno absolwenci i absolwentki grupy kierunków kulturoznawstwo, kultury mediów, historia sztuki, jak i korespondujących z nimi, np. animacji społeczno-kulturalnej z edukacją kulturalną (kierunek prowadzony na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji UŚ), organizacji produkcji filmowej i telewizyjnej (kierunek prowadzony w Szkole Filmowej im. K. Kieślowskiego w UŚ), i równocześnie podejmują studia na II stopniu kierunku kulturoznawstwo. Osoby te, będąc interesariuszami wewnętrznym UŚ, stanowią niejako, równocześnie, interesariuszy zewnętrznych i – jako tacy – włączają się w organizację **wspólnot uczących się**, które z poziomu oddolnych aktywności instytucjonalizują się w przestrzeni takich wydarzeń, jak DniKUiKM.

PRZYKŁAD aktywności realizowanych na DniKUiKM w ramach wspólnoty uczącej się z udziałem studentów-praktyków reprezentujących pracodawców/ obszar działalności zawodowej

IV DniKUiKM (kwiecień 2023 r.): Warsztaty: „Idealny post” – kreatywne warsztaty z doświadczonymi praktyczkami, będącymi jednocześnie studentkami studiów II stopnia, budującymi **wspólnotę uczącą się** w działaniu: warsztaty fotografii i postów społecznościowych: jak zrobić idealne zdjęcie, jakich błędów unikać, jak kadrować, jakich narzędzi i jak ich użyć do obróbki zdjęcia i jego otoczenia w mediach społecznościowych, jak przygotować idealną treść posta, zdobyć followersów, przyciągnąć uwagę, dotrzeć do klienta (prowadzące: lic. Natalia Barańska (graficzka z wykształcenia, prowadzi własną działalność projektową) prowadziła moduł o projektowaniu w Canvie; lic. Judyta Zegrocka (realizująca

działania związane z redakcją i korektą) prowadziła moduł językowy; lic. Natalia Młynek (zawodowo zajmująca się promocją i marketingiem) prowadziła moduł promocyjny przy asyście Magdaleny Tarzy (fotograficzki); opieka merytoryczna: dr Matylda Sęk-Iwanek).

Szczegóły dotyczące DniKUiKM, z podaniem innych przykładów uczestnictwa w wydarzeniu osób z otoczenia społeczno-gospodarczego, opisane zostały w **kryterium 8., w sekcji 8.3.c.**

W tym miejscu warto zauważyć, że raport z badania oczekiwań pracodawców przeprowadzony w czerwcu 2024 r. przez Biuro Karier UŚ wymienia wśród cech dobrego kandydata do pracy podanych przez pracodawców zatrudniających absolwentów kierunków humanistycznych: **proaktywność, poczucie odpowiedzialności za siebie i za swoje działania, kompetencje społeczne**. Fakt współorganizacji DniKUiKM przez osoby studiujące, w tym inicjowanie i nawiązywanie w tym celu kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym jak również powoływanie *wspólnot uczących się*, szczególnie pozwala kształtować pożądane cechy u przyszłych absolwentów/ek kierunku kulturoznawstwo.

2.e. Współpraca z otoczeniem z inicjatywy studenckiej obejmuje także **wolontariat studentów/ek w czasie różnych ważnych wydarzeń, które organizuje lub w którym partneruje Uniwersytet Śląski**. Przykładowo, osoby studiujące na kierunku kulturoznawstwo systematycznie angażują się jako wolontariusze/ki w organizację cyklicznej imprezy o charakterze międzynarodowym, jaką jest Śląski Festiwal Nauki (w roku 2024 jest już 8. edycja tegoż wydarzenia: <https://slaskifestiwalnauki.pl/>).

3. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma miejsce także w postaci **współpracy z instytucjami kultury i mediami** regionu Śląska i Zagłębia, która prowadzona jest zarówno w formie sformalizowanej, w tym w postaci różnych projektów, jak i nieformalnej - cyklicznej, ciągłej współpracy, jak i współpracy na zasadzie działań jednorazowych, okazjonalnych (wykaz tychże stanowi **Załącznik K6_01**).

PRZYKŁADY sformalizowanej współpracy z instytucjami kultury

- W 2024 roku podpisana została umowa o współpracy Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z Filharmonią Śląską. Współpraca z Filharmonią Śląską realnie już trwa, np. w zakresie organizacji i promocji Game Music Fest w grudniu 2024 (Game Music Gest to interdyscyplinarny festiwal poświęcony tematyce muzyki w grach wideo, organizowany przez Filharmonię Śląską, m.in. w Planetarium Śląskim, w katowickim Spodku - <https://filharmonia-slaska.eu/game-music-fest/>). Grupa studentów/ek pod opieką merytoryczną dr Małgorzaty Kądzieli realizowała promocję festiwalu (październik-grudzień 2024).
- W okresie 1.09.2019–31.12.2022 pracowniczki i pracownicy UŚ związani z kierunkiem kulturoznawstwo zaangażowani byli w projekt **Uniwersytet Kulturoznawców w Uniwersytecie Humanistów** (kompleksowo: w roli koordynujących jednostkę oraz wykonawców prowadzących wykłady, laboratoria, grupy projektowe (**Załącznik K6_01a**)). Uniwersytet Kulturoznawców (skrót UK) był specjalistyczną jednostką w ramach innowacyjnego projektu Uniwersytet Humanistów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (skrót UH), projektu przygotowanego w ramach konkursu pt. „Trzecia Misja Uczelni” Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Jego, UH, działania kierowane były do niestandardowych odbiorców szkolnictwa wyższego województwa śląskiego: młodzieży szkół ponadpodstawowych oraz dorosłych osób pracujących, tj. niestudujących nauczycieli, zwłaszcza polonistów oraz pracowników instytucji kultury w wieku 35+ (<https://us.edu.pl/ksztalcenie/projekty-edukacyjne/dla-studentow/universytet-humanistow-w-universytecie-slaskim-w-katowicach/> ; więcej informacji na stronie projektu: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/2021/01/28/nabor-na-1-edycje-universytetu-kulturoznawcow/>). UK w ramach UH obejmował różnorodne działania: dwie 5-miesięczne edycje stacjonarne (wykłady, laboratoria, grupy projektowe, konsultacje eksperckie), w których udział wzięło około 60 pracowników i pracowniczek instytucji kultury (większych ośrodków) z województwa śląskiego (każdy/e z uczestników i uczestniczek zrealizował łącznie po 68 godzin), oraz dziewięć jednodniowych wizyt edukacyjnych w instytucjach kultury województwa śląskiego (wykłady i warsztaty), w których łącznie udział

wzięło ponad 100 osób, innych niż w edycji stacjonarnej, z mniejszych ośrodków, realizując łącznie ponad 70 godzin spotkań (wykaz aktywności w ramach UK zawiera **Załącznik K6_01a**). Przygotowania projektu obejmowały spotkania i konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi. Projekt ten pozwolił na networking, poszerzenie sieci kontaktów społecznych w środowisku specjalistów z różnych ośrodków, przynosząc na zacieśnienie relacji między nimi i współpracę w przyszłości (m.in. w zakresie realizacji praktyk zawodowych studiujących na kulturoznawstwie czy pozyskania praktyków do prowadzenia zajęć kursowych na kierunku (np. jako ekspert jednej z grup projektowych został zaproszony do udziału w projekcie Artur Szczęsny, obecnie prowadzący przedmiot Public Relations). Spotkania w ramach projektu były okazją do powstania wspólnoty uczącej się i wymiany perspektyw akademików i academiczek z pracownikami instytucji kultury (w edycji stacjonarnej były to w dużej części osoby kierujące i zarządzające instytucjami). Zarządzający kierunkiem kulturoznawstwo, i prowadzący zajęcia ze studiującymi na nim, zyskali wgląd w aktualne możliwości, potrzeby i bolączki instytucji kultury, co przełożyło się na modyfikację myślenia o koncepcji studiów na kierunku kulturoznawstwo I i II stopnia (m.in. przesunięcie zajęć o charakterze praktycznym na niższe semestry, w efekcie czego studiujący są lepiej przygotowani do praktyk zawodowych) czy metodach prowadzenia zajęć (m.in. studium przypadku).

PRZYKŁADY niesformalizowanej współpracy z instytucjami kultury w ramach zajęć

- dr hab. Ilona Copik, prof. UŚ uczestniczyła w lutym 2024 r. wraz ze studiującymi w wystawie „Tyski Klub Fotograficzny KRON. Śląsk 1978–1983”, Muzeum Miejskie w Tychach.
- dr hab. Justyna Budzik regularnie organizuje w ramach zajęć wizyty studentów/ek w FilMOTECE Śląskiej, Pałacu Młodzieży, Domu Oświatowym Biblioteki Śląskiej, Galerii Katowice ZPAF, Galerii Katowice Miasto Ogrodów, Galerii BWA (w tym lekcje muzealne), Muzeum Śląskim (w tym lekcje muzealne). Zaprasza również na zajęcia specjalistów z Instytucji Filmowej Silesia Film.

4. Współpraca z otoczeniem społecznym obejmuje także współpracę **ze szkołami regionu**. Współpraca ta prowadzona jest w sposób sformalizowany (w ramach podpisanych 2 umów o współpracy (które, na chwilę obecną, już wygasły) oraz w ramach działań projektowych i grantów), jak również odbywa się w sposób nieformalny, okazjonalny (ich wykaz znajduje się w **Załącznik K6_02**). Decyzję o pozostawieniu współpracy w takiej postaci podjęto świadomie ze względu na to, że najbardziej owocne przedsięwzięcia są wynikiem bezpośredniej interakcji między ludźmi, wynikają z ich woli wspólnego działania, a nie ze zinstytucjonalizowanych umów. Działania te są zresztą wielowymiarowe. Chodzi w nich o wypracowanie wielostronnych form współpracy z jednej strony zachęcających dzieci i młodzież do kulturowego namysłu nad rzeczywistością, z drugiej – do zaangażowania podmiotów zewnętrznych w funkcjonowanie kierunku.

PRZYKŁADY współpracy ze szkołami

- Współpraca w ramach sformalizowanej umowy z XIV LO im. mjr. H. Sucharskiego w Katowicach – przykład: młodzież, wraz z nauczyciel(k)ami została zaproszona do uczestniczenia w II Dniach KUiKM w maju 2019 r. W szerokiej ofercie adresowanej do młodzieży szkolnej znalazły wykłady i warsztaty z obszarów filmu, literatury, teatru, antropologii, estetyki, nowych mediów (szczegóły w **Załącznik K8_02**).
- Współpraca ze szkołami odbywa się także w ramach realizowanych przez pracowniczki i pracowników kierunków kulturoznawstwo **projektów**, np. w ramach specjalistycznej jednostki Uniwersytetu Młodych Naukowców projektu Uniwersytet Humanistów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (<https://us.edu.pl/ksztalcenie/projekty-edukacyjne/dla-studentow/uniwersytet-humanistow-w-uniwersytecie-slaskim-w-katowicach/>) oraz w ramach projektu Uniwersytet Najlepszych (<https://us.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-ze-szkolami/oferta-dla-szkol/uniwersytet-najlepszych/>) kilkoro wykładowców związanych z

kierunkiem kulturoznawstwo prowadziło półroczne **zajęcia tutoringowe dla uczniów i uczennic** szkół regionu (zob. **Załącznik K6_02**).

- Współpraca z Niepubliczną Szkoła Muzyczną I stopnia *Elementarz* w Katowicach, w ramach projektu edukacyjno-artystycznego, z udziałem pracowników i pracowniczek związanych z kierunkiem kulturoznawstwo oraz studiującymi na tym kierunku (wykonanie projektu podczas V DniKUiKM, maj 2024 - https://us.edu.pl/wydzial/wh/event/otwarta-kultura-2024-dni-kulturoznawstwa-i-kultur-mediow/?fbclid=IwZXh0bgNhZWOCMTAAAR1RDN1ZmUiwFUsgTwo9-sEH4C9qggD1IRumNfGc6qYrBpHOXX_KBuYBU5s_aem_AdLleYY2hiGDIW93oznpSH-5r8Glu1_XTePD8yaOga6mospqgYB8Ey4B9ykQuU84s3F-6JtfKW5tEOES8dK7XvNPM ; relacja na kierunkowym kanale YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=hF3ggNBF8sE>).

5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym odbywa się też dzięki **współpracy z centrami badawczymi** funkcjonującymi w Uniwersytecie Śląskim, prowadzącymi specjalistyczne, interdyscyplinarne badania nad istotnymi problemami współczesności. Szczególnie interesująca z perspektywy kierunku kulturoznawstwo jest współpraca z **Centrum Badań Groznowczych (GSRC)**. Dyrektor centrum: prof. UŚ Michał Kłosiński. Głównym celem zespołu jest wspieranie międzynarodowej współpracy naukowej z osobami badającymi gry, organizacja wydarzeń badawczych (seminaria, konferencje), oraz formułowanie, pozyskiwanie i realizacja projektów badawczych. Centrum ma również na celu stworzenie platformy promującej lokalne badania nad grami na arenie globalnej, poprawiając widoczność publikacji i inicjatyw naukowych naszych współpracowników. Centrum prowadzi współpracę międzynarodową i krajową z: Cologne Game Lab [Germany]; Institute of Digital Games [Malta]; Ośrodek Badań Groznowczych na Wydziale Polonistyki UJ [Polska], Katowickim Hubem Gamingowo-Technologicznym, Cybermachiną, Anshar Studio.

W styczniu 2025 roku powołane zostało również **Centrum Sztuki Nowych Mediów, Kultury i Technologii**. Inicjatywa ta powstała w wyniku współpracy, nawiązanej przez pracowniczkę związaną z kierunkiem kulturoznawstwo, z Muzeum Śląskim i ASP w Katowicach oraz Tauron Lab, Fundacją Soundscape i Orkiestrą Muzyki Nowej przy organizacji I Międzynarodowego Sympozjum Naukowego „Perspektywy Nowych Mediów”, które ma także wymiar popularyzacji wiedzy o nowych mediach, sztuce, kulturze i nowych technologiach (oprócz sympozjum istotnym komponentem projektu były seminaria dla studentów i pracowników UŚ, ASP i MŚ).

6. Współpraca z otoczeniem realizowana jest również w postaci wspólnych aktywności podejmowanych z **innymi Uczelniami krajowymi, szczególnie w regionie, oraz z Uczelniami zagranicznymi**. Odbywa się to dzięki relacjom z, w jakich pozostają pracownicy i pracowniczki związani/e z kierunkiem, włączane są w nie również, na różne sposoby, osoby studiujące na kierunku kulturoznawstwo: poprzez uczestnictwo w • zajęciach lub spotkaniach z udziałem zaproszonych gości, np. udział w zajęciach dydaktycznych z gościem: prof. Thomasem Micaelem (Auckland University of Technology) (2020), dr. Michaelem Fowlerem (Technische Universität w Berlinie) (2023), z prof. Andrew Wittem (Harvard University) (2023), dr. Jordanem Lacey (RM MIT, Melbourne, Australia); • w badaniach terenowych realizowanych w ramach projektów międzynarodowych (ich wykaz w **Załącznik K7_01**)• w interdyscyplinarnych seminariach podczas których, pod opieką badaczy zagranicznych oraz koordynującą działania pracowniczką związaną z kulturoznawstwem – dr Małgorzatą Kądziałą – przygotowywali własne teksty naukowe do publikacji (wykaz opublikowanych w załączniku **Załącznik K8_02**) (inne wątki współpracy w tym wymiarze podjęte zostały w opisie kryterium 4., 7. i 8.).

6.2. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływ jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji

Interesariusze zewnętrzni systemowo uczestniczą w opracowywaniu koncepcji kształcenia oraz dookreślaniu oczekiwanych efektów uczenia się, np. w czasie spotkań Rady Dydaktycznej Kierunków, Rady Konsultacyjnej, spotkań odbywanych w ramach DniKUiKM, w postaci ankiet

wypełnianych przez praktykodawców itp.. Są także proszeni o wyrażanie opinii dotyczących programów studiów i ich realizacji. Ocena współpracy jest przeprowadzona corocznie w ramach procedur *Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia* – raport z oceny kształcenia na poziomie kierunku przekazywany jest na płaszczyznę wydziału, a następnie w postaci raportu wydziałowego na poziom uczelniany.

Członkowie Rady Dydaktycznej Kierunków Kulturoznawstwo, Kultury Mediów, Historia Sztuki otrzymują do zaopiniowania program studiów na kierunku kulturoznawstwo, a także wyrażają swoją opinię na temat aktualnego programu. Podczas prac nad Nową Koncepcją Studiów w Uniwersytecie Śląskim współpracę znacząco zintensyfikowano, celem skonsultowania z interesariuszami zewnętrznymi projektowanych zmian w programie studiów (więcej szczegółów zawierają opisy w **kryteriach 1 i 2**). Spotkania władz i pracowników/czek kierunku kulturoznawstwo z przedstawicielami otoczenia zewnętrznego odbywają się cyklicznie, przy okazji realizacji wspólnych przedsięwzięć, a także w ramach indywidualnych rozmów z władzami kierunku, przy okazji wykładów eksperckich, seminariów, warsztatów, konferencji, targów pracy, jak również w ramach realizowanych licznych projektów zewnętrznych. Częstotliwość spotkań pozwala na utrzymywanie systematycznej współpracy. Co najmniej raz w roku jakość współpracy z otoczeniem jest poddawana namysłowi w czasie spotkań Rady Dydaktycznej Kierunków. Efektem przeprowadzonej diagnozy było powołanie w 2023 roku Rady Konsultacyjnej Kierunków Kulturoznawstwo i Kultury Mediów (opis strategii działań stanowi **Załącznik K1_05**).

W kontekście oceny adekwatności współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym uwzględniane są również uwagi zawarte w ankietach, jakie wypełniają praktykodawcy po odbyciu praktyk przez praktykanta/kę z kierunku kulturoznawstwo (ankieta taka dołączana jest do zestawu dokumentów związanych z praktykami zawodowymi na kierunku (więcej o tym w opisach **kryteriów 2, i 10**, oraz w załączniku **Załącznik K10_02** oraz opinii studentów/ek kierunku (wnioski studiujących z realizacji praktyk zgłaszane opiekunom akademickim praktyk w czasie obowiązkowego spotkania po odbyciu praktyk), wskazujące na konieczność rozwinięcia jakichś umiejętności albo całkowitą nieprzydatność pewnych treści w danym miejscu realizacji praktyk, a wyniki tych ocen wykorzystywane są w działaniach doskonalących. Również podczas spotkań odbywających się regularnie w gronie interesariuszy wewnętrznych (nauczycieli akademickich – co najmniej 2 razy w roku i studentów – co najmniej raz w semestrze) w ramach procedur systemu zapewniania jakości kształcenia, poruszane są kwestie dotyczące zaistniałych trudności w kontekście realizacji praktyk, co stanowi wskazówkę odnośnie oceny poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form tej współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji.

Wydział monitoruje losy zawodowe absolwentów przy pomocy analizy danych powszechnie dostępnych takich np. jak raporty Biura Karier UŚ, jak również na podstawie indywidualnych kontaktów z interesariuszami zewnętrznymi Wydziału czy indywidualnych kontaktów pracowników Wydziału z absolwentami kierunku. Losy zawodowe absolwentów informują o sytuacji zawodowej i statusie absolwentów UŚ na rynku pracy, zgodności pracy z ukończonym kierunkiem, zapotrzebowaniu na absolwentów kierunku na rynku pracy oraz poziomie zadowolenia ze podjętej przez absolwenta pracy, jak również o oczekiwaniach pracodawców wobec absolwentów, a wyniki tych analiz są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Każda ze wskazanych form współpracy podlega monitorowaniu w zakresie wynikającym ze specyfiki działania.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów

		i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	<p><i>Realizacja współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie przekraczającym działalność Rady Ekspertów i Interesariuszy Zewnętrznych funkcjonujących w ramach Wydziału Filologicznego UŚ – realizacja i dokumentowanie efektów współpracy na poziomie Instytutu.</i></p>	<p>Zrealizowane: Powołano Radę Dydaktyczną Kierunków Kulturoznawstwo, Kultury Mediów, Historia Sztuki, w której skład wchodzi osoby z otoczenia społeczno-gospodarczego z głosem doradczym (https://us.edu.pl/wydzial/wh/rady-dydaktyczne-kierunkow-studiow/kulturoznawstwo-kultury-mediow-historia-sztuki/). Do szczegółowych zadań członkiń Rady z otoczenia społeczno-gospodarczego należy w szczególności: wyrażanie opinii na temat oczekiwań pracodawców wobec absolwentek i absolwentów kierunków kulturoznawstwo, kultury mediów, historia sztuki; opiniowanie oferty edukacyjnej, katalogu efektów uczenia się na kierunkach kulturoznawstwo, kultury mediów, historia sztuki; podejmowanie działań promocyjnych na rzecz studentów, doktorantów i absolwentów wchodzących na rynek pracy; wskazywanie możliwości rozwoju kierunków kształcenia. Szczegółowe informacje znajdują się w protokołach z posiedzeń Rady Dydaktycznej.</p> <p>W roku akad. 2023/2024 powołano Radę Konsultacyjną Kierunków Kulturoznawstwo i Kultury Mediów (https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/rada-konsultacyjna/), w której skład wchodzi przedstawiciele ogólnopolskich i regionalnych instytucji kultury i mediów (muzea, instytucje filmowe, czasopisma). Rada działa w oparciu o <i>Strategię Współpracy</i> (Zał_K1_05). Szczegółowe informacje znajdują się w protokołach z posiedzeń Rady Konsultacyjnej.</p>
2.	<p><i>Zaangażowanie interesariuszy zewnętrznych w tworzenie, weryfikację efektów kształcenia, weryfikację i ocenę praktyk oraz prac etapowych, dyplomowych.</i></p>	<p>Zrealizowane: Do szczegółowych zadań członków i członkiń Rady Dydaktycznej Kierunków Kulturoznawstwo, Kultury Mediów, Historia Sztuki z otoczenia społeczno-gospodarczego należy w szczególności: wyrażanie opinii na temat oczekiwań pracodawców wobec absolwentek i absolwentów kierunków kulturoznawstwo, kultury mediów, historia sztuki; opiniowanie oferty edukacyjnej, katalogu efektów uczenia się na kierunkach kulturoznawstwo, kultury mediów, historia sztuki; podejmowanie działań promocyjnych na rzecz studentów, doktorantów i absolwentów wchodzących na rynek pracy; wskazywanie możliwości rozwoju kierunków kształcenia. Należy podkreślić aktywny udział członków Rady oraz Rady Konsultacyjnej w konsultacjach prac dotyczących modyfikacji programu kształcenia.</p> <p>Powołana w roku akad. 2023/2024 Rada Konsultacyjna Kierunków Kulturoznawstwo i Kultury Mediów w dokumencie „<i>Strategia współpracy</i>” (Zał_K1_05) ma wpisane cele i zadania, których realizacja wiąże się z zaangażowaniem jej członków z otoczenia społecznego w tworzenie, weryfikację efektów</p>

		<p>kształcenia, weryfikację i ocenę praktyk oraz prac etapowych, dyplomowych.</p> <p>W weryfikacji efektów kształcenia, związanych szczególnie z praktykami zawodowymi, pomocne są regularnie przeprowadzane ankiety wśród praktykodawców (te znajdują się w zestawie dokumentów, które studiujący na kierunku kulturoznawstwo zabierają na praktyki), a w weryfikacji i ocenie praktyk włączenie opiekunów praktyk z ramienia praktykodawcy w ocenę praktykanta (zob. załącznik Zał_K10_02; więcej informacji na temat organizacji kontaktu z praktykodawcami, w tym zaangażowanie ich w weryfikację i ocenę praktyk, znajduje się na stronie kierunkowej poświęconej praktykom zawodowym: https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/#1707819215322-a7aa35e3-7bda https://ku.praktyki.us.edu.pl/).</p> <p>W ocenę prac dyplomowych zaangażowani są niektórzy nasi interesariusze zewnętrzni, prowadzący zajęcia na kulturoznawstwie i w związku z tym oceniający prace etapowe. Ponadto należy zauważyć, że w ramach Nowej Koncepcji Studiów zostało przewidziane, że studia mogą kończyć się nie tylko standardową pracą, lecz także projektem licencjackim, co otworzy możliwość zaangażowania interesariuszy zewnętrznych w inspirowanie oraz ocenę prac dyplomowych (w 2024/2025 rozpoczął studia 1. rocznik studentów/ek kierunku kulturoznawstwo I stopnia, którego program zaprojektowany został zgodnie z NKS).</p>
3.	<p><i>Stworzenie możliwości zgłaszania tematów do opracowania przez studentów na poziomie prac etapowych, dyplomowych i wyraźne przekazanie interesariuszom zewnętrznym informacji o tej możliwości.</i></p>	<p>Interesariusze zewnętrzni są członkami Rady Dydaktycznej Kierunków oraz Rady Konsultacyjnej, mają tym samym, poprzez te organy, możliwość wpływania na treści programowe, a przez to także na realizację określonych form prac etapowych. Ponadto interesariusze zewnętrzni zapraszani są do prowadzenia zajęć, a w ramach tych zajęć mogą oni proponować tematy prac etapowych. Ponadto w ramach Rady Konsultacyjnej Kulturoznawstwa i Kultur Mediów dyskutujemy o potencjalnych wspólnych projektach, które będą mogły stać się podstawą do powstania prac etapowych i dyplomowych na obu poziomach studiów (na studiach I stopnia w rocznikach idących programem zgodnym z Nową Koncepcją Studiów (obecnie, w 2024/2025, mamy drugi taki rocznik)).</p>

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

Dobre praktyki:

- **Sprawnie funkcjonująca Rada Dydaktyczna** kierunków kulturoznawstwo, kultury mediów, historia sztuki składająca się z nauczycieli akademickich, studentów/ek – reprezentantów każdego kierunku i każdego stopnia studiów oraz interesariuszy zewnętrznych – pracodawców i konsultantów.
- **Włączanie interesariuszy zewnętrznych** do ciał kolegialnych np. Rady Dydaktycznej. Interesariusze zewnętrzni wspierają kształcenie na kierunku kulturoznawstwo między innymi

przez opiniowanie i proponowanie ścieżek rozwoju i działalności w zakresie kształcenia i badań, współtworzenia programów studiów, w tym konsultacji zespołu pracującego nad wprowadzeniem Nowej Koncepcji Studiów na kierunku kulturoznawstwo I stopnia oraz zmiany programu na kierunku kulturoznawstwo II stopnia, oraz tworzenie warunków ścisłego powiązania środowiska dydaktycznego z podmiotami zatrudniającymi absolwentów.

- Powołanie **Rady Konsultacyjnej**, w skład której wchodzi przedstawicielki i przedstawiciele miejskich, regionalnych oraz ogólnopolskich instytucji kultury i mediów, a także członkinie i członkowie Rady Dydaktycznej Kierunków Kulturoznawstwo, Kultury Mediów i Historia Sztuki. W posiedzeniach Rady mogą także uczestniczyć (z głosem doradczym) inne zaproszone osoby, np. opiekunowie praktyk studenckich. Rada pracuje w kilku obszarach, skupiając się na następujących zadaniach: • podtrzymywanie ciągłej i regularnej komunikacji w zakresie współpracy kierunków z otoczeniem społeczno-gospodarczym, • formułowanie ekspertyz dotyczących programów kształcenia, sylwetki absolwenta/absolwentki, charakteru i programu praktyk studenckich itd., • inicjowanie projektów kulturalnych, naukowo-kulturalnych, medialnych i pokrewnych, realizowanych we współpracy społeczności kierunków i otoczenia społeczno-gospodarczego, • opracowanie strategii skutecznego włączenia przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego do działań dydaktycznych podejmowanych w Uniwersytecie Śląskim (zob. **Załącznik K1_05**).
- **Aktywna i wielopoziomowa współpraca z lokalnymi instytucjami kultury**, która ma charakter obustronny: zarówno studenci i studentki kulturoznawstwa korzystają z jej profitów, jak i same instytucje. Współpraca ta bowiem aktywizuje studentów/ki i pokazuje szerokie spektrum możliwości wykorzystywania wiedzy, umiejętności i kompetencji z obszaru nauk o kulturze i kulturoznawczego namysłu nad rzeczywistością w praktyce (w tym w praktyce zawodowej). Z drugiej strony, pracowniczki i pracownicy kierunku kulturoznawstwo współpracują z wieloma instytucjami kultury regionu, co znacząco wzmacnia obecność kulturoznawczej perspektywy poza murami uczelni oraz wzbogaca dostęp tychże instytucji do najnowszych osiągnięć akademickiej myśli kulturoznawczej Ponadto współpraca z instytucjami kultury mocno wpisuje się w profil absolwenta, uzupełniając w ten sposób program o wymiar praktyczny (zob. **Załącznik K6_01**).
- **Zakrojony na szeroką skalę projekt Uniwersytet Kulturoznawców** (skrót UK) (specjalistyczna jednostka innowacyjnego projektu Uniwersytet Humanistów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (skrót UH), przygotowanego w ramach konkursu pt. „Trzecia Misja Uczelni” Narodowego Centrum Badań i Rozwoju – jego działania kierowane były do niestandardowych odbiorców szkolnictwa wyższego województwa śląskiego: młodzieży szkół ponadpodstawowych oraz dorosłych osób pracujących, tj. niestudujących nauczycieli, zwłaszcza polonistów oraz pracowników instytucji kultury w wieku 35+), realizowany w okresie 1.09.2019–31.12.2022. W UK wzięło udział ponad 160 pracowników i pracowniczek instytucji kultury w okręgu Śląska i Zagłębia, zrealizowano ponad 600 godzin spotkań. Kompleksowy udział w UK pracowników i pracowniczek związanych z kierunkiem kulturoznawstwo, w tym członkiń dyrekcji kierunku oraz członkiń i członków Rady Dydaktycznej Kierunków Kulturoznawstwo, Kultury Mediów, Historia Sztuki, dało wgląd w aktualne realia pracy w instytucjach kultury i możliwość networkingu, co przełożyło się na modyfikację myślenia o koncepcji studiów na kierunku kulturoznawstwo I i II stopnia (m.in. przesunięcie zajęć o charakterze praktycznym na niższe semestry, w efekcie czego studium są lepiej przygotowani do praktyk zawodowych) czy metodach prowadzenia zajęć (m.in. studium przypadku). Warto nadmienić, że pracowniczki związane z kulturoznawstwem włączyły się również w tutoring skierowane do młodzieży (w ramach innej jednostki UH – Uniwersytet Młodych Naukowców) oraz nauczycieli/ek szkół podstawowych i średnich województwa śląskiego, co pozwoliło na współpracę z otoczeniem społecznym w innej płaszczyźnie – kontaktu ze szkołami (młodzieżą

i kadram nauczycielską). Wykaz aktywności w ramach UK zob. **Załącznik K6_01a**, w ramach innych podjednostek – **Załącznik K6_02**).

- Dobrą praktyką jest regularne monitorowanie opinii praktykodawców dotyczących stopnia korelacji treści programu kulturoznawstwa z realiami i oczekiwaniami konkretnych placówek w postaci **ankiet zbieranych od praktykodawców**.
- Dobrą praktyką jest szeroko zakrojona **współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym** nie tylko **kół naukowych**, ale też **sformalizowanych w ramach różnych programów/ grantów grup projektowych i niesformalizowanych inicjatyw oddolnych pod opieką merytoryczną pracowników i pracowniczek** prowadzących zajęcia na kierunku kulturoznawstwo. Liczne takie działania, zróżnicowane pozostają w korelacji z efektami badań przeprowadzonych przez Biuro Karier UŚ (raport z badania oczekiwań pracodawców przeprowadzony w czerwcu 2024 r.), w raporcie z których wymienia się wśród cech dobrego kandydata do pracy podanych przez pracodawców zatrudniających absolwentów kierunków humanistycznych: proaktywność, poczucie odpowiedzialności za siebie i za swoje działania, kompetencje społeczne.
- Dobrą praktyką jest **regularne angażowanie osób studiujących** na kierunku kulturoznawstwo **w badania** prowadzone w ramach międzynarodowych projektów pracowniczych, z **bezpośrednim udziałem gości zagranicznych** na zajęciach, seminariach itp.
- Dobrą praktyką w obszarze współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest **stworzenie przestrzeni do spotkań, rozmów i wspólnego działania z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi**, w postaci corocznie od kilku lat odbywającego się wydarzenia **Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów „Otwarta Kultura”** (skrót DniKUiKM). DniKUiKM to autorski projektu studiujących i prowadzących zajęcia na kierunkach kulturoznawstwo i kultury mediów. Jest to **innowacyjna formuła** kształcenia nastawiona na praktykę, działanie i pracę projektową, którego efekty są jednocześnie wartościowym wkładem dla społeczności akademickiej i regionu. DniKUiKM stanowią forum, na którym prezentowane są efekty prac studenckich powstające w trakcie zajęć, spotkań grup projektowych i kół naukowych, niejednokrotnie z udziałem interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych; debat i dyskusji z zaproszonymi przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego; warsztatów, pokazów, form artystycznych i performatywnych, wystaw, instalacji, gier, wycieczek czy innych oryginalnych działań, wychodzących z murów uczelni. Takie wydarzenie, odbywające się cyklicznie od kilku lat, pozwala przekazać, poprzez działanie, wiedzę z zakresu form nawiązywania współpracy z interesariuszami, jak również wyrobić nawyk współuczestnictwa w organizowaniu oddolnie inicjatyw akademickich otwartych na otoczenie społeczno-gospodarcze.
- Dobrą praktyką, wiążącą się ze specyficznym profilem studiujących na II poziomie kulturoznawstwa (osoby pracujące w branżach związanych z obszarami działalności zawodowej projektowanymi w profilu absolwenta kierunku kulturoznawstwo), jest **stwarzanie przestrzeni dla instytucjonalizacji wspólnot uczących się**, o partycypacyjnym charakterze – taką przestrzenią są m.in. DniKUiKM. Praktyka ta również jest spójna ze wspomnianymi oczekiwaniami pracodawców zatrudniających absolwentów kierunków humanistycznych (por. raport Biura Karier wspomniany wyżej). Pozostaje też w zgodzie z ideą organizacji uczącej się (OUS), adaptującej się do zmiennych warunków funkcjonowania, co we współczesnej rzeczywistości społeczno-kulturowej, w tym zawodowej, staje się jedną z kluczowych kompetencji.
- **Angażowanie studentów/ek do współpracy w formie wolontariatu podczas wydarzeń organizowanych przez UŚ we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym**, takich jak Śląski Festiwal Nauki, 50 Tygodni w Mieście Nauki (w ramach Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024). Studenci/cki angażują się zarówno w organizację wydarzeń, jak i biorą w nich czynny udział (warsztaty, debaty, wystawy itp.). Dzięki tej formie aktywności zyskują nowe

kompetencje, dostrzegają kolejne możliwości wykorzystania wiedzy, umiejętności i kompetencji z zakresu kulturoznawstwa w życiu zawodowym oraz budują kapitał społeczny w przyszłości mogący zaprocentować możliwością zdobycia dobrej pozycji zawodowej.

- **Wielopłaszczyznowa współpraca ze szkołami regionu**, promująca i popularyzująca kulturoznawczy namysł nad rzeczywistością, mająca także na celu zainteresowanie uczniów ofertą edukacyjną proponowaną na kierunku kulturoznawstwo UŚ. Współpraca obejmuje wykłady i warsztaty przeprowadzane podczas lekcji dla uczniów szkół średnich (a czasami szkół podstawowych), a także wydarzenia organizowane na uniwersytecie. **Innowacyjną**, stworzoną przez pracowników i pracowniczki oraz studentów i studentki kulturoznawstwa oraz kultur mediów **platformą działań** jest tu coroczne wydarzenie DniKUiKM organizowane w budynku WH, w ramach którego – oprócz możliwości uczestnictwa w ogólnie dostępnych aktywnościach festiwalowych wespół ze studiującymi na kulturoznawstwie i prowadzącymi zajęcia – odbywają się warsztaty adresowane do młodzieży szkolnej (odwiedzającej WH pod opieką nauczycieli/ek), współprowadzone przez nauczycieli/ki akademickich/e związane z kierunkiem kulturoznawstwo oraz studentów/ki tegoż kierunku; organizowane są również spacer po budynku WH w Katowicach, w czasie których nawiązywane są relacje studencko-uczniowskie. Współpraca ta z jednej strony umożliwia kontakty przyszłych absolwentów kulturoznawstwa z ewentualnymi pracodawcami, z drugiej zapewnia zainteresowanie kulturoznawczą perspektywą studiów nad rzeczywistością przyszłych studentów.
- Dobrą praktyką jest **działalność Biura Karier UŚ**, które prowadzi intensywną działalność w zakresie wspierania studentów we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji. Formy wsparcia oferowane przez Biuro Karier student(k)om opisane zostały w kryterium 8. (zob. też **Załącznik K8_03a**).
- Dobrą praktyką w zakresie współpracy z otoczeniem jest **uczestnictwo studentów/ek w szkoleniach i warsztatach prowadzonych przez pracodawców czy reprezentantów obszarów zawodowych** związanych z profilem kierunku kulturoznawstwo, które są organizowane w ramach Zintegrowanych Programów Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach ZPRUŚ i JUWM (finansowanych zewnętrznie – POWER). Studenci/teki uczestniczą – między innymi – w warsztatach prowadzonych przez osoby związane z prowadzeniem firm szkoleniowych, prowadzących badania społeczne, konsultingowych, agencji PR, instytucji samorządowych, form produkcyjnych lub usługowych, jednostki samorządu terytorialnego i inne. Udział w szkoleniach i warsztatach kształtuje praktyczne umiejętności przydatne w pracy zawodowej, jak również wzmacnia ich kompetencje miękkie.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

7.1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów)

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest wyrazem realizacji misji UŚ jako uczelni o wymiarze europejskim, będącej miejscem, „którego tożsamość konstytuuje się nie poprzez izolację, lecz dzięki gotowości gościnnego przyjęcia tego, co Inne i Odmienne”. **Wykorzystanie wzorców międzynarodowych** w kształceniu na kierunku kulturoznawstwo następuje na wielu płaszczyznach i za pomocą rozmaitych środków. W formułowaniu najnowszej koncepcji tego kierunku wykorzystano standardy przyjmowane w zagranicznych szkołach wyższych, których poznawaniu służyły i nadal służą aktywności realizowane – między innymi – w ramach programu Erasmus+. Obecnie doświadczenia osób odbywających zagraniczne staże (naukowe i dydaktyczne), pozyskane przez nich kontakty, a także organizowane w Uniwersytecie Śląskim (zarówno na ogólnouczelnianym, jak i na kierunkowym poziomie) spotkania z pracowniczkami i pracownikami zagranicznych ośrodków akademickich są wykorzystywane w procesie doskonalenia programu kształcenia.

Dążenie do **umiędzynarodowienia procesu kształcenia** na kierunku kulturoznawstwo odbywa się głównie przez:

- włączenie do programów studiów pierwszego i drugiego stopnia zajęć w językach obcych (nie tylko lektoratów, lecz także zajęć z Ogólnodostępnych Modułów Akademickich – na studiach I stopnia oraz Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej – na studiach II stopnia);
- wdrożenie na studiach I stopnia Nowej Koncepcji Studiów, która w swoich założeniach nawiązuje do międzynarodowych wzorców w zakresie projektowania programów kształcenia i kładzie duży nacisk na kształcenie kompetencji niezbędnych do uczestniczenia w międzynarodowym dialogu (więcej na ten temat w opisie **Kryterium 1**);
- stworzenie szerokiej oferty mobilności (zarówno studenckiej, jak i pracowniczej i pracowników) w ramach programu Erasmus+ (więcej na ten temat w punkcie **7.4**);
- dostęp do literatury obcojęzycznej w CiNiBA – jest to szczególnie istotne z uwagi na to, że literatura obcojęzyczna (szczególnie anglojęzyczna) jest coraz częściej wykorzystywana przez osoby studiujące w trakcie przygotowywania prac dyplomowych (co potwierdzają bibliografie tych rozpraw), a w związku z tym omawiana w ramach seminariów;
- angażowanie osób studiujących, pracowniczej i pracowników w projekty międzynarodowe, zwłaszcza w ramach konsorcjum Transfrom4Europe (np. możliwość udziału w **T4E Week w Katowicach** <https://us.edu.pl/t4e> w maju 2022 r., w kwietniu 2023 r. i październiku 2024 r.);
- wsparcie strukturalno-organizacyjne: jednostką na szczeblu administracji centralnej, która wspiera wymianę międzynarodową jest **Dział Współpracy z Zagranicą**, w ramach którego działają: Biuro Programu Erasmus, Biuro Międzynarodowej Mobilności i Biuro Rekrutacji Studentów Międzynarodowych. Dodatkowo na Wydziale Humanistycznym powołano pełnomocnika ds. współpracy międzynarodowej;
- kontakt z przedstawicielami międzynarodowego środowiska naukowego poprzez uczestnictwo studentek i studentów w wykładach i zajęciach prowadzonych przez zagranicznych profesorów i profesorki (więcej na ten temat w punkcie **7.2**);
- stałe podnoszenie kompetencji językowych nauczycieli i nauczycielek akademickich w zakresie umiędzynarodowienia, m.in. poprzez udział w szkoleniach i kursach językowych;
- stałe podnoszenie kompetencji dydaktycznych nauczycielek i nauczycieli akademickich przez prowadzenie wykładów w zagranicznych ośrodkach akademickich;
- doskonalenie kompetencji dydaktycznych nauczycielek i nauczycieli akademickich przez udział w stażach zagranicznych i stypendiach (w tym najbardziej prestiżowych, takich jak **Fulbright Slavic Award** oraz wymianie akademickiej w ramach programu **Erasmus+** i innych. Doświadczenie i kompetencje zdobyte w ten sposób jest następnie wykorzystywane na płaszczyźnie dydaktycznej;

- stałe podnoszenie kompetencji merytorycznych pracowniczek i pracowników dydaktycznych oraz naukowo-dydaktycznych w aspekcie międzynarodowym przez np. udział w międzynarodowych (w tym zagranicznych) konferencjach;
- stałe podnoszenie kompetencji merytorycznych pracowniczek i pracowników dydaktycznych oraz naukowo-dydaktycznych w aspekcie międzynarodowym przez udział w międzynarodowych projektach, mających bezpośrednie przełożenie na zawartość merytoryczną zajęć na kierunku kulturoznawstwo (np. *ELEPHANT: E-learning prospects for humanities*: <https://projekt-elephant.us.edu.pl/strona-glowna/>; *CROCODILE: Cross-disciplinary academic offer*: <https://crocodile.us.edu.pl/>);
- udział dyrekcji kierunku, a także wybranych pracowniczek i pracowników związanych z kierunkiem kulturoznawstwo w spotkaniach i konsultacjach z przedstawicielami zagranicznych ośrodków akademickich, w celu wymiany opinii i zapoznawania się z innowacyjnymi rozwiązaniami w zakresie dydaktyki akademickiej.

Szczegółowy wykaz staży zagranicznych, w których uczestniczyły osoby prowadzące zajęcia na kierunku kulturoznawstwo, a także wykaz mobilności oraz innych aktywności w ramach programu ERASMUS+ i międzynarodowych projektów znajdują się w załączniku **Zał_K7_01**.

PRZYKŁADY spotkań i konsultacji mających na celu zapoznawanie się z wzorcami międzynarodowymi, które mogłyby zostać wykorzystane w modyfikacji programu kształcenia na kierunku

- 1) **na poziomie ogólnouniwersyteckim** okazją do zapoznawania się z zagranicznymi innowacjami oraz wzorcami jest organizowany co roku **Międzynarodowy Kongres Jakości Kształcenia**, w którym biorą udział przedstawiciele różnych ośrodków akademickich, w tym zagranicznych. Trzecia edycja kongresu, która odbyła się w dniach 23-25 października 2024, była w całości poświęcona kwestiom związanym z **umiędzynarodowieniem procesu kształcenia** (<https://iceq.pl/program-iii-edycja/>): wydarzenia pierwszego dnia odbywały się pod hasłem *Innowacje dydaktyczne w międzynarodowym kampusie*, drugiego dnia – pod hasłem *Wspólnoty uczące się w kontekście umiędzynarodowienia i innych wyzwań edukacyjnych*, a trzeciego – pod hasłem *Mobilność członkiń i członków społeczności akademickiej jako klucz do umiędzynarodowienia*. Należy zauważyć, że obok warsztatów i spotkań skierowanych do pracowniczek i pracowników, w programie znalazło się też spotkanie przedstawicieli i przedstawicielek kadry zarządzającej dydaktyką spotkanie z udziałem gości z **Columbia University** oraz **Sabancı Univeristy** (<https://iceq.pl/produkt/indywidualizacja-ksztalcenia-poprzez-budowanie-wybieralnych-modulow-ogolnouniwersyteckich-perspektywy-rozwoju/>), poświęcone funkcjonowaniu modułów obieralnych w programach kształcenia kierunków prowadzonych na różnych uniwersytetach. Spotkanie w zasadniczy sposób przygotowało dyrekcje kierunków do zmierzenia się z praktycznymi wyzwaniami, jakie wiążą się z wdrażaniem, a następnie ewaluacją oferty modułów wybieralnych w ramach Nowej Koncepcji Kształcenia, która sama w sobie jest realizacją międzynarodowych wzorców w zakresie tworzenia programów kształcenia;
- 2) **na poziomie kierunku** okazją do wymiany opinii i zapoznawania się z międzynarodowymi wzorcami są **projekty** inicjowane przez pracowniczki i pracowników związanych z kierunkiem studiów, np.:
 - w ramach projektu *Analiza procesu kształcenia oraz badań naukowych w kontekście potrzeb rynku pracy i partnerów biznesowych* (19.06.-1.07.2023), finansowanego przez Metropolitalny Fundusz Wspierania Nauki w latach 2022–2024, odbyły się m.in. spotkania dyrekcji kierunku z prof. Andrew Wittem z Harvard Graduate School of Design, w trakcie których omawiano m.in. sposoby i formy efektywnej współpracy z partnerami biznesowymi w ramach programów kształcenia (podsumowanie projektu: <https://us.edu.pl/podsumowanie-projektu-z-udzialem-prof-andrew-witta-z-harvard-graduate-school-of-design/>);
 - w ramach projektu *Wykorzystanie dźwięku w projektowaniu przestrzeni urbanistycznych, dydaktyce, multimedialach oraz działaniach będących odpowiedzią na wyzwania*

międzykulturowe i społeczne (29.06.-10.07.2023), finansowanego przez Metropolitalny Fundusz Wspierania Nauki w latach 2022–2024, odbyło się spotkanie członkiń i członków Rady Dydaktycznej kierunku z dr. Michaeliem Fowlerem (Technische Universität w Berlinie) poświęcone m.in. innowacjom dydaktycznym stosowanym w różnych ośrodkach akademickich (podsumowanie projektu: <https://us.edu.pl/podsumowanie-projektu-z-udzialem-dr-michaela-fowlera-z-technische-universitat-w-berlinie/>).

Spostrzeżenia i wnioski m.in. z tych spotkań są aktualnie dyskutowane w kontekście potencjalnych dalszych modyfikacji programu kształcenia kulturoznawstwa, a także doskonalenia praktyk zawodowych na studiach I stopnia.

Warto również zauważyć, że w 2024 roku Uczelnia pozyskała środki finansowe na realizację projektu *Rozwój umiędzynarodowienia Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach poprzez sojusz Transform4Europe*. Planowany okres realizacji to 01.10.2024 – 30.06.2026, a dofinansowanie wynosi: 1 748 793,64 zł. Celem projektu jest rozwój umiędzynarodowienia Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach poprzez wsparcie działań synergicznych i komplementarnych do sojuszu Transform4Europe, którego UŚ jest partnerem. Realizacja projektu przyczyni się do podniesienia jakości kształcenia poprzez stworzenie pracowni(cz)kom i studen(k)tom Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach możliwości zdobycia doświadczeń międzynarodowych, które obejmują udział w zespołach roboczych oraz realizację wspólnych działań edukacyjnych na rzecz osób studiujących oraz pracowniczek i pracowników. Realizacja działań zaplanowanych w projekcie nie tylko wzmacnia pozycję UŚ w sojuszu europejskim Transform4Europe, do którego należy, ale również w długofalowej perspektywie zwiększy potencjał UŚ w zakresie współpracy w środowisku różnorodnych kulturowo i językowo wykraczającym poza sojusz, co jest zgodne z założeniami sojuszu, który dzięki wspólnym wysiłkom na rzecz budowy wizerunku na arenie międzynarodowej, planuje zwiększyć swój zasięg po ustaniu finansowania z Komisji Europejskiej.

7.2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych

Zgodnie z programem kształcenia na kierunku kulturoznawstwo, w całokształcie umiejętności istotnych z perspektywy sylwetki absolwentki/absolwenta duże znaczenie ma znajomość języków obcych, toteż jeden z efektów uczenia się na studiach pierwszego stopnia (KJ.2023_U) dotyczy komunikowania się z otoczeniem jasno i zrozumiale w języku obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Z kolei na studiach drugiego stopnia oczekuje się, że osoba studiująca będzie komunikować się z otoczeniem jasno i zrozumiale w języku obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego wykorzystując posiadaną wiedzę oraz terminologię specjalistyczną (efekt uczenia się KJ.2023_U).

Osiągnięciu wskazanych efektów uczenia się i umiędzynarodowieniu służą:

- 1) na studiach pierwszego stopnia:
 - lektoraty z języków obcych (120 godzin),
 - moduły wybieralne z oferty wspierającej kształcenie kierunkowe (cyfrowy świat, ekspresja twórcza i krytyczne myślenie, społeczeństwo obywatelskie i przedsiębiorczość), z których część może być realizowana w języku angielskim;
 - Otwarte Moduły Uniwersyteckie – przedmiot do wyboru prowadzone w różnych językach (dla studentów kulturoznawstwa są to moduły realizowane w czwartym, piątym i szóstym semestrze w ogólnym wymiarze 120 godzin);
- 2) na studiach drugiego stopnia:
 - lektorat z języka angielskiego (30 godzin),
 - moduły Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej (OOD) – przewidziane w programie studiów wybieralne moduły, z których część prowadzona jest w języku angielskim.

Realizacja efektów uczenia się związana z językowym kształceniem jest wzmacniana przez szereg inicjatyw **służących umiędzynarodowieniu**.

PRZYKŁADY działań i inicjatyw służących umiędzynarodowieniu:

1) na poziomie ogólnouniwersyteckim:

- możliwość realizowania części programu kształcenia w czasie wymiany w ramach programu Erasmus+ (więcej na ten temat w punkcie 7.4);
 - możliwość brania udziału w kursach, warsztatach, a także wyjazdach studyjnych w ramach programu Transform4Europe (<https://us.edu.pl/t4e/>);
 - możliwość brania udziału w spotkaniach i warsztatach w ramach Międzynarodowego Kongresu Jakości Kształcenia, z których część jest otwarta dla studentek i studentów (<https://iceq.pl/>);
- 2) na poziomie grupy kierunków kulturoznawstwo, kultury mediów i historia sztuki:
- możliwość brania udziału w **pozaprogramowych wykładach, warsztatach i gościnnych seminariach** wygłaszanych w języku angielskim dla studentek i studentek kierunku kulturoznawstwo (część wydarzeń ma charakter otwarty dla całej społeczności Wydziału Humanistycznego) przez zaproszonych nauczycieli i nauczycielki akademickie z zagranicznych ośrodków. W ostatnim czasie zorganizowano m.in. następujące wydarzenia:
 - wykłady dr Chloe Huvet z Universite Evry Paris Seclay dotyczące muzyki filmowej (John William i Hans Zimmer): 6-7 grudnia 2023 r., zob. <https://us.edu.pl/wydzial/wh/event/wykłady-dr-chloe-huvet-z-universite-devry-val-dessonne-paris-saclay/>; opiekunka wydarzeń: dr hab. Bogumiła Mika, prof. UŚ;
 - wykład dra Daniela Rihy z Uniwersytetu Karola w Pradze dla studentów kulturoznawstwa II stopnia na temat sztuki i sztucznej inteligencji: 11 czerwca 2024 r.; opiekunka wydarzenia: dr hab. Anna Maj, prof. UŚ;
 - wykład prof. Thomasa Gruba z Uppsala Universitet nt. filmu *Traingle of Sadness* w reż. Rubena Östlunda: 15 stycznia 2024 r.; zob. <https://www.facebook.com/photo?fbid=1092852498689101&set=a.741279417179746>; opiekunka wydarzenia: dr Aneta Głowacka, prof. UŚ;
 - wykład dr hab. Evy Kušnirovej i prof. Zuzanny Slusnej z University of Prešov (Słowacja) pt. *Documentary theater in Slovakia* – 4 grudnia 2024 roku; <https://www.facebook.com/100038930845659/posts/pfbid02qEGXEmUfQZYhrp8iTvC1sd48nK6ME2aoeRNZWLID7GY1ZDkNy84CNvdvuPGKYoyjl/?app=fbl>; opiekunka wydarzenia: dr Aneta Głowacka, prof. UŚ;
 - seria wykładów i spotkań online z przedstawicielami ludności rdzennej z Północno-Zachodniego Wybrzeża Kanady pt. *Humanistyka indygeniczna* w Instytucie Nauk o Kulturze; wykłady i spotkania na platformie Zoom miały charakter otwarty dla całej wspólnoty akademickiej: 30 listopada – 20 grudnia 2023 r.; <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1064462171528134&set=a.741279417179746>; opiekunka wydarzenia ze strony kierunku kulturoznawstwo: dr Aneta Głowacka, prof. UŚ;
 - seminarium *Święta przestrzeń: rdzenne opowieści i teatr*, prowadzone przez Floyda Favela – teoretyka teatru, reżysera, eseisty i lidera kulturalnego mieszkającego w Poundmaker Cree Nation, skierowane do osób studiujących kulturoznawstwo: semestr letni roku akad. 2022-2023, Platforma MSTeams, zob. <https://www.facebook.com/photo/?fbid=897460511561635&set=a.741279417179746>; opiekunka wydarzenia: dr Aneta Głowacka, prof. UŚ;
 - spotkania i warsztaty *Nistotamowim – odczuwanie i rozumienie: trzyetapowy indygeny proces performatywny* z udziałem Floyda Favela – teoretyka teatru, reżysera, eseisty i lidera kulturalnego mieszkającego w Poundmaker Cree Nation: 3-15 kwietnia 2024 r., zob. <https://us.edu.pl/event/nistotamowim-odczuwanie-i-rozumienie-trzyetapowy-indygeny-proces-performatywny-wizyta-floyda-favela/>; opiekunka wydarzeń: dr Aneta Głowacka, prof. UŚ;
 - w ramach projektu *Analiza procesu kształcenia oraz badań naukowych w kontekście potrzeb rynku pracy i partnerów biznesowych* (19.06.-1.07.2023) Andrew Witt z Harvard Graduate School of Design prowadził zajęcia dla osób studiujących oraz

kandydatek i kandydatów na studia doktoranckie Wydziału Humanistycznego UŚ oraz Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Wspólnie z nimi analizował i konsultował prace oraz projekty dyplomowe, redakcję przygotowywanych do publikacji artykułów naukowych, propozycje tematów badawczych i planów badań. Uczestniczył również w realizacji projektu studenckiego w ramach Akademii Interpretacji Dziedzictwa, którego przedmiotem była historia i obecna sytuacja rzeki Rawy. Zrealizował warsztat dotyczący mediów cyfrowych na przykładzie problematyki projektowania immersji w grach komputerowych, możliwości silników gier oraz technologii cyfrowych umożliwiających immersję (zob. <https://us.edu.pl/podsumowanie-projektu-z-udzialem-prof-andrew-witta-z-harvard-graduate-school-of-design/>); koordynatorka projektu: dr Małgorzata Kądziela;

- w ramach projektu *Analiza procesu kształcenia oraz badań naukowych i designu w kontekście odpowiedzi na potrzeby społeczne, ekologii oraz partnerów biznesowych* dr Jordan Lacey z Uniwersytetu RMIT w Melbourne wygłosił 16 listopada 2023 roku wykłady *A new materialist investigation of singing bowls* oraz *Sonic rupture as a tool for urban placemaking* (zob. <https://us.edu.pl/podsumowanie-projektu-z-udzialem-dr-jordana-laceyego-z-universytetu-rmit-w-melbourne/>); koordynatorka projektu: dr Małgorzata Kądziela;
- możliwość udziału w spotkaniach z **zagranicznymi gośćmi**, nie tylko nauczyciel(k)ami akademickimi, w ramach cyklicznych wydarzeń takich jak Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów. Otwarta Kultura oraz jednorazowych inicjatyw organizowanych przez osoby prowadzące zajęcia na kierunku kulturoznawstwo, np.:
 - dzięki środkom pozyskanym z programu Europejskie Miasto Nauki Katowice 2024 w ramach piątej edycji Otwartej Kultury (21-22 maja 2024) zorganizowano spotkanie z Aienem Ghobadim (Iran) (zob. <https://us.edu.pl/wydzial/wh/event/otwarta-kultura-2024-dni-kulturoznawstwa-i-kultur-mediow/>);
 - w organizowanym przez dr Anetę Głowacką, prof. UŚ spotkaniu *Mniejszości. Odzyskiwanie. Dyskusja na temat podmiotowości kultur rdzennych* (15 kwietnia 2023 r., Teatr Śląski w Katowicach) wzięli udział: Floyd Favel (naród Kri, Kanada), Marie-Hélène Côté (Ambasada Kanady w Warszawie), Robert Talarczyk (dyrektor Teatru Śląskiego), Dominika Kierpiec-Kontny (wokalistka, instrumentalistka pochodząca z Górnego Śląska), Rafał Kierpiec-Kontny (multiinstrumentalista, współzałożyciel zespołu Sąsęd z Żor), Robert Garstka (etnomuzykolog, etnolog zajmujący się dziedzictwem kulturowym);
- możliwość udziału w charakterze słuchaczek i słuchaczy w **międzynarodowych konferencjach naukowych z udziałem zagranicznych gości** organizowanych przez osoby prowadzące zajęcia na kierunku kulturoznawstwo, takich jak:
 - SAUL-Katowice: <https://saul-katowice.pl/>;
 - I Międzynarodowe Sympozjum Naukowego Perspektywy Nowych Mediów: sztuka – design – nauka – technologia, z udziałem m.in. prof. Derricka de Kerckhove, 1-4 grudnia 2023 (wydarzenie z komponentem dydaktycznym nakierowanym na studentki i studentów UŚ, zwłaszcza Wydziału Humanistycznego i Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach): <https://us.edu.pl/wydzial/wh/event/i-miedzynarodowe-sympozjum-naukowe-perspektywy-nowych-mediow-sztuka-design-nauka-technologia/>;
- możliwość udziału w zagranicznych wyjazdowych warsztatach organizowanych przez osoby prowadzące zajęcia na kierunku kulturoznawstwo:
 - np. w roku akad. 2023-2024 dr Oskar Rojewski, prof. UŚ zorganizował warsztaty dla studentek i studentów w ramach programu Erasmus+ Blended Learning Programme 2023/2024 we współpracy z Uniwersytetem Masaryka w Brnie, Uniwersytetem Palackiego w Ołomuńcu i Uniwersytetem Komeńskiego w Bratysławie pt. *Being in Middle in the Middle Ages*;

- inne inicjatywy, organizowane w odpowiedzi na bieżące wydarzenia i sytuację, np.:
 - w 2022 roku dr Aneta Głowacka, prof. UŚ zorganizowała warsztaty tłumaczeniowe dla studentów i studentek UŚ z języka polskiego na ukraiński. Efektem tych warsztatów było przygotowanie napisów w języku ukraińskim do spektaklu *Odys i świnie, czyli opowieść mitomana* w reż. Agaty Dudy-Gracz w Teatrze Śląskim w Katowicach.

7.3. Stopień przygotowania studentek i studentów do uczenia się w językach obcych i sposoby weryfikacji osiągnięcia przez studentki i studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny

Studentki i studenci rozpoczynający kształcenie na kierunku kulturoznawstwo wykazują się różnorodną znajomością języków obcych. Dlatego dokonywany przez nich pierwszym roku studiów wybór języka i określenie poziomu lektoratu są bardzo ważne. Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami, absolwent(ka) studiów pierwszego stopnia jest zobowiązany/-a do wykazania się znajomością języka obcego na poziomie B2, zaś absolwent(ka) studiów drugiego stopnia – na poziomie B2+.

W Uniwersytecie Śląskim jednostką odpowiedzialną za prowadzenie uniwersyteckich lektoratów oraz kursów dokształcających w zakresie nauki języków obcych, a także prowadzącą weryfikację osiągnięcia przez studentki i studentów wymaganych kompetencji językowych jest **Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych (SPNJO)** <https://us.edu.pl/kolegium/spnjo>. Dla nowoprzyjętych studentek i studentów Studium organizuje diagnozę kompetencji językowych. Osoby studiujące są proszone o wzięcie udziału w teście poziomującym (<https://us.edu.pl/kolegium/spnjo/lektorat/pierwsze-kroki/test-poziomujacy/>), po rozwiązaniu którego otrzymują diagnozę językową i opis optymalnej ścieżki kształcenia językowego. Ponieważ lektoraty wprowadzane są w programie studiów pierwszego stopnia od semestru drugiego, osoby, które nie posiadają kompetencji językowych na odpowiednim poziomie, mogą skorzystać z zajęć wyrównawczych (<https://us.edu.pl/kolegium/spnjo/komunikaty/zajecia-wyrownawcze-2/>) organizowanych przez SPNJO (zajęcia prowadzone są wyłącznie w języku angielskim). Stwarza to możliwość osiągnięcia i doskonalenia biegłości językowej.

SPNJO odpowiada za kształcenie kompetencji językowych w ramach lektoratów, które odbywają się przez cztery semestry studiów pierwszego stopnia (od semestru drugiego). Działalność jednostki jest niezwykle ważna w kontekście umiędzynarodowienia, w szczególności dotyczącego studentek i studentów. Szczegółowe zasady prowadzenia lektoratów z języków obcych, w tym katalog certyfikatów zwalniających z uczestnictwa w lektoracie zawiera *Zarządzenie nr 182 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia lektoratów z języków obcych* (<https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/6915/5/>; więcej na ten temat można przeczytać w opisie **Kryterium 2, p. 2.2**).

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się są różnorodne i dostosowane do specyfiki efektów językowych (tj. standardowe testy zgodne z wymogami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ)); dodatkowo obejmują one prace projektowe kreatywne, wymagające produktywnego użycia języka i sprawdzające gotowość do posługiwania się językiem obcym w życiu zawodowym. Efekty są oceniane na bieżąco, w trakcie zajęć, na podstawie aktywnego udziału w zajęciach, na podstawie prac pisemnych czy przygotowywanych i omawianych prezentacji tematycznych. Ostatecznie student(ka) wykazuje osiągniętą biegłość językową poprzez zdanie egzaminu kończącego lektorat na odpowiednim poziomie lub przedłożenie stosownego certyfikatu biegłości językowej (również takiego, który został zorganizowany przez SPNJO).

Również w ramach studiów drugiego stopnia na kierunku kulturoznawstwo studium realizują lektorat z języka angielskiego, który ma na celu poszerzenie umiejętności precyzyjnego posługiwania się fachowym słownictwem i kulturoznawczą siatką pojęć oraz wzbogacenie warsztatu badawczego magistrantów o umiejętność, jaką jest konwersacja na temat zagadnień kulturowych w obcym języku. Moduł obejmuje 30 godzin zajęć i kończy się zaliczeniem. Z uwagi na to, że dominującym językiem w świecie nauk o kulturze jest język angielski, program kształcenia zakłada realizację lektoratu właśnie z niego. Lektorat prowadzony jest na poziomie B2+. W uzasadnionych przypadkach – podyktowanych np. tematyką planowanej pracy magisterskiej, szczególnymi predyspozycjami lub potrzebami

studiujących – istnieje możliwość zmiany lektoratu z języka angielskiego na inne zajęcia prowadzone w (dowolnym) języku obcym na studiach II stopnia prowadzonych w UŚ. Procedura z tym związana zakłada złożenie odpowiedniego wniosku do prodziekana ds. studenckich i kształcenia oraz konsultacje z dyrektorem kierunku w celu ustalenia, czy wybrany przez osobę studiującą inny moduł w języku obcym pozwoli na osiągnięcie kierunkowych efektów uczenia się w zakresie kompetencji językowych. W roku akademickim 2024-2025 na kierunku kulturoznawstwo pojawił się jeden taki wniosek związany z możliwością zaliczenia prowadzonego na poziomie B2+ modułu w języku rosyjskim.

Dodatkowym sposobem weryfikacji osiągniętych przez osoby studiujące kompetencji językowych na kierunku kulturoznawstwo jest monitorowanie ich udziału oraz ocen uzyskiwanych w ramach programów Erasmus+ oraz Transform4Europe. W przypadku pierwszego z nich studiujący mogą na podstawie Learning Agreement zaliczyć część programu kształcenia w zagranicznych ośrodkach akademickich (co oznacza, iż posiadają oni biegłość językową równą lub przewyższającą poziom zakładany w efektach uczenia się kierunku). W przypadku zajęć, kursów i warsztatów realizowanych w ramach Transform4Europe, które odbywają się w języku angielskim, przyjętą na Wydziale Humanistycznym praktyką jest zaliczanie ich na wniosek studentki/studenta na poczet wskazanych przez dyrektora kierunku modułów kierunkowych (na ogół są to przedmioty fakultatywne).

7.4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej osób studiujących i kadry

Mobilność osób studiujących i kadry realizowana jest w drodze staży badawczych i badawczo-dydaktycznych, wyjazdów studyjnych oraz stypendialnych (w tym tak prestiżowych, jak **Fulbright Slavic Award** w ostatnich latach przyznana aż dwóm pracowniczkom związanym z kierunkiem - kulturoznawstwo). W przeważającej większości mobilność ta odbywa się na mocy umów bilateralnych, w szczególności programu Erasmus+. Lista uczelni, z którymi podpisano umowy w ramach **programu Erasmus+**, obejmuje 44 szkoły wyższe, za współpracę z którymi odpowiada Wydział Humanistyczny UŚ (**Załącznik K7_02**). Studentki i studenci kierunku kulturoznawstwo są na bieżąco informowani i stale zachęceni do udziału w tym programie. Corocznie organizowane są spotkania informacyjne, upowszechniane na stronie Wydziału i w mediach społecznościowych, a także przez tradycyjne ogłoszenia i spotkania organizowane przez Biuro Wymiany Międzynarodowej.

W odróżnieniu od kierunków takich jak kultury mediów, mobilność studentek i studentów kierunku kulturoznawstwo w ramach programu Erasmus+ wciąż nie powróciła do stanu sprzed pandemii koronawirusa COVID-19, która spowodowała duże utrudnienia w zakresie mobilności (ostatni taki wyjazd miał miejsce w roku akademickim 2020-2021 – 1 osoba). Dyrekcja kierunku oraz Rada Dydaktyczna podejmują wysiłki związane ze znalezieniem przyczyn tego stanu rzeczy (m.in. rozmowy ze studiującymi).

Podczas rekrutacji na wyjazdy w ramach programu Erasmus+ stosowane są zasady wyznaczone przez Narodową Agencję Programu Erasmus+ i zalecenia Biura Współpracy Międzynarodowej UŚ. W procesie rekrutacji bierze się pod uwagę średnią ocen, znajomość języka oraz list motywacyjny przygotowany przez osoby podlegające rekrutacji. W oparciu o te kryteria tworzona jest lista rankingowa, pozwalająca na zakwalifikowanie do wyjazdu studentek i studentów wykazujących najwyższe wyniki.

Osoby studiujące zakwalifikowane do programu są pod stałą opieką pracowniczek i pracowników badawczo-dydaktycznych i administracyjnych, którzy udzielają pomocy zarówno podczas kompletowania wymaganych dokumentów, jak i w trakcie trwania pobytu zagranicznego oraz rozliczania jego rezultatów. Szczególną rolę w tym procesie pełnią wydziałowi koordynatorzy i koordynatorki programu Erasmus+. W przypadku kierunku kulturoznawstwo funkcję tę pełni dr Aneta Głowacka, prof. UŚ. W organizowanie wyjazdów zaangażowane są ponadto jednostki takie jak: Biuro Wymiany Międzynarodowej oraz Uczelniany Koordynator Programu Erasmus+ (<https://erasmus.us.edu.pl/>).

Od roku akademickiego 2022/2023 studentki i studenci kulturoznawstwa mogą również korzystać z oferty wyjazdów w ramach programu Transform4Europe. Program zakłada także m.in.

możliwość realizowania kursów on-line w zagranicznych uniwersytetach (oferta aktywności dla studentek i studentów znajduje się na stronie: <https://us.edu.pl/t4e/#1611145740103-bf620832-5355>). Jak dotąd z możliwości oferowanych przez ten program w zakresie mobilności korzystały pojedyncze osoby. To samo dotyczy pracowniczek i pracowników (w roku akad. 2023/2024 dwie osoby skorzystały z możliwości wyjazdowych oferowanych przez program Transform4Europe: <https://us.edu.pl/t4e/#1611145740224-213db801-3657>).

Osoby realizujące zajęcia dydaktyczne na kierunku kulturoznawstwo wykazują aktywność w zakresie wymiany międzynarodowej głównie poprzez:

- **wyjazdy realizowane w ramach programu Erasmus+** (zob. Zał_K7_01);
- **zagraniczne staże i stypendia badawcze oraz dydaktyczne**, w tym o wysokim prestiżu, np. dr hab. Justyna Budzik oraz dr Aneta Głowacka, prof. UŚ zostały wyróżnione stypendiami **Fulbright Slavic Award** (oba stypendia były realizowane w University of Washington, Seattle) oraz **Wirth Institute for Austrian and Central European Studies** (pełny wykaz zob. Zał_K7_01);
- **udział w zagranicznych konferencjach, kongresach i seminariach naukowych oraz dydaktycznych** (ich dużą aktywność w tym zakresie dokumentują charakterystyki zawarte w załączniku Zał_K4_01);
- udziału w międzynarodowych projektach edukacyjnych, takich jak: *Cross-disciplinary Academic Offer* (<https://crocodile.us.edu.pl/en/about-the-project/>); *E-learning Prospects for Humanities* (<https://projekt-elephant.us.edu.pl/home-page/>); *Practice makes perfect. Student placements in the face of legal, social and economic changes* (<https://us.edu.pl/en/wspolpraca/wspolpraca-z-pracodawcami/oferty-pracy-i-praktyk/>) – **więcej na ten temat w Kryterium 4: p. 4.1.2; zob. także załącznik Zał K7 01**).

Należy zauważyć, że mobilność kadry prowadzącej zajęcia na kierunku kulturoznawstwo znacząco wzrosła w latach 2022-2024, co można powiązać z czynnikami zarówno zewnętrznymi (powrót do intensywnej mobilności po okresie pandemii COVID-19), jak i wewnętrznymi, w szczególności z pojawieniem się lub dynamicznym rozwojem nowych inicjatyw sprzyjających umiędzynarodowieniu, takich jak Transform4Europe, Międzynarodowy Kongres Jakości Kształcenia, a zwłaszcza Inicjatywa Doskonałości Badawczej (więcej na ten temat w **Kryterium 4: p. 4.5.1**, <https://us.edu.pl/idb/>) oraz liczne projekty edukacyjne finansowane zarówno ze źródeł krajowych i regionalnych, jak i z funduszy europejskich. **Zasięg** tej mobilności jest szeroki i ma tendencję do ciągłego powiększania się. Pracowniczeki i pracownicy związani z kierunkiem kulturoznawstwo angażują się w różne formy współpracy z ośrodkami akademickimi nie tylko w Europie (m.in. Czechy, Litwa, Niemcy, Szwecja, Włochy, Francja, Wielka Brytania, Słowenia, Słowacja, Austria, Hiszpania, Portugalia, Norwegia, Chorwacja), lecz także w Ameryce Północnej (USA, Kanada) i Ameryce Południowej (Brazylia), a wśród uniwersytetów, z którymi wchodzi w owocne relacje, znajdują się m.in. tak rozpoznawalne na świecie szkoły wyższe, jak: University of Washington, University of Alberta, Universidad de Alicante, Uniwersytet w Salerno, Julius-Maximilians Universität Würzburg, Vytautas Magnus University, Uniwersytet Karola w Pradze, Uniwersytet Sofijski, Université Paris-Sorbonne, University of Stockholm i wiele innych.

7.5. Sposoby, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest na bieżąco monitorowane przez władze Wydziału Humanistycznego, a także przez pełnomocnika dziekana ds. współpracy międzynarodowej. Ocena umiędzynarodowienia kształcenia prowadzona jest przede wszystkim w ramach dorocznych analiz przygotowywanych przez dyrekcje kierunku (zob. opis **Kryterium 10** i listy zagadnień poruszanych na spotkaniach z interesariuszami wewnętrznymi) i władze dziekańskie, które zostają zawarte w:

- 1) raportach z oceny kierunku studiów w zakresie jakości kształcenia w danym roku akademickim (są one publikowane na stronie: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/uchwaly-rady-dydaktycznej-i-raporty/>);

2) wydziałowych raportach z oceny kierunków studiów w zakresie jakości kształcenia w danym roku akademickim.

Powstałe w ten sposób dokumenty są podstawą sporządzenia ogólnouniwersyteckiego Raportu z Jakości Kształcenia (dokumenty te dostępne są na stronie: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-kształcenia/jakosc-kształcenia/raport-jakosci-kształcenia/>).

Na poziomie dykcji kierunku raport jest przede wszystkim analizą jakościową w zakresie stopnia uwzględnienia wzorów międzynarodowych, treści programowych, literatury itd., ale wspartą analizą ilościową i statystyczną w zakresie mobilności międzynarodowej, zaproszonych wykładowców itd. W ramach analizy uwzględniane są także informacje uzyskane podczas dorocznych (przewidywanych w *Procedurach systemu zapewniania jakości kształcenia*) spotkań z interesariuszami wewnętrznymi. Na poziomie wydziałowym analiza jest pogłębiona i poszerzona (wykładowcy często prowadzą zajęcia na różnych kierunkach równocześnie). Wskazywane są m.in. informacje takie jak:

- sposób uwzględniania wzorców międzynarodowych w funkcjonowaniu kierunków studiów (również w zakresie modyfikacji programów studiów),
- informacje dotyczące umiędzynarodowienia kształcenia (działania wspierające umiędzynarodowienie, dobre praktyki, ocena – w tym osób studiujących, działania doskonalące).

Na poziomie ogólnouniwersyteckim dane są podsumowywane, ale także analizowane w celu zauważenia zarówno sytuacji problematycznych, jak i dobrych praktyk. Należy zaznaczyć, że stopień umiędzynarodowienia jest także badany w ramach analiz prowadzonych w trybie ciągłym przez Dział Współpracy z Zagranicą, a także w ramach analizy stopnia realizacji *Strategii Uniwersytetu*, gdzie umiędzynarodowienie jest ważnym aspektem.

Kwestia wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów na kierunku kulturoznawstwo i jego realizację brana jest pod uwagę w standardowych bieżących działaniach z tego zakresu. Ocena ta dokonywana jest przez Radę Dydaktyczną kierunków kulturoznawstwo, kultury mediów i historia sztuki, głównie przez analizę zainteresowania studentek i studentów ofertą zajęć prowadzonych w językach obcych oraz przez zapoznawanie się z opiniami osób studiujących na temat zajęć prowadzonych w Uniwersytecie w językach obcych.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	<i>Należy poszerzyć ofertę stypendialną w ramach programu Erasmus+ dla studentów kierunku kulturoznawstwo i bardziej skutecznie zachęcać ich do korzystania z możliwości odbycia części studiów w uczelni zagranicznej</i>	Zalecenie zrealizowane. Oferta stypendialna w ramach programu Erasmus+ uwzględnia zainteresowania studentek i studentów kulturoznawstwa. Aktualnie Wydział Humanistyczny współpracuje aż z 44 ośrodkami akademickimi (Zał_K07_02). Oprócz tego studentki i studenci kierunku mogą korzystać z oferty programu Transform4Europe. Zwiększono także liczbę i różnorodność podejmowanych w ramach kierunku inicjatyw związanych z umiędzynarodowieniem.
2.	<i>Należy określić, jaki poziom znajomości języka obcego</i>	Zalecenie zrealizowane. Efekt uczenia się KJ.2023_U określa, że studentki i studenci studiów II stopnia na

	powinni osiągnąć studenci studiów drugiego stopnia	kierunku kulturoznawstwo osiągają poziom B2+ znajomości języka obcego.
--	--	--

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Dobre praktyki:

- Dobrą praktyką w zakresie umiędzynarodowienia kształcenia jest **udział Uniwersytetu Śląskiego w sojuszu Transform4Europe** (<https://us.edu.pl/t4e/>). Uniwersytet Śląski, wraz z dziesięcioma zagranicznymi szkołami wyższymi, tworzy prestiżowy uniwersytet europejski. Uczelnie łączą się, aby razem prowadzić badania naukowe na najwyższym poziomie oraz kształcić młodych ludzi na międzynarodowych kierunkach studiów. Tworzą również wspólny, wielojęzyczny kampus po to, aby zadbać o przyszłość swoich regionów, a przez to krajów i Europy. Osoby studiujące, nauczycielki i nauczyciele akademicy uczestniczą w licznych inicjatywach dydaktycznych (m.in. kursy akademickie, konferencje, szkolenia, wymiany międzynarodowe) oraz badawczych, realizowanych w ramach konsorcjum.
- Dobrą praktyką związaną z umiędzynarodowieniem kształcenia jest **udział pracowników prowadzących zajęcia na kierunku kulturoznawstwo w zagranicznych stażach naukowych i dydaktycznych**. Doświadczenie zdobyte podczas wizyt na zagranicznych uczelniach pozwala wzbogacić zajęcia o nowe treści oraz nowe metody kształcenia. Owocuje też zawiązywaniem trwałej współpracy dydaktycznej i badawczej z zagranicznymi uczelniami.
- Dobrą praktyką jest udział pracowniczek i pracowników związanych z kierunkiem kulturoznawstwo w Międzynarodowym Kongresie Kształcenia (<https://iceq.pl/>), w którego programie uwzględniane są spotkania (z udziałem zagranicznych gości) dotyczące umiędzynarodowienia (np. w 2024 roku w programie znalazł się blok zatytułowany *Mobilność członkiń i członków społeczności akademickiej jako klucz do umiędzynarodowienia*).
- Za dobrą praktykę można uznać organizowanie na poziomie kierunku wielu różnorodnych inicjatyw sprzyjających umiędzynarodowieniu (nie tylko gościnne wykłady osób z zagranicy, ale również spotkania, warsztaty, projekty, innowacje).
- Dobrą praktyką są oferowane przez UŚ szkolenia językowe dla dydaktyków.
- Dobrą praktyką jest **kompleksowa i konsekwentna koncepcja umiędzynarodowienia kierunku oraz jej bieżąca ewaluacja w raportach z oceny jakości kształcenia**, począwszy od przygotowania językowego studentów i kadry dydaktycznej do umiędzynarodowienia w postaci wymiany zagranicznej osób studiujących, pracowniczek i pracowników, udziału w projektach międzynarodowych i zagranicznych konferencjach; umiędzynarodowienie procesu nauczania, w tym oferta kształcenia w językach obcych, umiędzynarodowienie treści programowych i metod kształcenia.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

8.1 Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Wsparcie dla studentów/-ek Wydziału Humanistycznego UŚ (WH) realizowane jest na wielu płaszczyznach: **dydaktycznej, organizacyjnej, efektywnego procesu studiowania, udzielania pomocy materialnej oraz z zakresu wsparcia psychologicznego**. Wynika to z przyjętej w UŚ strategii, której priorytetowym celem jest uwzględnienie zróżnicowanych potrzeb studentów/-ek, zarówno grupowych, jak i indywidualnych. Należy podkreślić, że poza formami wsparcia, jakie oferowane są wszystkim student(k)om, szczególną uwagę zwraca się na studentów/-ki ze szczególnymi potrzebami, w tym studentów/-ki z niepełnosprawnościami, studentów/-ki uczestniczących/-e w wymianach międzynarodowych, studentów/-ki rozpoczynających/-e studia, studentów/-ki wymagających/-e wsparcia materialnego, jak również studentów/-ki zainteresowanych/-e sportem, zaangażowanych/-e w działalność organizatorską czy studentów/-ki uzdolnionych/-e.

- **Studenci/teki przyjęci/te na pierwszy rok studiów** otrzymują wszelkie niezbędne informacje, dotyczące organizacji studiów, w tym form wspierania ich, w trakcie specjalnie w tym celu zorganizowanych **Dni Adaptacyjnych** w pierwszym tygodniu roku akademickiego. Dni adaptacyjne to szereg działań i aktywności, które mają na celu zaznajomienie osób rozpoczynających studia z Uniwersytetem, Wydziałami, specyfiką studiowania. Odbywają się spotkania organizacyjne, podczas których przekazywane są najważniejsze informacje dotyczące wydziału, studiów czy *savoir vivre* studenta. Na spotkanie zapraszani są prodziekan ds. studenckich i kształcenia, opiekunowie pierwszych lat, pełnomocnicy dziekana, pracownicy dziekanatu WH i przedstawiciele samorządu studenckiego. W spotkaniu prowadzonym przez dyrekcję kierunku kulturoznawstwo uczestniczą opiekunowie pierwszych roczników oraz przedstawiciele Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych. Organizowany jest też **Dzień Integracyjny** oraz **szkolenia z praw i obowiązków osób studiujących, obowiązkowe szkolenie BHP czy szkolenie z obsługi systemów zdalnego kształcenia – MS Teams i Moodle**.

Studenci/ki pierwszego roku studiów dowiadują się również o konieczności rejestracji do systemu USOS (<https://us.edu.pl/student/wda/skarbiec-wiedzy/pierwsze-kroki-w-serwisie-usosweb/>) - najważniejszego serwisu **USOSweb**, który określa się mianem wirtualnego dziekanatu. To tutaj student/ka może sprawdzić swoje oceny semestralne, przyznane stypendia, zapisać się na zajęcia, a także sprawdzić numer konta bankowego, na które będzie zobligowany/a wnosić opłaty związane ze studiami. O systemie USOS, a szczególnie jego mobilnej wersji, odniesiono się bardziej szczegółowo w opisie **kryterium 9**.

- **Realizacja potrzeb grupowych studentów i studentek** WH jest zapewniana przez włączanie przedstawicieli/-ek studentów/-ek w prace ciał kolegialnych funkcjonujących na Wydziale. Studenci/-tki wchodzi w skład Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia i Studentów, są także reprezentowani/-e w Radzie Dydaktycznej kierunków kulturoznawstwo, kultury mediów, historia sztuki (dwie osoby studenckie z kierunku kulturoznawstwo, po jednej z każdego poziomu studiów, z głosem stanowiącym). Kandydaci/-tki na członków Rady Dydaktycznej są wskazywani/-e przez Samorząd Studencki. Udział studentów/-ek we wskazanych gremiach pozwala nie tylko na stałe monitorowanie ich potrzeb, ale także uwzględnianie pojawiających się postulatów. Studenci i studentki kulturoznawstwa nie tylko opiniowali wprowadzone w roku akademickim 2023/2024 zmiany w programie kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku kulturoznawstwo, ale także byli/ły ich **aktywnymi projektant(k)ami** (np. zgłaszając swoje uwagi i potrzeby na spotkaniach fokusowych z dyrekcją kierunku).

PRZYKŁADY wdrożonych zmian w programach studiów inspirowanych uwagami zgłaszanymi przez studentów i studentki kulturoznawstwa

- Osoby studiujące na kierunku kulturoznawstwo I stopnia zgłaszały w czasie różnych spotkań i rozmów z dyrekcją kierunku (m.in. w czasie badań fokusowych), że dobrym rozwiązaniem byłoby osadzenie na niższych semestrach zajęć lepiej przygotowujących do szukania i realizowania praktyk zawodowych – postulat ten został uwzględniony w nowym programie kulturoznawstwa I stopnia (więcej o tym w **kryterium 2.**).
- Osoby studiujące na kierunku kulturoznawstwo II stopnia zgłaszały w czasie różnych spotkań i rozmów z dyrekcją kierunku (m.in. w czasie badań fokusowych) potrzebę zajęć o charakterze praktycznym, związanych z przedsiębiorczością oraz przygotowujących do uczestnictwa w projektach badawczych lub animacyjno-kulturowych – postulat ten został uwzględniony w nowym programie kulturoznawstwa II stopnia (więcej o tym w **kryterium 2.**).

Spotkania z osobami studiującymi na kierunku kulturoznawstwo poświęcone jakości kształcenia organizowane są co najmniej dwa razy w roku. W ich trakcie zgłaszane są uwagi związane m.in. z organizacją kształcenia, sesji egzaminacyjnej czy procesu dyplomowania. Spotkania te są również okazją do monitorowania warunków studiowania, efektywności narzędzi i metod kształcenia, w tym na odległość, a także infrastruktury. Studenci i studentki wyrażają opinie co do sposobu funkcjonowania tych narzędzi oraz ewentualnych udoskonaleń, które mogłyby pozytywnie wpłynąć na przebieg kształcenia. Jako członkowie i członkinie Rady Dydaktycznej Kierunku opiniują kandydatów/-ki na stanowisko dyrektora/-ki kierunków. Samorząd Studencki wyraża swoje opinie o harmonogramach zajęć, a zgłoszone uwagi są uwzględniane przez jednostkę opracowującą ten harmonogram (§ 8 ust 1 Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach: (**Załącznik K1_02**) <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7262/5/>). Regulamin studiów oraz regulamin świadczeń dla studentów Uniwersytetu Śląskiego również wymaga uzgodnienia z Samorządem Studenckim. Studenci/ki mają swych reprezentantów/ki także w Uczelnianej Komisji ds. Kształcenia i Studentów.

- Na WH stwarza się student(k)om możliwość udziału, a także włączenia się w organizowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, w tym przede wszystkim **festiwali, konferencji, seminariów, warsztatów**. Chodzi tutaj nie tylko o aktywności, które organizowane są przez pracowników prowadzących zajęcia na kierunku kulturoznawstwo czy podejmowane szerzej – z inspiracji WH, ale także te, które inicjowane są przez samych/e studentów/ki. Tego typu aktywności są organizowane lub współorganizowane przez działające na WH • koła naukowe, m.in. zrzeszone wokół grupy kierunków kulturoznawstwo, kultury mediów, historia sztuki koła: Koło Naukowe Filmoznawców „Kinotok”, Koło Naukowe Teorii Kultury „Cultura”, Koło Naukowe Teatrológów, Koło Naukowe Historyków Sztuki, Koło Naukowe Antropologii Kultury (**Załącznik K8_01a**), • Samorząd Studencki, jak również niesformalizowane w tych postaciach grupy studenckie, takie jak • grupy projektowe (**Załącznik K8_01b**) czy • innego typu inicjatywy oddolne zrzeszone np. w ramach • Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów „Otwarta Kultura” (wątek studenckich grup projektowych oraz festiwalu „Otwarta Kultura” rozwijany jest w dalszych punktach niniejszego kryterium). Wszyscy zainteresowani mogą korzystać z **bazy lokalowej nowego budynku** Wydziału Humanistycznego przy ul. Uniwersyteckiej 4 (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/2021/09/17/universytecka-4-rzuty-pieter-nowego-budynku/>). Mają możliwość rezerwacji odpowiedniej auli lub sali zgodnie ze swoimi potrzebami. Istnieje również możliwość skorzystania z dostępnych w aulach lub salach sprzętów, m.in. projektorów czy komputerów stacjonarnych. Aula im. A. Pawlikowskiego (B1.1.) stanowi dobrą przestrzeń do wystawiania przedstawień i tym podobnych aktywności. Niezwykle atrakcyjnymi przestrzeniami do realizacji tego typu działań są też patio na dachu, strefa studencka w segmencie C czy dziedziniec między segmentami A-B-C (więcej na ten temat można przeczytać w opisie **kryterium 5.**, w sekcji 5.1.). Spotkania indywidualne czy też grupowe osoby studiujące mogą organizować ponadto w nowo wyremontowanym budynku centrum kreatywności i coworkingu **spinPLACE** (<https://spinplace.us.edu.pl/>), jak również w salach Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki

Akademickiej (CINiBA) (<https://ciniba.edu.pl/wynajem-sal/>) (więcej na ten temat można przeczytać w opisie **kryterium 5.**, w sekcji 5.1. i 5.6.)

- W UŚ zapewnia się studentom/kom możliwość realizacji **potrzeb indywidualnych**. Przejawia się ona przede wszystkim w szczegółowych rozwiązaniach prawnych zawartych w Regulaminie Studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7262/5/> zawierającym opis rodzajów i form wsparcia dla studentów.

Na podstawie Regulaminu studiów studenci mogą ubiegać się m.in. o:

1. Indywidualną Organizację Studiów (IOS) (§15 Regulaminu Studiów), przyznawaną na jeden semestr. IOS to forma pomocy polegająca na specjalnym trybie organizacji zajęć skierowana do studentów/tek, którym aktualna sytuacja uniemożliwia kontynuowanie toku studiów na zasadach ogólnych. Pozwala na:

- **Indywidualne ustalenie sposobów realizacji efektów uczenia się** w zakresie przewidzianym dla danego modułu – wybór grupy ćwiczeniowej, ustalenie terminów zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów/ek w szczególności wcześniejsze wychodzenie z zajęć, nieobecność na niektórych zajęciach etc.;
- **indywidualne ustalenie terminu i sposobu weryfikacji efektów uczenia się** (egzaminów, zaliczeń) – z uwzględnieniem harmonogramu przyjętego na danym kierunku studiów.

O IOS może ubiegać się: studentka w ciąży; student będący rodzicem – niezależnie od wieku dziecka; w innych przypadkach – każdy student, jeśli zachodzą okoliczności uzasadniające przyznanie IOS, w szczególności: studiowanie na drugim kierunku lub specjalności, udział w wymianie międzyuczelnianej, prowadzenie aktywnej działalności w organach Uniwersytetu, organach samorządu studenckiego lub organizacjach studenckich, reprezentowania Uniwersytetu w dyscyplinach sportowych,

2. Indywidualne Dostosowanie Studiów (IDS) (§16 Regulaminu studiów) - przyznawane jest studentom/kom w celu dostosowania organizacji i realizacji procesu dydaktycznego do szczególnej sytuacji studenta/ki ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym. Informacje na temat IDS są zebrane na stronie:

<https://us.edu.pl/student/studia/tok-studiow-2/wsparcie-i-fundusze-dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb-indywidualne-dostosowanie-studiow> _ Więcej szczegółów w tym temacie znajduje się na kolejnych stronach niniejszego raportu.

3. Indywidualny Tok Studiów (ITS) — polega na doborze modułów w ramach realizacji uczenia się w zakresie przewidzianym na danym kierunku oraz w zakresie dodatkowym, a także na udziale studenta/ki w pracach naukowo-badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych – z uwzględnieniem jego/jej zainteresowań. O ITS może ubiegać się student/ka który/a ukończył/a 1 semestr studiów i uzyskał/a średnią ocen powyżej 4,0 lub został/a zatrudniony w uczelni w konsekwencji zdobycia przez niego/nią, indywidualnie lub w zespole, grantu na finansowanie działalności naukowej; lub ukończył/a z oceną celującą studia pierwszego stopnia i kontynuuje naukę na studiach drugiego stopnia lub będący/a laureatem lub finalistą/ką olimpiady stopnia centralnego albo laureatem/ką konkursu międzynarodowego lub ogólnopolskiego – od momentu rozpoczęcia studiów.

3. Uzyskanie urlopu zdrowotnego, dziekańskiego lub krótkoterminowego (§32 Regulaminu studiów); przyznawane w sytuacji, kiedy student/ka z ważnych przyczyn nie może uczestniczyć w zajęciach

4. Realizację wybranych efektów uczenia się z semestru wyższego niż wynika to z aktualnego wpisu na semestr (§30 ust. 1 Regulaminu studiów);

5. Wyznaczenie późniejszego terminu na złożenie pracy dyplomowej niż wynikający z Regulaminu studiów (§35 ust. 4 Regulaminu studiów);

6. Udział w programach wymiany studentów/ek, w szczególności Erasmus+ i MOST (§19 Regulaminu studiów).

Studenci/teki ocenianego kierunku kulturoznawstwo korzystali/ły z IOS (w zeszłym roku akademickim, 2023/2024 była to 1 osoba na studiach I stopnia i 5 osób na studiach II stopnia w semestrze zimowym oraz 2 osoby na studiach I stopnia i 2 osoby na studiach II stopnia w semestrze letnim; w semestrze zimowym 2024/2025 były to 3 osoby na studiach I stopnia i 6 osób na studiach II stopnia) oraz IDS (z czego w obecnym roku akademickim korzysta 1 osoba na studiach I stopnia, a w zeszłym roku akademickim, 2023/2024, nie korzystał nikt); żaden/na student/ka nie korzystał/a z ITS (ta forma wsparcia jest rzadko stosowana w Uniwersytecie Śląskim, gdyż osoby chcące zindywidualizować program studiów co do zasady zdają od razu na Indywidualne Studia Międzyobszarowe).

Osoba studiująca na kierunku kulturoznawstwo w każdej indywidualnej sprawie studenckiej może liczyć na wsparcie prodziekan ds. studenckich i kształcenia (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/strona-glowna/dziekan-i-prodziekani/>), odpowiednich pełnomocników dziekana - na WH są to: pełnomocnik ds. studenckich, pełnomocniczka ds. studentów zagranicznych, pełnomocnik ds. współpracy międzynarodowej, pełnomocniczka ds. zapewniania jakości kształcenia i akredytacji, pełnomocniczka ds. kształcenia na odległość

(<https://us.edu.pl/wydzial/wh/pełnomocnicy-dziekana/>), koordynatora ds. dostępności (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/koordynatorzy/>) oraz dyrektora kierunku studiów kulturoznawstwo i jego zastępczyni (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/dyrekcja-kierunkow/>). Pomocą służą również pracownicy właściwego dziekanatu (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/diekanat/>), a także Samorząd Studencki pozostający w stałym kontakcie z władzami Wydziału i kierunku.

- UŚ dokłada wszelkich starań, aby zapewnić **dostosowanie procesu dydaktycznego dla studentów/ek ze szczególnymi potrzebami**, wynikającymi ze stanu zdrowia, integracji osób z niepełnosprawnościami ze środowiskiem akademickim, wyrównania szans edukacyjnych oraz likwidowania barier i przeciwdziałania wykluczeniu. Na wsparcie mogą liczyć studenci/teki, dla których niezbędna jest pomoc asystenta dydaktycznego lub którzy/e potrzebują wypożyczyć sprzęt, chcą wziąć udział w szkoleniach czy konferencjach, są aktywni/e sportowo, potrzebują usług doradczych lub konsultacji psychologicznych.

Informacje o wszelkich dostępnych formach i zasadach wsparcia osób z niepełnosprawnościami, takich, jak m.in. pomoc asystenta dydaktycznego, użyczenie sprzętu, szkolenia, warsztaty, konferencje, zajęcia sportowe, usługi doradcze, konsultacje psychologiczne, a także osób doświadczających kryzysów zdrowia psychicznego są dostępne: na stronie internetowej: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb/> u pracownika dziekanatu – koordynatora administracyjnego ds. dostępności oraz koordynatora merytorycznego ds. dostępności. Dane teleadresowe wszystkich koordynatorów są dostępne na stronie UŚ: <https://us.edu.pl/student/koordynatorzy-dostepnosci/>. Szczegółowo zadania Koordynatora ds. dostępności przedstawiono w opisie **kryterium 2**.

UŚ jest beneficjentem projektu „DUO - Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną i otwartą”; <https://www.duo.us.edu.pl/> (nr umowy o dofinansowanie POWR.03.05.00-00-A031/19-00), który miał na celu zwiększenie **zakresu dostępności oraz poziomu otwartości i uniwersalności Uczelni** poprzez udoskonalenie wsparcia edukacyjnego. Projekt współfinansowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych. Program zakładał współpracę w ramach grup roboczych ekspertów zewnętrznych, pracowników uczelni i studentów z niepełnosprawnościami. Zadania zostały podzielone na sześć głównych obszarów:

1. Podnoszenie kompetencji kadr z zakresu dostępności,
2. Zmiany organizacyjne, w tym instrukcje dopasowania programów studiów dla studentów z niepełnosprawnościami,

3. Udoskonalenie procesu kształcenia,
4. Zwiększenie dostępności uczelni,
5. Wprowadzenie technologii wspierających zwiększających samodzielność studentów o specjalnych potrzebach,
6. Utworzenie „Centrum Projektowania Uniwersalnego” którego celem jest konsolidacja wiedzy, kompetencji i umiejętności, tak by mogły być one dostępne dla wszystkich grup odbiorców.

Pełny opis zadań znajduje się na stronie: <https://www.duo.us.edu.pl> i <https://pzn.org.pl/universytet-slaski-dostepny-universalny-otwarty/>

W ramach projektu zrealizowano do tej pory szereg działań zwiększających **dostępność uczelni**, między innymi: zorganizowano warsztaty z zakresu polskiego języka migowego dla pracowników, przeprowadzono szereg szkoleń z zakresu otwartości, równości i zrozumienia, z zakresu metod dydaktycznych w pracy ze studentami ze specjalnymi potrzebami oraz z zakresu spektrum autyzmu, a także zrealizowano programy mentorskie skierowane do nauczycieli akademickich. Podjęto również działania zmierzające do wprowadzenia elektronicznych podań i wniosków dla studentów w systemie USOS. W projekcie DUO – *Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną i otwartą* uczestniczyli pracownicy WH, w tym kilkoro z prowadzących zajęcia na kierunku kulturoznawstwo (dane szczegółowe zawierają karty dorobku pracowników i pracowniczek). Część z nich wchodziło w skład zespołów realizujących zadania projektowe, część brało udział w szkoleniach i programach oferowanych w ramach projektu. W 20 budynkach Uczelni utworzono **pokoje wyciszeń**, z których mogą korzystać studenci/teki chcący odciąć się od nadmiaru bodźców czy też mający trudności z uczestnictwem w typowych zajęciach z grupą. W budynku WH, gdzie studiują studenci/teki kierunku kulturoznawstwo, zlokalizowano 2 pokoje wyciszeń: B0.8 i C0.18. Wyposażenie pokoi wyciszeń stanowią: kanapy, szafki, w tym z umywalką, biurka z regulacją wysokości, fotele biurowe ergonomiczne obrotowe, klękosiad, podwieszany fotel (w C0.18), koce obciążeniowe.

W celu ułatwienia nawigacji wewnątrz budynków powstała bezpłatna **Aplikacja mobilna „Dostępny UŚ”** (<https://www.duo.us.edu.pl/pl/dostepny-US/aplikacja/>). Jest to innowacyjne narzędzie zawierające m.in. mapę ułatwiającą poruszanie się po kampusie, mobilna aplikacja pomocowa z najistotniejszymi informacjami związanymi z dostępnością, wyszukiwarką centrów obsługi studenta oraz guzikiem **panic button**, umożliwiającym wezwanie grupy interwencyjnej w sytuacji zagrożenia związanego z różnymi trudnymi sytuacjami. W celu nawigacji wewnątrz wydziału, jak i w całym kampusie, i szerzej: w całym uniwersytecie, można korzystać również z aplikacji **Wirtualny Uniwersytet** (budynek WH przy Uniwersyteckiej 4: <https://wirtualny-universytet.us.edu.pl/wirtualny-universytet-katowice-wydzial-humanistyczny-budynek-a-universytecka-4-parter>, wszystkie kampusy UŚ: <https://wirtualny-universytet.us.edu.pl/>)

W Uniwersytecie, od 1 stycznia 2022 r. realizowany był także Projekt edukacyjny **UNIWERS-US. Kadra Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach dla projektowania uniwersalnego**: <https://us.edu.pl/wydzial/wnst/strona-glowna/realizowane-projekty/projekty-dydaktyczne/univers-us/>, którego celem było podniesienie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich UŚ w zakresie projektowania uniwersalnego. Projekt był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projektowanie uniwersalne, zgodnie z art. 2 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 oraz z 2018 r. poz. 1217), oznacza projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. Jednocześnie uniwersalne projektowanie nie wyklucza pomocy technicznych dla szczególnych grup osób z niepełnosprawnościami, jeżeli jest to potrzebne. W ramach projektu przewidziano realizację czterech zadań: podniesienie kompetencji z zakresu projektowania uniwersalnego – liderzy/ambasadorzy ds. projektowania uniwersalnego, podniesienie kompetencji z zakresu projektowania uniwersalnego – wspólnota ucząca się, podniesienie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich UŚ w obszarze projektowania uniwersalnego – przygotowanie

rekomendacji, praktyczne wykorzystanie wiedzy dotyczącej projektowania uniwersalnego – konsultacje i mentoring. Działania te miały na celu m.in. przygotowanie dla wspólnoty UŚ rekomendacji w postaci materiałów e-learningowych, by następnie te uwzględnione zostały przy tworzeniu sylabusów oraz samych kursów, w których materiały będą umieszczane z zachowaniem standardów dostępności cyfrowej. Materiały zostały umieszczone na platformie Moodle (www.el.us.edu.pl – dostęp po zalogowaniu). Stworzono **Pracownię Projektowania Uniwersalnego** która funkcjonuje w ramach Centrum Projektowania Uniwersalnego UŚ (CPUŚ) (Katowice, ul. Bankowa 14/217), w której pracownicy dydaktyczni mają możliwość podnoszenia swoich kompetencji związanych z pracą z osobami z niepełnosprawnością. Wyposażona jest w najnowszy sprzęt symulacyjny oraz wspierający budowanie dostępności i uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym. W pracowni znajdują się m.in.: symulatory VR (wózek inwalidzki w wirtualnej przestrzeni, symulator ograniczeń geriatrycznych, symulator barier utrudniających aktywność osób niesłyszących, symulator wad wzroku); urządzenie pozwalające na obsługę komputera za pomocą wzroku; urządzenie sterujące komputerem (kursorem) za pomocą ruchów głowy; symulator wad wzroku; urządzenie rozpoznające kolory; drukarka 3D; drukarka, monitor i terminal brajlowski; specjalistyczne klawiatury, myszy; powiększalnik; wózek inwalidzki; symulator starości; laski dla niewidomych; walidator tekstów. Obecnie pracownia dostępna jest po uzgodnieniu terminu z koordynatorem CPUŚ.

W ramach projektu 4 osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku **wzięły udział w szkoleniach** dotyczących podniesienia kompetencji z zakresu projektowania uniwersalnego oraz przygotowane zostały **wyspecyfikowane rekomendacje do realizacji zajęć na kierunku kulturoznawstwo z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego** (kurs dostępny jest na platformie Moodle, po zalogowaniu: <https://el.us.edu.pl/wh/course/view.php?id=1771>). Same rekomendacje zaprojektowane zostały z myślą o module Teoria komunikacji w działaniu, są jednak obszerniejsze niż to, co zgodnie ze wzorem sylabusu można w nim zamieścić z zakresu projektowania uniwersalnego, a ich elementy mogą być wprowadzane w sylabusach różnych zajęć prowadzonych na kierunku, i w ramach różnych zajęć realizowane.

- W ramach dostosowania systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów należy również wspomnieć o przyjętym w 2021 r. **Planie Równości Płci w Uniwersytecie Śląskim** (https://us.edu.pl/wp-content/uploads/pliki/level-up/plan-rownosci-plci_US.pdf) w ramach którego osoby studiuje same w sobie stanowią odrębną grupę beneficjentek i beneficjentów wielu działań w każdym z celów strategicznych sformułowanych w ramach pięciu obszarów. Na szczególnie podkreślenie zasługuje szereg rozwiązań dla studentek w ciąży oraz osób studiujących sprawujących funkcje rodzicielskie lub opiekuńcze. Dla przykładu, w obszarze „Kultura organizacyjna oraz równowaga pomiędzy życiem prywatnym, zawodowym a uczeniem się”, w **ramach zwiększenia równości szans dla osób uczących się** przewidziano: umożliwienie wnioskowania o uwzględnienie obowiązków opiekuńczych w logowaniu na zajęcia oraz umożliwienie indywidualizacji uczenia się i form weryfikacji jego efektów osobom z obowiązkami rodzicielskimi i opiekuńczymi. Celem stworzenia **dotychczasowych mechanizmów wspierających osoby uczące się** podjęte zostały wstępne rozmowy z władzami samorządowymi dotyczące miejsc w przedszkolach/żłobkach dla dzieci także osób studiujących w UŚ. W bliskiej przyszłości planuje się ponadto zorganizowanie wsparcia wewnątrz UŚ w zakresie opieki nad dziećmi, członkami rodziny o specjalnych potrzebach, starszymi członkami rodziny itp. oraz rozwój infrastruktury UŚ przyjaznej rodzicom z małymi dziećmi. **W ramach budowania równowagi między obowiązkami rodzinnymi i wynikającymi z uczenia się** w Planie duży nacisk kładzie się na stworzenie wytycznych sprzyjających planowaniu spotkań roboczych uwzględniających równowagę uczenie się – rodzina oraz monitorowanie potrzeb i reagowanie na problemy zgłaszane przez osoby studiuje w Uniwersytecie. Wreszcie, w ramach **ułatwiania osobom uczącym się ponownego wdrożenia się** (np. po urlopie związanym z rodzicielstwem), przewidziano wprowadzenie praktyk typu „pozostawania w kontakcie” dla osób długotrwale korzystających z uprawnień

rodzicielskich (możliwość krótkotrwałego „zawieszenia” urlopu rodzicielskiego w celu np. uczestnictwa w szkoleniu).

Potwierdzeniem ciągłego rozwijania podejścia w tym zakresie może być opracowanie i udostępnienie w 2023 roku **Inkluzywnego narzędziownika stanowisk, funkcji i zawodów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach**, który jest do pobrania za darmo ze strony Wydawnictwa UŚ: <https://wydawnictwo.us.edu.pl/node/27333>.

- **Wsparcie cyfrowe** Uczelni dla studentów/ek i pracowników/czek realizowane jest poprzez m.in.:
 - darmowy dostęp do aplikacji MS Office365, zawierającej wersje on-line programów Word, Excel, PowerPoint, OneNote oraz Outlook, dostęp do dużego dysku sieciowego i poczty w domenie Uczelni,
 - darmowy dostęp do usługi Google Workspace oferującej pakiet narzędzi w chmurze zawierający usługi do komunikacji i współpracy, takie jak Gmail, Dysk Google, Kalendarz, Classroom itd.,
 - mobilnej wersji systemu USOS UŚ,
 - stronę internetową: <https://www.zdalny.us.edu.pl/>.

W UŚ istnieje ogólnouczelniana jednostka organizacyjna prowadząca działalność w zakresie kształcenia elektronicznego oraz wykorzystania do tego celu technologii internetowych: **Centrum Kształcenia na Odległość** (<https://el.us.edu.pl/cko/>). Zakres działania jednostki to m.in.: pomoc w tworzeniu i konfiguracji platformy e-nauczania udostępnionej dla jednostek Uniwersytetu Śląskiego oraz szkolenia i konsultacje związane z jej obsługą.

We wszystkich budynkach UŚ działa system **eduroam** i **student.us**, które umożliwiają autoryzowany dostęp do Internetu, po zalogowaniu się jak do poczty uczelnianej oraz umożliwia korzystanie z Internetu na podstawie tych samych danych logowania także na innych uczelniach, w bibliotekach i innych instytucjach w ponad 100 krajach na całym świecie.

Studenci/cki mogą korzystać z **mLegitymacji**, która uprawnia do zniżek np. w komunikacji miejskiej, w pociągach, wybranych lokalach gastronomicznych, w kinach, teatrach itd. Zamówienia na mLegitymacje można składać poprzez platformę USOSweb, zakładka *dla studentów-> Moje studia->mLegitymacja*. Informacje o aktywacji legitymacji odnaleźć można na stronie: <https://us.edu.pl/student/studia/tok-studiow-2/elektroniczna-legitymacja-studencka-els-i-indeks>

Strona internetowa UŚ oraz wszystkich jej jednostek została dostosowana dla osób ze specjalnymi potrzebami. Wprowadzono jej zgodność z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych m.in. dla całego serwisu istnieje możliwość zmiany kontrastu/kolorystyki, wielkości czcionki, wyłączenia materiałów animowanych lub dodatkowego podkreślenia hiperłączy. Na stronie internetowej można korzystać ze standardowych skrótów klawiaturowych. Dodatkowo na stronie zastosowano skrót klawiaturowy: Alt+C pozwalający na otwarcie okna chatbota (automatycznego systemu odpowiedzi). Bezpośrednio ze strony głównej można przejść do podstrony dotyczącej deklaracji dostępności <https://us.edu.pl/deklaracja-dostepnosci/>, gdzie opisane są nie tylko formy dostosowania strony, ale także jest zamieszczona pełna informacja o dostępności architektonicznej wszystkich budynków (a także zaproszenie do wstępu z psem asystującym i informacja o możliwości skorzystania z tłumacza PJM). Znajduje się tu także informacja o aktualnej samoocenie strony w powyższych zakresach, a także odniesienie do serwisu zbierającego informacje o wszelkich formach dostosowań: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb>. Wątek dostosowania sposobów informowania o systemie wsparcia rozwinięty został w **punkcie 8.5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej**.

8.2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

Wśród form wspierania kształcenia studentów i studentek (poza formami **instytucjonalnymi** wynikającymi z przyjętego programu studiów – takimi jak wykłady, ćwiczenia, laboratoria, seminaria, konwersatoria), osoby studiujące mogą uczestniczyć w **pozainstytucjonalnych** formach wspierających proces uczenia się. Są to przykładowo: tutoring, różnego typu warsztaty, szkolenia certyfikowane, seminaria naukowe, możliwość uczestniczenia w grupach projektowych.

• Studenci/teki w procesie uczenia się na kierunku kulturoznawstwo mają możliwość korzystania z następujących form **pomocy merytorycznej**:

- konsultacji pracowników dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych, w tym z konsultacji przez platformy edukacji zdalnej np. MS Teams,
- w ramach eksperckiego modelu przeliczania BUNY (bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich w nakładzie pracy własnej studiujących) opracowany został obszerny katalog współpracy osób studiujących z nauczycielami akademickimi poza pomocą merytoryczną udzielaną studiującym w trakcie zajęć dydaktycznych i dyżurów (uwzględniający np. możliwość konsultowania harmonogramu czy materiałów uzupełniających względem wskazanych w sylabusie, konsultowanie wyników weryfikacji efektów uczenia się),
- zajęć prowadzonych w formie tutoringu,
- seminariów dyplomowych,
- udziału w grupach projektowych prowadzonych przez nauczycieli i nauczycielki kulturoznawstwa – również w ramach projektów dydaktycznych finansowanych z Unii Europejskiej,
- zasobów Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej (CINIBA), dysponującej bogatym księgozbiorem obejmującym dziedziny wiedzy reprezentowane przez wszystkie kierunki kształcenia (szczegółowe informacje dotyczące zasobów bibliotecznych zamieszczono w opisie **kryterium 5.**),
- dostępu do czytelni studenckich wyposażonych w terminale komputerowe w budynku CINIBA,
- możliwości wyszukiwania i zamawiania książek i skryptów on-line, jak i korzystania z bogatego księgozbioru biblioteki cyfrowej,
- możliwość korzystania z prestiżowych, międzynarodowych baz czasopism elektronicznych, do których licencje posiada CINIBA, w szczególności dostęp zdalny (z komputerów spoza sieci uniwersyteckiej) przez system HAN: *Hidden Automatic Navigator*: <https://ciniba.edu.pl/zdalny-dostep-us-i-ue/>,
- udziału w otwartych spotkaniach zespołów badawczych pracowników INoK (np. Zespołu Teorii i Historii Kultury), towarzystw naukowych, m.in. Oddziału Katowickiego Polskiego Towarzystwa Kulturoznawczego czy Polskiego Towarzystwa Badań nad Mediami, w otwartych spotkaniach naukowych, takich jak wykłady i seminaria zapraszanych wykładowców, w tym zagranicznych (więcej na ten temat zostało ujęte w opisie **kryterium 7.**).

• Wsparcia w procesie uczenia się udzielają studentom/kom **opiekunowie poszczególnych lat**. Do ich zadań należy, między innymi, reprezentowanie studiujących w kontaktach z nauczycielami akademickimi i władzami Wydziału, przekazywanie studentom/kom podstawowych informacji na temat organizacji roku akademickiego i toku studiów. Informacje o opiekunach student(ka) może znaleźć na stronie Wydziału, w zakładce student: kierunki studiów: kulturoznawstwo (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/#1689334271238-7e5a0f7d-d51b>).

• Każdy student i studentka może korzystać z **konsultacji dla studentów/ek**. Nauczyciele akademicy są zobowiązani do odbywania konsultacji dla studentów/ek w wymiarze nie mniejszym niż 45 minut tygodniowo, zgodnie z *Regulaminem Pracy Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach*:

<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/4982/5> (§ 20, pkt 1). Wszyscy pracownicy UŚ odbywają obowiązkowe konsultacje w wybranym dniu tygodnia w godzinach 13.00-13.45. Wprowadzenie pasma konsultacyjnego pozwala na łatwe i wygodnie zaplanowanie czasu na spotkania, które nie kolidują z innymi zajęciami uniwersyteckimi. Ewentualne dodatkowe terminy konsultacji są ustalane na początku każdego semestru, a informacja o nich jest zamieszczana w systemie USOSweb. Należy podkreślić, że na prośbę studentów/ek pracownicy odbywają również zdalne konsultacje, wykorzystując np. platformę MS Teams oraz odbywają konsultacje w innych niż wyznaczony termin konsultacji.

- Istotną rolę w procesie wspierania uczenia się odgrywa **Studencka Poradnia Prawna**: <https://www.facebook.com/spp.us>. Poradnia świadczy bezpłatną pomoc prawną dla osób studiujących, nie tylko w ramach UŚ, a także dla osób niezamożnych, które nie posiadają w sprawie profesjonalnego pełnomocnika (np. adwokata, radcy prawnego). Świadczy także pomoc organizacjom społecznym – także takim, które dopiero podejmują swoją działalność. Mogą one wystąpić z prośbą o pomoc do Poradni o ile: są organizacjami niedochodowymi lub niskodochodowymi; ich statutowym celem jest ochrona praw człowieka, w szczególności w zakresie praw mniejszości, praw studenta, praw osób niepełnosprawnych oraz ochrony dóbr kultury. Nad działalnością poradni prawnej nadzór sprawuje Pełnomocnik Dziekana WPIA ds. studenckiej poradni prawnej oraz opiekunowie właściwych sekcji.

- Studenci i studentki kierunku kulturoznawstwo uzyskali/ły dodatkowe wsparcie również **w ramach projektów** finansowanych m.in. z Unii Europejskiej, mając możliwość uczestniczenia bezpłatnie w latach 2018 – 2023, w wielu szkoleniach, również certyfikowanych, pozwalających na **pogłębienie wiedzy, rozwój działań artystycznych, jak i zdobycie dodatkowych kwalifikacji wspierających w wejściu na rynek pracy**. Wsparcie to uzyskali w ramach projektów zintegrowanych (www.zintegrowane.us.edu.pl): *Zintegrowanego Programu Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach* (skrót ZPRUŚ) realizowanego od 1 października 2018 roku do 31 marca 2023 roku oraz *Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości. Program Zintegrowany* (skrót JUWM), realizowanego od 1 października 2019 roku do 31 grudnia 2023 roku, współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (POWR.03.05.00-00-Z117/17-00 oraz POWR.03.05.00-00-Z301/18-00). W ramach oferowanych działań w wyżej wymienionych projektach ponad 100 studentów/ek kulturoznawstwa otrzymało dodatkowe wsparcie, dzięki któremu podniosło swoje kompetencje, biorąc udział w:

- certyfikowanych szkoleniach prowadzących do uzyskania kwalifikacji i/lub zajęciach warsztatowych kształcących kompetencje,
- w pracach grup projektowych (projekty badawcze, artystyczne, społeczno-edukacyjne),
- wykładach prowadzonych przez wykładowców zagranicznych,
- oraz w programach stażowych dla studentów.

Szczegółowy wykaz wszystkich aktywności znajduje się łącznie w załącznikach: **Załącznik K8_01b** oraz **Załącznik K8_03b** wybrane przykłady przywoływane są poniżej w adekwatnych sekcjach: 8.3.b-d.

- Na uczelni funkcjonuje **Studencka strefa aktywności**. To miejsce, w którym osoba studiująca załatwi wszystkie sprawy związane z działalnością studencką (np. kołem naukowym, konferencją czy grantem), a także uzyska wsparcie prawne oraz wszystkie informacje na temat stypendiów, pomocy materialnej i akademików. Tutaj mieści się Centrum Obsługi Studentów. Strefa oferuje również doradcę zawodowego i coacha oraz psychologa. Wspiera studentów/ki w dostosowaniu organizacji studiów i badań naukowych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

- Kadre wspierającą proces kształcenia oraz zapewniającą **obsługę administracyjną studentów/ek** stanowią pracownicy dziekanatu WH w Katowicach. Są to osoby z dużym doświadczeniem, profesjonalne, odnoszące się z życzliwością dla studentów/ek, otrzymujący pozytywne opinie studentów/ek. W obsłudze studentów ocenianego kierunku kulturoznawstwo, wyspecjalizowane są 2 osoby (do pracy nad kartą kierunków, wykonania pensum obciążeń pracowników, rozliczania z pensum i godzin ponadwymiarowych, harmonogramami zajęć, ustaleniami terminów egzaminów, dysponowanie zasobami lokalowymi, obsługi administracyjnej pracowników zewnętrznych w zakresie procesu dydaktycznego, do obsługi procesu dydaktycznego, świadczeń dla studentów, dyplomów, legitymacji, wydawania zaświadczeń, obsługi USOS (np. przypisywanie i przepisywanie studentów/ek do grup). Na korytarzu przed dziekanatem znajdują się fotele i kanapy, co umożliwi studentom komfortowe warunki oczekiwania na obsługę.

- Studenci/cki korzystają także, oprócz wsparcia merytorycznego i organizacyjnego, ze **wsparcia materialnego** w ramach **stypendiów wewnętrznych**. Istnieje kilka rodzajów stypendiów. Są to **stypendia socjalne, stypendium dla osób z niepełnosprawnością, stypendium rektora oraz zapomoga**. Szczegółowy tryb przyznawania poszczególnych rodzajów stypendiów określa m.in. *Regulamin świadczeń dla studentów Uniwersytetu Śląskiego*: <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7617/5/> Akty prawne, procedury i inne niezbędne informacje zamieszczone zostały na stronie Uniwersytetu w zakładce *studia/najważniejsze akty prawne* (<https://us.edu.pl/student/studia/najwazniejsze-akty-prawne>), a także w zakładce *Stypendia i fundusze* (<https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/swiadczenia-stypendia-i-zapomoga/>).

Informacji na temat wsparcia materialnego udziela także pracownik dziekanatu i pracownicy Centrum Obsługi Studentów UŚ. Zgodnie z *Regulaminem świadczeń dla studentów Uniwersytetu Śląskiego* decyzje w zakresie przyznawania świadczeń podejmuje dziekan lub prodziekan na mocy upoważnienia rektora. Wysokość wszystkich świadczeń w kolejnych semestrach może ulegać zmianie. Świadczenia przysługują na studiach pierwszego i drugiego stopnia, oraz na studiach jednolitych magisterskich. Zgodnie z *ustawą – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, student może się ubiegać w uczelni o następujące świadczenia przyznawane ze środków funduszu stypendialnego: **stypendium socjalne, stypendium dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora i zapomogę**. Student/ka może również ubiegać się o zakwaterowanie w akademiku oraz zakwaterowanie małżonka lub dziecka w akademiku. Wszystkie rodzaje świadczeń przyznawane są na wniosek studenta/ki, wypełniane są i składane w serwisie USOSweb.

- **stypendium socjalne** ma prawo otrzymywać student(ka), znajdujący(a) się w trudnej sytuacji materialnej, którego/ej dochód na osobę w rodzinie nie jest wyższy od kwoty ustalonej przez rektora. Próg dochodu uprawniający do otrzymania stypendium socjalnego oraz wysokość stypendium ustala rektor w porozumieniu Uczelnianą Radą Samorządu Studenckiego lub organem przez niego wskazanym w każdym semestrze.
- **stypendium dla osób z niepełnosprawnością** może otrzymywać student/ka z tytułu niepełnosprawności, potwierdzonej orzeczeniem o niepełnosprawności (orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie, o którym mowa w art. 5 oraz art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych). Świadczenie to przyznawane jest na wniosek studenta/ki, składany w dziekanacie w terminie do 10. dnia każdego miesiąca.
- **stypendium rektora** może otrzymywać student/ka, który/a: uzyskał/a wyróżniające wyniki w nauce, ma osiągnięcia naukowe, artystyczne lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym oraz zaliczył/a rok studiów do 25 września lub, w przypadku studiów kończących się w semestrze zimowym, do 15 marca (dotyczy studentów od drugiego roku studiów pierwszego i drugiego stopnia i studiów jednolitych magisterskich). Stypendium rektora otrzymuje również student/a przyjęty/a na pierwszy rok studiów w roku złożenia egzaminu maturalnego,

który/a jest: laureatem/ką olimpiady międzynarodowej albo laureatem/ką lub finalistą/ką olimpiady stopnia centralnego, o których mowa w przepisach o systemie oświaty, medalistą/ką co najmniej współzawodnictwa sportowego o tytuł mistrza Polski w danym sporcie, o którym mowa w przepisach o sporcie.

- **stypendium ministra za znaczące osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe.** Stypendium ministra może otrzymać student/ka wykazujący/a się: znaczącymi osiągnięciami naukowymi lub artystycznymi związanymi ze studiami lub znaczącymi osiągnięciami sportowymi. Szczegółowy tryb ubiegania się o stypendium ministra w UŚ na dany rok akademicki znajduje się na stronie uczelni: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/swiadczenia-stypendia-i-zapomoga/stypendium-ministra/>.
- **zapomogę** może otrzymać student/ka, który/a znalazł/a się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej. Przez trudną sytuację życiową, uzasadniającą przyznanie zapomogi, należy rozumieć ogół warunków (np. materialnych, rodzinnych, społecznych, zdrowotnych), w jakich znalazła się rodzina studenta/ki, powodujących przejściowe problemy w spełnianiu potrzeb materialnych rodziny. Dodatkowo w przypadku problemów finansowych studenta/ki dziekan może umorzyć część lub całość należności finansowych studenta/ki wobec Wydziału lub rozłożyć płatność na 3 raty. Liczbę studentów/ek na kierunku kulturoznawstwo, pobierających pomoc materialną w latach 2018/19-2023/24 przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1. Liczba studentów kierunku kulturoznawstwo, studia I i II stopnia, pobierających pomoc materialną w latach 2019-2024

I stopień				
Stypendium				
Rok akademicki	Socjalne	Specjalne/od 2019/20 Dla osób z niepełnosprawnością	Rektora	Zapomoga
2018/2019	12 (w tym 4 dodatki mieszkaniowe-zwiększone stypendium)	4	6	0
2019/2020	4	2	6	0
2020/2021	4	0	2	0
2021/2022	4	1	2	3
2022/2023	4	0	1	0
2023/2024	3	1	2	1
II stopień				
Stypendium				
Rok akademicki	Socjalne	Specjalne/od 2019/20 Dla osób z niepełnosprawnością	Rektora	Zapomoga
2018/2019	6 (w tym 1 dodatek mieszkaniowy-zwiększone stypendium)	2	12	0
2019/2020	3	1	7	1
2020/2021	2	2	7	0

2021/2022	2	1	6	0
2022/2023	2	0	7	0
2023/2024	0	0	6	0

● Uczelnia dysponuje miejscami dla studentów/ek WH spoza Katowic, którzy mogą zamieszkać w **akademikach**. Studenci/cki kulturoznawstwa, bądź innych kierunków z WH, mają dostęp do wszystkich akademików. Wnioskuje elektronicznie poprzez USOSweb, który akademik wybierają (czy Katowice (3 akademiki), czy Sosnowiec (4 akademiki)). Wybierają też, czy chcą mieszkać w pokoju 1-osobowym, czy 2-osobowym. Każdy wydział dysponuje określoną liczbą miejsc w akademikach, szczególnie jeśli chodzi o pokoje 1-osobowe, więc może się zdarzyć, iż student/ka nie otrzyma pokoju 1-osobowego. Jednak po zamknięciu puli wydziałowej, jest otwierana pula rektorska i studenci/cki mogą starać się o akademik przez cały rok. Studenci/cki kierunku kulturoznawstwo najczęściej zamieszkują w 3 domach studenckich na Osiedlu Akademickim w Katowicach – Ligocie (w roku akademickim 2021/2022 2 domy zostały zmodernizowane), usytuowanym na obrzeżach pięknego lasu, w pobliżu terenów rekreacyjnych parku Zadole, w którym zlokalizowany jest Miejski Ośrodek Rekreacji i Wypoczynku dysponujący kortami tenisowymi, torami deskorolkowymi, basenem kąpielowym oraz największą w mieście tężnią solankową. Na samym osiedlu znajduje się klub studencki DSO Projekt, serwujący obiady dla studiujących, restauracja Panorama z letnim ogródkiem, sklepy spożywcze, drogeria. Studiujący mają do dyspozycji pokoje z dostępem do internetu. W każdym budynku znajdują się ogólnodostępne pralnie, kuchnie oraz sale telewizyjne, pokoje do nauki, a także sale gier wyposażone w stoły do tenisa i piłkarzyki. Osiedle posiada ochronę oraz monitoring zewnętrzny. Opis wszystkich akademików UŚ oraz zasady przyznawania miejsc zamieszczone są na stronie: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/akademiki-2/>.

8.3. Formy wsparcia

Formy wsparcia dla studiujących opisane zostały w Regulaminie Studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (**Załącznik K1_02**), a także zostały szczegółowo scharakteryzowane w Procedurach Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/jakosc-ksztalcenia/> dla kierunków studiów organizowanych przez WH, rozdział VI: *Wsparcie studentów w procesie uczenia się*: 1.) Wspieranie krajowej i międzynarodowej mobilności studentów; 2.) Wspieranie prowadzenia badań lub działalności artystycznej oraz publikowania lub prezentacji ich wyników, jak również uczestniczenia w różnych formach komunikacji naukowej lub artystycznej; 3.) Wspieranie działań mających na celu przygotowanie studentów do wejścia na rynek pracy lub dalszej edukacji; 4.) Motywowanie studentów do osiągania lepszych wyników nauczania i uczenia się oraz prowadzonych badań; 5.) Informowanie studentów o możliwościach ich wsparcia i jego zakresie, w tym o pomocy materialnej; 6.) Rozpatrywanie indywidualnych spraw zgłaszanych przez osoby studiujące; 7.) Monitorowanie obsługi administracyjnej studentów.

8.3.a. Wsparcie w zakresie krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

Regulamin studiów zawiera informację o możliwościach **odbywania wymiany krajowej i międzynarodowej**. Studiujący mogą uczestniczyć przede wszystkim w programach: MOST, Erasmus+, a także z programu z [programu DAAD](http://www.daad.de) (Deutscher Akademischer Austauschdienst: www.daad.de) oferującego kursy letnie oraz wymianę studencką m.in. na pobyty semestralne w uczelni partnerskiej programu w Europie. Program Mobilności Studentów i Doktorantów **MOST** daje m.in. możliwość realizacji programu studiów na uczelni innej niż macierzysta, a także wyboru dodatkowych, związanych z zainteresowaniem osoby studiującej, zajęć dydaktycznych. Niezbędnych informacji udziela studiującym Wydziałowy Koordynator ds. programu MOST, a przydatne informacje znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/student/mobilnosc/wyjazdy-krajowe/>.

Drugi z programów umożliwia realizację części studiów (jednego lub dwóch semestrów) w zagranicznej instytucji partnerskiej. **Erasmus+** daje również możliwość wyjazdów na staże w jednostkach naukowych. Na Wydziale powołany został Pełnomocnik Dziekana ds. współpracy międzynarodowej oraz Wydziałowi Koordynatorzy ds. programu Erasmus, koordynujący proces wymiany i udzielający zainteresowanym niezbędnych informacji. Studiujący są na bieżąco informowani o rozpoczęciu kolejnych edycji programów (m.in. przez newsletter Wiadomości studenckie wysyłany mejlowo do wszystkich studentów/ek UŚ, ogłoszenia na stronie, mediach społecznościowych Uczelni). Corocznie odbywają się na UŚ spotkania ze studentami w celu promowania możliwości udziału w programie Erasmus+. Rekrutację na rok akademicki 2024/2025 poprzedziło m.in. spotkanie ze studiującymi, które odbyło się 22.03 br. na platformie MS Teams. Ogólne informacje o tym programie znajdują się na stronie UŚ: <http://erasmus.us.edu.pl/wyjazdy-studentow> , szczegółowe informacje dotyczące Wydziału Humanistycznego dostępne są na stronie wydziałowej: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/innowacje-wspolpraca/erasmus/> .

8.3.b. Wsparcie w zakresie prowadzenia działalności naukowej oraz publikowania lub prezentacji jej wyników, jak również w uczestniczeniu w różnych formach komunikacji naukowej lub twórczości artystycznej

● **Programy studiów** na kierunku kulturoznawstwo zapewniają studiującym możliwość rozwoju swoich zainteresowań naukowych i **znaczną indywidualizację kształcenia** poprzez wybór w toku studiów pierwszego stopnia ścieżek i modułów oraz w toku studiów drugiego stopnia specjalności i modułów. Wybór ten jest od roku akademickiego 2023/2024 znacznie bogatszy dzięki wejściu kulturoznawstwa pierwszego stopnia do Nowej Koncepcji Studiów (NKS) (<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/nowa-koncepcja-studiow> (więcej na ten temat znajduje się w opisie **kryterium 2**). Studiujący mają także możliwość wyboru seminariów licencjackich i magisterskich. Wybór ten poprzedzany jest zawsze spotkaniami z potencjalnymi promotorami prac, prezentacją ich zainteresowań, propozycji czy wyobrażeń ścieżek badawczych dla studentów. W czasie spotkania, jak również w wyznaczonych po nim specjalnie do tych celów konsultacjach, można przedyskutować swoje pomysły badawcze, zorientować się, która z proponowanych perspektyw jest najbliższa własnej, wchodząc w dialog z wszystkimi potencjalnymi promotorami. Studiujący kierunku kulturoznawstwo realizują indywidualne projekty, oparte na projektowanych pod opieką promotorów, będących doświadczonymi badaczami i samodzielnie prowadzonych badaniach. Po dokonaniu wyboru seminarium i promotora problematyka i temat pracy dyplomowej zawsze ustalany jest wspólnie z promotorem. Indywidualizowaniu współpracy ze studiującymi służy ograniczenie wielkości grup seminaryjnych, dzięki czemu stwarzane są możliwości zbudowania relacji **mistrz-uczeń**. Dodatkowo, podczas zajęć wykorzystywane są także **elementy tutoring**, co sprzyja rozwojowi naukowemu studiujących. Warto dodać, że tutoring (zarówno naukowy, jak i rozwojowy) jest również realizowany w ramach indywidualnej, niesformalizowanej współpracy nawiązywanej między pracownikami Wydziału i studentami kierunku kulturoznawstwo.

PRZYKŁAD systemowego zaprojektowania indywidualizacji aktywności badawczej studiujących na kulturoznawstwie oraz ich rozwoju zawodowego

Od cyklu 2023/2024 zastosowano na kierunku kulturoznawstwo II stopnia systemowe rozwiązanie, osadzając w programach studiów na samym początku, w 1. semestrze, **dwa moduły: tutoring badawczy** (<https://informator.us.edu.pl/modules/120189/>) **oraz tutoring rozwojowy** (<https://informator.us.edu.pl/modules/120191/>). Pierwszy, tutoring badawczy, ma dać wsparcie osobie studiującej w jej wyborach obszarów badawczych i kreowaniu ścieżki rozwoju w obszarze działań naukowych. W ramach modułu osoba studiująca poznaje specyfikę różnych przestrzeni naukowego namysłu nad kulturą proponowanych w ramach specjalności

uruchamianych od drugiego semestru, nabywa umiejętności selekcji tej wiedzy i korelacji z własnymi zainteresowaniami badawczymi. Tutoring rozwojowy, z kolei, wychylony jest w stronę wsparcia osoby studiującej w planowaniu rozwoju zawodowego w obszarze sektora kultury w korelacji z profilem jej zainteresowań badawczych. W ramach modułu osoba studiująca nabywa umiejętności rozpoznawania ścieżek łączenia swoich zainteresowań badawczych ze specyfiką sektora kultury i współczesnego życia kulturalnego. Warto tu odnotować, że zajęcia mogą być realizowane częściowo poza murami uczelni, we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi.

Pracownicy i pracowniczki WH, w tym ci/te związani/e z kierunkiem kulturoznawstwo, pełnią również rolę **tutorów i tutorek** dla studentów/ek Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych, realizujących programy studiów na kierunkach organizowanych przez Wydział, w tym na kierunku kulturoznawstwo. Wymiernym efektem współpracy tutorskiej są prace semestralne, oparte na samodzielnie przygotowanych i przeprowadzanych przez studiujących badaniach. Prace te przyjmują często formę artykułów naukowych bądź referatów, które bywają publikowane w formie artykułów naukowych bądź prezentowane w formie wystąpień (szczegółowe informacje na temat w/w prac zostały ujęte w **Zał_K8_02**). Szczegółowe informacje o kierunku wraz z planem studiów oraz listą efektów uczenia się znajdują się na stronie internetowej: <https://informator.us.edu.pl/programmes/list/all/KM/W1-S1KM19.2024/> (więcej na ten temat znajduje się w opisie **kryterium 2**).

- Bardzo istotnym w procesie działalności naukowej jest zapewnienie odpowiedniego zaplecza w postaci zasobów **CINiBA**, dysponującego bardzo bogatym księgozbiorem i dostępem do licznych baz specjalistycznych (więcej na ten temat w opisie **kryterium 5**, w sekcji 5.6.).

- Działalność badawcza studiujących poza obowiązkowym programem kształcenia odbywa się na różnych poziomach. Jednym z nich jest **włączanie studiujących w badania własne pracowników i pracowniczek**, realizowane często **w zespołach badawczych, w ramach otrzymanych grantów**.

PRZYKŁADY włączania studiujących w badania własne pracowników i pracowniczek

- W ramach projektu badawczego finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki, „Procesy demokratyzacyjne w teatrach instytucjonalnych w Polsce. Procedury, mechanizmy i relacje władzy” (2022-2025), którego kierowniczką jest dr Aneta Głowacka, prof. UŚ, a wykonawczynią m.in. dr hab. Dorota Fox, prof. UŚ, prowadzona jest współpraca z dwiema osobami studenckimi, które są członkami zespołu badawczego realizującego grant.
- W ramach projektów koordynowanych przez dr Małgorzatę Kądziałę (*W stronę innowacyjnej dydaktyki przyszłości oraz doskonałości naukowej: projekt międzynarodowej współpracy z prof. Thomasem Micaelem (Auckland University of Technology); Wykorzystanie dźwięku w projektowaniu przestrzeni urbanistycznych, dydaktyce, multimediami oraz działaniach będących odpowiedzią na wyzwania międzykulturowe i społeczne. Projekt we współpracy z dr. Michaeliem Fowlerem (Technische Universität w Berlinie); Analiza procesu kształcenia oraz badań naukowych w kontekście potrzeb rynku pracy i partnerów biznesowych. Projekt realizowany we współpracy z prof. Andrew Wittem (Harvard University); Analiza procesu kształcenia oraz badań naukowych i designu w kontekście odpowiedzi na potrzeby społeczne, ekologii oraz partnerów biznesowych. Projekt realizowany we współpracy z dr. Jordanem Lacey (RM MIT, Melbourne, Australia)*) studenci zaangażowani byli w badania terenowe, następnie brali udział w interdyscyplinarnych seminariach, podczas których, pod opieką badaczy zagranicznych oraz dr Małgorzaty Kądziały, przygotowywali własne teksty naukowe do publikacji (zob. **Zał_K8_02**).

- Wsparcie studentów kierunku kulturoznawstwo w rozwoju swoich zainteresowań naukowych i zdobywaniu kompetencji badawczych poza programem studiów odbywa się również w ramach **kół naukowych** działających na WH, w szczególności tych, które tematycznie związane są z grupą kierunków kulturoznawstwo, kultury mediów historia sztuki (koła te zostały wskazane w punkcie 8.2). Koła posiadają **wsparcie merytoryczne i organizacyjne** ze strony pracowników Wydziału, będących opiekunami kół, oraz ze strony Uniwersytetu – szczegółowy wykaz organizacji studenckich zawarty jest na stronie Uniwersytetu: <https://us.edu.pl/student/dzialalnosc-studencka/organizacje-studenckie/>. Podziału środków na działalność studencką pomiędzy organizacje studenckie, które złożyły stosowne dokumenty, dokonuje dwa razy do roku Uczelniana Rada Samorządu Studenckiego. Więcej informacji na ten temat **wsparcia finansowego** znaleźć można pod adresem <https://us.edu.pl/student/dzialalnosc-studencka/organizacje-studenckie/finansowanie-dzialalnosci-studenckiej-i-naukowej/> oraz <https://samorząd.us.edu.pl/organizacje-studenckie/dofinansowanie/>. Działalność w zakresie kulturalno-artystycznym, sportowym i naukowym organizacji działających w Uczelni i stowarzyszeń, może być dofinansowana w szczególności z: podziału środków dokonywanych przez Uczelnianą Radę Samorządu Studenckiego - Rezerwa Rektora - dofinansowanie indywidualnych projektów/inicjatyw studentów o wysokim poziomie merytorycznym oraz inicjatyw organizacji studenckich. Dofinansowanie przyznaje Prorektor ds. studenckich i kształcenia na podstawie złożonego wniosku.

Koła naukowe w ramach swojej działalności organizują spotkania, prelekcje, seminaria, warsztaty i konferencje, uczestniczą w wizytach studyjnych oraz przygotowują stanowiska pokazowe podczas festiwali nauki.

PRZYKŁAD intensywnej i zróżnicowanej działalności koła naukowego, w którym zrzeszeni są studenci i studentki kulturoznawstwa

- Członkowie i członkinie koła naukowego „Kinotok” (istniejącego od 1986r., obecnie pod opieką dr hab. Magdaleny Kempnej-Pieniążek, prof. UŚ, dr Karoliny Kostyry, mgra Michała Bednarczyka) w ostatnich latach zorganizowali dwie konferencje naukowe („Znaczenie przedmiotów w kinie gatunkowym” (31.07.2020), „Kultura młodzieżowa – kultura grozy” (14.06.2023)), wydali kolejne numery założonego przez siebie czasopisma „Kwadratura Koła”, w którym publikują m.in. publikacje pokonferencyjne (wykaz publikacji: **Zał_K8_02**), zorganizowali kilkanaście nocnych seminariów filmowych „Maratończyk” (w październiku 2024 r. odbył się już 30. seans), odbyli cykle spotkań dyskusyjnych, wyjść do kina (dalsze szczegóły dotyczące działalności tegoż Koła, jak i innych znajduje się w **Zał_K8_01a**). Warto dodać, że aktywności te odbywają się z wykorzystaniem różnych przestrzeni UŚ (m.in. organizacja konferencji w nowoczesnym budynku CINIb-y), w tym WH (tu szczególnie sala kinowa (C0.9), jaką dysponuje WH przy ul. Uniwersyteckiej 4).

- Wsparcie w zakresie realizacji badań przez studiujących, jak również ich działalności artystycznej i społeczno-edukacyjnej (ostatni wątek rozwinięty będzie w punkcie 8.3.d.), w ostatnich latach jest szczególnie silnie realizowane w **ramach grup projektowych, których działania mają** w zdecydowanej większości **profil badawczy bądź artystyczny**. W latach 2018-2023 grupy takie powoływane były z inicjatywy pracowników UŚ, w tym w dużym natężeniu z inicjatywy osób związanych z kierunkiem kulturoznawstwo i do tychże studentów adresowane, w ramach projektów ZPRUŚ i JUWM (przywołanych w punkcie 8.2.). We wskazanym okresie zawiązanych zostało niespełna 30 grup projektowych (wykaz grup wraz z krótkimi ich charakterystykami: **Zał_K8_01b**).

PRZYKŁADY zróżnicowanych działań grup projektowych i ich efektów

- Grupa „Gry komputerowe w interdyscyplinarnych kontekstach badawczych” (październik 2021 – czerwiec 2022, mentor: dr Małgorzata Kądziela, 7 studiujących). Efektem końcowym prac grupy jest **publikacja w języku angielskim**: J. Szmel, O. Jasicka, K. Żubryk, K. Auguścik, M. Kraczla, K. Marchewka: *Perceptual Immersion, or What Computer Games Can Be Used for in*

Architectural Education. W: *Loci Communes*, vol. 1 nr 2(2022), doi: <https://doi.org/10.31261/LC.2022.02.09>.

- Grupa „Kulturowe wymiary piractwa” (marzec 2023 – czerwiec 2023, mentor: dr Wojciech Sitek, 8 studiujących). Końcowym efektem pracy grupy projektowej była **publikacja: recenzowany numer tematyczny czasopisma naukowego „Kwadratura Koła”** (*Pirackie opowieści. Raport z czasów grodzień*, ISSN 1733-2060, Katowice 2023). Powstała wersja drukowana czasopisma i cyfrowa, którą zamieszczono w zbiorach Śląskiej Biblioteki Cyfrowej: https://sbc.org.pl/Content/757420/kwadratura_kola_2023.pdf) (w wydaniu znalazły się również artykuły naukowe i teksty popularnonaukowe innych autorów i autorek) (wykaz artykułów: **Zał_K8_02**).

- Grupa „Gender, popkultura, media. Konstrukcje płciowe w estetycznej odświeżeniu” (grudzień 2021 – czerwiec 2022, mentorka: dr Alicja Głutkowska-Polniak, 8 studiujących). Efektem prac grupy była **wystawa „Genderowe przestrzenie w mieście. Płeć w życiu publicznym”** w ramach III Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów „Otwarta Kultura” 28.04.2022 (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/event/otwarta-kultura-dzien-kulturoznawstwa-i-kultur-mediow/>).

Realizacji działań w ramach wspomnianych, licznych – blisko 30 w ciągu 6 lat – grup projektowych towarzyszył namysł nad przeobrażeniami instytucjonalizacji aktywności naukowej i artystycznej studiujących, podejmowanej poza obowiązkowym programem kształcenia, którego ostateczna konstatacja brzmi: środek ciężkości w aktywnościach naukowych i artystycznych przesuwają się, przynajmniej w przypadku studiujących na kierunku kulturoznawstwo, z długofalowo osadzonych przedsięwzięć właściwych działalności kół naukowych w stronę krótkoterminowych prac grup zrzeczających się na potrzeby jednego projektu.

- Warto tu odnotować, że forma wspierania studiujących w ich działalności badawczej i artystycznej poprzez zawiązywanie grup projektowych zogniskowanych na konkretnych badaniach czy konkretnej aktywności artystycznej została silnie zaszczepiona we wspólnocie pracowników związanych z kierunkiem. Podejmowane są próby **pozyskania finansowania zewnętrznego** dla dalszych tego typu działań na większą skalę (np. wniosek w konkursie FERS *Kształcenie na potrzeby gospodarki – Umiejętności w szkolnictwie wyższym* (dr Julia Legomska, prof. UŚ, zastępczyni dyrektorki kierunku, była jedną z osób tworzących wniosek i zakładaną kierowniczką zadania). W planach są dalsze tego typu inicjatywy, co wyraża się m.in. w ciągłym kontakcie z Działem Projektów (<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-naukowe/strefa-projektow/dzial-projektow/>).

Również **władze Wydziału** stwarzają studiującym możliwość rozwoju zainteresowań badawczych, **wspierając finansowo** członków kół naukowych oraz studentów/ki niezrzeszonych, /ew tym pracujących/e w ramach grup projektowych, poprzez dofinansowanie do wyjazdów konferencyjnych, wsparcie w organizacji i dofinansowanie różnych form aktywności związanej z popularyzacją nauki. Dla przykładu: dzięki takiemu dofinansowaniu kilka osób studiujących na kierunku kulturoznawstwo mogło uczestniczyć, z wystąpieniem (pod opieką dr Małgorzaty Kądzieli) **w krajowej konferencji** organizowanej przez Uniwersytet Gdański „Kongres Młodej Nauki” 7-10 lipca 2022 r. w Gdańsku (wykaz udziału studentów kulturoznawstwa w konferencjach: **Zał_K8_02**).

- Zaobserwowane wzmożone zainteresowanie pracą o charakterze projektu przekute zostało na kierunku kulturoznawstwo I stopnia w modyfikację od cyklu 2023/2024 sposobu realizacji prac w ramach seminarium dyplomowego. **Umożliwiono** studiującym **wybór między pisaniem pracy dyplomowej licencjackiej a stworzeniem projektu dyplomowego licencjackiego** (na 5. i 6. semestrze studiów: <https://informator.us.edu.pl/modules/120352/> i <https://informator.us.edu.pl/modules/120368/>), zapewniając jednocześnie systemowe wsparcie w tym zakresie - **wsparciem w podjęciu decyzji**, zarówno co do formy: praca czy projekt, jak i tematu

pracy/projektu, jest osadzone w semestrze 4. **proseminarium** (<https://informator.us.edu.pl/modules/119656/>).

- W tym miejscu można również dodać, że myślenie **kategorią projektu** towarzyszy też częściowej realizacji prac **w ramach zajęć**, co jest spójne z koncepcją budowy programu wokół kolejnych komponentów: doświadczam-poznaję-działam (opisaną szczegółowo w **kryterium 1**). Studiujący w ramach projektów zaliczeniowych prowadzą badania i tworzą różne formy artystyczne.

PRZYKŁAD projektów badawczych i artystycznych realizowanych w ramach zajęć

- dr hab. Magdalena Kempna-Pieniążek, prof. UŚ (prowadząca), moduł: **kino nieme** (w roku akad. 2023/2024): film autorstwa kilkorga studentów kultur mediów pt. „Gigantus”, „Autostopowicz”, „Pamiętnik młodej dziewczyny”, „Samotność” prezentowane w ramach panelu „Otwieramy kino (nieme)” V Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów „Otwarta Kultura” (22.05.2024) (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/event/otwarta-kultura-2024-dni-kulturoznawstwa-i-kultur-mediow/#1715688441578-7382521b-b957>) (filmy dostępne obecnie na kierunkowym kanale YouTube <https://www.youtube.com/channel/UCl1oTlv51Hqv91O1uglAW8g>).
- dr hab. Beata Popczyk-Szczęsna, prof. UŚ (prowadząca), moduł: **Analiza i interpretacja przedstawienia teatralnego** (w roku akad. 2023/2024): spektakle autorstwa studentów kulturoznawstwa pt. „Fanatyk”, „Kanapka z szynką”, „Mały Książę – Multiwersum” prezentowane w ramach panelu „Spektakle i performensy” V Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów „Otwarta Kultura” (21-22.05.2024) (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/event/otwarta-kultura-2024-dni-kulturoznawstwa-i-kultur-mediow/#1715688441578-7382521b-b957>) i <https://us.edu.pl/wydzial/wh/event/otwarta-kultura-2024-dni-kulturoznawstwa-i-kultur-mediow/#1715688441596-320ed985-3420>).
- **Działalność badawcza i artystyczna** studiujących na kierunku kulturoznawstwo, i ta prowadzona w ramach zajęć, i ta wykraczająca w swych formach instytucjonalnych poza zajęcia, znajduje bardzo dobrą przestrzeń do prezentacji w corocznie organizowanych przez wspólnotę kierunków kulturoznawstwo i kultury mediów (przez pracowników związanych z tym kierunkiem i tego kierunku studentów) **Dniach Kulturoznawstwa i Kultur Mediów „Otwarta Kultura”** (w tym roku, 2025, będzie już szósta edycja tegoż – o samym przedsięwzięciu więcej jest w punkcie 8.3.d., szerzej przykłady działań wspierających studiujących we wchodzeniu na rynek pracy zaprezentowano w punkcie 8.3.c.). Festiwal ten od początku stanowił m.in. forum, na którym prezentowane mogą być efekty pracy studiujących powstające w trakcie prac kół naukowych, grup projektowych, zajęć. Co roku poświęcone temu są osobne panele, np. w 2022 r. „Giełda projektów”, „Projekcje i rozmowy”, „Wystawa”, w 2023 r. „Showcase (1. I 2.)”, „Spektakle”, „Wystawa”. Studiujący przedstawiają owoce swoich prac zespołowych nad interesującymi ich zagadnieniami, co stwarza także przestrzeń do wymiany opinii i spostrzeżeń (adresy odpowiednich stron znajdują się w punkcie 8.3.d.).
- Ważnym wydarzeniem włączającym studentów w działalność naukową jest również **Śląski Festiwal Nauki** (skrót: **ŚFN**) organizowany przez UŚ jako lidera przedsięwzięcia od 2016 roku (w tym roku, 2024, w dniach 7-9 grudnia, odbyła się już ósma edycja festiwalu). ŚFN jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych festiwali nauki na skalę międzynarodową. Jest członkiem sieci European Science Engagement Association (EUSEA), w ramach której jest promowany. ŚFN został wyróżniony „Złotą różą”, czyli pierwszą nagrodą dla najlepszej akcji marketingowej wśród wydarzeń popularnonaukowych podczas konferencji EUPRIO (European Association of Communication Professionals in Higher Education), triumfował w kategorii zespół w prestiżowym konkursie Popularyzator Nauki 2020 organizowanym przez serwis „Nauka w Polsce” PAP oraz Ministerstwo Edukacji i Nauki, a także został laureatem nagrody SuperMarka – Śląskie przyznawanej przez

Regionalną Izbę Przemysłowo-Handlową w Gliwicach (więcej informacji: <https://slaskifestiwalnauki.pl/o-festiwalu>). Studijący Wydziału uczestniczą aktywnie w tym wydarzeniu, przygotowują stoiska naukowe oraz warsztaty. Angażują się również w prace związane z obsługą tego wydarzenia. Podobnie rzecz ma się z programem **50 Tygodni w Mieście Nauki w ramach Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024** ([50 Tygodni w Mieście Nauki | Uniwersytet Śląski w Katowicach](#)).

PRZYKŁAD zaangażowania studentów kierunku kulturoznawstwo w ŚFN

Działalność badawcza studium na kierunku kulturoznawstwo na ŚFN m.in. w 2023 r., kiedy to prezentowany był, wykonany pod kierunkiem dra Adama Pisarka artzin o katowickim pomniku antropocenu – rzece Rawie (*Nowa Atlantyda*).

Warto tu nadmienić (myśl ta rozwinięta została w punkcie 8.3.d), iż działania o charakterze społeczno-edukacyjnym, w tym popularyzujące wiedzę, jak również organizacja tych działań, to jedne z umiejętności wpisanych w program kształcenia na kierunku kulturoznawstwo (o czym szczegółowo w opisie **kryterium 1. i 2.**).

8.3.c. Wsparcie we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji

• Znaczącą rolę odgrywa wsparcie studium w zakresie rozwoju kariery podczas studiów i planowaniu jej rozwoju po studiach. Pomoc w tym zakresie świadczy **Biuro Karier UŚ**. Biuro zlokalizowane jest w budynku spinPLACE, przy ul. Bankowej 5 w Katowicach. Czynne jest w godzinach 7.30 – 15.30. Na stronie internetowej Biura Karier: <http://www.bk.us.edu.pl/> znajdują się szczegółowe informacje zarówno dla studium, jak i absolwenta/ek dotyczące możliwości dalszego rozwoju wraz z wykazem aktualnych szkoleń, ofert pracy, wydarzeń itp. W latach 2019-2023 Biuro Karier zrealizowało szereg działań wspierających studium w wejściu na rynek pracy. Wśród nich należy wymienić:

- organizowanie spotkań z pracodawcami,
- organizowanie stoisk Biura Karier na wydziałach – akcja „Biuro Karier on tour”,
- organizowanie Mobilnych Targów Kariery,
- organizowanie i prowadzenie warsztatów, szkoleń z zakresu rozwoju umiejętności przydatnych na rynku pracy,
- prowadzenie Akademii Rozwoju Kariery,
- publikowanie ofert pracy, praktyk, staży,
- prowadzenie doradztwa zawodowego oraz coachingu kariery,
- prowadzenie programu stażowego, obejmującego płatne staże w ramach projektu „Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości”,
- cykliczne badanie losów absolwentów,
- prowadzenie badań oczekiwań pracodawców,
- prowadzenie Bazy Dobrych Praktykodawców,
- realizowanie Programu Corporate Readiness Certificate,
- organizowanie spotkań z inwestorami,
- udział w projekcie Transform4Europe, w tym realizowanie inicjatyw wspierających postawy przedsiębiorcze, tj. Transform4Europe Mobile Entrepreneurs, otwartych warsztatów dualnych, wykładów wizytujących, konkursów na biznesplan, Szkoły Przedsiębiorczości,
- organizowanie konkursu „Stakeholder challenge”,
- udział w projekcie „Entrepreneur”.

Ważnymi inicjatywami były ponadto **warsztaty i spotkania specjalnie dedykowane kierunkowi kulturoznawstwo**.

PRZYKŁAD aktywności Biura Karier na kierunku kulturoznawstwo

Na szczególną uwagę zasługuje tu jedno z nich, na które przedstawicielki Biura Karier zostały zaproszone przez dyrekcję kierunku w ramach organizowanych dla kierunku Dni Jakości Kształcenia i Wielkiego Badania Kompetencji (24-28.02.2020) (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/2020/02/23/dni-jakosci-ksztalcenia-i-wielkiego-badania-kompetencji/>). W ramach wydarzenia studiujący wzięli udział, licznie, w Wielkim Badaniu Kompetencji – profesjonalnym teście Asecco Human Capital Management”, dzięki któremu uzyskali informacje o posiadanym przez siebie potencjale i możliwościach jego rozwoju, wraz, co istotne, ze spersonalizowanymi wskazówkami związanymi z odnalezieniem się na rynku pracy oraz Certyfikatami poświadczającymi uzyskane wyniki (Wielkie Badanie Kompetencji włączało się w uniwersytecki projekt „Studia i co dalej – zwiększenie konkurencyjności studiujących w UŚ na rynku pracy” (<https://us.edu.pl/ksztalcenie/projekty-edukacyjne/projekty-zrealizowane/studia-i-co-dalej-zwiekszenie-konkurencyjnosci-studentow-us-na-ryнку-pracy/>)). Więcej na temat tego wydarzenia znajduje się w opisie **kryterium 10.** i w załączniku **Załącznik K10_04.**

Wykaz różnorodnych działań Biura Karier wspierających studiujących w wejściu na rynek pracy oraz firm biorących udział w spotkaniach ze studentami ocenianego kierunku zawiera **Załącznik K8_03a.**

- Opinie na temat sytuacji **absolwentów/ek kierunku kulturoznawstwo**, jak również na temat przygotowania do wejścia na rynek pracy, prezentowane są w raportach **badania losów absolwentów** dla poszczególnych kierunków studiów. Badania te również są przeprowadzone przez Biuro Karier UŚ wśród absolwentów/ek studiów pierwszego i drugiego stopnia, zarówno w trybie stacjonarnym, jak i niestacjonarnym. W badaniu może wziąć udział absolwent/ka, który/a na ostatnim roku studiów wyraził/a zgodę na przetwarzanie jego/jej danych osobowych w celu monitorowania losów zawodowych. Zwrotność *Ankiety poziomu satysfakcji osób kończących studia* na obu poziomach studiów jest jednak bardzo niska, rzędu kilku – kilkunastu procent liczby absolwentów/ek. Więcej informacji na temat analizy rzeczonych ankiet znajduje się w opisie **kryterium 10.**

Wyłaniające się z tych ankiet opinie brane są pod uwagę przy ewaluacji programów kształcenia i realizacji zajęć. Przejawia się m.in. dążeniem do obsady części zajęć osobami-praktykami (o tym więcej w opisie **kryterium 4**) i wprowadzania **praktycznych działań na zajęciach**, w tym kończących się wymiernymi efektami.

PRZYKŁAD praktycznych działań wychylonych zawodowo w ramach zajęć prowadzonych przez praktyków

dr Kamila Czaja, członkini Rady Konsultacyjnej Kierunków Kulturoznawstwo i Kultury Mediów, od 2018 roku redaktorka naczelna dwutygodnika kulturalnego „artPAPIER” – czasopisma internetowego o ponaddwudziestoletniej (od 2003) tradycji, liczącego ponad 500 numerów, w ramach prowadzonych zajęć krytyka artystyczna realizuje

- **miniprojekt: własne medium:** po zapoznaniu się z przykładami istniejących mediów krytycznych osoby studiujące pod kierunkiem prowadzącej w grupach 3-4-osobowych przygotowują podczas zajęć zarys medium, które same chciałyby założyć i prowadzić, oraz uzasadniają podjęte decyzje;
- **miniprojekt: konspekt wideoeseju:** po zapoznaniu się ze specyfiką wideoeseju jako gatunku krytycznego osoby studiujące pod kierunkiem prowadzącej w grupach 3-4-osobowych przygotowują podczas zajęć konspekt wideoeseju na wylosowany temat, wybierając 10 przykładów tekstów kultury do uwzględnienia i uzasadniając kompozycyjnie listę oraz kolejność; w ramach zadania dodatkowego istnieje możliwość zrealizowania pisemnie indywidualnej wersji (5 przykładów).

Wyróżniające się i dotyczące podejmowanych przez czasopismo tematów prace zaliczeniowe, po dodatkowej pracy redakcyjnej **zostały opublikowane** w dwutygodniku kulturalnym „artPAPIER”, np. Konrad Sosiński, *Serial „Co robimy w ukryciu” jako przykład gatunkowej*

- Wsparcie studiujących we wchodzeniu na rynek pracy w latach 2019-2023 realizowane było również w ramach ZPRUŚ i JUWM (przywołanych w punkcie 8.2.). Celem programów było, między innymi, podniesienie kompetencji zawodowych, informatycznych, językowych, analitycznych, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa studentek i studentów UŚ komplementarnych z efektami kształcenia, poprzez realizację programu rozwoju kompetencji, w tym **certyfikowanych szkoleń i warsztatów**, ukierunkowanych na wyposażanie studentów i studentek w praktyczne umiejętności. W ramach programów na WH realizowane były, między innymi, warsztaty z pracodawcami, wpisującymi się w różne aktywności zawodowe, które będą podejmowali absolwenci kierunków organizowanych przez Wydział, w tym absolwentów/ki kierunku kulturoznawstwo. Studiujący na kierunku kulturoznawstwo wzięli udział w 35 różnych warsztatach (ich wykaz: **Załącznik K8_03b**). Udział w szkoleniach i warsztatach podniósł praktyczne umiejętności studiujących przydatne w pracy zawodowej, jak również wzmocnił ich kompetencje miękkie m.in. w zakresie znajomości języków obcych, umiejętności obsługi programów graficznych, programów do obróbki dźwięku, aplikacji do składu (tworzenia układów stron na potrzeby publikacji drukowanych i cyfrowych), tworzenia stron internetowych, tworzenia aplikacji, tworzenia i zarządzania sklepem internetowym i wiele innych.

- Warto dodać, że wsparcie dotyczące wchodzenia studiujących na kierunku kulturoznawstwo na rynek pracy realizowane jest również w ramach wyprofilowanych w tym kierunku odpowiednich paneli poszczególnych **Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów „Otwarta Kultura”** (skrót: **DniKUiKM**).

PRZYKŁADY wspierania studiujących kulturoznawstwo we wchodzeniu na rynek pracy w ramach DniKUiKM

- DniKUiKM 2022: panel dyskusyjny „Kultura w pracy, praca w kulturze” – debata z absolwentami/kami studiów kulturoznawczych w UŚ, którzy odnieśli sukces w sektorze kreatywnym i kultury, dotyczący pracy w tychże;
- DniKUiKM 2022: panel Akcja animacja!: Drzewo pomysłów – do współorganizowania wydarzenia i uczestnictwa w nim, zaproszeni zostali przedstawiciele biznesu (Grupa Saternus S.A. z Chorzowa, projektująca przestrzeń rekreacji dla dorosłych i dzieci, m.in. przygotowujące do odbioru sztuki);
- DniKUiKM 2024: panel Spotkania: Play! Europejska Stolica Kultury 2029 w Katowicach - spotkanie z przedstawicielami Instytucji Kultury Katowice Miasto Ogrodów;
- DniKUiKM 2024: panel Spotkania: Bądź otwarty, nawet między słowami: spotkanie z Konradem Gładyszkiem – spotkanie z gościem studiujących na kierunku kulturoznawstwo, autorem kanału Między Słowami na YouTubie (zakres tematyczny kanału: mowa ciała, komunikacja i kompetencje interpersonalne), który dzielił się doświadczeniami z prowadzenia kanału.

8.3.d. Wsparcie aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości

- Działalność artystyczna i organizacyjna, częściowo też w zakresie przedsiębiorczości, wspierana jest bezpośrednio na kierunku kulturoznawstwo poprzez współorganizowanie, od kilku lat, wspólnie przez pracowników i studentów **Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów „Otwarta Kultura”**. DniKUiKM to inicjatywa o celach doraźnych i długoterminowych. Długoterminowym celem projektu jest stworzenie przestrzeni umożliwiającej integrację studiujących na kierunku kulturoznawstwo, też: ze studiującymi na kulturoznawstwie, osób prowadzących zajęcia na tych kierunkach (a w dalszym tle: interesariuszy

wewnętrznych i zewnętrznych) oraz wypracowanie formuły innowacyjnego, nastawionego na praktykę, działanie i pracę projektową, kształcenia, którego efekty byłyby jednocześnie wartościowym wkładem dla społeczności akademickiej i regionu. DniKUiKM mają też stanowić forum, na którym prezentowane mogą być efekty prac studiujących powstające w trakcie zajęć, spotkań grup projektowych i kół naukowych. Forma prezentacji zależy od decyzji prowadzącego grupę i może przyjąć kształt prezentacji, debat, pokazów, dyskusji, warsztatów, form teatralnych i performatywnych, wystaw, instalacji, gier, wycieczek czy innych oryginalnych działań. Dzięki temu wydarzeniu chcemy wyrobić nawyk współuczestnictwa w organizowaniu oddolnie inicjatyw akademickich oraz przekazać wiedzę z zakresu form samoorganizacji i aktywizmu studenckiego. Ostatnim z podstawowych celów projektu jest tworzenie wizerunku kierunku jako dynamicznego, nowoczesnego i twórczego. W tym miejscu warto zauważyć, że raport z badania oczekiwań pracodawców przeprowadzony w czerwcu 2024 r. przez Biuro Karier UŚ wymienia wśród cech dobrego kandydata do pracy podanych przez pracodawców zatrudniających absolwentów kierunków humanistycznych: proaktywność, poczucie odpowiedzialności za siebie i za swoje działania, kompetencje społeczne. Fakt współorganizacji DniKUiKM przez osoby studiujące, w tym inicjowanie i nawiązywanie w tym celu kontaktów z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, pozwala kształtować pożądane cechy u przyszłych absolwentów kulturoznawstwa.

DniKUiKM odbywają się cyklicznie od 2018 roku, z przerwą w latach 2020 i 2021 spowodowaną pandemią). Od 2023 roku festiwal trwa dwa dni. Szczegółowe informacje, wraz z programami wydarzeń, dostępne są na stronie internetowej Uczelni – m.in.: V DniKUiKM 2014: [OTWARTA KULTURA 2024 – Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów](#) , IV DniKUiKM 2023: [OTWARTA KULTURA – Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów | Wydział Humanistyczny | Uniwersytet Śląski w Katowicach](#) , III DniKUiKM 2022: [Otwarta kultura | Dzień Kulturoznawstwa i Kultur Mediów | Wydział Humanistyczny | Uniwersytet Śląski w Katowicach](#); relacje z wybranych DniKUiKM znajdują się na kierunkowym kanale You Tube – np. <https://www.youtube.com/watch?v=gcj4Ts1UyZI>, <https://www.youtube.com/watch?v=hF3ggNBF8sE>).

- Aktywność sportową, artystyczną, organizacyjną oraz w zakresie przedsiębiorczości wspierana jest również przez Wydział i Uczelnię. Przykładem wsparcia **działalności artystycznej** jest działalność Studenckiego Zespołu Pieśni i Tańca „Katowice” (<https://us.edu.pl/wydzial/wns/studencki-zespol-piesni-i-tanca-katowice-universytetu-slaskiego/>), Chóru Studenckiego Uniwersytetu Śląskiego „Harmonia” (<https://us.edu.pl/chor-universytetu-slaskiego-harmonia-nagrodzony/>), Studenckiego Radia „Egida” (<https://www.egida.us.edu.pl/>), Magazynu Studentów Uniwersytetu Śląskiego „Suplement” (<https://suplement.us.edu.pl/>) czy Telewizji UŚ (<https://www.youtube.com/@telewizjaus>). Kilkoro studiujących na kierunku kulturoznawstwo było i jest aktywnie zaangażowanych w działalność „Egidy” i „Suplementu”.

- **Działalność sportowa** wspierana jest przede wszystkim na poziomie uniwersyteckim poprzez działalność Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu (<https://cwfis.us.edu.pl/>). Funkcjonuje również Akademicki Związek Sportowy UŚ. Aktywność sportowa jest także premiowana w ramach stypendium Rektora dla najlepszych studentów.

- **Aktywność organizacyjna** wspierana jest poprzez pomoc w zakładaniu, animowanie i koordynowanie działalności organizacji studenckich na WH. Studiujący mogą liczyć nie tylko na pomoc poszczególnych pracowników wydziału, zarówno badawczo-dydaktycznych, dydaktycznych jak i administracyjnych. Studiujący biorą również aktywny udział w pracach ciał kolegialnych wydziału, są przedstawicielami w Uczelnianej Komisji ds. Kształcenia i Studentów oraz w Radzie Dydaktycznej kierunków, posiadają również swojego przedstawiciela w Uczelnianym Zespole Pełnomocników ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji.

- Na Uniwersytecie Śląskim został stworzony **budżet partycypacyjny**, mający na celu angażowanie studiujących w działania na rzecz społeczności akademickiej i rozwijanie współpracy. Dofinansowane zostaną projekty na rzecz społeczności akademickiej, które mogą przyczynić się do poprawy jej funkcjonowania (rozwój małej infrastruktury, działania integrujące społeczność i inne). Szczegóły znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/student/budzet-partycypacyjny>.

Studenci mają również możliwość korzystania z **Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości** zajmujących się promocją i rozwojem przedsiębiorczości wśród studentów i absolwentów. Aktywnością w zakresie przedsiębiorczości w skali UŚ zajmuje się głównie Biuro Karier. Na internetowej stronie Biura Karier UŚ student/ka może odnaleźć informacje dotyczące testów psychozawodowych, doradztwa kariery, próbnych rozmów kwalifikacyjnych, praktyk na studiach, ofert pracy, staży, praktyk, rozwoju osobistego, coachingu kariery, szkoleń i warsztatów, Akademii Rozwoju Kariery, spotkań z Pracodawcami, Wolontariatu. Szerzej działania wspierające przedsiębiorczość studentów kierunku kulturoznawstwo zostały zaprezentowane w załączniku **Załącznik K8_03a**.

8.4. System motywowania studentów

Na WH, jak i w całym UŚ istnieje możliwość skorzystania z instrumentów związanych z **motywowaniem studentów/ek do osiągania lepszych wyników** w nauce oraz działalności naukowej, a także **wsparcia studentów/ek wybitnych** (*Regulamin świadczeń dla studentów UŚ*). Studenci mogą starać się o:

- stypendia wewnętrzne – Stypendium Rektora,
- nagrody w ramach konkursów organizowanych przez instytucje państwowe i samorządowe: stypendium ministra za znaczące osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe,
- wyróżnienia, nagrody i dofinansowania w ramach konkursów organizowanych przez WH oraz UŚ: Granty Rektora UŚ, Wyróżnienia JM Rektora UŚ.

Studenci mają dostępne obowiązujące akty prawne i procedury obowiązujące w UŚ na podstronie uczelni przeznaczonej dla studentów: <https://us.edu.pl/student/studia/najwazniejsze-akty-prawne/>, jak również w zakładce **wsparcie i fundusze**: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/>.

Stypendium Rektora może otrzymywać student/ka, który/a: uzyskał/a wyróżniające wyniki w nauce, ma osiągnięcia naukowe, artystyczne lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym oraz zaliczył/a rok studiów do 25 września lub, w przypadku studiów kończących się w semestrze zimowym, do 15 marca (dotyczy studiujących od drugiego roku studiów pierwszego stopnia i jednolitych magisterskich). Stypendium rektora otrzymuje również student/ka przyjęty/a na pierwszy rok studiów w roku złożenia egzaminu maturalnego, który jest: laureatem/ką olimpiady międzynarodowej albo laureatem/ką lub finalistą/ką olimpiady stopnia centralnego, o których mowa w przepisach o systemie oświaty, medalistą co najmniej współzawodnictwa sportowego o tytuł mistrza Polski w danym sporcie, o którym mowa w przepisach o sporcie.

Od 1 lipca 2019 r. dotychczasowe stypendium ministra za wybitne osiągnięcia zastąpiono nowym świadczeniem – **stypendium ministra za znaczące osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe**. Stypendium ministra może otrzymać student/ka wykazujący/a się: znaczącymi osiągnięciami naukowymi lub artystycznymi związanymi ze studiami lub znaczącymi osiągnięciami sportowymi. Szczegółowy opis osiągnięć uprawniających do ubiegania się o stypendium ministra, sposób ich dokumentowania oraz wzory wniosków można znaleźć na stronie internetowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego: <https://www.gov.pl/web/nauka>. Informacje o tym rodzaju stypendium znajdują się również na stronie internetowej UŚ: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/swiadczenia-stypendia-i-zapomoga/>. Należy mieć jednak na uwadze, że studenci/cki zamierzający/e ubiegać się o stypendium ministra są zobowiązani/e uzyskać rekomendację Dziekana swojego Wydziału.

Należy także podkreślić, że w latach 2018 - 2020 (z możliwą kontynuacją) oferowane były tzw. **Granty Rektora UŚ** dla najlepszych studiujących. Inicjatywa skierowana była do studentów/ek

rozpoczynających naukę na poszczególnych stopniach studiów oraz prowadzących indywidualne prace badawcze lub artystyczne o wysokim poziomie merytorycznym. Dofinansowanie (do 6000 zł) na podstawie złożonych wniosków przyznawała Komisja Grantowa pod kierownictwem prorektora ds. kształcenia. Warto wspomnieć, że uzyskaną kwotę można było przeznaczyć m.in. na przygotowanie publikacji, wyjazdy konferencyjne, kwerendy biblioteczne, udział w warsztatach, szkoleniach i kursach czy udział w zagranicznych akademickich szkołach letnich.

Uzdolnieni studenci/teki mogą wziąć udział w konkursie pt. **Wyróżnienia JM Rektora UŚ**: <https://us.edu.pl/student/dzialalnosc-studencka/wyroznienia-jm-rektora-us/>. Podstawowym kryterium, na podstawie którego przyznawane są wyróżnienia, to ocena wartości i znaczenia realizowanych przez kandydatów/ki przedsięwzięć oraz ocena ich indywidualnych osiągnięć (również przy porównaniu z innymi wnioskami). Wyróżnienia przyznaje się w kilku kategoriach, tj. za wyróżniającą się działalność i osiągnięcia naukowe, osiągnięcia artystyczne, osiągnięcia sportowe, działalność popularnonaukową, działalność społeczną, działalność kulturalną, inicjowanie i rozwijanie życia studenckiego. Kandydat/ka może wykazywać działania z różnych obszarów, przy czym przynajmniej w jednym z nich działalność powinna trwać dłużej niż jeden rok akademicki. Wyróżnienia zdobywali studium kierunków prowadzonych przez WH. Spośród studentów/ek i doktorantów/ek otrzymujących w danej edycji Wyróżnienie JM Rektora UŚ społeczność uczelni poprzez głosowanie w internetowym systemie USOS wybiera osoby, którym przyznany zostanie tytuł Studenta/Studentki oraz Doktoranta/Doktorantki Roku. Możliwość taka pojawiła się w 2013 roku, a zatem od V edycji konkursu, przy czym początkowo grupa studentów/ek i doktorantów/ek nie była dzielona na kategorie: student/ka – doktorant/ka, a od 2015 roku przeprowadzane są oddzielne głosowania.

Oprócz tego w UŚ utworzony został **Studencko-Doktorancki Budżet Partycypacyjny** (<https://us.edu.pl/student/budzet-partycypacyjny/>), którego celem jest zaangażowanie osób studiujących i kształcących się w szkołach doktorskich w działania na rzecz społeczności akademickiej i rozwijanie współpracy. W ramach Budżetu przyznawane są dofinansowania projektów na rzecz społeczności studencko-doktoranckiej, które mogą przyczynić się do poprawy jej funkcjonowania w poszczególnych jednostkach (Wydziały UŚ, Kolegium ISM, Szkoły Doktorskie, OA Katowice, OA Sosnowiec i OA Cieszyn) oraz uzyskują największe poparcie. Środki te można przeznaczyć na rozwój małej infrastruktury, działania integrujące społeczność lub inne przedsięwzięcia. Wysokość jednego projektu nie może przekroczyć kwoty 9 tys. zł.

Ponadto w 2024 roku studentki i studenci mogli wnioskować o przyznanie **Studenckich Grantów Badawczych Europejskiego Miasta Nauki** (<https://us.edu.pl/student/studenckie-granty-badawcze-europejskiego-miasta-nauki/>), których celem było wspieranie młodych talentów akademickich i promowanie innowacyjności wśród osób studiujących. Program pozwalał zrealizować własne projekty pod kierunkiem doświadczonych pracowniczek i pracowników oraz stwarzał dogodne warunki do rozwoju umiejętności badawczych, analitycznych lub komunikacyjnych. Projekty musiały wpisywać się w przynajmniej jedną z sześciu ścieżek EMNK 2024 (klimat i środowisko, zdrowie i jakość życia, przemysł przyszłości, innowacje społeczne, dziedzictwo przemysłowe i kulturowe, kracja i krytyka). W programie można było uczestniczyć indywidualnie lub grupowo (do pięciu osób), pod warunkiem, że semestr letni roku akademickiego 2023/2024 nie był ostatnim semestrem studiów. Wysokość pojedynczego grantu (zarówno indywidualnego, jak i grupowego) nie mogła przekroczyć 10 tys. zł. W przypadku wyjazdów zagranicznych, w uzasadnionych okolicznościach, kwota mogła zostać zwiększona maksymalnie do 12 tys. zł.

8.5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Do osób studiujących regularnie rozsyłany jest newsletter od prorektora ds. kształcenia i studentów na podany w systemie USOS adres mailowy. W Newsletterze przesyłane są m.in. informacje dotyczące wsparcia, w tym pomocy materialnej. Informacje dotyczące omawianych zakresów znajdują się także

na stronach: us.edu.pl i us.edu.pl/student, stronach wydziałów, kierunków oraz na Facebooku Sprawy Studenckie UŚ: <https://pl-pl.facebook.com/studenckastrefaaktywnosci/>.

Na stronie internetowej Uczelni został opublikowany: *Przewodnik dla osób rozpoczynających studia na Uniwersytecie Śląskim 2024/2025*, zawierający najważniejsze informacje pomagające przejść przez pierwsze dni na Uniwersytecie Śląskim <https://us.edu.pl/student/przewodnik-dla-osob-rozpoczynajacych-studia-na-universytecie-slaskim-2024-2025/>.

Wszelkie niezbędne informacje dotyczące pierwszych kroków na uczelni studiujący mogą także znaleźć na stronie Uniwersytetu Śląskiego, przeznaczonej dla nowych studentów/ek: <https://us.edu.pl/student/nowy-student/>. Studenci/ki mogą tam odnaleźć wszelkie niezbędne informacje na temat samorządu, mediów akademickich, mediów społecznościowych, organizacji studenckich, mobilności, wsparcia, spraw socjalnych i rozwoju. Przygotowane zostały materiały informacyjne zarówno w postaci plików pdf jak i filmów zamieszczonych w mediach społecznościowych Uczelni. Informacje dotyczące wsparcia studentów/ek przekazywane są również, i aktualizowane, na spotkaniach dyrekcji kierunku ze studiującymi, odbywających się co najmniej dwa razy w roku (protokoły tych spotkań znajdują się w dokumentacji dyrekcji kierunku). Informacje dotyczące wsparcia studentów w obszarze specjalnych potrzeb:

- Studenci/teki spoza Katowic mogą ubiegać się o możliwość **zamieszkania w domach studenckich UŚ**. Szczegółowe informacje dotyczące akademików znajdują się na stronie internetowej UŚ: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/akademiki-2/>.
- **Studenci/teki ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi** znajdą informację o wsparciu u Wydziałowych Koordynatorów dostępności: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/koordynatorzy/> oraz w Centrum Obsługi Studentów: <https://us.edu.pl/student/wda/poznaj-cos/>. Na stronach internetowych Centrum Obsługi Studentów oraz WH znajdują się wszelkie niezbędne informacje dotyczące możliwych do uzyskania form i zakresu wsparcia, jak również dane kontaktowe specjalistów zatrudnionych w Centrum.
- **Studenci/teki z problemami natury psychologicznej i emocjonalnej** znajdą wsparcie wśród wykwalifikowanej kadry psychologów i psychoterapeutów, współpracujących z Centrum Obsługi Studentów UŚ.

Informacje na temat wsparcia w zakresie **wymiany międzynarodowej** studenci/teki mogą uzyskać bezpośrednio u pełnomocnika ds. umiędzynarodowienia. Informacje są też zamieszczone na stronie internetowej UŚ: <http://erasmus.us.edu.pl/>.

Uniwersytet Śląski oferuje studentom/kom szeroki zakres możliwości realizowania pasji sportowych i artystycznych w ramach zorganizowanych działań. Informacje temat wspierania **aktywności sportowej** można znaleźć na stronie internetowej Uniwersytetu Śląskiego: <https://us.edu.pl/student/> oraz na stronie Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu: <https://cwfis.us.edu.pl/> na stronie Akademickiego Związku Sportowego: <https://azsus.pl/>. Studenci/teki mogą zapisać się na dodatkowe zajęcia z wychowania fizycznego oraz w ramach legitymacji AZS brać udział w zajęciach licznych sekcji sportowych. Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia realizowane są obowiązkowe zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60h (na drugim i trzecim semestrze studiów).

Na temat wspierania **działalności studenckiej i organizacyjnej** informacje można znaleźć na stronie internetowej Uniwersytetu: <https://us.edu.pl/student/dzialalnosc-studencka/organizacje-studenckie/>.

Studiujący znajdują informacje o **aktualnych wydarzeniach, możliwościach** udziału w konkursach, stażach i aktywnościach samorządu bezpośrednio na stronie internetowej: <https://samorzad.us.edu.pl/>. Studiujący w UŚ mają też prywatną grupę na Facebooku: <https://www.facebook.com/groups/1682748115353510>. Dodatkowo na Facebooku funkcjonuje fanpage WH: <https://www.facebook.com/wydz.humanistyczny.us/> oraz kierunków kulturoznawstwa i kultur mediów: https://www.facebook.com/kulturoznawstwo.kulturymediow.US/?locale=pl_PL,

gdzie zamieszczane są bieżące informacje o wydarzeniach dotyczących bezpośrednio tematyki związanej ze studiowanym kierunkiem, a także o sukcesach studiujących na kierunkach kulturoznawstwo, kultury mediów oraz o pracownikach Instytutu Nauk o Kulturze. Kierunki kulturoznawstwo oraz kultury mediów mają również swój profil na Instagramie: <https://www.instagram.com/kulturoznawstwo.kulturymediow/> oraz kanał na YouTube: <https://www.youtube.com/channel/UC1oTlv51Hqv91O1uglAW8g>.

8.6. Sposób rozstrzygnięcia skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczności

Studiującym przysługuje prawo składania skarg i wniosków. Za rozpatrywanie indywidualnych spraw zgłaszanych przez osoby studiujące, zgodnie z Systemem Zapewniania Jakości Kształcenia, odpowiedzialny jest dziekan, prodziekan ds. studenckich i kształcenia oraz pełnomocnicy dziekana ds. studenckich zgodnie z przepisami Regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu Śląskiego: <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/240/5/> w Katowicach, którzy działają w oparciu o przepisy Regulaminu Studiów w UŚ i innych aktów prawa uczelnianego oraz powszechnie obowiązującego, właściwych dla danej sprawy. Zwykle osobą, do której studiujący na kulturoznawstwie zgłaszają swoje skargi bądź wnioski, jest któraś z przedstawicielek dykcji kierunku (zob. ustęp 8.8. w poniższym kryterium).

Studiujący mogą skorzystać również z pomocy oferowanej przez **Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta** (skrót RPSiD): <https://us.edu.pl/student/wda/skarbiec-wiedzy/rzecznik-praw-studenta-i-doktoranta/> oraz wspomnianą już szerzej **Centrum Obsługi Studentów**. RPSiD w UŚ jest prężnie działającą osobą, współpracującą z zespołem, realizującą różne projekty. **W sumie od 1.09.2020 r. do 30.09.2023 r. RPSiD przeprowadziła 489 spraw indywidualnych, dotyczących komunikacji z pracownikami, współpracy z promotorami, zajęć, w tym skreśleń i powtarzania zajęć, egzaminów, spraw finansowych i socjalnych, postępowania dyscyplinarnego, nadużyć psychicznych (nękania, zastraszania, upokarzania), wewnętrznych sporów studentów i doktorantów i in. (statystyki dostępne są na stronie RPSiD: <https://us.edu.pl/ksztalcenie/rpsid/statystyka/>).** RPSiD wraz z zespołem w pełny, merytoryczny i czytelny sposób komunikuje o zakresie swojej działalności, formach kontaktu i obowiązujących procedurach, wskazując również inne ścieżki postępowania (szczegóły znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/ksztalcenie/rpsid/>). Podczas organizowanych przez prodziekana/dyrektora kierunków spotkań, poświęconych kształceniu, ze studiującymi porusza się kwestie rozstrzygnięcia skarg i rozpatrywania wniosków, a ewentualne wnioski dyrektor kierunków studiów przedstawia na posiedzeniu Rady Dydaktycznej i Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia i Studentów, która formułuje postulaty w tym zakresie i przekazuje je dziekanowi.

Na podstawie § 12 ust 4 Regulaminu studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach indywidualne sprawy studiujących, niewymagające wydania decyzji administracyjnych **są załatwiane w drodze rozstrzygnięcia**. Osoby uprawnione na podstawie przepisów odrębnych do wydawania rozstrzygnięć wydają je niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia wniesienia podania, chyba że przepisy Regulaminu stanowią inaczej. W przypadku niewydania rozstrzygnięcia w terminie, studiującym przysługuje skarga do dziekana na nieterminowe załatwienie sprawy. Rozpatrując skargę, dziekan rozstrzyga w indywidualnej sprawie studenckiej lub wyznacza imiennie osobę zobowiązaną do jej załatwienia, ustalając odpowiedni termin, jednakże nie dłuższy niż 14 dni. Zgodnie z § 12 ust. 8 Regulaminu studiów treść rozstrzygnięcia, zawiera wskazanie:

- osoby wydającej rozstrzygnięcie;
- daty wydania rozstrzygnięcia;
- adresata rozstrzygnięcia;
- sposobu rozstrzygnięcia sprawy;
- w przypadku negatywnego załatwienia indywidualnej sprawy studenta także motywów prawnych i faktycznych rozstrzygnięcia.

Od negatywnego załatwienia sprawy w trybie rozstrzygnięcia, studentowi **przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy** do dziekana, w razie podtrzymania rozstrzygnięcia przez dziekana – **odwołanie do Rektora**. W przypadku gdy rozstrzygnięcie w indywidualnej sprawie podejmuje Rektor, jest ono ostateczne.

Decyzje administracyjne wydaje Rektor albo z upoważnienia Rektora Dziekan lub Prodziekan ds. studenckich i kształcenia w sprawach wskazanych w § 12 ust 2 Regulaminu studiów. Od decyzji administracyjnych wydanych w pierwszej instancji przez Rektora lub osobę działającą z jego upoważnienia, studentowi przysługuje **wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy**.

8.7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia

W celu zapewnienia jak **najwyższych standardów obsługi studentów/ek** na WH Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, wyodrębnione zostały następujące, ściśle ze sobą współpracujące, komórki obsługujące studentów kierunku kulturoznawstwo:

- Sprawy stypendialne studiujących i opłaty za usługi edukacyjne (**5 pracowników**: 2 w Katowicach, 2 w Sosnowcu i 1 osoba monitorująca obie lokalizacje – kierowniczka dziekanatu). Zakres zadań: obsługa spraw dotyczących odpłatności za studia, windykacja należności od studiujących, sprawy socjalno-bytowe (stypendia, akademiki, zapomogi); Tu nie ma sztywnego przypisania pracownika komórki do obsługi studentów tego konkretnego kierunku, mamy zasadę, że gdzie się studiujący zgłosi, tam zostanie przyjęty i obsłużony.
- Sprawy absolwentów/tek (**2 pracowników** dziekanatu: 1 na część katowicką, 1 na część sosnowiecką; obowiązuje zasada zastępowalności: w razie nieobecności jednego pracownika, sprawę każdego/ą absolwenta/kę poprowadzi drugi);
- Studia doktoranckie na Wydziale Humanistycznym (**1 pracownik**); zgodnie z regulacjami ustawowymi studia doktoranckie po kolejnych przedłużeniach przestają funkcjonować z dniem 1.01.2025 r.
- Obsługa toku studiów i spraw studenckich (**13 pracowniczek**, z których w budynku WH na ul. Uniwersyteckiej 4 w Katowicach: 4 pracownice, w budynku WH na ul. Bankowej 11 w Katowicach: 3 pracownice, w budynku WH na ul. Grota-Roweckiego 5 w Sosnowcu: 6 pracowniczek). Kierunkiem kulturoznawstwo zajmuje się wyznaczona do tego specjalnie osoba. Zakres zadań: zapisy na studia po rekrutacji, zakładanie teczek osobowych studiujących, rozliczanie zaliczenia semestru, wznowienie na studia, powtarzanie modułu/modułów, powtarzanie semestru, urlopy, dyplomy, legitymacje ELS, wydawanie zaświadczeń, rejestrowanie i wyrejestrowywanie z ubezpieczeń, przepisywanie studentów do określonej grupy;
- Administracyjna obsługa dydaktyki (**15 pracowników**, z których w budynku WH na ul. Uniwersyteckiej 4 w Katowicach: 6 pracowniczek, w budynku WH na ul. Bankowej 11 w Katowicach: 3 pracowniczki, w budynku WH na ul. Grota-Roweckiego w Sosnowcu: 6 pracowników). Do obsługi kierunku kulturoznawstwo przypisana jest jedna osoba. Zakres zadań: obciążenia dydaktyczne, rozliczanie z wykonania pensum i godzin ponadwymiarowych, harmonogramy: zajęć, sesji egzaminacyjnej oraz dyżurów pracowników, ustalanie terminów egzaminów dyplomowych, praca nad kartami kierunków, dysponowanie zasobami lokalowymi, obsługa administracyjna pracowników zewnętrznych w zakresie procesu dydaktycznego oraz zatrudnionych pracowników dydaktycznych przypisanych do kierunku; obsługa systemu rejestracji na zajęcia.

Jednostką „pierwszego kontaktu” dla studiujących na kierunku kulturoznawstwo od rekrutacji po uzyskanie dyplomu (także po ukończeniu studiów w zakresie np. zaświadczeń) jest dziekanat zajmujący się obsługą studiujących. Kadra dziekanatu WH legitymizuje się **doskonałymi kompetencjami w**

zakresie wiedzy oraz komunikacji interpersonalnej. Są to osoby zatrudnione na stanowisku specjalistów, samodzielnych referentów i referentów.

Dziekanat obsługi studentów/ek kierunku kulturoznawstwo zlokalizowany jest na pierwszym piętrze pawilonu B budynku WH przy ul. Uniwersyteckiej 4 (osoby z niepełnosprawnością ruchową otrzymywały karty, aby móc korzystać z wejść bocznych, dzięki czemu mają łatwy dostęp do windy – zob. opis **kryterium 5.**, sekcje 5.1. i 5.4.). Formularze wniosków są dostępne na stronie internetowej Wydziału, na podstronie przeznaczony dla studiujących: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/sprawy-studenckie/wzory-pism/>. Wypełnione formularze studiujący mogą złożyć osobiście w dziekanacie. Zgodnie z § 12 ust. 6, Regulaminu Studiów na UŚ, podania i wnioski niewymagające decyzji administracyjnej można również składać bądź przez system USOS, bądź bezpośrednio na adres właściwego dziekanatu, korzystając z adresu poczty e-mail zarejestrowanej w systemie USOS. Wnioski przekazane takimi kanałami nie wymagają własnoręcznego podpisu, kwalifikowanego podpisu elektronicznego czy też podpisu wymagającego użycia profilu zaufanego.

Zadaniem pracowników Dziekanatu kierunku kulturoznawstwo jest obsługa spraw studenckich dotyczących toku studiów, która odbywa się w sposób kompetentny. Zespół Dziekanatu w swojej codziennej pracy wykorzystuje programy informatyczne: USOS, SAP. Poza osobistym stałym kontaktem z pracownikami dziekanatu, studenci/cki mają również możliwość uzyskania informacji drogą telefoniczną i mailową. Ponadto wszystkie istotne informacje i ogłoszenia są umieszczane na stronie internetowej wydziału, w mediach społecznościowych (fb) a w razie potrzeby także przesyłane na indywidualny adres email studenta.

Zadaniem dziekanatu – obsługi studenta jest **zarządzanie tokiem studiów w systemie USOS i wsparcie studiujących na każdym etapie kształcenia.** Kadra dziekanatu w razie potrzeby przeprowadza krótkie szkolenia z obsługi systemu USOS, udziela wskazówek jak korzystać z platform e-learningowych (m.in.: kursy BHP oraz przysposobienia bibliotecznego), wspiera w procesie logowania oraz rejestracji na zajęcia oraz – w przypadku studiujących, którym przysługują świadczenia materialne – kieruje do odpowiedniej jednostki na Wydziale.

Pracownicy dziekanatu **podnoszą na bieżąco swe kompetencje** uczestnicząc w szkoleniach poszerzających ich umiejętności twarde i miękkie. Należy tutaj wspomnieć o m.in. szkoleniach: z zakresu nowych przepisów archiwalno-kancelaryjnych dla pracowników administracji; dotyczących obsługi systemu służącego do elektronicznego obiegu dokumentów – EZD; z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej; dotyczących procesu rekrutacji na studia; z obsługi systemu SAP; z zakresu obsługi programu do tworzenia harmonogramów zajęć; z zakresu ochrony danych osobowych; z zakresu komunikacji międzykulturowej; z zakresu wdrożenia nowej funkcjonalności dotyczącej umów cywilno-prawnych. Uczestniczą również w szkoleniach zewnętrznych dotyczących np. problematyki świadczeń pomocy socjalnej, weryfikacji zagranicznych dokumentów.

W celu zwiększenia kompetencji pracowników w procesie kontaktu ze studiującymi, Uniwersytet Śląski w 2020 roku przygotował **specjalne poradniki:** Kontakt z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Poradnik dla pracowników Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Trudne sytuacje w relacjach ze studentami. Zasady postępowania i scenariusze rozmów. Pierwszy zawiera m.in. opis niektórych zaburzeń psychicznych, informację o wsparciu, na jakie mogą liczyć studenci w UŚ, scenariusz rozmowy wspierającej studenta, którego zachowanie może wskazywać na problemy natury psychologicznej lub inne problemy osobiste, raport z badań stanu zdrowia psychicznego wśród studentów UŚ. Treści zawarte w broszurze zostały oparte o wieloletnie doświadczenie Centrum Obsługi Studentów we wspieraniu studentów z tego typu trudnościami. Część z nich wypracowano podczas warsztatów realizowanych w ramach kampanii „Co nas spina?” w których brali udział studenci, oraz specjaliści z zakresu zdrowia psychicznego; oraz w ramach prac specjalnie powołanego do tego celu interdyscyplinarnego zespołu pracowników Uniwersytetu. Drugi poradnik zawiera informacje o postępowaniu i reagowaniu w sześciu kategoriach sytuacji trudnych, które mogą pojawić się w relacjach ze studentami, podsumowanie wyników badań ankietowych, które były realizowane wśród

studentów i kadry UŚ, instrukcje i scenariusze rozmów ze studentami w trudnej sytuacji, kontakty do wydziałowych koordynatorów do spraw dostępności. Broszura stanowi rezultat trwających około dwa lata pracy projektowej, która obejmowała badania dotyczące sytuacji trudnych w relacji ze studentami, oraz merytoryczne spotkania interdyscyplinarnych zespołów składających się z pracowników naukowych Uniwersytetu, pracowników administracyjnych oraz studentów. Poradniki te są dostępne dla wszystkich członków wspólnoty i możliwe do ściągnięcia ze strony: <https://us.edu.pl/wzmocnienie-kompetencji-pracownikow-uczelni-w-kontaktach-ze-studentami-poradniki/>.

WH szczyli się indywidualnym podejściem do studium. Każdy może liczyć na doradztwo pracowników dziekanatu w zakresie znalezienia najkorzystniejszego rozwiązania zgodnego z regulaminem studiów.

8.8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom

Rozpoczynając studia, studenci/teki UŚ zobowiązani są do zaliczenia szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy (jedno ze szkoleń w ramach Vademecum studenckiego: <https://el.us.edu.pl/mw/>). Szkolenie realizowane jest na platformie e-learningowej. Składa się ono z kilku elementów. Najpierw zostały przedstawione ogólne przepisy i zasady BHP, a następnie omówione są zasady udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej – na każdym bowiem w razie wypadku spoczywa obowiązek nie tylko wezwania służb ratunkowych, ale również udzielenia osobie poszkodowanej pomocy. Następnie uczestnicy poznają zasady dotyczące ochrony przeciwpożarowej, by przejść – do szczególnie istotnej w dzisiejszych czasach – dużej części poświęconej cyberbezpieczeństwu (UŚ był pierwszą uczelnią, która wprowadziła szkolenia w tym zakresie). Studentki i studenci, którzy zrealizują całe szkolenie, otrzymają zaliczenie.

Na spotkaniach dyrekcji kierunku ze studium na kulturoznawstwie zachęca się studium do pierwszego kontaktu z dyrekcją kierunku we wszelkich budzących niepokój czy wątpliwości kwestiach. Dyrekcja, po zorientowaniu się w charakterze skargi, jak również wniosku, reaguje na te, jeśli pozostaje to w jej gestii, lub kieruje osobę zainteresowaną w inne, odpowiednie miejsce. Na spotkaniach dyrekcji ze studium na kierunku kulturoznawstwo informuje się również o możliwości zgłaszania skarg i wniosków właściwej prorektor ds. studium i kształcenia oraz innych ścieżkach załatwiania takich spraw (jak np. kontakt z Rzeczniczką Praw Studenta i Doktoranta). Każda osoba studium otrzymuje regularnie (co tydzień lub dwa, a w szczególnych sytuacjach także poza tymi terminami) **newsletter od prorektor ds. studium i kształcenia na podany w systemie USOS adres mailowy**. W ten sposób studium są bezpośrednio na bieżąco informowani o tym, co dzieje się na Uniwersytecie (oprócz informacji dostępnych na stronach us.edu.pl i us.edu.pl/student, stronach wydziałów, kierunków oraz na Facebooku **Sprawy Studenckie UŚ**: <https://pl-pl.facebook.com/studenckastrefaaktywnosci/>). W Newsletterze przesyłane są także informacje dotyczące bezpieczeństwa (np. w okresie pandemii były to dane o poziomach zagrożeń czy możliwości szczepień). Podobne newslettery otrzymują też pracownicy UŚ.

Uniwersytet Śląski, mając świadomość, że wspólnotę akademicką tworzą ludzie reprezentujący różne perspektywy i idee; różną wiedzę i kulturę, co stanowi dodatkową wartość Uniwersytetu, świadcząca o jego sile i mądrości, co wyraża § 4 **Statutu**: <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/4952/5/>, przyjmuje i realizuje **Zasady Równości i Różnorodności**: <https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/>. Z myślą o członkach Wspólnoty Uniwersyteckiej przygotowano w ramach strony internetowej poświęconej kwestiom równości i różnorodności szereg specjalistycznych sekcji tematycznych. Można tu wskazać m.in. na eksperckie materiały wideo dotyczące problemów: dyskryminacji (w tym językowej), mowy nienawiści, hejtu, stosowania feminatywów w języku polskim. Istotną dla Studentek i Studentów UŚ sekcją jest ponadto ta poświęcona konkretnym informacjom, gdzie w sytuacjach kryzysowych mogą oni uzyskać szybką i specjalistyczną pomoc:

<https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/gdzie-szukac-wsparcia/>. W ramach witryny internetowej funkcjonuje ponadto podstrona informacyjna dotycząca problemu dyskryminacji. Zawarte są tam informacje służące identyfikacji takich zjawisk jak dyskryminacja, mobbing i molestowanie, a także poradniki i informatory, wyjaśniające w praktyczny sposób, jak radzić sobie z wymienionymi problemami. Co istotne, w ramach tej sekcji dostępne są również raporty z badań opinii wspólnoty Uniwersytetu Śląskiego: <https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/raporty-z-badan-opinii-wspolnoty-us/>, co stanowi przykład autoewaluacji uczelni. Prezentowane są wyniki ankiet skierowanych do studentów, doktorantów i pracowników UŚ. Spośród ankiet adresowanych do studiujących wymienić można badanie dotyczące [nierównego traktowania i dyskryminacji](#) oraz raport na temat [trudnych spraw dla studenta](#). Szczególnie wartym podkreślenia jest zapewnienie studentom kompleksowego wsparcia w zakresie bezpieczeństwa i równego traktowania poprzez zaprojektowanie i wdrożenie odpowiednich procedur, w tym przyjęcie pod koniec 2021 r. **Planu Równości Płci w Uniwersytecie Śląskim**: https://us.edu.pl/wp-content/uploads/pliki/level-up/plan-rownosci-plci_US.pdf.

29 grudnia 2022 roku w UŚ powołano podmiot odpowiedzialny za monitorowanie przestrzegania zasad równego traktowania i poszanowania różnorodności w UŚ, tj. **Komisję ds. równości i różnorodności**, której zasady działania określa **statut Komisji**: <https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/6048/5/>. Do jej zadań należy w szczególności:

- monitorowanie realizacji polityki równości;
- podnoszenie świadomości na temat zasad równości oraz upowszechnianie problematyki równości i różnorodności w badaniach i kształceniu, a także przygotowywanie rekomendacji i projektów działań, w tym inicjatyw legislacyjnych związanych z urzeczywistnianiem przyjętych zasad;
- opiniowanie zgłaszanych projektów działań;
- współpraca z podmiotami reagującymi na naruszenia równościowe;
- przygotowywanie raportów w zakresie monitorowania wdrażania polityki równości i różnorodności.

W odniesieniu do przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy ze względu na płeć, w tym przemocy seksualnej opracowana została ścieżka postępowania („krok po kroku”) w przypadku zgłoszenia przypadków dyskryminacji, natomiast w ramach zorganizowania profesjonalnego systemu pomocy prawnej i psychologicznej dla osób doświadczających dyskryminacji lub przemocy ze względu na płeć powołano **Pełnomocniczkę ds. przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu**: <https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/przeciwdzialanie-molestowaniu-seksualnemu/> (od 1 stycznia 2023 roku). Do jej zadań należy:

- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących molestowania seksualnego,
- wstępne rozpoznanie zgłaszanych spraw,
- udzielanie informacji na temat możliwości działania wobec zgłaszanych spraw, jakie istnieją w Uniwersytecie oraz na temat formalno-prawnych aspektów zgłoszeń,
- informowanie rektora o przyjętych zgłoszeniach,
- udzielanie wsparcia psychologicznego osobom zgłaszającym,
- wspieranie osób zgłaszających w procedurach i ścieżkach postępowania przyjętych w Uniwersytecie,
- inicjowanie procedur reagowania wobec zgłaszanych spraw,
- udzielanie wsparcia podmiotom władczym i niewładczym w uniwersytecie w zakresie działań edukacyjnych, dyscyplinujących i naprawczych wobec sprawcy naruszenia,
- proponowanie rozwiązań mających na celu przeciwdziałanie molestowaniu seksualnemu,
- udział w badaniach i diagnozach dotyczących problemu molestowania seksualnego w uczelni,

- współpraca z podmiotami interwencji w sprawach naruszeń polityki równości i poszanowania różnorodności,
- współpraca z Komisją ds. równości i różnorodności.

Szczególną rolę w omawianym zakresie odgrywa również **Rzecznik Praw Studenta i Doktoranta**: <https://us.edu.pl/student/wda/skarbiec-wiedzy/rzecznik-praw-studenta-i-doktoranta/>. Rektor powołuje Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta po zasięgnięciu opinii Samorządu Studenckiego i Samorządu Doktorantów. Do zadań Rzecznika należy w szczególności:

- ochrona praw studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych UŚ,
- podejmowanie mediacji w sytuacjach konfliktowych i kryzysowych,
- doradztwo w zakresie przepisów regulujących przebieg kształcenia, w tym w zakresie stypendiów,
- przekazywanie władzom uczelni sprawozdań nt. sytuacji problematycznych dotyczących studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych.

Wykonując swoje obowiązki, Rzecznik ma prawo w szczególności:

- zwracać się do rektora i osób pełniących funkcje w uczelni,
- uczestniczyć z głosem doradczym w posiedzeniach uczelnianej komisji ds. kształcenia i studentów, wydziałowych komisji ds. kształcenia i studentów oraz rad kierunków,
- za zgodą studenta, doktoranta lub uczestnika studiów podyplomowych otrzymać dostęp do dokumentacji związanej z przebiegiem kształcenia tej osoby, w tym w zakresie stypendiów,
- za zgodą studenta, doktoranta lub uczestnika studiów podyplomowych uczestniczyć w postępowaniu dyscyplinarnym dotyczącym tej osoby, w szczególności w posiedzeniach komisji dyscyplinarnych i przesłuchaniach.

W przypadku kwestii spornych występujących na linii student-pracownik uniwersytetu Rzecznik Praw Studenta i Doktoranta współpracuje z **Rzecznikiem Praw i Wartości Akademickich**: <https://us.edu.pl/uczelnia/o-nas/wladze-uniwersytetu-slaskiego/rzecznik-praw-i-wartosci-akademickich>, który powołany został do ochrony interesów tej drugiej grupy. Jednak współdziałanie obu rzeczników daje szansę na wygaszenie potencjalnych konfliktów znacznie szybciej i łatwiej, a także pozwala uniknąć wszczęcia postępowań dyscyplinarnych przeciwko którejś ze stron. Do szczegółowych zadań Rzecznika Praw i Wartości Akademickich należy:

- stanie na straży przestrzegania zasad wolności akademickiej oraz standardów etycznych w pracy naukowej oraz dydaktycznej;
- dążenie do polubownego rozwiązywania konfliktów i sporów pomiędzy pracownikami uczelni, a także pomiędzy pracownikami a organami i administracją uniwersytetu;
- włączanie się w sprawy, gdy pracownik lub grupa pracowników czuje się krzywdzona, mobbingowana, molestowana, dyskryminowana bądź w inny sposób niewłaściwie traktowana.

Ponadto, w zakresie przyznanych mu kompetencji, Rzecznik sprawuje kontrolę nad aktami, decyzjami i uchwałami wydawanymi w uniwersytecie.

Dla studiujących przewidziana jest ponadto możliwość **wsparcia psychologicznego**. Studenci i doktoranci UŚ mogą nieodpłatnie korzystać z poradnictwa i doradztwa psychologicznego w **Centrum Obsługi Studentów** (parter w budynku rektoratu, ul. Bankowa 12, Studencka Strefa Aktywności): <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/pomoc-psychologiczna-nasz-zespol/> oraz w **Biurowie Karier** (w budynku spinPLACE, ul. Bankowa 5, Studencka Strefa Aktywności). W zależności od potrzeby, można zgłosić się do wybranego specjalisty, preferowany jest wcześniejszy kontakt mailowy. W miarę możliwości porady udzielane są również drogą elektroniczną.

W listopadzie 2023 roku wielu nauczycieli akademickich UŚ przeszło szkolenie *Świadomy UŚ. Zrozumienie* (w ramach projektu [DUO – Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną i otwartą](#) dofinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych). Tematem szkolenia były zagadnienia związane

z 1.) molestowaniem, w tym przejawami i zakresem zjawiska; 2.) zaburzeniami psychicznymi występującymi w populacji studentów i ich skutkami; 3.) wyzwaniem w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych osób ze specjalnymi potrzebami; 4.) prawną sytuacją osób niebinarnych i w tranzycji w procesie edukacji w uczelni.

8.9. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Na WH odbywa się **stała współpraca** pomiędzy władzami Wydziału a Wydziałową Radą Samorządu Studenckiego (WRSS) i organizacjami studenckimi. Obejmuje ona różnorodne formy, do których można zaliczyć:

- Cykliczne spotkania WRSS z władzami Wydziału, podczas których poruszane są aktualne sprawy dotyczące kształcenia, a także sprawy studenckie.
- Stały kontakt przedstawicieli WRSS z Prodzikan ds. studenckich i kształcenia oraz Pełnomocnikami dziekana ds. studenckich dotyczące bieżących spraw studenckich, a w sytuacjach pilnych kontakt telefoniczny z władzami, co pozwala na podejmowanie natychmiastowych interwencji w sprawach niecierpiących zwłoki.
- Stały kontakt przedstawicieli WRSS z Dyrekcją kierunku kulturoznawstwo w zakresie spraw dotyczących kształcenia.
- Włączanie przedstawicieli samorządu studenckiego w pracę ciał kolegialnych Wydziału: Rad Dydaktycznych, Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia i Studentów.
- Zapewnienie odpowiedniej bazy lokalowej dla ciał kolegialnych Samorządu Studenckiego.

Współpraca ta ma charakter generalny i przenikający działania w każdym zakresie, gdyż, m.in., przedstawiciele studenci w Radzie Dydaktycznej Kierunku Studiów są wskazywani przez Wydziałową Radę Samorządu Studenckiego (lub za jej opinią) i to na nich, niejako, jest scedowane reprezentowanie formalne ogółu samorządności studenckiej w pracach nad kierunkiem etc.

8.10. Sposoby, częstość i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

System wsparcia studiujących podlega ciągłemu monitoringowi i ocenie przez pracowników dziekanatu, przez dziekana, panią prodzikan ds. studenckich i kształcenia, panią dyrektor kierunku kulturoznawstwo i jej zastępczyni w zakresie spraw dotyczących kształcenia, a także pełnomocników dziekana ds. studenckich. Stałe monitorowanie znajduje swój oddźwięk w corocznej ocenie w *Raporcie z oceny jakości kształcenia na poziomie dyrekcji kierunku (SZJK)*. Należy podkreślić, że zgodnie z wydziałowymi **Procedurami Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (Zał_K10_01)** dla kierunków studiów prowadzonych na WH organizowane są co najmniej dwa razy w roku spotkania ze studentami/kami, podczas których monitorowane są kwestie dotyczące systemów wsparcia oraz motywowania studentów/ek, jak również działalność kadry wspierającej proces kształcenia i dziekanatów. Podczas tych spotkań społeczność studencka może wypowiadać się na tematy ściśle związane z procesem organizacji i realizacji nauczania, pełniąc tym samym istotną funkcję ewaluatorów jakości kształcenia na kierunku kulturoznawstwo. Pracownicy odpowiedzialni za wspieranie procesu kształcenia (m.in. za układanie harmonogramów zajęć, zarządzanie salami do zajęć, itp.) **podlegają ocenie** przez kierowniczkę organizacyjną Wydziału (dla pracowników niebędących nauczycielami akademickimi) oraz dziekana (dla nauczycieli akademickich), a obsługa techniczna i administracyjna studentów przez pracowników dziekanatu, związana z bieżącym tokiem studiów, prowadzeniem akt studiujących, stypendiów, w zakresie spraw dotyczących kształcenia itp., podlega stałej ocenie pani prodzikan ds. studenckich i kształcenia oraz dziekana. Studiujący mają możliwość zgłaszania swoich uwag podczas dyżurów dyrektor kierunków (także przekazując uwagi mailowo w sposób ciągły), dziekana i prodzikan ds. studenckich i kształcenia, poprzez przedstawicieli Samorządu Studenckiego i za pośrednictwem pełnomocników ds. studenckich. Wszystkie uwagi mogą zostać wykorzystane do

opracowania działań doskonalących pracę UŚ, które są wprowadzane każdego roku. Należy również wspomnieć, że system wsparcia i motywowania studentów, a także działalność kadry wspierającej proces kształcenia jest na bieżąco monitorowana poprzez **cykliczne spotkania** władz Wydziału z Samorządem Studenckim, w toku których omawiane są kwestie powiązane z kształceniem na Wydziale, poprzez **bieżące kontakty** prodziekan ds. studenckich i kształcenia, pełnomocników ds. studenckich oraz dyrekcji kierunku kulturoznawstwo w zakresie spraw dotyczących kształcenia z Samorządem Studenckim. Za zapewnianie właściwej obsługi administracyjnej studiujących odpowiedzialny jest kierownik organizacyjny Wydziału.

Zalecenia dotyczące kryterium 8. wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8. wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	<i>Należy stworzyć system informacji zwrotnej dla studentów na temat wyników ankiet oceniających nauczycieli akademickich i jakość kształcenia w ramach procesu dydaktycznego.</i>	Zrealizowane: Wyniki ankiet są omawiane w corocznych raportach dotyczących jakości kształcenia, które publikujemy na stronie kierunku: https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/uchwaly-rady-dydaktycznej-i-raporty/ , oraz prezentowane w ramach regularnie odbywających się spotkań z gronem studenckim.
2.	<i>Należy opracować i wdrożyć ankiety studenckie dotyczące wsparcia ze strony pionu administracyjnego i jakości dostępnej studentom infrastruktury, a także zadbać o informacje zwrotne dla studentów.</i>	Zrealizowane: Badanie poziomu obsługi administracyjnej studiujących jest ujęte na poziomie ogólnouczelnianym w UŚ i nie podlega wdrażaniu na poziomie kierunków. Do roku 2018 UŚ ankietował pracę administracji i obsługi studiujących za pomocą ankiet, jednak ich zwrotność była znikoma i nie dawała reprezentatywnej opinii na temat rzeczywistego stanu zadowolenia studiujących z obsługi administracyjnej. Od roku 2019 badanie poziomu obsługi administracyjnej studiujących jest ujęte w procedurach SZJK dla WH. Dyrekcja kierunku sonduje opinię studiujących na temat obsługi administracyjnej w trakcie spotkań ze studiującymi, które odbywają się co najmniej 2 razy w roku. Uwagi studiujących są ujęte w raportach z tych spotkań. W ramach działań monitorujących i doskonalących SZJK w UŚ problematyka ankietowania prac administracji została podjęta w trakcie szkoleń pionu kształcenia UŚ w grudniu 2023 roku, zespół rekomendował odstąpienie od ankietowania prac administracji, mając na uwadze fakt, iż od 2021 roku ankietowane są w UŚ wszystkie zajęcia dydaktyczne prowadzących i studiujący są dość przeciążeni liczbą ankiet, które mają do wypełnienia, co widoczne jest w stale spadającym procencie zwrotności ankiet. W związku z powyższym ogólnouniwersytecki Zespół ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji UŚ w maju 2024 roku podjął szereg działań mających na celu motywowanie studiujących do aktywnego wyrażania swojej opinii na temat zajęć - wypełniania ankiet, m.in. współpraca z samorządem, posty na Facebooku, slogany

		<p>reklamowe oraz powrócił do kwestii dodatkowej formy badania stopnia zadowolenia studiujących z obsługi administracyjnej.</p> <p>W ramach ustalonego planu działań w tym zakresie zostały w terminie 11-13 grudnia 2024 przeprowadzone pilotażowe badania obsługi administracyjnej, tj. dziekanatów danego wydziału, w dalszej kolejności (kwiecień 2025) planowane jest pilotażowe badanie ankietowe za pomocą arkusza MS Teams - Forms i analiza zebranych wyników w maju 2025. Badanie będzie miało na celu wykrycie obszarów/aspektów problemowych.</p>
3.	<p><i>Należy zadbać o większe wsparcie finansowe kół naukowych, co pozwoliłoby na poszerzenie działalności badawczej studentów poza obowiązkowym programem kształcenia.</i></p>	<p>Zrealizowane:</p> <p>Finansowanie działalności kół naukowych na UŚ związane jest z ogólnouczelnianą procedurą dystrybucji środków na działalność studencką i doktorancką. Działalność w zakresie kulturalno-artystycznym, sportowym i naukowym organizacji działających w Uczelni i stowarzyszeń, może być dofinansowana w szczególności z: podziału środków dokonywanych przez Uczelnianą Radę Samorządu Studenckiego. Istnieje oprócz tego także Rezerwa Rektora – dofinansowanie indywidualnych projektów/inicjatyw studentów o wysokim poziomie merytorycznym oraz inicjatyw organizacji studenckich. Dofinansowanie przyznaje Prorektor ds. studenckich i kształcenia na podstawie złożonego wniosku. Dyrekcja kierunku nie ma bezpośredniego wpływu na tę procedurę, podejmuje jednak różne inicjatywy zmierzające do sfinansowania poszerzenia działalności badawczej studentów poza obowiązkowym programem kształcenia, jak, np., włączenie organizacji V Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów „Otwarta Kultura” do obchodów Europejskiego Miasta Nauki 2024 i sfinansowanie ich dzięki temu ze środków programu Miasto-Region-Akademia.</p>

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8.:

Dobre praktyki:

- Dobrą praktyką jest **umożliwienie** studiującym na kierunku kulturoznawstwo I stopnia **wyboru między pisaniem pracy dyplomowej licencjackiej a stworzeniem projektu dyplomowego licencjackiego** (na 5. i 6. semestrze studiów: <https://informator.us.edu.pl/modules/120352/> i <https://informator.us.edu.pl/modules/120368/>) (taką możliwość mają studiujący od cyklu 2023/2024). **Wsparciem w podjęciu decyzji**, zarówno co do formy: praca czy projekt, jak i tematu pracy/projektu, jest osadzone w semestrze 4. **proseminarium** (<https://informator.us.edu.pl/modules/119656/>).
 - Dobrą praktyką jest **systemowe rozwiązanie zapewniające wsparcie w zakresie indywidualizacji uczenia się i rozwoju**. Od cyklu 2023/2024 osadzono w programach studiów kierunku kulturoznawstwo II stopnia, już na samym początku (w 1. semestrze), dwa moduły: tutoring badawczy (<https://informator.us.edu.pl/modules/120189/>) oraz tutoring rozwojowy (<https://informator.us.edu.pl/modules/120191/>).
- 1) Pierwszy, **tutoring badawczy**, ma dać wsparcie osobie studiującej w jej wyborach obszarów badawczych i kreowaniu ścieżki rozwoju w obszarze działań naukowych. Warto podkreślić jest to, że tutoring badawczy daje osobie studiującej poznanie specyfiki różnych przestrzeni

naukowego namysłu nad kulturą proponowanych w ramach specjalności uruchamianych od drugiego semestru, co w efekcie, dzięki umiejętności selekcji tej wiedzy i korelacji z własnymi zainteresowaniami badawczymi, skutkuje satysfakcjonującymi wyborami specjalności od drugiego semestru.

2) **Tutoring rozwojowy**, z kolei, wychylony jest w stronę wsparcia osoby studiującej w planowaniu rozwoju zawodowego w obszarze sektora kultury w korelacji z profilem jej zainteresowań badawczych. W ramach modułu osoba studiująca nabywa umiejętności rozpoznawania ścieżek łączenia swoich zainteresowań badawczych ze specyfiką sektora kultury i współczesnego życia kulturalnego. Szczególnie wartościowa jest tu możliwość realizacji zajęć częściowo poza murami uczelni, we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi.

- Dodatkowe wsparcie dla studiujących w rozwijaniu kompetencji badawczych poprzez: **możliwość udziału studentów/ek w pracach zespołów badawczych**, zarówno w ramach licznych grantów naukowych (w tym międzynarodowych), dydaktycznych, jak i tutoringu realizowanego w ramach indywidualnej, niesformalizowanej współpracy nawiązywanej między pracownikami Wydziału i studentami kierunku.
- Dobrą praktyką jest **dostosowanie charakteru instytucjonalizacji aktywności naukowej i artystycznej osób studiujących**, podejmowanej poza obowiązkowym programem kształcenia, do przeobrażeń rzeczywistości społeczno-kulturowej (specyfika kierunku kulturoznawstwo wyraźnie uwidacznia te przeobrażenia) i przesunięcie środka ciężkości w aktywnościach naukowych i artystycznych z długofalowo osadzonych przedsięwzięć właściwych kołom naukowym w **stronę krótkoterminowych prac grup zrzeszających się na potrzeby jednego projektu**.
- Dobrą praktyką w zakresie **kompleksowego wsparcia aktywności studiujących** zarówno w zakresie prowadzenia działalności naukowej oraz prezentacji jej wyników, jak również w uczestniczeniu w różnych formach komunikacji naukowej lub twórczości artystycznej, oraz w zakresie działalności organizacyjnej i w zakresie przedsiębiorczości, jest organizacja autorskiego projektu studiujących i prowadzących zajęcia na kierunku **Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów „Otwarta Kultura”**. „Otwarta Kultura” jest **innowacyjną formułą** nastawionego na praktykę, działanie i pracę projektową kształcenia, którego efekty są jednocześnie wartościowym wkładem dla społeczności akademickiej i regionu. Stanowią forum, na którym prezentowane są efekty prac studenckich powstające w trakcie zajęć, spotkań grup projektowych i kół naukowych, przy czym forma prezentacji zależy od decyzji prowadzącego grupę i przyjmuje kształt wystąpień, debat, pokazów, dyskusji, warsztatów, form teatralnych i performatywnych, wystaw, instalacji, gier, wycieczek czy innych oryginalnych działań. Takie wydarzenie, odbywające się cyklicznie od kilku lat, pozwala wyrobić nawyk współuczestnictwa w organizowaniu oddolnie inicjatyw akademickich oraz przekazać wiedzę z zakresu form samoorganizacji i aktywizmu studenckiego. Pozwala też na wspólne działania z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.
- Ważnym wydarzeniem włączającym studiujących w **działalność naukową** jest **Śląski Festiwal Nauki KATOWICE** organizowany przez Uniwersytet Śląski jako lidera przedsięwzięcia od 2016 roku. Studenci/cki uczestniczą aktywnie w tym wydarzeniu, przygotowują stoiska naukowe oraz warsztaty. Angażują się również w prace związane z obsługą tego wydarzenia (podobnie jak w prace związane z programem **50 Tygodni w Mieście Nauki w ramach Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024**).
- Do dobrych praktyk zalicza się **wsparcie studiujących we wchodzeniu na rynek pracy** realizowane w ramach **Zintegrowanego Programu Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach**, realizowanego od 1 października 2018 roku do 31 marca 2023 roku oraz **Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości. Program Zintegrowany**, realizowanego od 1 października 2019 roku do 30 września 2023 roku, współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem programów było – między innymi – podniesienie kompetencji zawodowych, informatycznych, językowych, analitycznych, odpowiadających potrzebom

gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa studentek i studentów UŚ komplementarnych z efektami kształcenia, poprzez realizację programu rozwoju kompetencji w tym: certyfikowanych szkoleń prowadzących do uzyskania kwalifikacji, zajęć warsztatowych kształcących kompetencje, grup projektowych (projekty badawcze, artystyczne, społeczno-edukacyjne), wykładów prowadzonych przez wykładowców zagranicznych, programów stażowych dla studentów. Łącznie w różnych formach wsparcia realizowanych w ramach obu programów uczestniczyło ponad 100 osób studiujących na kierunku kulturoznawstwo.

- Do dobrych praktyk zaliczyć można realizowaną w Uniwersytecie Śląskim **strategię otwartości wobec osób ze szczególnymi potrzebami**. Za warte wymienienia praktyki realizowane w tym należy uznać: dostępność asystentów dydaktycznych, możliwość wypożyczenia sprzętu dla studentów, usługi doradcze i konsultacje psychologiczne dla studentów/k (ale również dla kadry dydaktycznej). Dobrą praktyką jest też doskonalenie organizacji wydziałowych rozwiązań w zakresie dostępności – na każdym wydziale powołani zostali koordynatorzy do spraw dostępności. W uczelni trwają prace nad rozszerzeniem systemu Indywidualnego Dostosowania Studiów – nowa koncepcja zakłada objęcie wsparciem nie tylko osoby z niepełnosprawnościami, ale również te, które mają inne szczególne potrzeby niezwiązane z sytuacją zdrowotną.
- Dobre praktyki w zakresie dostępności, uniwersalności i otwartości w Uniwersytecie Śląskim są również związane z **realizacją projektu DUO (DUO – Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną i otwartą)**, współfinansowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, zakładającego współpracę w ramach grup roboczych ekspertów zewnętrznych, pracowników uczelni i studentów z niepełnosprawnościami. Zadania realizowane w ramach projektu obejmowały: podnoszenie kompetencji kadr z zakresu dostępności, zmiany organizacyjne, w tym instrukcje dopasowania programów studiów dla studentów/ek z niepełnosprawnościami, udoskonalenie procesu kształcenia, zwiększenie dostępności uczelni, wprowadzenie technologii wspierających zwiększających samodzielność oraz Utworzenie „**Centrum Projektowania Uniwersalnego**”. Dobrą praktyką na poziomie kierunku jest udział w projekcie pracowników związanych z kulturoznawstwem.
- Dobrą praktyką jest **wsparcie osób studiujących** przez liczną grupę koordynatorów, opiekunów, pełnomocników, rzeczników, do których każdy bezpośrednio może się zgłosić w celu wsparcia.
- Dobrą praktyką w zakresie wspierania studentów jest działająca w Uniwersytecie Śląskim **Studencka Poradnia Prawna**. Celem Poradni jest udzielenie bezpłatnej pomocy prawnej studentom/kom, którzy w danej sprawie nie posiadali lub nie posiadają profesjonalnego pełnomocnika.
- Dobrą praktyką jest **wysokiej jakości polityka informacyjna**, w tym rozsyłanie regularnie do osób studiujących newslettera od prorektor ds. kształcenia i studentów na podany w systemie USOS adres mailowy, dostępność informacji na stronach: us.edu.pl i us.edu.pl/student, stronach wydziałów, kierunków oraz na Facebooku Sprawy Studenckie UŚ: <https://pl-pl.facebook.com/studenckastrefaaktywnosci/>. W Newsletterze przesyłane są także informacje dotyczące bezpieczeństwa (np. w okresie pandemii były to dane o poziomach zagrożeń czy możliwości szczepień). Podobne newslettery otrzymują też pracownicy UŚ.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

W myśl ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. 2001 nr 112 poz. 1198), informacja publiczna związana z UŚ udostępniana jest w serwisie <https://bip.us.edu.pl/>. Akty prawne Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach są zamieszczane w [Bazie Dokumentów LEX](#) i są ogólnodostępne za sprawą serwisu <https://aktyprawne.us.edu.pl/>. Wszelka informacja publiczna, która w tym serwisie nie została udostępniona, jest udostępniana na wniosek. Strona internetowa UŚ (<https://us.edu.pl/>) jest opracowywana zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Standardy WCAG 2.0 nakładają na dostawcę informacji w Internecie wymóg spełnienia czterech podstawowych kryteriów w zakresie dostępności tj.: postrzegalności, funkcjonalności, zrozumiałości i solidności. Każdy ma zatem prawo do wystąpienia z żądaniem zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub dowolnego ich elementu. Można także zażądać udostępnienia informacji za pomocą alternatywnego sposobu dostępu, na przykład przez odczytanie niedostępnego cyfrowo dokumentu, opisanie zawartości filmu bez audiodeskrypcji itp. Wszelkie problemy związane z dostępnością cyfrową rozwiązywane są przez Centrum Obsługi Studentów (dostepnosc@us.edu.pl).

Informacje o kryteriach naboru, programie studiów na kierunku kulturoznawstwo, warunkach jego realizacji i rezultatach osiągniętych przez osoby studiujące są publikowane i przekazywane za pośrednictwem różnorodnych kanałów, każdorazowo dostosowywanych do treści i formy przekazu. Wśród kanałów służących do przekazywania informacji kandydat(k)om i student(k)om kierunku wyróżnić można:

- komunikację ustną i pisemną pracowniczek i pracowników (badawczych, badawczo-dydaktycznych, dydaktycznych, ale także administracyjnych) Wydziału Humanistycznego,
- stronę internetową Wydziału Humanistycznego: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/>,
- stronę internetową kierunku kulturoznawstwo: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/>,
- stronę internetową praktyk zawodowych na kierunku kulturoznawstwo (<https://ku.praktyki.us.edu.pl/>),
- serwis Internetowej Rejestracji Kandydatów: <https://irk2.us.edu.pl/pl/>,
- serwis dla kandydatów i kandydatek na studia w Uniwersytecie Śląskim: <https://us.edu.pl/kandydat/>, w tym podstronę dedykowaną kandydatkom i kandydatom na kierunek kulturoznawstwo: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kandydat-wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/>;
- Kartę Kierunków & Informator ECTS Uniwersytetu Śląskiego: <https://informator.us.edu.pl/?s=1>,
- katalog i wyszukiwarkę kierunków i programów studiów: <https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/programy/index>,
- stronę FB kierunków kulturoznawstwo i kultury mediów: <https://www.facebook.com/kulturoznawstwo.kulturymediow.US/>,
- profil kierunków kulturoznawstwo i kultury mediów na Instagramie: <https://www.instagram.com/kulturoznawstwo.kulturymediow/>,
- kanał kierunków kulturoznawstwo i kultury mediów na platformie YouTube: <https://www.youtube.com/channel/UC1oTlv51Hqv91O1uglAW8g>,
- MS Teams – zespoły poszczególnych przedmiotów, funkcjonalności takie jak czat;
- serwisy USOS i APD,
- pocztę uniwersytecką,
- wydarzenia organizowane przez Wydział Humanistyczny skierowane do interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,
- stronę dla studentek i studentów z informacjami dotyczącymi m.in. studiowania, akademików, pomocy materialnej itp.: <https://us.edu.pl/student/>,
- komunikację ustną i pisemną pracowniczek i pracowników administracji wydziałowej;

- newslettery wysyłane m.in. przez Centrum Obsługi Studenta (więcej na ten temat w opisie **kryterium 8**);
- media akademickie, takie jak Radio Egida oraz „Gazeta Uniwersytecka”;
- serwis Wirtualny Uniwersytet (<https://wirtualny-universytet.us.edu.pl/>), będący wirtualną wyszukiwarką pomieszczeń oraz osób, w której znaleźć można m.in. szczegółowy rozkład pomieszczeń (w tym gabinetów członkiń dyrekcji oraz pracowników i pracowniczek) budynku Wydziału Humanistycznego (<https://wirtualny-universytet.us.edu.pl/wirtualny-universytet-katowice-wydzial-humanistyczny-budynek-a-universytecka-4-parter>), wraz z opisem dostępności do wejścia.

Informacja o strukturze informacji wydziałowej wraz z zakresem obowiązków poszczególnych osób zamieszczona jest w zakładce *O Wydziale* na stronie internetowej: <https://us.edu.pl/wydzial/wh>. Umożliwia to zainteresowanym odnalezienie i nawiązanie kontaktu z osobą, która może posiadać wiedzę w interesującym ich temacie (dzięki danym kontaktowym tj. adres mailowy, numer telefonu służbowego, informacje o godzinach pracy). Kandydaci, kandydatki, studentki i studenci, którzy mają problem ze zidentyfikowaniem pracowników lub pracowniczek, do których mogą się zwrócić w celu uzyskania pomocy, mają możliwość wysłania wiadomości na adres mailowy: wh@us.edu.pl. Wiadomości spływające na ten adres są przekierowywane, w zależności od tematyki sprawy, do poszczególnych jednostek zajmujących się obsługą studentów, studentek lub do innych pracowniczek i pracowników WH albo UŚ, którzy mogliby udzielić pomocy zainteresowanej osobie.

Odpowiedzi na zapytania studentek i studentów – w miarę możliwości i zależnie od poziomu skomplikowania sprawy – pracowniczki i pracownicy udzielają także ustnie: telefonicznie lub w bezpośredniej rozmowie. Informacje na temat godzin przyjmowania studentek i studentów w dziekanacie są dostępne na stronie internetowej Wydziału: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/dzieskanat/>; podstawowe dane są także zamieszczone na stronie kierunku kulturoznawstwo: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/>.

Strona internetowa kierunku kulturoznawstwo

Celem dostępnej w domenie us.edu.pl strony kierunku kulturoznawstwo (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/>) jest dostarczanie społeczności kierunku (osobom studiującym oraz prowadzącym zajęcia) najważniejszych informacji o organizacji kształcenia, aktach prawnych oraz najistotniejszych wydarzeniach. W poszczególnych zakładkach znajdują się na bieżąco aktualizowane informacje m.in. o rejestracjach na zajęcia, zajęciach do wyboru, dyżurach pracowniczek i pracowników, opiekunach i opiekunkach roczników oraz koordynatorach poszczególnych przedmiotów, seminariach dyplomowych, procesie dyplomowania oraz sposobie realizowania praktyk zawodowych. Na stronie tej publikowane są również harmonogramy zajęć i sesji, informacje o obowiązkowych egzaminach i zaliczeniach, a także ważne dokumenty (regulaminy dyplomowania i praktyk, uchwały Rady Dydaktycznej Kierunku). Z poziomu strony – najistotniejszego źródła informacji o sprawach kierunku – można, korzystając z odpowiednich zakładek i linków – przejść m.in. do Informatora ECTS lub podstron związanych z funkcjonowaniem dziekanatu, a także uzyskać dane kontaktowe członkiń dyrekcji kierunku oraz opiekunki praktyk.

Na stronie publikowane są także uchwały Rady Dydaktycznej Kierunku oraz różne raporty związane z monitorowaniem jakości kształcenia (np. raporty z analizy ankiet, procesu dyplomowania itd., zob. <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kultury-mediow/uchwaly-rady-dydaktycznej-i-raporty/>).

Swoistym rozszerzeniem strony kierunku jest strona poświęcona praktykom zawodowym na kulturach mediów, na której osoby studiujące mogą znaleźć najważniejsze informacje, regulaminy, wzory dokumentów, a także aktualne dane opiekunów praktyk i terminy ich konsultacji (<https://ku.praktyki.us.edu.pl/>).

Strona internetowa WH

Głównym zadaniem internetowej strony WH osadzonej w domenie us.edu.pl jest dostarczanie wiadomości o funkcjonowaniu Wydziału pracowni(cz)kom, student(k)om, kandydat(k)om,

absolwent(k)om oraz przedstawiciel(k)om otoczenia zewnętrznego bliższego i dalszego. Najważniejsze informacje dla kandydatek i kandydatów znajdują się w zakładce *Kandydat*: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kandydat-wh>, gdzie zamieszczone są opisy kierunków, charakterystyki specjalności, kryteria przyjęć i in. Wiadomości zgrupowane w zakładce *Student* w menu głównym zawierają informacje niezbędne w toku studiów, dotyczące m.in. pracy dziekanatu, kierunków studiów, aktywności studenckiej, a także organizacji roku akademickiego, egzaminu dyplomowego, praktyk zawodowych oraz wzory najważniejszych pism i podań. W zakładce *Kształcenie* znaleźć można m.in. informacje na temat składów rad dydaktycznych kierunków, Wydziałowej Komisji ds. Studenckich i Kształcenia oraz Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/jakosc-ksztalcenia/> (Procedury Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Humanistyczny). Uczelniane raporty z oceny jakości kształcenia za każdy kolejny rok akademicki, zawierające m.in. statystyczne zbiorcze opracowanie wyników ankiety oceny pracy dydaktycznej nauczycielek i nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na Uniwersytecie Śląskim, publikowane są na stronie: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/jakosc-ksztalcenia/raport-jakosci-ksztalcenia/>.

Aktualizacje stron internetowych Wydziału oraz kierunku dokonywane są na bieżąco wraz z napływającymi nowymi wiadomościami (co oznacza aktualizacje następujące nawet kilka razy dziennie, jeśli jest taka potrzeba). Zmiany wprowadzają wybrane pracowniczki i pracownicy Biura Organizacyjnego Wydziału Humanistycznego (posiadający odpowiednie uprawnienia i po wcześniejszym przeszkoleniu).

Informacje dotyczące kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Strona internetowa UŚ zawiera informacje dotyczące kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparcia merytorycznego i technicznego w tym zakresie. Informacje te znajdują się w zakładce: *Zdalny UŚ*: <https://www.zdalny.us.edu.pl/>, gdzie zamieszczony jest między innymi *Przewodnik po kształceniu zdalnym w Uniwersytecie Śląskim*. Korzystając z materiałów dostępnych na tej stronie, osoby studiujące mogą uzyskać informacje m.in. o zasadach prowadzenia zajęć zdalnych i organizacji efektów uczenia się, a osoby prowadzące zajęcia – o możliwościach podnoszenia swoich kompetencji w zakresie pracy z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Oprócz tego osoby prowadzące zajęcia na kierunku kulturoznawstwo mogą skorzystać z materiałów zamieszczonych przez dyrekcję kierunku w zespole MS Teams (zob. niżej), takich jak poradniki i rekomendacje dotyczące zajęć realizowanych w trybie asynchronicznym zdalnym oraz *Użytkownik MS Teams* (przewodnik po najważniejszych funkcjonalnościach tej platformy).

Skuteczność kształcenia zdalnego była jednym z obszarów badanych w ramach międzynarodowego projektu *ELEPHANT: E-learning prospects for humanities*, którego aktywnymi uczestniczkami były dr hab. Magdalena Kempna-Pieniążek, prof. UŚ oraz dr Julia Legomska, prof. UŚ związane z kierunkiem kulturoznawstwo. Raport dotyczący wyników tych badań został opublikowany w językach polskim i angielskim, wraz z narzędziownikiem *Skuteczne narzędzia dydaktyczne w kształceniu na odległość*. Materiały te są dostępne na stronie: <https://projekt-elephant.us.edu.pl/strona-glowna/>.

Informacja dla kandydata: Internetowa Rejestracja Kandydata (IRK) oraz serwis Kandydat UŚ

Pełna informacja o procesie rekrutacji dla na studia na kierunku kulturoznawstwo (pierwszego oraz drugiego stopnia) zamieszczana jest w systemie IRK. Poza informacjami podstawowymi znajdują się tam także: terminarz rekrutacji, opis kierunku i jego dostępnych specjalizacji i specjalności, kryteria kwalifikacji (stara/nowa matura, matura międzynarodowa, europejska i zagraniczna), ulgi w postępowaniu kwalifikacyjnym, opłaty za kształcenie oraz dane kontaktowe do członków komisji rekrutacyjnej i do punktów informacyjnych, w których można uzyskać informacje na temat rekrutacji oraz otrzymać pomoc dotyczącą przebiegu rejestracji (m.in. Dział Kształcenia, Biuro Rekrutacji

Cudzoziemców, Dział Portalu i Serwisu WWW, Centrum Obsługi Studentów). Informacje o kompetencjach (w tym cyfrowych) oczekiwanych od kandydatek, kandydatów, studentek i studentów UŚ są opisane na stronie: <https://us.edu.pl/kandydat/rekrutacja-na-studia-krok-po-kroku/dodatkowe-kompetencje-wymagane-od-kandydatow-i-studentow-us/>. Z kolei serwis Kandydat UŚ: <https://us.edu.pl/kandydat/> w przystępnej formie prezentuje kierunki studiów oferowane w UŚ: <https://us.edu.pl/kandydat/strona-glowna/lista-kierunkow/>. Gdy kandydat(ka) wybierze kulturoznawstwo, zostanie przekierowany/-a na stronę kierunku: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kandydat-wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/>. Informacje o kierunku przedstawione są tu w blokach tematycznych prezentujących m.in. program kształcenia, ale i np. aktywności podejmowane przez studentki i studentów kierunku. Ważnym elementem serwisu są materiały kampanii promocyjnej #NaszUniwersytet! (<https://us.edu.pl/kandydat/nasz-universytet/>), w której każdy obszar UŚ ma swojego reprezentanta. Ambasadorzy to osoby wyjątkowe – wyróżniające się nie tylko pasją zawodową, ale również aktywnością realizowaną poza pracą i studiami. Profile reprezentantów uczelni zawierają zatem nie tylko informacje o działalności naukowej, ale także o ich zainteresowaniach, pasjach i hobby. Ambasadorem kierunku kulturoznawstwo jest dr Adam Pisarek z Instytutu Nauk o Kulturze UŚ (<https://us.edu.pl/kandydat/adam-pisarek-ambasador-kierunku/>).

Informacja o programie studiów i warunkach jego realizacji

Pełna informacja o programie studiów jest niezwykle ważna z punktu widzenia studentki i studenta. Z uwagi na dokonywane regularnie modyfikacje programów studiów w nowych cyklach kształcenia istotne jest, aby osoby studiujące miały dostęp do programów obowiązujących w poprzednich latach. Daje im to możliwość zaplanowania własnej ścieżki kształcenia i np. uniknięcia różnic programowych w przypadku powtarzania roku lub semestru. Sylwetka absolwentki/absolwenta oraz programy studiów wraz z kompletnymi danymi dotyczącymi opisu modułu oraz formy i liczby godzin danych zajęć, liczby punktów ECTS, opisu kierunku i specjalności, efektów uczenia się, celów kształcenia, obszarów możliwego zatrudnienia, przyznawanych kwalifikacjach i tytułów zawodowych oraz możliwości dalszego kształcenia itp. – oprócz tego, że są dostępne za pośrednictwem uchwał Senatu UŚ w serwisie <https://aktyprawne.us.edu.pl/> – są także zamieszczone są w otwartym serwisie ogólnouniwersyteckim Karta Kierunku & Informator ECTS. W serwisie znajdują się programy studiów na kierunku kulturoznawstwo od roku akademickiego 2014/2015 do roku akademickiego 2024/2025: studia I stopnia: <https://informator.us.edu.pl/programmes/list/first/KU/> studia II stopnia: <https://informator.us.edu.pl/programmes/list/second/KU/>.

Informacje o programie studiów są dostępne także z poziomu konta w systemie USOSweb: <https://usosweb.us.edu.pl/> w Katalogu, gdzie student(ka) ma możliwość zweryfikowania bądź pozyskania pełnej informacji o modułach, których zaliczenie jest niezbędne w toku studiów.

Sylabusy udostępniane są student(k)om przez nauczycieli akademickich za pośrednictwem systemu USOSweb; są one ponadto zawsze omawiane podczas pierwszych zajęć w semestrze. Kompletność sylabusów, nadzór nad wypełnianiem wymogów w tym zakresie sprawują prodziekan ds. studenckich i kształcenia we współpracy z dyrekcją kierunku. Co istotne, wgląd do pełnej treści sylabusów nie wymaga zalogowania do systemu USOSweb, przez co są one dostępne dla każdej osoby, nie tylko dla członków i członkiń społeczności Uniwersytetu Śląskiego, lecz także dla kandydatów i kandydatek na studia. Pełny dostęp do treści sylabusu obrazuje ścieżka przedstawiona w poniższym przykładzie:

PRZYKŁAD: ŚCIEŻKA DOSTĘPU DO PEŁNEJ TREŚCI SYLABUSA PRZEDMIOTU KINO NIEME

- 1) Na stronie systemu USOSweb (<https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=news/default>) znajduje się Katalog: <https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/index>;
- 2) Po wpisaniu w wierszu *Wyszukiwanie przedmiotów* hasła *kino nieme* użytkownik/użytkowniczka uzyskuje dostęp do listy przedmiotów o tej nazwie: <https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2%2Fprzedmioty%2FszukajPrzedmiotu&pattern=kino+nieme>, z której może wybrać moduł realizowany w pierwszym semestrze studiów stacjonarnych:

https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php? action=katalog2/przedmioty/pokazPrzedmiot&pr z_kod=W1-KU-S1-KN01&callback=g_4a3e08a2;

- 3) przechodząc do sekcji aktualnego roku akademickiego, użytkownik/użytkowniczka otrzymuje dostęp do podstawowych informacji (m.in. pełny opis i sposób ustalenia oceny końcowej);
- 4) w celu uzyskania dalszych i bardziej szczegółowych informacji, użytkownik/użytkowniczka może przejść do kafelka *Więcej informacji* usytuowanego obok nazwy formy zajęć (wykład, 15h); strona przekieruje go/ją wówczas do informacji o terminach i miejscu odbywania zajęć: https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php? action=katalog2/przedmioty/pokazGrupyZajec&z aj_cyk_id=367937;
- 5) klikając w wiersz *Szczegóły* użytkownik/użytkowniczka uzyskuje dostęp do kompletu informacji o literaturze, zakresie tematycznym, metodach dydaktycznych, metodach i kryteriach oceniania: https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php? action=katalog2/przedmioty/pokazZajecia&zaj_cy k_id=367937&gr_nr=1.

W toku studiów student(ka) może skorzystać z dostępnych programów wymiany krajowej (Program Mobilności Studentów i Doktorantów MOST) i zagranicznej (np. Program Erasmus+). Informacje na temat Programu Erasmus+ znajdują się na stronie <http://erasmus.us.edu.pl/>. Studentki i studenci mogą je także uzyskać u koordynatorki Programu Erasmus+ dla kierunków kulturoznawstwo i kultury mediów, dr Anety Głowackiej, prof. UŚ. Na poziomie uczelnianym informacji w zakresie wymiany zagranicznej udzielają Biuro Wymiany Międzynarodowej i Uczelniany Koordynator Programu Erasmus+. W dedykowanej zakładce *Mobilność* w serwisie *Student* znajdują się informacje na temat Programu MOST: <https://us.edu.pl/student/mobilnosc/wyjazdy-krajowe/>, gdzie znaleźć można m.in. Regulamin Programu, linki do strony <https://most.amu.edu.pl/> oraz dane kontaktowe Uczelnianych Koordynatorek Programu i koordynatorów wydziałowych/kierunkowych (w tym koordynatorki Programu dla kierunków kulturoznawstwo i kultury mediów).

Na stronie: <https://us.edu.pl/student/studia/tok-studiow-2/> znajduje się aktualny *Regulamin Studiów w UŚ* (tj. załącznik do uchwały Senatu UŚ nr 525/2024), który określa m.in. zasady uznawania efektów uczenia się uzyskanych w szkolnictwie wyższym (np. reguluje w §18 procedurę przeniesienia się do UŚ, w § 19 odbywanie części studiów na innej uczelni w ramach programów wymiany krajowej i międzynarodowej). Na tej samej stronie opisane są m.in. urlopy: dziekański, dla studentek w ciąży, zdrowotny, indywidualna organizacja studiów (IOS), indywidualny tok studiów (ITS), indywidualne dostosowanie studiów (IDS), wznowienie studiów i zaskarżanie rozstrzygnięć i decyzji podjętych w indywidualnych sprawach osób studiujących.

Informacje o potwierdzaniu efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-kształcenia/potwierdzania-efektow-uczenia-sie-uzyskanych-pozza-systemem-studiow/>. Pomoc materialna i sprawy bytowe opisane zostały na stronie: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/swiadczenia-stypendia-i-zapomoga/>.

Informacje dla studentów i studentek z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi znajdują się pod adresem: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb/>. Na stronie Biura Karier UŚ znaleźć można z kolei informacje na temat praktyk, staży, szkoleń, warsztatów oraz losów zawodowych absolwentów: <http://www.bk.us.edu.pl/>. Dane na temat przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych znajdują się również na stronie: <https://us.edu.pl/student/studia/praktyki-studenckie/>. Informacji na temat praktyk udzielają również: akademicki opiekun praktyk oraz opiekunka praktyk na kierunku kulturoznawstwo: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/#1707819215322-a7aa35e3-7bda.>

USOS

System USOS jest podstawowym narzędziem do gromadzenia i przekazywania informacji o toku studiów na kontaktach studentek i studentów. Dane w systemie USOS uzupełniane są przez pracowniczki i pracowników różnych jednostek UŚ, a tokiem studiów zarządzają osoby zatrudnione w dziekanacie. Z

systemem USOS zintegrowany jest szereg serwisów internetowych przeznaczonych dla osób studiujących oraz nauczycielek i nauczycieli akademickich. Najważniejszym z nich jest serwis USOSweb (https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=dla_stud/index), który określa się mianem wirtualnego dziekanatu. Na koncie studenckim tworzonym w chwili przyjęcia kandydatki/kandydata na studia rejestrowane są wszystkie dane dotyczące ścieżki studiów. Po zalogowaniu na swoje konto student(ka) uzyskuje informacje o: programie swoich studiów, planie zajęć, przedmiotach, których zaliczenie jest wymagane, uzyskanych wynikach zaliczeń i egzaminów, decyzjach dziekańskich w sprawie złożonych przez siebie wniosków, numerze konta bankowego, wymianie studenckiej itp. Uczelnia przygotowała dla studentek i studentów szczegółowe instrukcje dokonywania niezbędnych działań w tym systemie, m.in. dotyczące rejestracji na zajęcia, podpięć, składania podań, itd., które dostępne są na stronie www.

Dzięki systemowi USOS:

- 1) osoby studiujące mają możliwość wysyłania wiadomości do wszystkich wykładowczyń i wykładowców;
- 2) osoby studiujące mają możliwość kontaktu z dziekanatem, bez konieczności wychodzenia z domu;
- 3) nauczycielki i nauczyciele akademicy mogą wykorzystać swoje konto do pilnego kontaktu z grupą zajęciową lub konkretnym studentem czy studentką, wysyłając wiadomość na podany przez nich adres mailowy;
- 4) osoby studiujące na bieżąco otrzymują informacje o swoich osiągnięciach w procesie weryfikacji efektów uczenia się;
- 5) osoby studiujące mogą złożyć większość podań dotyczących studiowania, bez konieczności osobistego stawiania się w dziekanacie.

W sprawach problematycznych można skorzystać z pomocy helpdesku technicznego USOSWeb oraz serwisu mUSOS (Mobilny USOS; <https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=news/kontakt>).

APD

Archiwum Prac Dyplomowych (APD): <https://apd.us.edu.pl/documents/welcome/?s=1> jest jednym z wielu serwisów internetowych współpracujących z Uniwersyteckim Systemem Obsługi Studiów. Aplikacja ta pełni funkcję katalogu i repozytorium elektronicznych wersji pisemnych prac dyplomowych oraz rozpraw doktorskich powstających w UŚ. Cały proces, od momentu rejestracji tematu pracy dyplomowej, przez złożenie pracy, przygotowanie recenzji, aż po sporządzenie protokołu z egzaminu końcowego przebiega z wykorzystaniem tego systemu. Jest to udogodnienie dla wszystkich studentek i studentów, a także pracowniczek i pracowników. Wraz z każdą pracą przechowywane są powiązane z nią szczegółowe informacje, takie jak: imię i nazwisko autora/autorki, promotora/promotorki pracy (określanych w APD mianem kierującego pracą) i recenzentów/recenzentek, a także recenzje oraz oceny z pracy i egzaminu dyplomowego.

W funkcji *Katalog* serwis APD umożliwia przeszukiwanie baz prac dyplomowych, które powstały w UŚ. Katalog można przeszukiwać wg następujących kryteriów: tytuł, autor, promotor, recenzenci, streszczenie, słowa kluczowe, jednostka organizacyjna, seminarium. Baza ta jest pomocna dla osób studiujących na etapie planowania pracy dyplomowej, umożliwia bowiem dokonanie rozpoznania w polach badawczych, tematach znajdujących się w kręgu zainteresowań promotora/promotorki itp.

Zasadniczą funkcją APD jest jednakże wspomaganie procedury składania i archiwizacji prac dyplomowych. W czynności te zaangażowanych jest kilka osób, które na określonych etapach mają obowiązek wykonania pewnych zadań. Serwis APD pomaga skoordynować i uprościć te działania, definiując składający się z kilku kroków proces i dając jednocześnie osobie studiującej możliwość monitorowania postępów w realizacji procedury. APD zawiera też czytelne instrukcje działania dla studiujących i kierujących pracami.

Poczta uniwersytecka i wiadomości mailowe

Wszyscy pracownicy i pracowniczki mają obowiązek regularnego sprawdzania swoich służbowych kont mailowych (konta te są rozpoznawalne, adresy mailowe są bowiem tworzone w oparciu o imiona i nazwiska pracowniczek i pracowników). Z kolei wszystkie osoby studiujące w UŚ mają możliwość – i jest to rekomendowane – założenia konta mailowego w domenie us.edu.pl. Konto to nie tylko umożliwi posługiwanie się adresem pocztowym w uniwersyteckiej domenie, ale jest też warunkiem niezbędnym do korzystania z uniwersyteckich sieci eduroam i student.us (dostęp do Internetu w budynku, w którym mieszczą się sale dydaktyczne kierunku kulturoznawstwo i na terenie kampusu uniwersyteckiego). Komunikacja pomiędzy osobami studiującymi a pracowniczkami i pracownikami Uniwersytetu (zarówno kadrą dydaktyczną, jak i administracją wydziałową) odbywa się m.in. poprzez konta pocztowe studiujących (wiadomości są wysyłane na adresy wskazane i zarejestrowane na ich kontach w systemie USOS). System USOSweb umożliwia wysłanie nie tylko wiadomości do konkretnej osoby studenckiej, ale także zbiorczego komunikatu do grup studenckich (grupy zajęciowej, wykładowej lub całego rocznika studiów). Tą drogą studentki i studenci są informowani o ważnych wydarzeniach, terminach, a także np. o odwołaniu zajęć spowodowanych sytuacjami losowymi (takimi jak choroba osoby prowadzącej zajęcia).

MS Teams

Pracowniczki i pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku kulturoznawstwo są zachęceni do zakładania zespołów na platformie MS Teams w celu ułatwienia komunikacji ze studiującymi, a także przechowywania prac semestralnych. W zespołach tych studentki i studenci kulturoznawstwa mogą – w zależności od decyzji prowadzącego/prowadzącej znaleźć materiały na zajęcia, informacje o zajęciach, uzyskanych zaliczeniach itd. Studentki i studenci korzystają również z czatu MS Teams, który obok poczty akademickiej oraz funkcjonalności USOSmail, jest najchętniej wykorzystywanym kanałem bezpośredniej komunikacji z prowadzącymi zajęcia.

Szczególną rolę w procesie publikowania informacji odgrywa zespół *KU, KM i HS – pracownicy i doktoranci prowadzący zajęcia*, w którym dyrekcja kierunku na bieżąco zamieszcza informacje, materiały szkoleniowe, a także akty prawne związane z organizacją programu kształcenia. Osoby prowadzące zajęcia mogą znaleźć tutaj m.in. przewodniki po kształceniu zdalnym, aktualne regulaminy, regulacje, instrukcje wypełniania sylabusów itp.

Media społecznościowe

Wydział Humanistyczny posiada różne media społecznościowe, na których zamieszcza ważne informacje dla kandydatek i kandydatów, studentek i studentów oraz pracowniczek i pracowników UŚ. Z perspektywy społeczności kierunku kulturoznawstwo szczególnie istotne są:

- strona FB kierunków kulturoznawstwo i kultury mediów: <https://www.facebook.com/kulturoznawstwo.kulturymediow.US/>,
- profil kierunków kulturoznawstwo i kultury mediów na Instagramie: <https://www.instagram.com/kulturoznawstwo.kulturymediow/>,
- kanał kierunków kulturoznawstwo i kultury mediów na platformie YouTube: <https://www.youtube.com/channel/UC1oTlv51Hqv91O1uglAW8g>,

Dwa pierwsze z nich służą do informowania o ważnych sprawach (terminy, rejestracje na zajęcia, obowiązkowe szkolenia i spotkania itp.) oraz o bieżących wydarzeniach (wykładach gościnnych, konferencjach, konkursach, sukcesach pracowników/pracowniczek i osób studiujących). Zamieszczane są na nich także informacje, które mogą być szczególnie interesujące dla studiujących, np. oferty działań wolontariackich, informacje o możliwości włączania się w różne akcje z zakresu organizacji i animacji kultury, ciekawe wydarzenia, festiwale, wystawy itp., szczególnie organizowane przez członkinie i członków społeczności kierunku. Profil FB służy równocześnie do bieżącej komunikacji: studenci mogą za jego pośrednictwem zadawać pytania, na które otrzymują odpowiedzi bezpośrednio od pracowniczek i pracowników lub dyrekcji kierunku. Kanał na platformie YouTube został z kolei założony w celu promowania różnych działań podejmowanych przez społeczność kulturoznawstwa: filmów realizowanych w ramach zajęć oraz prac w grupach projektowych,

dokumentacji kolejnych edycji Otwartej Kultury itd.
(<https://www.youtube.com/channel/UC1oTlv51Hqv91O1uglAW8g>).

Członkinie i członkowie społeczności kierunku mogą także korzystać z mediów wydziałowych oraz akademickich, takich jak:

- profil FB Wydziału Humanistycznego: https://www.facebook.com/wydz.humanistyczny.us/?locale=pl_PL;
- profil FB Samorządu Wydziału Humanistycznego: <https://www.facebook.com/SamorzadStudenckiWydzialuHumanistycznegoUS/>;
- profil FB Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach: https://www.facebook.com/UniwersytetSlaski/?locale=pl_PL;
- media społecznościowe wybranych organizacji studenckich, kół naukowych itp., w tym współtworzonych przez studentki i studentów kultur mediów, np. profil FB Koła Naukowego Filmoznawców UŚ „Kinotok”: https://www.facebook.com/KNFkinotok/?locale=pl_PL.

Wydarzenia organizowane przez UŚ, WH i społeczność grupy kierunków

Szczególną formą komunikatu kierowanego do osób studiujących, potencjalnych kandydatek i kandydatów oraz całego otoczenia kierunku są wydarzenia takie jak Śląski Festiwal Nauki oraz Dni Otwarte Wydziału Humanistycznego, w których trakcie prezentowane są m.in. badania prowadzone przez pracowniczki i pracowników związanych z kierunkiem kulturoznawstwo, ale także rezultaty prac osób studiujących osiągnięte w ramach zajęć oraz działań podejmowanych w ramach kół naukowych oraz grup projektowych. Dla społeczności kulturoznawstwa najważniejszym z takich wydarzeń są Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów *Otwarta Kultura*.

Organizowane w dniach 21-22 maja 2025 roku już po raz szósty wydarzenie to dwa dni spotkań wszystkich osób tworzących kultury mediów i kulturoznawstwo w Uniwersytecie Śląskim – prowadzących zajęcia, studiujących, ale też tych, którzy te kierunki już skończyli oraz tych, którzy chcieliby być ich częścią. W ramach Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów prezentowane są działania podejmowane zarówno w ramach regularnych zajęć dydaktycznych, jak i to, co dzieje się wokół konkretnych tematów na dodatkowych spotkaniach corocznie powstających grup projektowych czy regularnych zebraniach dłużej istniejących kół naukowych. Promowane są indywidualne pasje i zainteresowania, a także dyskutowany jest kształt kierunków oraz charakter miasta i regionu, w którym te kierunki funkcjonują. Zapraszani są również goście z innych kierunków, wydziałów, uczelni regionu, ale też z innych miast Polski oraz z zagranicy. Materiały promujące kolejne edycje tego wydarzenia można znaleźć na kanale YT: <https://www.youtube.com/channel/UC1oTlv51Hqv91O1uglAW8g>.

Informacje o uzyskanych rezultatach

Informacje o rezultatach uzyskanych przez osoby studiujące w toku studiów zamieszczane są przede wszystkim w systemie USOS. Po zalogowaniu na swoje konto student(ka) może sprawdzić, jakie oceny uzyskał(a) w ramach zaliczeń i egzaminów, a także jakie jeszcze przedmioty musi zaliczyć, aby zostać wpisany/-a na kolejny semestr. W zakładce *Rankingi* osoby zainteresowane uzyskaniem stypendium Rektora mają możliwość sprawdzenia informacji o swojej średniej, a także ustalenia, jak dany wynik przedstawia się na tle całego rocznika.

Ocena publicznego dostępu do informacji

Za treści publikowane na stronach UŚ odpowiedzialni są pracownicy i pracowniczki poszczególnych jednostek Uniwersytetu. W przypadku strony kierunku kulturoznawstwo są to: dyrekcja kierunku ściśle współpracująca z pracowniczkami dziekanatu ds. dydaktycznych.

Sposób realizacji i monitorowania publicznego dostępu do informacji jest określony w *Procedurach systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunków organizowanych przez Wydział Humanistyczny* (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/jakosc-ksztalcenia/>) i oceniany na bieżąco w kontakcie z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Współpraca z prodziekan ds. promocji i rozwoju, Samorządem Studenckim, osobami reprezentującymi społeczność studencką w Radzie Dydaktycznej

Kierunku i przedstawiciel(k)ami kół naukowych daje możliwość monitorowania, czy informacje kierowane do studentek i studentów spełniają kryteria czytelności, poprawności i funkcjonalności. Z kolei stopień i jakość wypełniania sylabusów są co semestr monitorowane przez dyrekcję kierunku oraz Radę Dydaktyczną. Zgłoszone przez studiujących uwagi umożliwiają zwiększenie efektywności przepływu informacji i weryfikację doboru kanałów komunikacyjnych.

Kwestie związane z dostępem do informacji o studiach w serwisach WWW uczelni są podejmowane podczas cosemestralnych spotkań dyrekcji kierunku ze studiującymi, pracowniczkami i pracownikami, przewidzianych w Procedurach Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia – więcej na ten temat w opisie **Kryterium 10**.

PRZYKŁAD REAGOWANIA NA ZGŁASZANE POTRZEBY

W trakcie spotkań z dyrekcją kierunku oraz w kontaktach z opiekunami roku studentki i studenci kulturoznawstwa konsekwentnie zgłaszali potrzebę włączenia do systemu komunikacji popularnej platformy Instagram. Po około roku testowania tego narzędzia oraz sprawdzania możliwości skomunikowania go z innymi mediami kierunku w 2023 roku podjęto decyzję o utworzeniu na Instagramie profilu Kulturoznawstwo + Kultury Mediów UŚ. Profil ten został skorelowany z profilem FB obu kierunków, a o tym, że było to rozwiązanie nie tylko pożądane, lecz także fortunate, świadczy wysoka liczba osób obserwujących: <https://www.instagram.com/kulturoznawstwo.kulturymediow/>.

Co roku pełnomocnik rektora ds. rekrutacji na studia, wraz z Centrum Promocji UŚ realizuje wśród kandydatów i kandydatek na studia w UŚ, zarejestrowanych w systemie IRK badania ich opinii na temat funkcjonalności systemu rekrutacyjnego. Sprawdzane jest – między innymi – w jaki sposób kandydaci i kandydatki na studia oceniają sposób przedstawienia kryteriów kwalifikacji, dostęp do wykazu wymaganych dokumentów oraz techniczne aspekty działania serwisu. Wnioski z badań służą wprowadzaniu działań doskonalących w zakresie przekazywania informacji dotyczących studiów.

W marcu 2022 roku w ramach projektu DUO – Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną i otwartą: <https://www.duo.us.edu.pl/> zrealizowano badania dotyczące wprowadzenia generatora stron WWW dla pracowników/pracowniczek i studentek/studentów UŚ. W badaniu tym zawarto między innymi pytania o ocenę działania strony głównej UŚ – serwisu us.edu.pl. Uzyskane dane stanowiły podstawę do zaprojektowania zmian w strukturze tej strony internetowej.

W okresie od października do listopada 2022 roku w ramach projektu Wyspy Wiedzy: <https://us.edu.pl/ksztalcenie/projekty-edukacyjne/dla-studentow/wyspy-wiedzy/>, którego liderem jest Uniwersytet Śląski, zaprojektowano i zrealizowano badania ilościowe i jakościowe wśród osób pracujących i studiujących w UŚ. Wśród pytań zadanych uczestnikom badań znalazły się kwestie dotyczące dostępu do informacji o studiach w serwisach internetowych UŚ. Wnioski z badań zostały przedstawione Władzom Uczelni, jak również Centrum Komunikacji Medialnej i Centrum Promocji.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	nie dotyczy	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

Dobre praktyki

- dobrą praktyką na poziomie kierunku jest też dbałość o zintegrowanie różnych kanałów komunikacyjnych.

PRZYKŁAD:

Na stronie kierunku kulturoznawstwo pojawia się ważna informacja, np. opublikowane zostają informacje o rejestracji na zajęcia lub harmonogramy zajęć. W celu zoptymalizowania komunikacji informacja zostaje włączona w następujący obieg:

- 1) publikacja informacji na stronie kierunku;
 - 2) publikacja posta na profilu FB zwracającego uwagę na pojawienie się ważnego komunikatu lub dokumentów na stronie kierunku (wraz z linkiem umożliwiającym przejście do strony);
 - 3) informacja staje się widoczna na profilu Instagram, co zwiększa jej zasięg;
 - 4) w sytuacjach szczególnie istotnych: wysłanie przez USOSmail dodatkowej wiadomości do studiujących wraz z linkiem do ważnej informacji;
- jako dobrą praktykę na poziomie organizacji kierunku można potraktować korzystanie z funkcjonalności MS Teams w celu dostarczania osobom prowadzącym zajęcia materiałów szkoleniowych, instrukcji związanych z sylabusami, aktów prawnych i innych treści związanych m.in. z doskonaleniem procesów komunikacji ze studiującymi;
 - za dobrą praktykę realizowaną na poziomie Uczelni należy uznać sposób i wielokanałowość publikowania informacji o programach studiów (np. Karta Kierunku, USOS, APD, strony i podstrony www, MS Teams, newsletter dla studentów i pracowników, informator, poczta, FB). Pełna informacja o programie studiów wraz z kompletnymi danymi dotyczącymi opisów modułów oraz formy i liczby godzin poszczególnych przedmiotów, liczby punktów ECTS, opisu kierunku i specjalności, efektów kształcenia itp. zamieszczona jest w otwartym serwisie ogólnouniwersyteckim Karta Kierunku & Informator ECTS. Obecnie w serwisie znajdują się programy studiów kierunku kulturoznawstwo od roku akademickiego 2014/2015. Serwis ten jest w pełni zintegrowany z Kartą Kierunku, co oznacza, że wszelkie zmiany w programach studiów są w pełni dostępne dla użytkowników serwisu, a informacje zawsze są aktualne;
 - za dobrą praktykę można uznać dbałość o jakość komunikacji w UŚ (np. newslettery regularnie rozsyłane do pracowników i studentów z bieżącymi informacjami, badania prowadzone wśród wszystkich grup interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych dotyczące działania strony internetowej UŚ i jej doskonalenie).

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

10.1a. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów

System Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK) na Uniwersytecie Śląskim został wprowadzony uchwałą nr 126 Senatu UŚ z dnia 24 kwietnia 2012 r. Od 2021 roku jego funkcjonowanie oparte jest bezpośrednio na Statucie Uniwersytetu Śląskiego (§ 77 pkt 6). Obejmuje on w szczególności następujące elementy:

- politykę i procedury zapewniania jakości kształcenia na Uczelni;
- zasady rekrutacji na studia;
- analizę i doskonalenie programów studiów;
- system weryfikacji zakładanych efektów uczenia się;
- zasady zapewnienia wysokiego poziomu kadry dydaktycznej;
- ocenę procesu kształcenia, w tym organizacji i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych;
- badanie opinii studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych o prowadzonych zajęciach dydaktycznych i obsłudze procesu kształcenia oraz opinii pracowników o warunkach kształcenia;
- badanie kariery zawodowej absolwentów w celu doskonalenia procesu kształcenia;
- badanie opinii pracodawców w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej i wykorzystywanie ich w procesie tworzenia i doskonalenia programów studiów;
- zasady monitorowania, przeglądu i podnoszenia poziomu i jakości wyposażenia niezbędnego do nauki (m.in. bibliotek, komputerów z dostępem do internetu) oraz środków wsparcia dla studentów i doktorantów (np. opieki naukowej czy doradztwa).

Funkcjonowanie SZJK w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach reguluje ponadto Zarządzenie nr 145 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 29 października 2019 r. (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/221/5/>) w sprawie określenia *Polityki jakości kształcenia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach*.

System Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK) w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach oparty jest na poszanowaniu autonomii i specyfiki wydziałów oraz innych jednostek dydaktycznych Uniwersytetu, zgodnie z którym każda jednostka opracowała adekwatne dla swej specyfiki procedury w zakresie zapewniania, monitorowania i oceny jakości kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów, kierując się przy tym swoimi dobrymi doświadczeniami i praktykami w tym zakresie. Przyjęte rozwiązania poddawane są ciągłej, corocznej aktualizacji, aby móc dostosowywać je do zmieniających się warunków kształcenia. Ostatnia aktualizacja wzoru, według którego Wydziały przygotowują swoje specyficzne rozwiązania, nastąpiła w grudniu 2022 roku (Uchwała nr 1 uniwersyteckiej Komisji ds. Kształcenia i Studentów). Działaniem SZJK objęci są studiujący wszystkich poziomów i form studiów, doktoranci/doktorantki i słuchacze/słuchaczki studiów podyplomowych oraz pracownicy/pracowniczki Uczelni.

Na płaszczyźnie ogólnouniwersyteckiej za wyznaczanie kierunków rozwoju oraz ewaluację Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK) odpowiada Zespół ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji, kierowany przed Pełnomocniczkę Rektora ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji. W skład Zespołu wchodzi pełnomocnicy dziekanów poszczególnych wydziałów oraz pracownicy Biura Jakości Kształcenia, wyodrębnionego w ramach Działu Jakości i Analiz Strategicznych. Do zadań zespołu należy:

- monitorowanie funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia (SZJK) na poziomie ogólnouczelnianym i w poszczególnych jednostkach organizacyjnych oraz wspieranie organów uczelni, osób pełniących funkcje kierownicze i ciał kolegialnych w projektowaniu, organizacji i ewaluacji działań na rzecz zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia oraz SZJK,
- wspieranie koncepcyjno-organizacyjne działań Pełnomocniczki Rektora ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji,

- opracowanie koncepcji badań jakości kształcenia, udział w opracowywaniu ogólnouczelnianych narzędzi badawczych, koordynowanie realizacji badań jakości kształcenia i opracowanie raportów z tych badań, dystrybucja kwestionariuszy ankiety oceny pracy dydaktycznej nauczycielki/nauczyciela akademickiego i upowszechnienie jej wyników w systemie informatycznym (Portal Pracownika UŚ, opracowywanie i wdrażanie działań motywujących studentki i studentów UŚ do wzięcia udziału w procesie ankietyzacji zajęć dydaktycznych),
- monitorowanie przebiegu ewaluacji jakości kształcenia w Uniwersytecie Śląskim, w szczególności przeprowadzanych przez Polską Komisję Akredytacyjną, gromadzenie i analizowanie dokumentacji sporządzanej w ramach ewaluacji (raportów samooceny oraz raportów zespołów oceniających PKA), sporządzanie raportów z tych analiz i upowszechnianie wniosków z nich wśród pracowników pełniących funkcje kierownicze (w szczególności prodziekanów ds. studenckich i kształcenia oraz dyrektorów kierunków studiów) oraz udzielanie im wsparcia merytorycznego w przygotowaniach do akredytacji,
- współpraca z Działem Kształcenia i Działem Informatycznej Obsługi Toku Studiów w zakresie rozwoju systemu informatycznego Karty kierunku,
- dbanie o spójną politykę informacyjną dotyczącą jakości kształcenia w Uniwersytecie Śląskim, w szczególności prowadzenie strony internetowej poświęconej SZJK (<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/jakosc-ksztalcenia/system-zapewniania-jakosci-ksztalcenia/>), organizowanie spotkań, szkoleń i seminariów dla studentów, doktorantów i pracowników Uczelni, promowanie dobrych praktyk w zakresie jakości kształcenia w Uczelni,
- przygotowywanie projektu corocznego sprawozdania z oceny jakości kształcenia na potrzeby Komisji ds. Kształcenia i Studentów w oparciu o sprawozdania przekazane przez wydziały, szkoły doktorskie, kolegia i inne jednostki organizacyjne Uczelni,
- realizacja innych zadań zleconych przez Rektora i Kanclerza.

Warto zauważyć, że już w 2012 roku, wraz z powstaniem SZJK, na uczelni powołane zostało Biuro Jakości Kształcenia (BJK). Jego głównym zadaniem jest wspomaganie podejmowanych przez komisję ds. kształcenia i studentów oraz zespół ds. jakości kształcenia i akredytacji działań o charakterze koncepcyjnym i organizacyjnym oraz koordynacja przedsięwzięć zmierzających do zapewnienia i podnoszenia jakości studiów na Uniwersytecie. BJK pracuje w trybie ciągłym, niezależnie od kadencyjności innych organów odpowiedzialnych za jakość kształcenia, a jego skład osobowy jest rozwijany wraz ze wzrastającymi potrzebami w tym zakresie (aktualnie pracuje w nim czterech specjalistów, wspomaganych okresowo przez dwójkę specjalistów z Działu Jakości i Analiz Strategicznych).

Na poziomie **Wydziału Humanistycznego (jednostki organizującej kształcenie na kierunku kulturoznawstwo)** główne struktury SZJK tworzą dziekan, prodziekan ds. studenckich i kształcenia, dyrektorzy kierunku i jego zastępcy, rada dydaktyczna kierunku studiów, pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia i akredytacji; wydziałowa komisja ds. kształcenia i studentów oraz wydziałowa rada samorządu studenckiego.

Zapewnienie, monitorowanie, ocena, doskonalenie i wdrożenie działań naprawczych jakości kształcenia na Wydziale Humanistycznym są realizowane poprzez *Procedury systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Humanistyczny*, które zostały uchwalone przez Wydziałową Komisję ds. Kształcenia i Studentów (**Zał_K10_01**) i są spójne z uczelnianymi procedurami systemu zapewnienia jakości kształcenia. W dokumencie tym ujęte zostały następujące obszary: monitorowanie skuteczności osiągania efektów uczenia się, współpraca z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, doskonalenie programu studiów, zapewnianie jakości procesu dydaktycznego, infrastruktura i zasoby dydaktyczne (w tym w zakresie innowacji i osiągnięć, m.in. współczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych), wsparcie studentów w procesie uczenia się, publikowanie informacji oraz ocena jakości kształcenia na wydziale w danym roku akademickim.

Należy w tym miejscu podkreślić, iż konstrukcja SZJK w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach została oparta na strukturach oraz kompetencjach ciał statutowych, które mają w zakresie swojej właściwości obszary związane z zarządzaniem procesem kształcenia. Na system składa się katalog procedur, obowiązków i zadań, których bezpośrednim celem jest zapewnienie, doskonalenie, monitoring i ewaluacja jakości kształcenia. Wartością systemu jest jego cykliczność i powszechność oraz ogólna dostępność, m.in. w formie publikacji informacji na temat jakości kształcenia na stronie Wydziału Humanistycznego: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/jakosc-ksztalcenia/>.

Elementem uzupełniającym SZJK są organizowane w uczelni konkursy projakościowe, których zadaniem jest stymulowanie działań w zakresie jakości kształcenia w poszczególnych jednostkach. Mają one ponadto na celu zwiększanie skuteczności działań w obszarach wymagających doskonalenia. Przykładem takiego konkursu jest konkurs System Motywacyjny w Dydaktyce Akademickiej Uniwersytetu Śląskiego: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/system-motywacyjny-w-dydaktyce-akademickiej-smoda/>, w ramach którego do tej pory zorganizowano następujące konkursy: *Wyróżnienia JM Rektora UŚ*, *Doskonały kierunek*, *Współmyślenie*, *współdziałanie*. Wśród laureatów i laureatek tego konkursy znalazły się również osoby związane z kierunkiem kulturoznawstwo: dr hab. Justyna Budzik, dr Małgorzata Kądziała, dr hab. Magdalena Kempna-Pieniżek, prof. UŚ, dr Julia Legomska, prof. UŚ, dr Adam Pisarek, dr Agata Stronciwilk.

10.1b. Kompetencje i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

Kompetencje poszczególnych podmiotów w zakresie nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów uregulowane zostały w ustawie *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* z 2018 r., Statucie Uniwersytetu Śląskiego z 2019 r. z późn. zm. oraz licznych zarządzeniach Rektora i uchwałach Senatu UŚ.

Zadania i kompetencje w zakresie kontroli jakości kształcenia określone zostały następująco:

Rektor – tworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu.

Zadania rektora określone są w § 15 ust. 2 Statutu, zgodnie z którym do zadań rektora należą wszelkie sprawy dotyczące Uniwersytetu, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów Uniwersytetu. Zgodnie z brzmieniem § 148 ust.1. Rektor, kierując się strategią, podejmuje decyzje w przedmiocie utworzenia i zaprzestania prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie, profilu i w określonej formie. Decyzja o zaprzestaniu kształcenia nie może przerywać prowadzonego już cyklu kształcenia. Ustęp 3 ww. przepisu stanowi, że przed podjęciem decyzji, o której mowa w ust. 1, rektor może zasięgnąć opinii Senatu lub Rady Uniwersytetu. Ponadto politykę jakości kształcenia określa i zmienia rektor po zasięgnięciu opinii komisji kształcenia, uwzględniając strategię, specyfikę jednostek organizacyjnych Uniwersytetu oraz ich dobre praktyki (§ 153 ust. 1 Statutu). Bieżący nadzór nad SZJK sprawuje rektor przy pomocy właściwego prorektora lub prorektorów, komisji kształcenia, a także dziekanów, dyrektorów kierunków studiów oraz dziekana szkoły doktorskiej (§ 153 ust. 3 Statutu).

Prorektor ds. studenckich i kształcenia – uczestnictwo w pracach komisji do spraw kształcenia i studentów i wpiernie Rektora w wykonywaniu powyższych zadań;

Senat – uchwalanie regulaminu studiów, ustalanie programów studiów, określanie sposobu potwierdzania efektów uczenia się. Zgodnie z brzmieniem § 148 ust. 4, program studiów dla określonego kierunku, poziomu i profilu ustala Senat po zasięgnięciu opinii komisji kształcenia oraz samorządu studenckiego. Senat określa również wytyczne dotyczące wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów prowadzonych w Uniwersytecie.

W sprawach z zakresu kształcenia prowadzonego w Uniwersytecie organem doradczym rektora, Senatu i Rady Uniwersytetu jest **komisja do spraw kształcenia i studentów**. Zgodnie z brzmieniem § 77 ust.1 Statutu do jej zadań należy: 1) wspieranie rektora w realizacji strategii w zakresie kształcenia;

2) przygotowywanie projektów wytycznych dla tworzenia programów studiów; 3) inicjowanie oraz opiniowanie zmian w programach studiów; 4) opracowywanie projektów regulaminów studiów; 5) opiniowanie wniosków dotyczących zasad rekrutacji na studia; 6) opracowywanie wytycznych do tworzenia procedur systemu zapewniania jakości kształcenia; 7) przedstawianie rektorowi propozycji działań doskonalących proces kształcenia w Uniwersytecie; 8) przedstawianie rektorowi propozycji działań doskonalących warunki studiowania oraz wsparcia i obsługi studentów; 9) opracowywanie i przedstawianie senatowi corocznych sprawozdań z oceny jakości kształcenia oraz wniosków z tych sprawozdań; 10) wyrażanie opinii w sprawach przekazanych jej do rozpatrzenia przez rektora, senat, radę Uniwersytetu lub prorektora właściwego do spraw kształcenia i spraw studenckich; 11) inne zadania określone w regulaminie organizacyjnym Uniwersytetu.

Dziekan – organizuje i koordynuje działalność dydaktyczną Wydziału, określa również procedury SZJK dla kierunku studiów, biorąc pod uwagę wytyczne określone przez komisję kształcenia oraz specyfikę kształcenia na danym kierunku. Na mocy *Regulaminu studiów w UŚ* Dziekan jest decydem w sprawach studenckich związanych z tokiem studiów. W praktyce, na podstawie tego regulaminu oraz innych aktów wewnętrznych Uczelni, na Wydziałach UŚ indywidualne sprawy studenckie rozstrzygają prodziekani powołani i upoważnieni (z uwzględnieniem zakresu obowiązków ustalonego przez dziekana) do decydowania przez Rektora UŚ, dyrektorzy kierunków studiów oraz pełnomocnicy ds. studenckich, działający na podstawie analogicznego upoważnienia rektorskiego. Obok kompetencji do rozstrzygania w indywidualnych sprawach studenckich, do kompetencji dziekana należy także zatwierdzanie planów zajęć dydaktycznych oraz określanie liczebności grup zajęciowych w danym roku akademickim (§ 53 ust. 2 pkt 1 oraz ust. 3 Statutu UŚ).

Prodziekan do spraw studenckich i kształcenia – m.in. przewodniczy pracom wydziałowej komisji do spraw kształcenia i studentów i wydaje decyzje administracyjne w indywidualnych sprawach studentów i studentek. W zakresie sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkami studiów, w tym w odniesieniu do ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku, zadania prodziekana ds. studenckich i kształcenia polegają w szczególności na:

- współpracy z radami dydaktycznymi kierunków studiów,
- zatwierdzaniu obsady dydaktycznej i indywidualnych przydziałów zajęć dydaktycznych zaproponowanych przez dyrektora kierunku studiów,
- reprezentowaniu wydziału na forum uczelnianej komisji ds. kształcenia i studentów,
- opracowaniu założeń dotyczących obciążeń dydaktycznych pracowników wydziału w danym roku akademickim,
- wspieraniu dziekana w zakresie polityki kadrowej dotyczącej pracowników dydaktycznych na wydziale (§ 32 Regulaminu Organizacyjnego).

Aktualny skład komisji ds. kształcenia i studentów funkcjonującej na Wydziale Humanistycznym, wraz z terminami posiedzeń oraz uchwałami znaleźć można na stronie: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/wydzialowa-komisja-ds-ksztalcenia-i-studentow/>. W skład komisji wchodzi również dyrektorka kierunku kulturoznawstwo.

Pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia i akredytacji:

- wspiera wydziałową komisję ds. kształcenia i studentów (WKKS) w opracowywaniu raportu z oceny własnej wydziału w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim,
- wspiera i koordynuje działania na rzecz przygotowania wydziału do ocen jakości prowadzonego kształcenia przez podmioty zewnętrzne (akredytacji), a w szczególności: na bieżąco zapoznaje się z kryteriami i zasadami przeprowadzania akredytacji i przekazuje tę wiedzę właściwym podmiotom na wydziale, w tym organizuje spotkania informacyjne i szkolenia w tym zakresie, na bieżąco współpracuje z Biurem Jakości Kształcenia (BJK) i innymi pełnomocnikami dziekanów ds. jakości kształcenia i akredytacji w zakresie wielostronnej wymiany informacji o przebiegu i

wynikach akredytacji dokonywanych na poszczególnych wydziałach, wspiera dyrektorów kierunków studiów w opracowywaniu dokumentacji na potrzeby akredytacji oraz realizacji działań w trakcie wizyty zespołu akredytującego,

- monitoruje wdrażanie wniosków i zaleceń poakredytacyjnych oraz informuje dziekana o ewentualnych problemach w tym zakresie,
- koordynuje na poziomie wydziałowym gromadzenie danych niezbędnych na potrzeby akredytacji,
- opracowuje we współpracy z dyrektorami kierunków studiów listy akredytacji, których uzyskanie byłoby pożądane z perspektywy realizacji strategii w zakresie kształcenia.

Dyrektor kierunku/kierunków studiów odpowiada za organizację kształcenia w ramach danego kierunku studiów, prowadzi monitoring kadry, w szczególności w zakresie jej stabilności i występowania potencjalnych zagrożeń dla spełniania warunków prowadzenia studiów. Monitoruje w szczególności:

- wypełnienie ustawowego wymogu realizacji odpowiedniego procenta godzin zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy,
- opracowuje i przedstawia dziekanowi propozycję przydziału zajęć dydaktycznych pracownikom mającym odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie bez konieczności powierzania im nadmiernej liczby godzin ponadwymiarowych oraz potencjalnych zagrożeń w tym zakresie,
- opracowuje propozycje zmian programu studiów,
- sprawuje nadzór merytoryczny i organizacyjny nad zajęciami prowadzonymi na danym kierunku (§ 61 Statutu UŚ),
- w zakresie kompetencji dyrektora kierunku mieści się także realizowanie lub nadzór nad realizacją procedur wskazanych w wydziałowym SZJK, inicjowanie i koordynowanie działań w zakresie doskonalenia programu studiów.

Wnioski z monitoringu przekazywane są każdego roku dziekanowi, który bierze je pod uwagę w prowadzeniu polityki kadrowej.

Dyrektor kierunku studiów podejmuje szereg decyzji związanych z tokiem studiów. Obok tych działań dyrektorzy kierunków studiów wykonują zadania powierzone przez prodziekana ds. studenckich i kształcenia, a także spotykają się z nim regularnie na zebraniach poświęconych sprawom organizacyjnym oraz bieżącemu monitorowaniu i zapewnianiu jakości kształcenia na Wydziale.

Kierunek kulturoznawstwo jest częścią funkcjonującej na Wydziale Humanistycznej grupy kierunków, do której wchodzi również kultura mediów i historia sztuki. Aktualną dyrektorką grupy kierunków jest dr hab. Magdalena Kempna-Pieniążek, prof. UŚ, wspierana przez dwie zastępczynie: dr Julię Legomską, prof. UŚ oraz dr Martę Ostrowską-Bies. Skład dykcji kierunku można znaleźć na stronie: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/>.

Rada dydaktyczna kierunku studiów – zgodnie z treścią § 83 Statutu UŚ rada dydaktyczna kierunku studiów jest organem doradczym dyrektora kierunku studiów.

Szczegółowe zadania rady dydaktycznej kierunku studiów określa regulamin organizacyjny Uniwersytetu. W skład rady dydaktycznej kierunku wchodzi: 1) dyrektor kierunku studiów – jako przewodniczący; 2) zastępca lub zastępcy dyrektora kierunku; 3) co najmniej jeden przedstawiciel pracowników badawczo-dydaktycznych wskazany przez dyrektora instytutu właściwego ze względu na dyscyplinę, z jaką powiązany jest dany kierunek studiów; liczbę takich przedstawicieli oraz dyscyplin reprezentowanych w radzie dydaktycznej określa dziekan na wniosek dyrektora kierunku; 4) co najmniej jeden przedstawiciel pracowników dydaktycznych, mający doświadczenie w prowadzeniu zajęć na danym kierunku – wskazany przez dyrektora kierunku; 5) specjalista z zakresu kształcenia nauczycieli – wskazany przez dyrektora kierunku, jeżeli na danym kierunku realizowana jest specjalność nauczycielska; 6) po jednym przedstawicielu studentów z każdego kierunku i poziomu studiów objętego działaniami rady, wskazanym przez właściwy organ samorządu studenckiego; 7) inne osoby

wskazane przez dziekana lub dyrektora kierunku – z głosem doradczym, w tym przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych, reprezentujący otoczenie społeczno-gospodarcze (ust. 4 powyższego przepisu). Do zadań rady dydaktycznej kierunku studiów należy: 1) wybór kandydatów na dyrektorów kierunków studiów i przedstawienie ich dziekanowi; 2) wyrażanie opinii o wszelkich sprawach dotyczących kształcenia na kierunku studiów; 3) opiniowanie zmian w programach studiów kierunku studiów; 4) opiniowanie propozycji warunków i trybu rekrutacji na studia, kryteriów kwalifikacji, zasad przyjmowania na I rok laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich, a także limitów przyjęć na studia w danym roku akademickim; 5) realizowanie procedur wskazanych w WSZJK lub powierzonych do realizacji przez dyrektora kierunku studiów; 6) realizowanie innych zadań związanych z prowadzeniem kształcenia na kierunku studiów powierzone przez dziekana lub dyrektora kierunku studiów. Rada dydaktyczna określa również szczegółowe warunki przeniesienia na inny kierunek lub specjalność studiów w ramach uczelni (§18 *Regulaminu studiów*). Zasady działania Rady określa Regulamin Organizacyjny UŚ.

Po zakończeniu roku akademickiego Rada opracowuje raport z oceny jakości kształcenia na kierunku i przekazuje go wydziałowej komisji ds. kształcenia i studentów. Po przyjęciu raportu z oceny własnej wydziału w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim przez dziekana, prodziekana ds. studenckich i kształcenia przesyła go do komisji ds. kształcenia i studentów za pośrednictwem Działu Jakości i Analiz Strategicznych.

Na Wydziale Humanistycznym UŚ funkcjonuje wspólna Rada Dydaktyczna kierunków: kulturoznawstwo, kultury mediów i historia sztuki. Aktualny skład Rady można znaleźć na stronie: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/rady-dydaktyczne-kierunkow-studiuw/kulturoznawstwo-kultury-mediow-historia-sztuki/>, z kolei uchwały Rady i inne przygotowywane przez nią dokumenty są publikowane na stronie kierunku: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiuw/kulturoznawstwo/uchwaly-rady-dydaktycznej-i-raporty/>.

Kontrola decyzji i aktów wewnętrznych

Do wydawania, uchylania, zmiany, stwierdzenia nieważności lub wygaśnięcia, a także uzupełniania braków formalnych wniosku w sprawach wymagających wydania decyzji administracyjnej, o których mowa w § 12 ust. 2 *Regulaminu studiów*, stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego (KPA), jeżeli Ustawa lub inne przepisy nie stanowią inaczej (§ 12 ust. 3 *Regulaminu studiów*). Indywidualne sprawy studentów, inne niż: 1) skreślenia z listy studentów; 2) przyjęcia na studia, zmiany formy lub kierunku studiów w przypadku cudzoziemców; 3) odmowy przyjęcia na studia w formie przeniesienia z innej uczelni; 4) odmowy wznowienia studiów; 5) zwolnienia z opłaty lub obniżenia opłaty za usługi edukacyjne; 6) przyznania stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych; zapomogi, stypendium rektora lub stypendium z własnego funduszu Uczelni na stypendia; 7) zawieszenia w prawach studenta przez rektora w przypadkach, o którym mowa w art. 312 ust. 5, a także w art. 316 ust. 4 Ustawy; 8) stwierdzenia nieważności dyplomu, są załatwiane w drodze rozstrzygnięć. Do ich wydawania nie stosuje się przepisów KPA. Osoby uprawnione na podstawie przepisów odrębnych do wydawania rozstrzygnięć wydają je niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia wniesienia podania, chyba że przepisy regulaminu stanowią inaczej. W przypadku niewydania rozstrzygnięcia w terminie, studentce/studentowi przysługuje prawo złożenia skargi do dziekana w związku z nieterminowym załatwieniem sprawy. Rozpatrując skargę, dziekan rozstrzyga w indywidualnej sprawie studenckiej lub wyznacza imiennie osobę zobowiązaną do jej załatwienia, ustalając odpowiedni termin, jednakże nie dłuższy niż 14 dni (§ 12 ust. 4 *Regulaminu studiów*). Podania w sprawach wymagających wydania decyzji administracyjnych są wnoszone na piśmie lub ustnie do protokołu na adres właściwego dziekanatu. Podania w sprawach, które nie wymagają wydania decyzji administracyjnej, są wnoszone do dziekana bezpośrednio w systemie USOS, jeśli informatyczny system obsługi studentów na to pozwala albo na adres właściwego dziekanatu z zarejestrowanego w systemie USOS adresu poczty elektronicznej (bez konieczności spełnienia wymogu opatrzenia wniosku własnoręcznym podpisem czy też kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem złożonym z użyciem profilu zaufanego); podania te mogą być także wnoszone w formie pisemnej i składane we właściwym dziekanacie (§ 12 ust. 6 *Regulaminu studiów*).

Wśród kompetencji i zakresu odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku studiów warto wskazać te należące do dziekana, polegające na uprawnieniu do uchylecia lub zmiany decyzji dyrektora kierunku studiów. O uchyleniu albo zmianie decyzji dyrektora kierunku studiów dziekan zawiadamia rektora i radę dydaktyczną kierunku studiów. Rektor zaś, w trybie §116, może uchylić lub zmienić decyzję podjętą przez osobę pełniącą funkcję kierowniczą w Uniwersytecie oraz uchwałę podjętą przez organ kolegialny niebędący organem Uniwersytetu, jeśli są one niezgodne z przepisami prawa, w tym ze statutem lub innym aktem organu Uniwersytetu, a także są sprzeczne ze strategią albo naruszają ważny interes Uniwersytetu. Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli przepisy prawa przewidują inny tryb postępowania.

10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Zgodnie z przepisami ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* oraz Statutu Uniwersytetu Śląskiego, studia na określonym kierunku, poziomie i profilu i w określonej formie tworzy Rektor UŚ (§ 148 Statutu). Decyzja o zaprzestaniu kształcenia nie może przerywać prowadzonego już cyklu kształcenia. Działania w zakresie doskonalenia programu studiów inicjuje i koordynuje dyrektor kierunku studiów (§ 35 pkt. 1 ust. 3 *Regulaminu organizacyjnego UŚ*), natomiast zmiany w programach studiów na kierunku, zgodnie z § 16 pkt. 4 ust. 3 *Regulaminu organizacyjnego*, opiniuje rada dydaktyczna kierunku studiów. Przy przygotowywaniu propozycji doskonalenia programu studiów bierze się pod uwagę informacje o zmianach w przepisach prawa, w szczególności przekazane przez władze Uczelni i Dział Kształcenia oraz Biuro Jakości Kształcenia oraz konieczność realizacji celów określonych w *Strategii rozwoju Uniwersytetu Śląskiego*. Ważnym czynnikiem jest również analiza losów absolwentek i absolwentów, informacje płynące z otoczenia społeczno-gospodarczego oraz tzw. dobre praktyki realizowane w wiodących ośrodkach krajowych i zagranicznych w zakresie kształcenia na kierunku kulturoznawstwo lub kierunkach pokrewnych. Wpływ na projektowanie i dokonywanie modyfikacji na prowadzonym kierunku mają również informacje dotyczące skuteczności osiągania efektów uczenia się, głosy interesariuszy i interesariuszek wewnętrznych, tj. informacje od nauczycielek i nauczycieli akademickich, studentek i studentów oraz interesariuszek i interesariuszy zewnętrznych.

PRZYKŁADOWA ścieżka wprowadzenia zmiany w programie kształcenia: przypadek inicjatywy pracowniczej

Osoby prowadzące zajęcia na kierunku są zachęcane do zgłaszania swoich uwag i propozycji zmian w zakresie programu kształcenia. Najczęściej zmiany proponowane przez pracowniczki i pracowników dotyczą kwestii takich jak: wprowadzenie nowego modułu, zmiana jego nazwy, zmiana liczby godzin lub formy prowadzenia zajęć. Proces wprowadzania takich modyfikacji jest kilkuetapowy:

- 1) zgłoszenie propozycji zmiany – pracownicy i pracowniczki mogą zgłaszać zmiany bezpośrednio dyrekcji kierunku lub za pośrednictwem członkiń i członków Rady Dydaktycznej;
- 2) rozważenie możliwości wprowadzenia zmiany – dyrekcja kierunku podejmuje dyskusje na temat potrzeby i możliwości wprowadzenia proponowanej zmiany w ramach zespołu ds. modyfikacji programu kształcenia oraz Rady Dydaktycznej; w dyskusji tej brane są pod uwagę wszystkie wspomniane wyżej czynniki (m.in. relacja proponowanej zmiany do efektów uczenia się kierunku, jej potencjalny wpływ na współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, jej relacja z innymi zgłaszanymi postulatami, z sylwetką absolwentki/absolwenta, możliwościami kadrowymi kierunku itd.);
- 3) etap opiniowania – proponowana zmiana jest następnie oficjalnie opiniowana przez Radę Dydaktyczną Kierunku oraz Samorząd Studencki, a następnie Wydziałową Komisję ds. Kształcenia; z tego poziomu jest kierowana do zatwierdzenia przez Uczelnianą Komisję ds. Kształcenia;
- 4) zatwierdzenie zmiany – formalne zatwierdzenie zmiany następuje poprzez wydanie stosownej uchwały przez Senat UŚ. Kwestie te opisane są w Uchwale nr 385 Senatu UŚ z dnia 23 maja 2023 r. (<https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/6396/5/>) w sprawie wytycznych

dotyczących wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów prowadzonych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Stosownie do przepisów wspomnianej uchwały oraz Zarządzenia nr 6/2015 Rektora UŚ w sprawie wprowadzenia Karty Kierunku oraz elektronicznych sylabusów, dokumentację programu studiów sporządza się oraz modyfikuje z wykorzystaniem Karty Kierunku. Wersja dokumentacji do wydruku generowana jest za pomocą systemu USOS.

UWAGA: Również propozycje zgłaszane przez grono studentek i studentów mogą być uwzględniane w tej ścieżce. W takim przypadku są one opracowywane i przedstawiane przez dyrekcję kierunku.

PRZYKŁADY działań mających na celu doskonalenie jakości kształcenia na kierunku kulturoznawstwo za pomocą modyfikacji programów kształcenia

- 1) doskonaleniu jakości kształcenia służy **wprowadzenie na kierunku kulturoznawstwo (studia I stopnia) Nowej Koncepcji Studiów**: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/nowa-koncepcja-studiow>. Zmiany w programie studiów, które zostały wdrożone w cyklu kształcenia 2023/2024, obejmują **moduły kierunkowe**, których dotychczasowy zestaw i treści zostały zrewidowane w oparciu o obecne kompetencje kandydatek i kandydatów na studia, ich oczekiwania edukacyjne oraz o wiedzę o rynku pracy dla absolwentek i absolwentów studiów wyższych. W drugiej kolejności na program studiów składają się **moduły obszarowe wspierające kierunek**. Mają one charakter subsydiarny wobec treści wskazanych w modułach kierunkowych. Moduły z tego obszaru mają sprawić, że studenci i studentki kierunku zdobędą wiedzę, rozwiną umiejętności i kompetencje społeczne o charakterze interdyscyplinarnym. Ostatnią grupę modułów stanowią **moduły ogólnouniwersyteckie** w tym **Otwarte Moduły Uniwersyteckie (OMU)**. Są to moduły do samodzielnego wyboru przez osoby studiujące, które wzbogacają ich kierunkowe efekty uczenia się. W tej części znajdują się również moduły gwarantujące stosowne kształcenie językowe, zajęcia z wychowania fizycznego oraz zestaw treści zwany *Przybornikiem studenta*. Więcej informacji na temat Nowej Koncepcji Studiów znajduje się w Kryterium 2.
- 2) **Na studiach II stopnia** doskonaleniu jakości kształcenia służyły kilkakrotnie przeprowadzane w latach 2019-2023 zmiany w programach kształcenia. Największa jak dotąd modyfikacja programu miała miejsce w roku 2023-2024, kiedy to m.in.:
 - zredukowano liczbę specjalności z dotychczasowych sześciu do trzech (filmoznawstwo, kultury miasta, praktyki uczestnictwa w kulturze), przy czym programy dwóch z nich (kultury miasta oraz praktyki uczestnictwa w kulturze) opracowano od podstaw, a jednej (filmoznawstwo) poddano gruntownej rewizji;
 - zmniejszono liczbę godzin w programie kształcenia (w szczególności w pierwszym semestrze);
 - wprowadzono do programu pierwszego semestru zajęcia o charakterze tutoringowym mające na celu pomoc studiującym w ukierunkowaniu własnych zainteresowań badawczych i zawodowych (tutoringi badawcze i tutoringi rozwjowe);
 - zniwelowano różnice w liczbie godzin pomiędzy poszczególnymi specjalnościami;
 - zmieniono formułę zajęć do wyboru;
 - w pierwszym semestrze oraz na specjalności filmoznawstwo zaktualizowano nazwy niektórych modułów oraz przypisaną im liczbę godzin.

Zmiany te wprowadzono zgodnie z obowiązującymi w UŚ procedurami doskonalenia jakości kształcenia, tj. skonsultowano je z interesariuszami (znaczna część zmian została przez nich zainspirowana – kierowano się m.in. opiniami osób studiujących), Radą Dydaktyczną Kierunku oraz Wydziałową Radą Samorządu Studenckiego oraz skierowano do zaopiniowania przez komisję ds. studenckich i kształcenia, a następnie do zatwierdzenia przez Senat UŚ.

Zgodnie z *Zarządzeniem nr 176 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 15 października 2021 r. w sprawie zasad prowadzenia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (Zał_K02_04)*, zajęcia dydaktyczne mogą być prowadzone w Uniwersytecie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na

odległość wyłącznie z wykorzystaniem platform nauczania na odległość oraz oprogramowania dopuszczonego do użytku w Uniwersytecie. Dziekan, po zasięgnięciu opinii wydziałowej komisji do spraw studenckich i kształcenia, określa wydziałową strategię kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/wydzialowa-komisja-ds-ksztalcenia-i-studentow/wydzialowa-strategia-ksztalcenia/>), wskazując w szczególności rodzaje zajęć, jak również moduły, w przypadku których wyłączone jest ich prowadzenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość realizują prowadzący zajęcia, którzy odbyli szkolenie przygotowujące do ich prowadzenia.

Dobrą praktyką przyjętą w SZJK w UŚ w zakresie projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów jest weryfikacja modyfikowanego programu studiów przez pełnomocników ds. jakości kształcenia i akredytacji. Przed opiniowaniem programu studiów przez Uczelnianą Komisję ds. Kształcenia i Studentów jest on poddany weryfikacji pod względem formalnym przez wyznaczonych do tego celu 2 pełnomocników, tj. pełnomocnika danego wydziału oraz pełnomocnika innego wydziału. Do ich zadań należy szczegółowa analiza formalna programu pod kątem zgodności z zapisami ustawy i przepisów wewnętrznych UŚ. Dopiero po uzyskaniu pozytywnej opinii zespołu pełnomocników modyfikowany program jest procedowany przez uczelnianą komisję ds. kształcenia i studentów.

10.3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowy przegląd programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródła informacji wykorzystywanych w tych procesach

Monitorowanie programu studiów na kierunku kulturoznawstwo odbywa się na bieżąco. Oprócz analiz w trybie ciągłym służą temu spotkania z pracowniczkami i pracownikami oraz z osobami studiującymi, a także doroczna procedura przygotowywania raportu z oceny jakości kształcenia na kierunku za dany rok akademicki, w ramach którego dyrektor i jego zastępca wraz ze wskazanymi nauczyciel(k)ami, dokonują przeglądu procesu kształcenia na kierunku w zakresie m.in.: systemu weryfikacji efektów uczenia się, zwłaszcza w aspekcie wniosków płynących z analizy wyników weryfikacji efektów uczenia się na kierunku, np. procentu zajęć, na których weryfikacja efektów uczenia się budzi zastrzeżenia, sposobów naprawy problemu czy w obszarze zapewnienia wysokiej jakości kadry dydaktycznej, tj. np. poprzez sporządzenie raportu z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych (raporty te są publikowane na stronie kierunku: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/uchwaly-rady-dydaktycznej-i-raporty/>; więcej na ten temat w **punkcie 10.5.**). Uzyskane dane wskazują, że studentki i studenci pozytywnie oceniają przygotowanie i realizację modułów na kierunku kulturoznawstwo. Zdecydowana większość modułów jest oceniana powyżej średniej 4,5 (średnia odniesienia). W nielicznych przypadkach uzyskana ocena z ankiety jest niższa niż 3,5, ale często takie przedmioty były ankietowane tylko przez bardzo małą liczbę osób, co nie stanowi miarodajnej oceny prowadzonych zajęć. Od roku akademickiego 2021/2022 studentki i studenci mają możliwość wyrażania opinii na temat wszystkich zajęć, w których biorą udział. Ankieta ma formę zdalną i jest udostępniana student(k)om za pośrednictwem systemu USOS; o możliwości jej wypełnienia studenci są informowani różnymi kanałami: poprzez wiadomości e-mail kierowane przez władze rektorskie do społeczności studiujących, za pośrednictwem mediów społecznościowych przez dyrekcję kierunku i Samorząd Studencki oraz przez prowadzących i prowadzące (w czasie zajęć). Mimo to w dalszym ciągu największym problemem jest niska zwrotność ankiet, która często nie pozwala na uznanie ich wyników za miarodajne. Wyniki ankiet są omawiane na spotkaniach z pracownikami i pracowniczkami, a także są tematem rozmów ze studiującymi. Niektórzy prowadzący praktykują wysyłanie grupom studenckim podziękowań za wzięcie udziału w ankietach.

Raport jakości kształcenia z poziomu kierunku (corocznie publikowany na stronie kierunku kulturoznawstwo: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/uchwaly-rady-dydaktycznej-i-raporty/>) jest poddawany analizie na poziomie wydziału przez władze dziekańskie, następnie staje się załącznikiem do **wydziałowego raportu z oceny jakości kształcenia**. Zebrane razem dokumenty są analizowane przez Biuro Jakości Kształcenia oraz stają się podstawą **uniwersyteckiego Raportu z Oceny Jakości Kształcenia**. Dzięki takiemu rozwiązaniu jakość kształcenia rozpatrywana jest

z różnych perspektyw: kierunkowej, wydziałowej i ogólnouniwersyteckiej. Raporty z oceny jakości kształcenia w Uniwersytecie Śląskim są publikowane na stronie internetowej Uczelni: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-kształcenia/jakosc-kształcenia/raport-jakosci-kształcenia/>.

Dyrekcja i Rada Dydaktyczna przeprowadzają systematycznie analizę wyników i procedur zapewnienia, monitorowania i oceny jakości kształcenia w ww. obszarach i na bieżąco podejmują działania zaradcze, względnie naprawcze, do których należy zaliczyć na przykład rozmowę wyjaśniającą z osobą przeprowadzającą weryfikację efektów uczenia się modułów, w przypadku których stwierdzono nieprawidłowości. W razie stwierdzenia nieprawidłowości dyrekcja podejmuje szereg **działań naprawczych**, do których można zaliczyć: rozmowy wyjaśniające z wykładowcą/wykładowczynią, dokładną weryfikację dokumentacji zajęć, hospitacje kontrolne, przeprowadzone w celu sprawdzeniu warsztatu dydaktycznego nauczycielki/nauczyciela, również pod kątem sposobu organizacji zajęć; hospitacje o charakterze doskonalącym, tzw. koleżeńskie, tj. wizytację zajęć innego prowadzącego/innej prowadzącej zajęcia, wprowadzenie nowych metod i narzędzi dydaktycznych, jak również weryfikację dotychczasowego sposobu prowadzenia zajęć. **Hospitacje zajęć przeprowadzane są w każdym roku akademickim.** Są nimi obejmowane różne zajęcia prowadzone przez nowych pracowników/pracowniczki i doktorantki/doktorantów, przez osoby, których zajęcia zostały nisko ocenione przez osoby studiujące w ankiecie ewaluacyjnej, ale też takie, które zostały ocenione pozytywnie. W ostatnim z wymienionych przypadków hospitacje stanowią element procesu konstruowania zestawu dobrych praktyk, które następnie mogą być rekomendowane (np. podczas cosemestralnych spotkań) innym osobom prowadzącym. Hospitacje zajęć dydaktycznych stanowią standardową praktykę i ważny element dbałości o jakość kształcenia. Hospitacje przeprowadzają wskazane przez dyrekcję kierunku i zatwierdzone przez radę dydaktyczną osoby posiadające duże doświadczenie w prowadzeniu zajęć na kierunku kulturoznawstwo. Osoby hospitujące każdorazowo przygotowują protokół z hospitacji, w którym formułują swoje zalecenia. Protokół jest podpisywany przez osobę wizytującą i osobę prowadzącą zajęcia, która ma możliwość ustosunkowania się do uwag zawartych w protokole.

Ważnymi źródłami informacji w zakresie bieżącego monitoringu i okresowego przeglądu programów studiów są ponadto działania wynikające ponadto wprost z *Procedur SZJK* dla Wydziału Humanistycznego (**Załącznik K10_01**), w tym zwłaszcza: monitorowanie procesu dyplomowania, współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, cykliczne spotkania z nauczyciel(k)ami akademickimi prowadzącymi zajęcia na kierunku kulturoznawstwo oraz student(k)ami tego kierunku, doskonalenie programu studiów, analiza potrzeb w zakresie infrastruktury dydaktycznej i naukowej, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych, jak również wsparcie studentek i studentów w procesie uczenia się.

W ramach **monitorowania procesu dyplomowania** prowadzi się następujące działania: 1) dyrekcja kierunku co roku organizuje spotkania poświęcone wyborowi seminariów i promotorów prac dyplomowych, otwierając się na możliwe pomysły udoskonalenia tego procesu; 2) weryfikacja efektów uczenia się zakładanych do realizacji w ramach modułu dyplomowego (seminarium dyplomowego) odbywa się poprzez analizę prac dyplomowych, dotyczącą w szczególności: a) osiągania przez osoby studiujące zakładanych efektów uczenia się, b) jakości weryfikacji tychże efektów przez oceny i ewentualne recenzje, a także porównania istotności różnic między pracami, które uzyskały skrajne oceny, c) adekwatności zastosowanych w ramach procedury dyplomowania metod weryfikacji efektów uczenia się. Zgodnie z Procedurami systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Humanistyczny, corocznie do weryfikacji wybiera się co najmniej 5% prac dyplomowych powstałych w danym roku na danym kierunku. Wyboru prac dokonuje Rada Dydaktyczna Kierunków, przy zapewnieniu reprezentacji prac z wszystkich realizowanych seminariów dyplomowych. Analizy prac dyplomowych dokonują nauczycielki i nauczyciele akademicy posiadający co najmniej stopień naukowy doktora i mający doświadczenie w kierowaniu pracami dyplomowymi lub ich recenzowaniu. Osoby przeprowadzające analizę sporządzają protokół z wykorzystaniem opracowanego formularza. Dyrekcja i Rada Dydaktyczna kierunku dokonują zbiorczej analizy protokołów i jej wyniki przekazują pełnomocniczce ds. jakości kształcenia i akredytacji. Ogólny raport

z analizy jest także zamieszczany na stronie kierunku: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/uchwaly-rady-dydaktycznej-i-raporty/>. Wyniki analizy prac dyplomowych dyskutowane są na posiedzeniu wydziałowej komisji ds. studenckich i kształcenia Wydziału Humanistycznego. W przypadku dostrzeżenia nieprawidłowości bądź deficytów, osoby analizujące proces dyplomowania formułują zalecenia, które są przekazywane członk(ini)om odpowiednich komisji, przeprowadzających egzaminy dyplomowe.

Dodatkowo, należy podkreślić, że Wydział Humanistyczny **monitoruje losy absolwentek i absolwentów** kierunku kulturoznawstwo przy pomocy analizy danych powszechnie dostępnych takich jak *Ogólnopolski system monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA)*: <https://ela.nauka.gov.pl/pl> oraz Biura Karier UŚ, jak również na podstawie indywidualnych kontaktów z interesariuszami zewnętrznymi Wydziału czy indywidualnych kontaktów pracowników Wydziału z absolwent(k)ami kierunku.

Przeglądy programu studiów na ocenianym kierunku odbywają się okresowo, w zależności od zmian aktów prawnych, uchwał Senatu Uniwersytetu Śląskiego, zarządzeń Rektora UŚ, zarządzeń i komunikatów Dziekana Wydziału, a także bieżących potrzeb. Jeśli jest to potrzebne, powołuje się w tym celu zespół ds. modyfikacji programu kształcenia. Działanie takie miało miejsce w roku akademickim 2022-2023, kiedy zaczęto przygotowywać kierunki kulturoznawstwo i kultury mediów do wejścia w Nową Koncepcję Studiów. Zespół ds. modyfikacji programu kształcenia działa do tej pory.

Regularnie dokonuje się oceny skuteczności systemu jakości kształcenia, w tym m.in. oceny zawartości modułów i sylabusów, racjonalności harmonogramów. Zakres monitorowania w kontekście programu studiów uwzględnia ocenę zajęć dydaktycznych, wnioski ze spotkań przeprowadzanych z nauczyciel(k)ami akademickimi, student(k)ami i interesariusz(k)ami zewnętrznymi.

10.4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, oraz wykorzystanie wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

Sposób oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez osoby studiujące uzależnione są od kategorii efektu, tj. wiedzy, umiejętności czy kompetencji społecznych oraz od wypracowanych praktyk dydaktycznych, właściwych dla specyfiki kierunku kulturoznawstwo. Zgodnie z §23 *Regulaminu studiów w UŚ* okresem zaliczeniowym jest semestr. Osoba studiująca jest zatem zobowiązana do potwierdzenia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się tych modułów, które przewidziane są w programie studiów w danym semestrze, tj. zarówno kierunkowych, obszarowych i ogólnouniwersyteckich (Otwartych Modułów Uniwersyteckich). Weryfikacja efektów uczenia odbywa się w trakcie trwania semestru (prace etapowe), jak i w trakcie sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej (testy, prace semestralne, projektowe, egzaminy). Zgodnie z §23 *Regulaminu studiów UŚ* warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie zaliczeń wszystkich modułów przewidzianych planem studiów i uzyskanie łącznie co najmniej 30 punktów ECTS. Zaliczenie modułu następuje na podstawie pozytywnego zweryfikowania osiągnięcia przez studentkę/studenta wszystkich efektów uczenia się modułu. Jednocześnie dziekan może rozstrzygnąć o uznaniu za zaliczony moduł wcześniej już zaliczony przez studentkę/studenta. Dziekan ma także prawo zasięgnąć w tej sprawie opinii osoby odpowiedzialnej za realizację modułu. Zaliczenie modułu może nastąpić w trakcie trwania semestru po zakończeniu zajęć dydaktycznych danego modułu, za zgodą dziekana i na zasadach wynikających z §25 ust. 2. Ocena końcowa modułu może być ustalana: 1) na podstawie ocen uzyskanych w ramach zaliczeń poszczególnych efektów uczenia się; 2) na podstawie egzaminu obejmującego weryfikację wszystkich efektów uczenia się modułu; 3) na podstawie egzaminu obejmującego weryfikację części efektów uczenia się modułu. W tym ostatnim (trzecim) przypadku przy ustalaniu oceny końcowej z modułu należy uwzględnić oceny uzyskane w ramach zaliczeń efektów uczenia się nieobjętych tym egzaminem. Ocena końcowa modułu może uwzględniać oceny niedostateczne uzyskane w ramach terminów zaliczeń i egzaminów. Szczegółowy sposób ustalania oceny końcowej danego modułu określa sylabus tego modułu. W przypadku odbywania studiów częściowych za granicą, za zgodą dziekana dopuszczalne jest rozliczenie roczne.

Na mocy §24 *Regulaminu studiów w UŚ* w przypadku modułów kończących się egzaminem, przed przystąpieniem do egzaminu student(ka) musi uzyskać wymagane w programie studiów i opisie modułu zaliczenia. W przypadku nieuzyskania wymaganych zaliczeń przed terminem egzaminu student(ka) otrzymuje z danego egzaminu ocenę niedostateczną. Dla egzaminów wyznacza się dwa terminy: pierwszy i drugi (poprawkowy). W przypadku uzyskania w pierwszym terminie oceny niedostatecznej lub nieprzystąpienia do pierwszego terminu bez usprawiedliwienia, osobie studiującej przysługuje prawo do składania egzaminu poprawkowego. Osoba przeprowadzająca weryfikację efektów uczenia się albo dziekan w uzasadnionych przypadkach może przywrócić studentce/studentowi termin zaliczenia lub egzaminu. Wniosek o przywrócenie terminu powinien zostać złożony najpóźniej w ciągu 7 dni od ustania przyczyny uzasadniającej nieobecność w danym terminie. Wnioski złożone po terminie pozostawia się bez rozpoznania. Weryfikacja efektów uczenia się przeprowadzana jest w języku, w jakim był prowadzony moduł. Na wniosek studenta/studentki i za zgodą prowadzącego weryfikacja może odbyć się w innym języku. W przypadku nieprzystąpienia przez studentkę/studenta do zaliczenia lub egzaminu, prowadzący zajęcia nie później niż w ostatnim dniu sesji poprawkowej lub upływu terminu przedłużenia zaliczenia semestru udzielonego studentowi/studentce, wpisuje do protokołu w systemie USOS ocenę niedostateczną, równoznaczną z negatywną weryfikacją efektów uczenia się. Ponadto zgodnie z brzmieniem §22 *Regulaminu studiów* zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się oraz opłaty za postępowanie związane z potwierdzaniem efektów uczenia się osoby ubiegającej się o przyjęcie na studia w Uczelni określają odrębne przepisy wewnętrzne UŚ. W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się odpowiadających wszystkim efektom uczenia się przypisanym do danego modułu kształcenia, osobie ubiegającej się o ich potwierdzenie wystawia się oceny i przyznaje się punkty ECTS w liczbie zgodnej z liczbą punktów ECTS przypisanych temu modułowi w programie studiów. Oceny uzyskane na podstawie potwierdzenia efektów uczenia się są wliczane do średniej ocen ze studiów. Dla osoby przyjętej na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się dziekan może określić indywidualny plan studiów oraz ustanowić dla niej opiekuna naukowego. Na mocy §30 *Regulaminu studiów w UŚ* dziekan na wniosek studentki/studenta może zezwolić na realizację wybranych efektów uczenia się z semestru wyższego niż wynika to z aktualnego wpisu na semestr. Rozstrzygnięcie to nie może dotyczyć osób powtarzających moduł lub semestr.

W przypadku zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem **metod i technik kształcenia na odległość** dyrektor kierunku prowadzi ich ewidencję w danym cyklu kształcenia (uwzględniając założenia § 2 Zarządzenia Rektora UŚ nr 176/2021 (**Zał_K02_04**) ze wskazaniem przypisanych im punktów ECTS. Zajęcia przygotowywane są i prowadzone zgodnie z metodyką kształcenia na odległość, a weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywa się przez bieżącą kontrolę postępów w nauce.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia, w tym prawa i obowiązki studentki/studenta związane z zaliczaniem modułów, przystępowaniem do egzaminów, zaliczaniem poszczególnych etapów studiów i zakończeniem procesu kształcenia zostały określone w *Regulaminie studiów w UŚ*. Jednocześnie *System zapewniania jakości kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez WH* określa sposób monitorowania wyników weryfikacji efektów uczenia się. Dyrekcja i Rada Dydaktyczna Kierunku w oparciu o dane z systemu USOS dokonuje analizy wyników weryfikacji efektów uczenia się (zaliczeń, egzaminów i ocen końcowych modułów), sprawdzając w szczególności, czy występują sytuacje, gdy średnia ocen z danej weryfikacji efektów uczenia się dąży do wartości skrajnej (2,0 lub 5,0). Wyniki analizy publikowane są na stronie: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/uchwaly-rady-dydaktycznej-i-raporty/>. W razie potrzeby dyrektor kierunku dokonuje lub zleca przeprowadzenie analizy wykorzystywanych narzędzi weryfikacji efektów uczenia się, w szczególności w zakresie ich poprawności, adekwatności i zgodności z właściwym opisem modułu i sylabusem, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości poleca osobie przeprowadzającej weryfikację podjęcie działań na rzecz poprawy sytuacji, w szczególności udoskonalenie narzędzi weryfikacji efektów uczenia się, udoskonalenie sylabusu zajęć lub przedstawienie propozycji stosownych modyfikacji programu studiów.

Przygotowanie **pracy dyplomowej** pozwala na zweryfikowanie efektów uczenia się, które są ściśle powiązane z nabyciem przez studentkę/studenta wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie samodzielnego projektowania i prowadzenia badań z wykorzystaniem metod i technik badań stosowanych w naukach o kulturze. Na wynik końcowy studiów składa się średnia ocen z modułów, ocena pracy dyplomowej oraz ocena z egzaminu ustnego. Wyniki te nie tylko potwierdzają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, ale także mają na celu przygotowanie studentek i studentów do przyszłej pracy zawodowej poprzez rozwijanie zarówno praktycznych, jak i teoretycznych umiejętności. Proces oceny dostarcza danych, które wykorzystywane są w doskonaleniu programu studiów poprzez analizę wyników i potrzeb rynku pracy.

Terminy złożenia pracy dyplomowej reguluje §35 ust. 3 *Regulaminu studiów w UŚ*. Dziekan, na wniosek studentki/studenta, pozytywnie zaopiniowany przez promotorkę/promotora, w uzasadnionych wypadkach może wyznaczyć późniejszy termin złożenia pracy dyplomowej (§35 ust. 4). Egzaminy dyplomowe na kierunku kulturoznawstwo przeprowadzane są stacjonarnie – w budynku Wydziału Humanistycznego. Warunkiem ukończenia studiów jest złożenie egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym. Absolwent(ka) otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych potwierdzający uzyskanie kwalifikacji odpowiedniego stopnia. Podstawą obliczenia ostatecznego wyniku studiów są: 1) średnia arytmetyczna ze wszystkich ocen końcowych modułów uzyskanych w ciągu całego okresu studiów, w tym ocen niedostatecznych, zaokrąglona do dwóch miejsc po przecinku; 2) pozytywna ocena z pracy ustalona na podstawie ocen promotora/promotorki i recenzenta/recenzentki; w przypadkach spornych decyduje przewodniczący/przewodnicząca komisji; 3) pozytywna ocena z egzaminu dyplomowego ustalona na podstawie ocen cząstkowych uzyskanych na tym egzaminie. Ostateczny wynik stanowi sumę $1/2$ oceny wymienionej w pkt 1 oraz $1/4$ każdej z ocen wymienionych w pkt 2 i 3 (każdy ze składników sumy zaokrąglany jest do dwóch miejsc po przecinku). Jeśli ocena wymieniona w pkt 1) jest niższa niż 3,0, ostateczny wynik studiów nie może być wyższy od dostatecznego. W dyplomie ukończenia studiów wpisuje się ostateczny wynik studiów obliczony zgodnie z zasadą:

- 1) do 3,25 — dostateczny;
- 2) 3,26 do 3,75 — dostateczny plus;
- 3) 3,76 do 4,25 — dobry;
- 4) 4,26 do 4,60 — dobry plus;
- 5) 4,61 do 4,80 — bardzo dobry;
- 6) od 4,81 — celujący.

Komisja egzaminacyjna może podwyższyć ostateczny wynik studiów o pół stopnia, jeżeli student(ka) z pracy dyplomowej otrzymał(a) ocenę bardzo dobrą oraz średnia ze studiów wynosiła co najmniej 4,0. Nie można podnieść oceny na ocenę celującą. Podwyższenie oceny na dyplomie odnotowuje się w elektronicznym protokole egzaminu dyplomowego. Ponadto student(ka) może otrzymać dyplom z wyróżnieniem, jeżeli spełnia przesłanki określone przez komisję do spraw kształcenia i studentów. Wyróżnienie przyznaje rektor na wniosek dziekana.

Za pracę dyplomową może zostać uznany artykuł naukowy opublikowany w wolnym, powszechnym i trwałym dostępie (otwarty dostęp) w periodyku naukowym ujętym w ministerialnym wykazie czasopism naukowych (więcej na ten temat w opisie **Kryterium 3**). Dziekan może wyrazić na to zgodę na wniosek studenta/studentki pozytywnie zaopiniowany przez promotora/promotorkę.

Wyniki procesu dyplomowania są analizowane w oparciu o *Procedury systemu zapewniania jakości kształcenia na kierunkach organizowanych przez Wydział Humanistyczny* (więcej na ten temat **w punkcie 10.3**). Ich ocena jest brana pod uwagę w procesie modyfikacji programu kształcenia, np. przyczyniła się do tego, że w roku akademickim 2023-2024 wszedł w życie program, zgodnie z którym studia na kierunku kulturoznawstwo mogą się zakończyć albo pisaniem standardowej pracy licencjackiej, albo przygotowaniem projektu licencjackiego, w zależności od wyboru osoby studiującej (więcej na ten temat w opisie **Kryterium 3**).

Ocena osiągnięć efektów uczenia przez osoby studiujące dokonywana jest systematycznie również poprzez monitorowanie ich aktywności i jakości przygotowania do zajęć (szczególnie w przypadku wszystkich zajęć praktycznych) w ciągu całego semestru. Postępy oceniane są ostatecznie

podczas sesji egzaminacyjnej, najczęściej w formie egzaminów pisemnych, egzaminów ustnych, kolokwii, zaliczeń, prac semestralnych, zadań projektowych i prezentacji. Wszystkie formy i sposoby oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez osoby studiujące są opisane w modułach i sylabusach.

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów kierunku kulturoznawstwo jest wykorzystywana w doskonaleniu programu kształcenia. W tym zakresie działania mają charakter dwukierunkowy, tzn. polegają na systematycznym (optymalnie: raz w roku) przeglądzie i wzbogacaniu oferty modułów oraz przeglądzie programów studiów oraz wprowadzaniu zmian doskonalących jakość kształcenia. Weryfikacja zgodności treści programowych z oczekiwaniami rynku pracy i dalszej edukacji pozwala na aktualizowanie w razie potrzeb i unowocześnianie programu oraz rozwój interdyscyplinarnych kompetencji studentek i studentów.

PRZYKŁAD:

Weryfikacja efektów uczenia się modułu *wstęp do kulturoznawstwa* (semestr 1) na studiach I stopnia od kilku lat wskazywała na stosunkowo dużą trudność zaliczania przez studiujących tych zajęć (niskie średnie ocen, duży odsetek ocen niedostatecznych z egzaminu w pierwszym, a niekiedy także w drugim terminie). Łącząc ten fakt z uwagami osób studiujących zawartymi w ankietach ewaluacji zajęć oraz wyrażanych w czasie spotkań z dyrekcją kierunku, zespół ds. modyfikacji kształcenia wysnuł wnioski dotyczące tego, że:

- treści oferowane przez ten moduł powinny zostać zaktualizowane;
- dotychczasowa wykładowa formuła zajęć nie sprzyja osiągnięciu zakładanych w module efektów uczenia się, w związku z czym warto przemyśleć jej zmianę na formułę konwersatoriów, przy jednoczesnym przekształceniu efektów uczenia się i sposobu ich weryfikacji z egzaminu na zaliczenie.

W efekcie w nowym programie studiów pierwszego stopnia na kierunku kulturoznawstwo przekształcono moduł *wstęp do kulturoznawstwa* w moduł *kulturoznawstwo: wprowadzenie*, powiązany ze ścieżką *Doświadczam* (więcej na temat ścieżek *Doświadczam – Poznaję – Działam* zob. w opisie **Kryterium 1**), prowadzony w liczbie 30 godzin konwersatoriów i kończący się zaliczeniem.

10.5. Zakres i formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentek i studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

Interesariusze zewnętrzni są **członkami Rady Dydaktycznej** kierunków kulturoznawstwo, kultury mediów i historia sztuki (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/rady-dydaktyczne-kierunkow-studiow/kulturoznawstwo-kultury-mediow-historia-sztuki/>) i na bieżąco uczestniczą w dyskusji nad modyfikacjami czy tworzeniem programu studiów. Oprócz tego, w celu zwiększenia efektywności i intensywności współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w roku akademickim 2023/2024 została powołana do istnienia **Rada Konsultacyjna Kierunków Kulturoznawstwo i Kultury Mediów** (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/rada-konsultacyjna/>), której cele określa *Strategia współpracy (Zał_K1_05)*.

Przedstawiciele i przedstawicielki otoczenia społeczno-gospodarczego pełnią rolę konsultacyjną w zakresie oczekiwań rynku pracy wobec przyszłych absolwentek i absolwentów. Ich udział polega na: nawiązaniu współpracy z podmiotami gospodarczymi w celu np. praktycznej realizacji modułów kształcenia, prowadzeniu szkoleń i warsztatów, zasięgnięciu opinii w zakresie koncepcji programu studiów, spełniania oczekiwań i wymagań pracodawców, wyboru treści kształcenia, uwzględniania zmieniających się współcześnie standardów, warsztatu pracy, norm i wytycznych oraz kompetencji oczekiwanych od absolwentów i absolwentek kierunku kulturoznawstwo. Ich postulaty są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia programu studiów na kierunku kulturoznawstwo, jak również w planowaniu strategicznym w zakresie korzystania z kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz najnowszych osiągnięć dydaktycznych oraz nowoczesnej technologii edukacyjnej, bez których trudno dziś wyobrazić sobie efektywne kształcenie studentek i studentów i które wpływają na atrakcyjność i konkurencyjność studiów.

Szczególną grupą interesariuszy zewnętrznych są **praktykodawcy**, których opinie są na bieżąco monitorowane za pomocą dołączonej na mocy decyzji dyrekcji kierunku (wcześniej Rady Naukowej INKSI) do zestawu dokumentów z praktyk *Ankiety dla praktykodawców (Załącznik K10_02)*. Ankieta zawiera m.in. pytania dotyczące przygotowania studenta/studentki do odbywania praktyk w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, mocnych i słabych stron osób podejmujących praktykę, a także sugestii praktykodawców związanych z programem kształcenia. Informacje pozyskiwane w ten sposób są przedmiotem dyskusji opiekunów praktyk i dyrekcji kierunku, a także są brane pod uwagę podczas modyfikacji programów kształcenia.

Interesariusze wewnętrzni (przede wszystkim studentki/studenci, doktorantki/doktoranci oraz nauczycielki i nauczyciele akademicki) mają wpływ na realizację i doskonalenie programu studiów na kierunku kulturoznawstwo na różnych etapach, w rozmaitych zakresach i za pomocą różnych narzędzi takich jak:

- udział w pracach Rady Dydaktycznej bezpośrednio odpowiedzialnej za doskonalenie programów kształcenia i monitorowanie jakości kształcenia na kierunku – w skład Rady wchodzi przedstawicielki i przedstawiciele nauczycieli/nauczycielek akademickich, a także wskazane przez Samorząd Studencki osoby reprezentujące wszystkie poziomy studiów;
- udział w pracach zespołu ds. modyfikacji programu kształcenia – w jego skład wchodzi pracowniczki i pracownicy reprezentujący wszystkie specjalności funkcjonujący w obrębie kierunku kulturoznawstwo;
- udział w pracach Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego, która obligatoryjnie wypowiada się w szeregu kwestii, takich jak przyjęcie czy zmiana *Regulaminu studiów*, powołanie dyrektora kierunku lub prodziekana ds. studenckich czy na temat jakości kształcenia (np. opiniuje programy studiów dla określonego kierunku). Studenci, poprzez swoich przedstawicieli, opiniują kształt formularza ankiety oceniającej zajęcia dydaktyczne oraz harmonogramy zajęć;
- udział w prowadzonych na poziomie kierunku ankietach i spotkaniach fokusowych (zob. opis **Kryterium 1**) oraz wyrażanie swoich opinii w trakcie spotkań z dyrekcją kierunku (na kierunku odbywają się spotkania zarówno z osobami studiującymi, jak i z pracowniczkami/pracownikami),
- udział w inicjatywach takich jak Dni Jakości Kształcenia i Wielkiego Badania Kompetencji (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/2020/02/23/dni-jakosci-ksztalcenia-i-wielkiego-badania-kompetencji/>) – strona archiwalna, program znajduje się w załączniku **Załącznik K10_03**). Inicjatywa była planowana jako wydarzenie cykliczne, jednak pandemia koronawirusa COVID-19, a następnie zmiany w strukturze grupy kierunków uniemożliwiły jej kontynuowanie. W tej chwili diskutowany jest powrót do tej idei;
- zgłaszanie swoich własnych inicjatyw, np. w formie samodzielnie sporządzanych diagnoz i raportów

PRZYKŁAD:

opracowany w 2024 roku raport/diagnoza studentek i studentów kulturoznawstwa, którzy w ramach zajęć z przedmiotu warsztaty animacji kultury przeprowadzili własne badania na Wydziale Humanistycznym w zakresie istotnych z perspektywy osób studiujących aspektów związanych z organizacją wydarzeń i funkcjonowaniem w przestrzeni Wydziału (zob. **Załącznik K3_03**);

- wyrażanie swoich opinii w ankietach ewaluacji zajęć dydaktycznych (od roku akademickiego 2022/2023 nie tylko osoby studiujące, lecz także pracowniczki i pracownicy mogą wyrażać swoje opinie na temat prowadzonych zajęć);
- udział w badaniach realizowanych na poziomie ogólnouniwersyteckim – w ostatnich latach największym takim badaniem był projekt *Wyspy Wiedzy* (<https://us.edu.pl/ksztalcenie/projekty-edukacyjne/dla-studentow/wyspy-wiedzy/>) realizowany w ramach Programu Edukacja finansowanym ze środków Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2014-2021 oraz Środków Krajowych (EOG/21/K4/W/0075). Projekt był realizowany wspólnie przez Uniwersytet Śląski, Islandzki Instytut Historii Naturalnej oraz Fundację na rzecz rozwoju Śląskiego Międzyuczelnianego Centrum Edukacji i Badań Interdyscyplinarnych w Chorzowie Edu-Res. Badanie miało na celu diagnozę (jakościową i ilościową) oczekiwań

wszystkich grup interesariuszy (wewnętrznych i zewnętrznych) oraz wpracowanie rekomendacji dla innowacyjnego i odpowiedzialnego rozwoju kształcenia uniwersyteckiego. Wyniki diagnozy miały zasadniczy wpływ na kształt Nowej Koncepcji Studiów, od roku akademickiego 2023-2024 realizowanej również na kierunku kulturoznawstwo.

Okresowe **ankiety ewaluacji zajęć dydaktycznych** (<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-kształcenia/jakosc-kształcenia/narzedzia-monitorowania-jakosci-kształcenia/ankieta-oceny-pracy-dydaktycznej-nauczyciela-akademickiego>) przeprowadzane są na wszystkich kierunkach UŚ. Studentki i studenci zgłaszają w nich uwagi i postulaty dotyczące poprawy jakości kształcenia. Od roku akademickiego 2020/2021 ankiety przeprowadzane są za pośrednictwem systemu USOS, co pozwala na zebranie ocen również w przypadku nieobecności na uczelni. Treść ankiety zatwierdza rektor. Indywidualne wyniki ankiety są gromadzone w Portalu Pracownika. Dane statystyczne, jakich dostarczają ankiety, są analizowane przez dyrekcję kierunku pod wieloma różnymi względami, np. zwrotności, zasadności i powtarzalności ocen, niepokojących sytuacji. Analizie poddawane są również komentarze (zarówno studenckie komentarze zawarte w pytaniach otwartych, jak i komentarze osób prowadzących zajęcia). Proces ankietowania i jego wyniki są przedmiotem dyskusji w trakcie posiedzeń Rady Dydaktycznej, gdzie szczegółowo analizowane są sytuacje budzące wątpliwości, a także omawiane są takie elementy procesu ankietyzacji, jak zwrotność ankiety. W sytuacjach niepokojących wyniki ankiet omawiane są indywidualnie z nauczycielką/nauczycielem akademickim. Studentki i studenci mogą ocenić każde zajęcia, w których biorą udział. Nauczycielki i nauczyciele akademicy również są włączeni w proces oceny (od roku akademickiego 2022-2023 mogą oceniać swoją współpracę z grupami w danym semestrze, co oznacza, że sami mogą ocenić jakość współpracy z daną grupą. Kształt ankiety oraz sposób prezentowania jej wyników podlega monitoringowi Biura Jakości Kształcenia i Analiz Strategicznych UŚ. Przeprowadzone analizy służą doskonaleniu ankiety, np. w roku akademickim 2024-2025 został wprowadzony nowy sposób prezentowania jej wyników w Portalu Pracownika UŚ (oprócz wyników statystycznych, pojawiła się informacja o ich ogólnej interpretacji).

Ilustracje 1. i 2. Przykłady prezentowania wyników ankiety ewaluacji zajęć dydaktycznych w Portalu Pracownika UŚ

Przykład 1.:

Dowolny	2023/2024	2022/2023	2021/2022	2020/2021	2019/2020	2018/2019	2017/2018	2016/2017
2015/2016								
📄	Cykl	Kod modułu	Nazwa modułu	Typ zajęć	Ocena	Wyniki		
📄	2023/2024L	W1-KU-S1-KEK02	Kino epoki klasycyzmu	[K] Konwersatorium	bardzo wysoka 📄	WYNIKI		

Przykład 2.:

W1-KU-S1-APT05	Analiza przekazów telewizyjnych	[L] Laboratorium	dobra 📄	WYNIKI
W1-KU-S1-GKFS05	Główne kierunki filmu światowego	[K] Konwersatorium	wymaga poprawy 📄	WYNIKI

Po przejściu do sekcji *Wyniki* generowany jest szczegółowy raport w formacie pliku xls, zawierający zarówno dane statystyczne (zwrotność ankiety, średnia ocen z poszczególnych komponentów, ogólna średnia osiągnięta w ramach danych zajęć), jak i odpowiedzi udzielone przez studium na pytania otwarte.

Co najmniej raz w semestrze dyrektor kierunku zaprasza studentów danego kierunku studiów na **spotkanie poświęcone jakości prowadzonego kształcenia – jest to najważniejszy element SZJK, dzięki któremu ewaluowany jest szereg kwestii, których badanie przy pomocy ankiet jest trudne metodologicznie i nieefektywne z racji niskiej zwrotności.** W zależności od warunków i możliwości kontaktowania się, spotkania odbywają się w formie kontaktowej lub zdalnej. W praktyce na kierunku

kulturoznawstwo takie spotkania odbywają się kilka razy w roku. W spotkaniach uczestniczą członkowie Rady Dydaktycznej, a w ich trakcie omawiane są wszystkie sprawy istotne dla kształcenia na kierunku studiów, których katalog został odrębnie określony. Minimalny katalog poruszanych tematów (kolejne mogą być wprowadzane w zależności od bieżących potrzeb) określony jest w *Procedurach systemu zapewniania jakości kształcenia* – jego pełna treść to:

**Lista spraw do poruszenia
na spotkaniu z osobami studiującymi na kierunku**

(Poniższe pytania należy potraktować jako przykładowe.

Osoba prowadząca spotkanie powinna zdecydować o czym i w jaki sposób rozmawiać z osobami studiującymi, aby uzyskać maksimum informacji przydatnych z punktu widzenia zapewniania jakości kształcenia)

Organizacja kształcenia

- program studiów i efekty uczenia się
(Czy mają dostęp do programu i efektów uczenia się? Czy są zadowoleni? Czy są przedmioty, które nie spełniają ich oczekiwań i dlaczego? Czy czegoś brakuje? Czy przedmioty powielają się treściami? Jak oceniają kształcenie w zakresie j. obcego? Co jest szczególnie ciekawego/fajnego?)
- organizacja kształcenia i sesji egzaminacyjnej
(Czy mają jakieś problemy z rejestracją na zajęcia? Czy ilość miejsca w grupach jest właściwa? Czy mieli możliwość realnego wyboru zajęć wybieralnych? Czy są problemy z harmonogramem zajęć? Czy przerwy między zajęciami są wystarczające? Czy otrzymali sylabusy? Czy prowadzący jasno określili warunki zaliczenia i następnie trzymali się tych warunków? Czy organizacja sesji była właściwa? Czy był odpowiedni odstęp czasowy między egzaminami? Czy terminy zaliczeń poprawkowych poprzedzały terminy egzaminów poprawkowych?)
- proces dyplomowania
(Czy mają jakieś uwagi/wnioski odnośnie sposobu wyboru pracowni/seminariów dyplomowych? Czy oferta tematyczna seminariów możliwych do wyboru jest wystarczająco szeroka? Czy liczebność grup seminaryjnych jest odpowiednia? Czy są jakieś problemy w kontakcie z promotorami/dostępnością promotorów?)
- praktyki zawodowe i pedagogiczne

Warunki studiowania:

- infrastruktura i zasoby dydaktyczne
(Czy warunki lokalowe są odpowiednie? Czy nie brakuje sprzętu/wyposażenia? Czy jest dość miejsca w salach? Czy liczba stanowisk w laboratoriach/pracowniach jest wystarczająca? Co można by poprawić?);
- zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
(Czy literatura wymagana na zajęciach jest dostępna? Czy jest dość egzemplarzy? Czy mają dostęp do elektronicznych baz publikacji? Co można by poprawić?)
- adekwatność prowadzonych działań w zakresie wsparcia krajowej i międzynarodowej mobilności studentów do ich potrzeb
(ERASMUS+; MOST; Czy mają informacje o możliwych wyjazdach? Czy wiedzą gdzie ich szukać? Czy w trakcie wyjazdów/po powrocie były jakieś problemy? Czy otrzymali wsparcie w ich rozwiązaniu? Co można by poprawić?)
- adekwatność wsparcia prowadzenia badań i działalności artystycznej przez studentów do ich potrzeb;
(Czy wiedzą, że działają koła naukowe? Czy działają/chcą działać w kołach? Jeśli nie, to dlaczego? Czy są jakieś problemy w działalności kół naukowych? Czy wiedzą co to ITS? Czy korzystają?)
- adekwatności prowadzonych działań informacyjnych o możliwościach wsparcia dla studentów oraz jego zakresie, w tym o pomocy materialnej, do ich potrzeb
(Czy wiedzą gdzie szukać pomocy? Czy wiedzą, że mogą otrzymać nieodpłatną pomoc psychologa/Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta/Centrum Obsługi Studentów? Czy wiedzą jak się ubiegać o stypendia i gdzie szukać informacji? Co można by poprawić?)

- sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków studentów;
(Czy są jakieś problemy systemowe?)
- obsługa administracyjna studentów
(Czy dziekanat działa ich zdaniem właściwie? Czy są problemy? Co można by poprawić?)

Inne sprawy

- System Zapewniania Jakości Kształcenia
(na pierwszym spotkaniu z osobami rozpoczynającymi studia należy zaprezentować najważniejsze informacje o SZJK i o roli osób studiujących w zapewniania i doskonaleniu jakości kształcenia – w szczególności należy poruszyć temat ankiety, udziału w spotkaniu i komunikowania ewentualnych problemów odpowiednim władzom jednostki)
- największe wady i zalety Uniwersytetu/Wydziału/kierunku studiów
- jakie było ich najbardziej pozytywne i najbardziej negatywne doświadczenie związane ze studiami w trakcie minionego roku?

PRAKTYKA REALIZACJI PROCEDUR SZJK W ZAKRESIE SPOTKAŃ ZE STUDENT(K)AMI

W praktyce na kierunku kulturoznawstwo w ciągu roku odbywają się 3-4 spotkania związane z jakością kształcenia. W obliczu niesatysfakcjonującej frekwencji osób studiujących na ogólnych spotkaniach poświęconych jakości kształcenia, dyrekcja kierunku od roku akademickiego 2019/2020 organizuje więcej tego typu spotkań, odbywających się w mniejszych grupach (np. dla jednego roku studiów), co pozwala osobom studiującym na swobodniejsze wypowiedzianie się, a dyrekcji kierunku daje możliwość dotarcia ze swoimi pytaniami do większej liczby studentek i studentów. Na ogół spotkania takie mają miejsce: w październiku, grudniu, styczniu/lutym oraz maju/czerwcu.

Analogicznie co najmniej dwa razy w roku akademickim dyrektor kierunku studiów zaprasza wszystkich wykładowców i wykładowczynie na **spotkanie osób prowadzących zajęcia na kierunku studiów poświęcone jakości kształcenia**. Podczas spotkania dyskutowane są wszystkie sprawy istotne dla kształcenia na danym kierunku studiów, m.in. kwestie dotyczące organizacji i warunków realizacji kształcenia, jak np. adekwatność sformułowania efektów uczenia się, katalogu modułów, czy układu modułów w poszczególnych semestrach. Także w tym przypadku określony jest zestaw tematów do poruszenia, aby uzyskać jak najwięcej informacji z zakresu wszechstronnie rozumianego monitorowania jakości kształcenia:

Lista spraw do poruszenia na spotkaniu z osobami prowadzącymi zajęcia dydaktyczne na kierunku studiów

(Poniższe pytania należy potraktować jako przykładowe.

Osoba prowadząca spotkanie powinna zdecydować o czym i w jaki sposób rozmawiać z osobami prowadzącymi zajęcia, aby uzyskać maksimum informacji przydatnych z punktu widzenia zapewniania jakości kształcenia.)

Organizacja kształcenia

- program studiów i efekty uczenia się
(Czy efekty uczenia się kierunku są dobrze sformułowane? Czy efekty uczenia się prowadzonych modułów są dobrze sformułowane? Czy rodzaj zajęć, liczba godzin i liczba punktów ECTS przewidzianych dla zajęć w opisie modułu, które prowadzą pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia przez studentów? Czy prowadzony moduł zajęć jest przewidziany we właściwym semestrze? Czy osoby studiujące, w momencie, gdy rozpoczynają zajęcia z danego modułu, posiadają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne konieczne, by uczęszczać na dane zajęcia? Czy moduły zajęć nie pokrywają się treściami? Czy przewidziana w opisie modułu forma weryfikacji efektów uczenia się pozwala na jej przeprowadzenie w odpowiedni sposób? Czy należałoby wprowadzić jakieś nowe moduły zajęć? Czy jest coś, na co osoby studiujące szczególnie się skarżą? Czy dostrzegają jakieś inne problemy?)

- organizacja kształcenia (Czy harmonogram zajęć jest odpowiedni? Czy liczebność grup zajęciowych jest właściwa?)
- dobre praktyki w kształceniu (Co szczególnie dobrze działa lub pozytywnie wyróżnia kierunek?)

Warunki realizacji kształcenia:

- infrastruktura i zasoby dydaktyczne
(Czy warunki lokalowe są odpowiednie? Czy nie brakuje sprzętu/wyposażenia koniecznego do prowadzenia zajęć? Czy jest dość miejsca w salach? Czy liczba stanowisk w laboratoriach/pracowniach jest wystarczająca? Co można by poprawić? Jakie powinny być priorytety w zakresie infrastruktury?);
- zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
(Czy pozycje literatury przewidziane w sylabusach zajęć są dostępne w bibliotece wydziałowej/uczelnianej? Czy są nowe pozycje literatury, których zakup byłby istotny dla właściwej realizacji kształcenia? Co można by poprawić?)

Inne sprawy

- funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia Wydziału
(Czy WSZJK działa właściwie? Czy potrzebne są jakieś zmiany?)
- inne problemy/postulaty zmian w prowadzonym kształceniu.

PRAKTYKA REALIZACJI PROCEDUR SZJK W ZAKRESIE SPOTKAŃ Z OSOBAMI PROWADZĄCYMI ZAJĘCIA

Cykliczne spotkania z osobami prowadzącymi zajęcia na kierunku kulturoznawstwo odbywają się we wrześniu oraz w styczniu/lutym, czyli przed rozpoczęciem zajęć w kolejnych semestrach. Na ogół spotkania odbywają się kontaktowo, w budynku Wydziału Humanistycznego UŚ. W uzasadnionych przypadkach dyrekcja kierunku organizuje dodatkowe spotkania. Taka sytuacja miała miejsce w roku akademickim 2021/2022, w którym stwierdzono występowanie poważnych trudności z wypełnianiem i rzetelnym egzekwowaniem sylabusów na niektórych zajęciach. Po konsultacji z pełnomocniczką ds. jakości kształcenia oraz prorektorem ds. studenckich i kształcenia w kwietniu 2022 roku zorganizowano dodatkowe spotkanie dotyczące spraw jakości kształcenia dla osób prowadzących zajęcia na kierunkach kulturoznawstwo i kultury mediów.

10.6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku

W doskonaleniu programu kształcenia brane są pod uwagę zewnętrzne oceny jakości kształcenia formułowane przez zespoły oceniające Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wyniki ostatniej takiej oceny, która na kierunku kulturoznawstwo miała miejsce w roku akademickim 2018-2019, zostały wykorzystane w celu gruntownej modyfikacji programu kształcenia (zob. działania podjęte w związku z zaleceniami zespołu oceniającego PKA opisane w poszczególnych kryteriach). Modyfikacje te przebiegały zgodnie z procedurami określonymi w Statucie UŚ, zarządzeniach Rektora UŚ oraz *Procedurach systemu zapewniania jakości kształcenia na kierunkach organizowanych przez Wydział Humanistyczny*. Istotne w tym kontekście jest również to, że wszelkie zmiany w programach kształcenia są opiniowane przez pełnomocników ds. jakości kształcenia (zarówno pełnomocnika Dziekana WH, jak i pełnomocnika Rektora UŚ).

W ramach Uniwersytetu prowadzonych jest szereg działań o charakterze ewaluacyjnym, które mają charakter wewnątrzuniwersytecki, jednak są równocześnie zewnętrzne względem samego kierunku studiów. Przykładem mogą być wspomniane powyżej wydziałowy i uniwersytecki raport jakości kształcenia – szczególnie ten pierwszy jest cennym źródłem refleksji na temat kierunku, poddawany jest on więc dogłębnej analizie przez dyrekcję kierunku oraz radę dydaktyczną.

Co istotne, Uniwersytet podejmuje również szereg działań o charakterze ewaluacyjnym, które mają odpowiadać na aktualne potrzeby i zmiany. Największym tego przykładem był sposób wprowadzania Nowej Koncepcji Studiów, gdzie przed wprowadzeniem zmian zostały przeprowadzone bardzo szerokie konsultacje, obejmujące m.in. badania następujących grup interesariuszy:

- nauczyciele i nauczycielki akademickie,
- osoby studiujące,

- osoby uczące się w szkołach ponadpodstawowych,
- nauczyciele i nauczycielki w szkołach ponadpodstawowych,
- otoczenie społeczno-gospodarcze.

Przeprowadzone zostały także eksperckie analizy benchmarkingowe ponad 20 uczelni zagranicznych. Wyniki tych badań (oraz szeregu innych), określenie ich metodologii dostępne są na stronie: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/nowa-koncepcja-studiow/raporty/>. Wyniki tych badań leżały u podstaw przygotowywania nowego programu studiów także na kierunku kulturoznawstwo pierwszego stopnia.

Niezwykle cenne są opinie i zalecenia formułowane przez interesariuszy zewnętrznych (pracodawców, absolwentów/absolwentek, osób będących członkami i członkiniami Rady Dydaktycznej oraz Rady Konsultacyjnej), które wskazują na ciągłe potrzeby aktualizowania programu z punktu widzenia przyszłego pracodawcy, poszukującego pracownika o określonym profilu. Podkreślić należy, że wnioski wyływające z systematycznej i wieloaspektowej oceny programu studiów dokonywanej przy okazji corocznej oceny kształcenia na kierunku są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu. Stanowią one ponadto istotny element w planowaniu strategicznym w zakresie korzystania z kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, najnowszych osiągnięć dydaktycznych oraz nowoczesnej technologii edukacyjnej w istotny sposób wzbogacających ofertę programową.

10.7. Funkcjonowanie *Procedur systemu zapewniania jakości kształcenia* na kierunku kulturoznawstwo – podsumowanie

O tym, że *Procedury systemu zapewniania jakości kształcenia* funkcjonują na kierunku kulturoznawstwo w sposób poprawny i efektywny, świadczą opisane w niniejszym raporcie modyfikacje programów i działania podjęte:

- w wyniku analizy opinii osób studiujących (zob. np. modyfikacje programów kształcenia opisane w **Kryterium 1**)
- w wyniku analizy opinii osób prowadzących zajęcia (zob. np. modyfikacje programów kształcenia opisane w **Kryterium 1**),
- w wyniku analizy opinii interesariuszy zewnętrznych (zob. np. kwestia zwiększenia liczby godzin zajęć o praktycznym charakterze),
- w zakresie infrastruktury (zob. np. przypadek sali C0.37 opisany w **Kryterium 5**),
- w zakresie monitorowania wzorców i działań międzynarodowych (zob. np. inicjatywy opisane w **Kryterium 7**),
- w zakresie dostępu do informacji publicznej (zob. np. usprawnienia w przepływie informacji między różnymi kanałami opisane w przykładach w **Kryterium 9**),
- w zakresie polityki kadrowej (zob. np. przykłady powiązań poszczególnych modułów z kompetencjami i badawczymi zainteresowaniami konkretnych osób prowadzących zajęcia opisane w **Kryteriach 1, 2 i 4**).

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.		nie dotyczy

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

Dobre praktyki

- Dobrą praktyką w zakresie monitorowania jakości kształcenia jest **system ewaluacji zajęć dydaktycznych przyjęty w Uniwersytecie Śląskim**. Od roku akademickiego 2021/2022 studentki i studenci mają możliwość wyrażania opinii na temat wszystkich zajęć, w których biorą udział. W kwestionariuszu ankiety elektronicznej przewidziano miejsca na własne komentarze osób studiujących, które mogą wyrazić zarówno krytyczne, jak i pozytywne opinie na temat prowadzonych zajęć. Równolegle – co należy mocno podkreślić – prowadzi się badanie opinii nauczycieli i nauczycielek akademickich o zajęciach realizowanych w poszczególnych grupach i jakości tej współpracy ze studentkami i studentami w ramach zajęć. Zestawienie opinii osób studiujących i nauczycielek/nauczycieli daje dyrektorowi kierunku pełniejszy kontekst wyników ewaluacji zajęć dydaktycznych. Ankieta oceny zajęć dydaktycznych podlega doskonaleniu (np. w roku 2024/2025 wprowadzono nowy, przejrzysty sposób prezentowania jej wyników). Dobrą praktyką przyjętą przez dyrekcję kierunku kulturoznawstwo jest **jakościowa analiza wyników ewaluacji**, w której bierze się pod uwagę nie tylko wyniki wyrażone w liczbach, ale także dodatkowe komentarze i informacje, jakie zawierają w formularzach zarówno osoby studiujące, jak i nauczycielki i nauczyciele akademicy.
- Dobrą praktyką w zakresie doskonalenia jakości kształcenia jest **opracowanie i wdrożenie planu naprawczego dla nauczycielek i nauczycieli akademickich uzyskujących niesatysfakcjonujące wyniki pracy dydaktycznej**. Jednym z jego elementów jest zalecenie dotyczące podniesienia kompetencji dydaktycznych przez udział w kursach i szkoleniach dostępnych w UŚ. Ten rodzaj działania można uznać za dobrą praktykę, ponieważ pozwala na osiągnięcie celu, jakim jest podniesienie jakości prowadzonych zajęć, co znalazło potwierdzenie w poprawie wyników ewaluacji zajęć dydaktycznych.
- Dobrą praktyką jest **wielopoziomowa ewaluacja zajęć dydaktycznych** przez studenckie ankiety i hospitacje zajęć. Ankiety od roku akademickiego 2022/2023 są dwustronne – **osoby prowadzące zajęcia, podobnie jak studentki i studenci, mają możliwość wypowiedzenia się na temat pracy danej grupy**. Ta wielopoziomowa ewaluacja zajęć dydaktycznych pozwala w sposób bezstronny sprawdzić jakość kształcenia.
- Dobrą praktyką jest utworzenie w MS Teams zespołu *KU, KM i HS – pracownicy i doktoranci prowadzący zajęcia*, w którym zamieszczane są m.in. dokumenty dotyczące jakości kształcenia (np. wzory, z których można korzystać podczas przygotowania sylabusów, prezentacje ze szkoleń dotyczących kształcenia itp.). Osoby prowadzące zajęcia mają do nich stały dostęp.
- Dobrą praktyką jest publikowanie raportów dotyczących oceny jakości kształcenia na kierunku kulturoznawstwo, a także raportów z analiz (sylabusów, ankiet ewaluacji zajęć, procesu dyplomowania) na stronie kierunku: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/kulturoznawstwo/uchwaly-rady-dydaktycznej-i-raporty/>. Dzięki temu cała społeczność tworząca kierunek kulturoznawstwo ma stały dostęp do dokumentacji związanej z monitorowaniem jakości kształcenia.
- Dobrą praktyką jest sporządzanie notatek i protokołów ze spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi (Rada Konsultacyjna); sporządzana w ten sposób dokumentacja może zostać w dowolnym momencie, w zależności od potrzeb poddana analizie.
- Za dobrą praktykę w zakresie podnoszenia jakości kształcenia (w szczególności kształcenia na odległość) należy uznać opracowanie *Przewodnika po kształceniu zdalnym w Uniwersytecie Śląskim* (<https://www.zdalny.us.edu.pl/>), który zawiera – między innymi – informacje o narzędziach wykorzystywanych w kształceniu zdalnym w Uniwersytecie, a także informacje o sprawdzonych sposobach organizowania i prowadzenia kursów zdalnych oraz ich urozmaicenia poprzez zastosowanie nowych narzędzi i metod pracy. Przewodnik jest również dostępny w wersji anglojęzycznej.
- Dobrą praktyką jest zachęcanie pracowniczek i pracowników, a także osób studiujących do brania udziału w wydarzeniach odbywających się w ramach corocznego Międzynarodowego Kongresu Jakości Kształcenia (<https://iceq.pl/>).

- Dobrą praktyką jest organizowanie na poziomie grupy kierunków wydarzeń uświadamiających społeczność ją tworzącej wagę kwestii związanych z monitorowaniem jakości kształcenia oraz wspólną odpowiedzialność za nią, a także wspieranie oddolnych działań podejmowanych przez osoby studiujące w zakresie diagnozowania potencjalnych problemów z utrzymaniem wysokiej jakości kształcenia.

PRZYKŁADY TAKICH DZIAŁAŃ

- 1) zorganizowanie w lutym 2020 roku Dni Jakości Kształcenia i Wielkiego Badania Kompetencji (**Zał_K10_03**). W tej chwili diskutowany jest powrót do tej inicjatywy, zawieszony z powodu pandemii koronawirusa. Rozważa się m.in. możliwość powiązania jej z Dniami Kulturoznawstwa i Kultur Mediów *Otwarta Kultura*;
- 2) wspieranie inicjatyw studenckich związanych z doskonaleniem programów kształcenia, takich jak: prowadzenie własnych badań i ankiet (zob. diagnoza studencka, **Zał_K3_03**).

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ol style="list-style-type: none">Treści programu kształcenia korespondujące z dynamicznie zmieniającą się rzeczywistością kulturową, elastycznie kształtowane i na bieżąco modyfikowane w odpowiedzi na wyzwania współczesnego świata i wyposażające absolwentów i absolwentki w zestaw umiejętności niezbędnych do świadomego i krytycznego uczestnictwa (także zawodowego) w złożonej rzeczywistości.Fachowa i doświadczona kadra badawczo-dydaktyczna, prowadząca badania naukowe w dyscyplinach, które otrzymały kategorię A i A+, powiązane z zajęciami dydaktycznymi, prowadzonymi na kierunku kulturoznawstwo.Doskonalenie warsztatu dydaktycznego i stałe podnoszenie kompetencji przez pracowniczki i pracowników prowadzących zajęcia na kierunku kulturoznawstwo (udział w szkoleniach, kursach doskonalących kompetencje dydaktyczne, programach wymiany kadry dydaktycznej, a także międzynarodowych grantach edukacyjnych).Duża aktywność pracowniczek i pracowników oraz osób studiujących związana z zajęciami i przedsięwzięciami wykraczającymi poza standardowy program nauczania (grupy projektowe, warsztaty, koła naukowe), przynosząca bardzo dobre jakościowo rezultaty (współautorskie publikacje, konferencje, inicjatywy popularyzujące naukę).Nowoczesna siedziba zlokalizowanego na terenie UŚ kampusu Wydziału Humanistycznego, w którym odbywają się zajęcia na kierunku kulturoznawstwo. Funkcjonalna infrastruktura umożliwiająca prowadzenie zajęć dydaktycznych oraz organizowanie wydarzeń wspierających działalność dydaktyczną oraz naukową pracowników / pracowniczek i osób studiujących, dostosowana do zróżnicowanych potrzeb osób tworzących społeczność kierunków (w tym osób z niepełnosprawnościami).	<p>Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none">Przeciążenie niektórych grup pracowniczek i pracowników (w szczególności specjalizujących się w filmoznawstwie i komunikacji kulturowej) godzinami ponadwymiarowymi, wynikające z nieproporcjonalnego zainteresowania studentek i studentek tylko niektórymi specjalnościami na studiach II stopnia.Stosunkowo małe zainteresowanie absolwentów i absolwentek studiów pierwszego stopnia kontynuowaniem kształcenia na studiach drugiego stopnia.Zbyt niski poziom mobilności międzynarodowej studentów kierunku w porównaniu z oferowanymi możliwościami.Trudności w realizowaniu spójnej i konsekwentnej strategii współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, nieustanna konieczność poszukiwania nowych rozwiązań z tym związanych.Struktura wieku pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych związanych z kierunkiem kulturoznawstwo, która może skutkować deficytami kadrowymi w najbliższych latach.

Czynniki zewnętrzne	Szanse	Zagrożenia
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poszerzające się możliwości nawiązywania i finansowania współpracy międzynarodowej – Transform4Europe, programy NAWA itd., a także granty edukacyjne (w tym międzynarodowe) stymulujące rozwój kadry, dające możliwość zaoferowania osobom studiującym wielu aktywności uzupełniających ofertę dydaktyczną oraz inspirujące w zakresie potencjalnych modyfikacji programu kształcenia. 2. Stałe zapotrzebowanie ryнку pracy na specjalistki i specjalistów z zakresu działania w polu kultury, wyposażonych w umiejętność krytycznego myślenia, zdolności analityczne, kompetencje miękkie, kreatywność, elastyczność i przedsiębiorczość. 3. Wzrastające zainteresowanie otoczenia społeczno-gospodarczego współpracą ze społecznością kierunku kulturoznawstwo w realizacji konkretnych projektów, o czym świadczą działania Rady Konsultacyjnej. 4. Funkcjonowanie w bezpośrednim otoczeniu Wydziału Humanistycznego UŚ (a więc i kierunku kulturoznawstwo) wielu instytucji kultury, a także innych szkół wyższych mogących stać się potencjalnymi partnerami w kolejnych przedsięwzięciach. 5. Stale rosnący prestiż i zwiększająca się widzialność Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w otoczeniu zewnętrznym (m.in. Śląski Festiwal Nauki, Konsorcjum Akademickie <i>Katowice – Miasto Nauki</i>). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spadający prestiż społeczny tytułu zawodowego magistra oraz specyfika <i>Generacji Z</i> – pokolenia, z którego rekrutują się potencjalni studenci i studentki kierunku (nastawienie na indywidualizm, skupienie na własnych potrzebach i dobrostanie, brak barier przed zmianą planów i porzuceniem podjętych zobowiązań). 2. Kryzys popandemiczny i konflikty zbrojne zmieniające priorytety Państwa Polskiego w sposób niekorzystny dla rozwoju humanistyki. 3. Niestabilna sytuacja społeczno-gospodarcza skłaniająca absolwentki i absolwentów szkół średnich oraz studiów I stopnia do podejmowania pracy zarobkowej i zawieszania decyzji o kontynuowaniu kształcenia lub podejmowania go w trybie stacjonarnym, mimo niekiedy dużych trudności w łączeniu pracy z nauką. 4. Trudności (finansowe, organizacyjne, administracyjne) doświadczane przez instytucje kultury, utrudniające prowadzenie stabilnej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. 5. Duża konkurencyjność kierunków studiów dysponujących ofertą dydaktyczną związaną z naukami o kulturze, powstawanie nowych kierunków w tym obszarze prowadzące do dzielenia na mniejsze grupy liczby potencjalnych kandydatów i kandydatek na studia.

Pozytywne:

Mocne strony:

1. **Treści programu kształcenia** są na bieżąco modyfikowane i udoskonalane w kontekście dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości kulturowej i w odpowiedzi na wyzwania współczesnego świata. Koncepcja, na jakiej opiera się kierunek kulturoznawstwo, zakłada wyposażenie absolwentów i absolwentki w zestaw umiejętności niezbędnych do świadomego i krytycznego uczestnictwa (także zawodowego) w skomplikowanej rzeczywistości (więcej na ten temat w **kryteriach 1 i 2**).
2. Fachowa i doświadczona **kadra badawczo-dydaktyczna** kierunku kulturoznawstwo prowadzi badania naukowe w dyscyplinach, które otrzymały **kategorie A i A+**. O wysokiej randze tych badań świadczą m.in. przyznane granty, nagrody i wyróżnienia, a także publikacje w wysoko punktowanych czasopismach krajowych i zagranicznych oraz prestiżowe stypendia, takie jak Fulbright Slavic Award. Co istotne, badania te są powiązane z zajęciami dydaktycznymi prowadzonymi na kierunku kulturoznawstwo, a często także inspirują powstanie konkretnych nowych modułów zajęć (więcej na ten temat w **kryteriach 1 i 4**).
3. Doskonalenie **warsztatu dydaktycznego** i stałe **podnoszenie kompetencji** przez pracowniczki i pracowników prowadzących zajęcia na kierunku kulturoznawstwo odbywa się m.in. poprzez udział w

szkoleniach, kursach doskonalących kompetencje dydaktyczne, programach wymiany kadry dydaktycznej, a także międzynarodowych **grantach edukacyjnych**. 95% kadry prowadzącej zajęcia na kierunku zrealizowało w ciągu ostatnich 3 lat przynajmniej jedną z tych form aktywności, o czym świadczą dołączone do **kryterium 4** wykazy szkoleń oraz omówione w **kryterium 7** kwestie związane z wymianą dydaktyczną i mobilnością naukową.

4. Duża aktywność pracowniczek i pracowników oraz osób studiujących związana z zajęciami i przedsięwzięciami wykraczającymi **poza standardowy program nauczania** (grupy projektowe, warsztaty, koła naukowe) przynosi bardzo dobre jakościowo rezultaty w postaci współautorskich publikacji, konferencji oraz inicjatyw popularyzujących naukę – wykazy tego typu aktywności oraz omówienia konkretnych przykładów zostały ujęte w opisie **kryterium 8**.
5. Zajęcia na kierunku kulturoznawstwo odbywają się w **nowoczesnej siedzibie** zlokalizowanego na terenie UŚ kampusu Wydziału Humanistycznego. Opisana w **kryterium 5** funkcjonalna infrastruktura umożliwia prowadzenie zajęć dydaktycznych oraz organizowanie wydarzeń wspierających działalność dydaktyczną oraz naukową pracowników/pracowniczek i osób studiujących. Jest ona także dostosowana do zróżnicowanych potrzeb osób tworzących społeczność kierunku kulturoznawstwo (w tym osób z niepełnosprawnościami).

Szanse:

1. Możliwości nawiązywania i finansowania współpracy międzynarodowej nieustannie poszerzają się, m.in. za sprawą Transform4Europe, programów NAWA itd., a także **grantów edukacyjnych (w tym międzynarodowych)** stymulujących rozwój kadry i dających możliwość zaoferowania osobom studiującym wielu aktywności uzupełniających ofertę dydaktyczną. Podejmowane w ten sposób działania są inspirujące w zakresie potencjalnych modyfikacji programu kształcenia (więcej na ten temat w opisie **kryterium 7**).
2. W ostatnich latach można zauważyć rosnące zapotrzebowanie **ryнку pracy** na specjalistki i specjalistów z zakresu działalności w polu kultury, wyposażonych w umiejętność krytycznego myślenia, zdolności analityczne, kompetencje miękkie, kreatywność, elastyczność i przedsiębiorczość. Elastyczne i stale modyfikowane programy kształcenia kierunku kulturoznawstwo pozwala na wychodzenia naprzeciw temu zapotrzebowaniu.
3. Obserwowany jest wzrost zainteresowania otoczenia społeczno-gospodarczego współpracą ze społecznością kierunku kulturoznawstwo w realizacji konkretnych projektów, o czym świadczą działania Rady Konsultacyjnej, ale także różnorodne działania podejmowane w sposób zarówno sformalizowany, jak i niesformalizowany, m.in. w ramach umów o współpracę, lecz także projektów realizowanych w czasie wydarzeń takich jak Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów (więcej na ten temat w opisie **kryterium 6**).
4. W bezpośrednim otoczeniu Wydziału Humanistycznego UŚ (a więc i kierunku kulturoznawstwo) funkcjonuje wiele instytucji kultury (Muzeum Śląskie, NOSPR), a także innych szkół wyższych mogących stać się potencjalnymi partnerami w kolejnych przedsięwzięciach. Dogodna lokalizacja Wydziału w obrębie kampusu UŚ, w ścisłym centrum Katowic zdecydowanie sprzyja pogłębianiu takich relacji (więcej na ten temat w opisie **kryterium 5**).
5. Warto zwrócić uwagę na stale rosnący prestiż i zwiększająca się widzialność Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w otoczeniu zewnętrznym, czemu sprzyjają inicjatywy takie jak Śląski Festiwal Nauki czy Konsorcjum Akademickie *Katowice – Miasto Nauki*, ale także np. Międzynarodowy Kongres Jakości Kształcenia. Niektóre z tych inicjatyw mają charakter cykliczny i będą kontynuowane w kolejnych latach. Planowane jest też włączanie Uniwersytetu w nowe przedsięwzięcia tego typu.

Negatywne

Słabe strony

1. Przeciążenie niektórych grup pracowniczek i pracowników (w szczególności specjalizujących się w

filmoznawstwie i komunikacji kulturowej) godzinami ponadwymiarowymi, wynikające z nieproporcjonalnego zainteresowania studentek i studentek tylko niektórymi specjalnościami na studiach II stopnia. Kwestia ta jest jednym z tematów poruszanych w trakcie posiedzeń Rady Dydaktycznej oraz spotkań zespołu ds. modyfikacji programów kształcenia.

2. Stosunkowo małe zainteresowanie absolwentów i absolwentek studiów pierwszego stopnia kontynuowaniem kształcenia na studiach drugiego stopnia. Zjawisko to jest elementem trendu obserwowanego także na innych kierunkach studiów, nie tylko humanistycznych. W celu jego wnikliwego diagnozowania prowadzone są m.in. badania fokusowe z udziałem osób będących na III roku studiów.
3. Wciąż zbyt niski poziom mobilności międzynarodowej studentek i studentów kierunku w porównaniu z oferowanymi możliwościami. Zjawisko to również wydaje się elementem szerszego trendu, który nie dotyczy jedynie filologii obcych. Kwestia ta podlega ciągłemu monitoringowi.
4. Trudności w realizowaniu spójnej i konsekwentnej strategii współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, nieustanna konieczność poszukiwania nowych rozwiązań z tym związanych. Nad zniwelowaniem tych trudności pracuje aktualnie Rada Konsultacyjna, dążąca m.in. do wypracowania bardziej niż do tej pory stałych, stabilnych i cyklicznie realizowanych form współpracy.
5. Struktura wieku pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych związanych z kierunkiem kulturoznawstwo która może skutkować deficytami kadrowymi w najbliższych latach. Trudności z tym związane są jednym ze stałych tematów dyskusji toczących się między dyrekcją kierunku a dyrekcjami Instytutów Nauk o Kulturze i Nauk o Sztuce, a także władzami Wydziału Humanistycznego.

Zagrożenia

1. Spadający prestiż społeczny tytułu zawodowego magistra oraz specyfika *Generacji Z* – pokolenia z którego rekrutują się potencjalni studenci i studentki kierunku (nastawienie na indywidualizm, skupienie na własnych potrzebach i dobrostanie, brak barier przed zmianą planów i porzuceniem podjętych zobowiązań). Dyskusje i badania fokusowe prowadzone na kierunku kulturoznawstwo zdają się potwierdzać ten trend, podobnie jak analiza raportów przygotowywanych przez Biuro Karier UŚ.
2. Kryzys popandemiczny i konflikty zbrojne zmieniające priorytety Państwa Polskiego w sposób niekorzystny dla rozwoju humanistyki – w oficjalnych kanałach ogólnokrajowej komunikacji promowane są zawody oraz kompetencje związane z naukami ścisłymi, ale także inżynierskie czy logistyczne; w porównaniu z tymi obszarami humanistyka cierpi na problem niedofinansowania.
3. Niestabilna sytuacja społeczno-gospodarcza skłaniająca absolwentki i absolwentów szkół średnich oraz studiów I stopnia do podejmowania pracy zarobkowej i zawieszania decyzji o kontynuowaniu kształcenia lub podejmowania go w trybie stacjonarnym, mimo niekiedy dużych trudności w łączeniu pracy z nauką. Kwestia ta przekłada się nie tylko na bieżące problemy związane m.in. z układaniem harmonogramu zajęć czy też z efektami osiąganymi w nauce przez konkretne osoby studiujące, lecz także stanowi zagrożenie dla budowania wspólnot uczących się, złożonych z zaangażowanych osób będących aktywnymi uczestnikami społeczności kierunku.
4. Trudności (finansowe, organizacyjne, administracyjne) doświadczane przez instytucje kultury (zwłaszcza tradycyjne), utrudniające prowadzenie stabilnej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Trudności te stanowią zagrożenie np. dla przyszłości Rady Konsultacyjnej tworzonej w dużej mierze przez przedstawicielki i przedstawicieli instytucji zależnych od dofinansowań z sektora publicznego.
5. Duża konkurencyjność kierunków studiów dysponujących ofertą dydaktyczną związaną z naukami o kulturze, powstawanie nowych kierunków w tym obszarze prowadzące do dzielenia na mniejsze grupy liczby potencjalnych kandydatów i kandydatek na studia. Trend ten jest obserwowany nawet

w obrębie Wydziału Humanistycznego UŚ i jest zagrożeniem nie tylko dla kulturoznawstwa, lecz także dla innych kierunków studiów.

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

Katowice, dnia 5 marca 2025

(miejscowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku⁶

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat 2021-2022	Bieżący rok akademicki 2024-2025	Dane sprzed 3 lat 2021-2022	Bieżący rok akademicki 2024-2025
I stopnia	I	43	49	-	-
	II	21	28	-	-
	III	18	25	-	-
	IV	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	-
II stopnia	I	30	31	-	-
	II	17	13	-	-
jednolite studia magisterskie	I	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	II	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	III	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	IV	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	V	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	VI	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Razem:		129	146	-	-

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2023-2024	43	18	-	-

⁶ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

	2022-2023	52	16	-	-
	2021-2022	50	12	-	-
II stopnia	2023-2024	19	9	-	-
	2022-2023	30	11	-	-
	2021-2022	24	19	-	-
jednolite studia magisterskie	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Razem:		218	85		

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)⁷

Studia stacjonarne pierwszego stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów 180 ECTS
łącna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	1980
łącna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	116
łącna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	143
łącna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	11
łącna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	67
łącna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	2

⁷ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

⁸ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ⁹	100 godzin
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60 godzin
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 1980/200
2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./ nie dotyczy

Studia stacjonarne drugiego stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry Liczba punktów ECTS: 120
łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ¹⁰	Filmoznawstwo: 885 Kultury miasta: 885 Praktyki uczestnictwa w kulturze: 900
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	Filmoznawstwo: 75 Kultury miasta: 74 Praktyki uczestnictwa w kulturze: 77
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	106
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	7
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	Filmoznawstwo: 60 Kultury miasta: 58

⁹ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

¹⁰ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

	Praktyki uczestnictwa w kulturze: 60
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	nie dotyczy
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ¹¹	nie dotyczy
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ Filmoznawstwo: 885/90 Kultury miasta: 885/90 Praktyki uczestnictwa w kulturze: 900/90
2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./ nie dotyczy

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów¹²

Kulturoznawstwo, studia I stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć / formy zajęć studia stacjonarne	Liczba punktów ECTS
Czytanie świata – czytanie literatury	konwersatorium: 30	3
Działalność instytucji kultury	konwersatorium: 15	2
Dziedzictwo cywilizacji pozaeuropejskich	wykład: 15	1
Elementy prawa autorskiego	warsztat: 15	1
Estetyka popkultury	konwersatorium: 30	3
Komunikacja kulturowa	konwersatorium: 15	2
Kulturoznawstwo: wprowadzenie	konwersatorium: 30	3

¹¹ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

¹² Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Praktyki filmowe i medialne	konwersatorium: 30	3
Publicystyka – gatunki i formy	konwersatorium: 15	2
Teatr w kulturze	konwersatorium: 30	3
Teoria komunikacji w działaniu	wykład: 15 konwersatorium: 15	3
Współczesne praktyki teatralne	konwersatorium: 30	2
Analiza i interpretacja dzieła filmowego	konwersatorium: 30	3
Analiza i interpretacja przedstawienia teatralnego	konwersatorium: 30	3
Dzieje myśli teoretycznokulturowej	wykład: 30 konwersatorium: 30	3
Estetyzacja życia – moda	konwersatorium: 15	1
Historia kultur starożytnych	konwersatorium: 30	2
Kino epoki klasycznej	konwersatorium: 30	2
Komunikacja masowa	konwersatorium: 30	3
Kulturoznawca w instytucjach kultury	konwersatorium: 15	1
Modernizm w literaturze	konwersatorium: 30	2
Wybrane konwencje teatru europejskiego	wykład: 15 konwersatorium: 15	3
Znaki w komunikacji kulturowej	konwersatorium: 15	1
Egodokumenty	konwersatorium: 30	2
Historia kultury europejskiego średniowiecza i renesansu	konwersatorium: 30	2
Kino epoki nowofalowej	konwersatorium: 30	3
Kino polskie	konwersatorium: 15	1
Klasyka i nowoczesność teatru europejskiego	wykład: 15 konwersatorium: 30	3
Komunikacja multimedialna	wykład: 15 konwersatorium: 15	3
Muzyka popularna	konwersatorium: 15	1
Muzyka w świecie widowisk	konwersatorium: 15	1
Strategie komunikacji marketingowej w nowych mediach	wykład: 15 konwersatorium: 15	2
Teorie kultury XX wieku	wykład: 15 konwersatorium: 30	3
Moduł z obszaru "Społeczeństwo Obywatelskie i Przedsiębiorczość"	w zależności od wyboru: 30	3
Gry wideo	konwersatorium: 15	2
Historia kultury Europy XVII-XIX wieku	konwersatorium: 30	2
Kino współczesne	wykład: 15 konwersatorium: 30	3
Komunikacja wizerunkowa	konwersatorium: 30	3
Polski teatr współczesny	konwersatorium: 15	2

Proseminarium	proseminarium: 15	2
Grupa modułów obszarowych wspierających kształcenie kierunkowe 1 <i>Moduł z obszaru "Cyfrowy Świat" / Moduł z obszaru "Ekspresja Twórcza i Krytyczne Myślenie" / Moduł z obszaru "Granice Nauki" / Moduł z obszaru "Społeczeństwo Obywatelskie i Przedsiębiorczość" / Moduł z obszaru "Środowisko Naturalne i Technologie"</i>	w zależności od wyboru: 30	3
Moduł z obszaru "Społeczeństwo Obywatelskie i Przedsiębiorczość"	w zależności od wyboru: 30	3
Antropologia teatru	konwersatorium: 15	2
Kody kultury polskiej	konwersatorium: 15	2
Niekanoniczna historia kina	konwersatorium: 15	2
Seminarium licencjackie I	seminarium: 30	5
Warsztat kulturoznawcy	warsztat: 30	3
<u>Warsztaty animacji kultury</u>	warsztat: 30	3
Grupa modułów obszarowych wspierających kształcenie kierunkowe 1 <i>Moduł z obszaru "Cyfrowy Świat" / Moduł z obszaru "Ekspresja Twórcza i Krytyczne Myślenie" / Moduł z obszaru "Granice Nauki" / Moduł z obszaru "Społeczeństwo Obywatelskie i Przedsiębiorczość" / Moduł z obszaru "Środowisko Naturalne i Technologie"</i>	w zależności od wyboru: 30	3
Grupa modułów obszarowych wspierających kształcenie kierunkowe 1 <i>Moduł z obszaru "Cyfrowy Świat" / Moduł z obszaru "Ekspresja Twórcza i Krytyczne Myślenie" / Moduł z obszaru "Granice Nauki" / Moduł z obszaru "Społeczeństwo Obywatelskie i Przedsiębiorczość" / Moduł z obszaru "Środowisko Naturalne i Technologie" / Moduł z obszaru "Zdrowie i Rozwój Osobisty"</i>	w zależności od wyboru: 30	3
Moduł humanistyczny: nowoczesna komparatystyka	ćwiczenia: 30	3
Moduł do wyboru 1.: Kultura Górnego Śląska i Zagłębia	konwersatorium: 30	3

<u>Moduł do wyboru 2.: Edukacja kulturalna</u>	konwersatorium: 30	3
<u>Narracje historyczne w przestrzeni publicznej</u>	konwersatorium: 15	1
<u>Praktyki krytycznoartystyczne</u>	warsztat: 30	3
<u>Seminarium licencjackie II</u>	seminarium: 30	5
<u>Warsztaty dziennikarskie</u>	warsztat: 15	2
<u>Wierzenia kultur świata</u>	konwersatorium: 15	2
<u>Praktyka zawodowa</u>	praktyka: 100	2

Kulturoznawstwo, studia II stopnia

Specjalność: kultury miasta

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć / formy zajęć studia stacjonarne	Liczba punktów ECTS
Film i nowe media w kulturze	konwersatorium: 30	3
Finansowanie kultury	wykład: 15	2
Miasto w kulturze	konwersatorium: 30	3
Najnowsze nurty badań humanistycznych	wykład: 30	4
Pola praktyk kulturowych	konwersatorium: 30	3
Tutoring badawczy	tutoring: 15	3
Analiza przekazów medialnych	konwersatorium: 30	3
Antropologia miasta	wykład: 15	2
Design i miasto (moduł dyplomowy obligatoryjny)	konwersatorium: 30	4
Moduł do wyboru 1: Krytyka artystyczna	konwersatorium: 30	3
Moduł do wyboru 2: Wizualność	konwersatorium: 30	3
Moduł do wyboru 3: Audialność	konwersatorium: 30	3
Seminarium magisterskie KM I (moduł dyplomowy fakultatywny)	seminarium: 30	7
Strategie językowe i wizualne w komunikacji (moduł dyplomowy obligatoryjny)	wykład: 15 konwersatorium: 30	5
Analiza zachowań komunikacyjnych	wykład: 15 konwersatorium: 30	4
Media w przestrzeni miasta	konwersatorium: 30	3
Moduł do wyboru 4: Projekty	konwersatorium: 30	3
Moduł do wyboru 5: Zmysły	konwersatorium: 30	3
Projektowanie doświadczeń miasta	warsztat: 30	3

Seminarium magisterskie KM II (moduł dyplomowy fakultatywny)	seminarium: 30	12
Antropologia mody i ubioru	wykład: 15 konwersatorium: 15	3
Komunikacja międzykulturowa	konwersatorium: 15	3
Moduł do wyboru 6: Codziennosc	konwersatorium: 30	3
Moduł do wyboru 7: Nowe lokalności	konwersatorium: 30	3
Moduł do wyboru 8: Kultury świata i kultura polska	konwersatorium: 30	3
Promocja w przestrzeni miasta	konwersatorium: 15	3
Seminarium magisterskie KM III (moduł dyplomowy fakultatywny)	seminarium: 30	12

Specjalność: filmoznawstwo

Nazwa zajęć/grupy zajęć	łączna liczba godzin zajęć / formy zajęć studia stacjonarne	Liczba punktów ECTS
Film i nowe media w kulturze	konwersatorium: 30	3
Finansowanie kultury	wykład: 15	2
Miasto w kulturze	konwersatorium: 30	3
Najnowsze nurty badań humanistycznych	wykład: 30	4
Pola praktyk kulturowych	konwersatorium: 30	3
Tutoring badawczy	tutoring: 15	3
Interpretacja przekazów audiowizualnych	konwersatorium: 15	3
Kino najnowsze 1	wykład: 15 konwersatorium: 30	4
Metodologia badań nad filmem i nowymi mediami (moduł dyplomowy obligatoryjny)	wykład: 30	4
Moduł do wyboru 1: Krytyka artystyczna	konwersatorium: 30	3
Moduł do wyboru 2: Wizualność	konwersatorium: 30	3
Moduł do wyboru 3: Audialność	konwersatorium: 30	3
Seminarium magisterskie F I (moduł dyplomowy fakultatywny)	seminarium: 30	4
Serialność w kulturze audiowizualnej	konwersatorium: 30	3
Sztuka nowych mediów	konwersatorium: 30	3
Film w perspektywach teoretycznych	wykład: 30 konwersatorium: 30	5
Kino najnowsze 2	wykład: 15 konwersatorium: 30	4

Moduł do wyboru 4: Projekty	konwersatorium: 30	3
Moduł do wyboru 5: Zmysły	konwersatorium: 30	3
Seminarium magisterskie F II (moduł dyplomowy fakultatywny)	seminarium: 30	13
Film w kulturze cyfrowej	konwersatorium: 30	4
Moduł do wyboru 6: Codzienność	konwersatorium: 30	3
Moduł do wyboru 7: Nowe lokalności	konwersatorium: 30	3
Moduł do wyboru 8: Kultury świata i kultura polska	konwersatorium: 30	3
Seminarium magisterskie F III (moduł dyplomowy fakultatywny)	seminarium: 30	17

Specjalność: praktyki uczestnictwa w kulturze

Nazwa zajęć/grupy zajęć	łąćzna liczna godzin zajęć / formy zajęć studia stacjonarne	Liczba punktów ECTS
Film i nowe media w kulturze	konwersatorium: 30	3
Finansowanie kultury	wykład: 15	2
Miasto w kulturze	konwersatorium: 30	3
Najnowsze nurty badań humanistycznych	wykład: 30	4
Pola praktyk kulturowych	konwersatorium: 30	3
Tutoring badawczy	tutoring: 15	3
Badania archiwów kultury	warsztat: 30	3
Historie mówione	warsztat: 30	3
Moduł do wyboru 1: Krytyka artystyczna	konwersatorium: 30	3
Moduł do wyboru 2: Wizualność	konwersatorium: 30	3
Moduł do wyboru 3: Audialność	konwersatorium: 30	3
Perspektywy badań kulturoznawczych (moduł dyplomowy obligatoryjny)	wykład: 30	4
Seminarium magisterskie PUK I (moduł dyplomowy fakultatywny)	seminarium: 30	8
Warsztaty form publicystycznych	warsztat: 30	3
Antropologia praktyk kulturowych	konwersatorium: 30	3
Badania terenowe	warsztat: 30	3
Biografia. Dokument i kreacja	konwersatorium: 30	3
Moduł do wyboru 4: Projekty	konwersatorium: 30	3
Moduł do wyboru 5: Zmysły	konwersatorium: 30	3
Praktyki interpretacji	warsztat: 30	3
Seminarium magisterskie PUK II (moduł dyplomowy fakultatywny)	seminarium: 30	10

Moduł do wyboru 6: Codziennosc	konwersatorium: 30	3
Moduł do wyboru 7: Nowe lokalności	konwersatorium: 30	3
Moduł do wyboru 8: Kultury świata i kultura polska	konwersatorium: 30	3
Popularyzacja dziedzictwa kulturowego	konwersatorium: 30	3
Seminarium magisterskie PUK III (moduł dyplomowy fakultatywny)	seminarium: 30	15
Warsztaty projektowania narracji	warsztat: 30	3

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich/
Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela¹³

NIE DOTYCZY

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ¹⁴
Razem:				

¹³ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

¹⁴ Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹⁵

Studia pierwszego stopnia

UWAGA: W związku z tym, że w roku akad. 2024-2025 nie są prowadzone zajęcia na studiach niestacjonarnych, a dodatkowo rozpoczęliśmy procedurę zamknięcia tych studiów i nie planujemy już kolejnych naborów, prezentujemy dane dotyczące wyłącznie studiów stacjonarnych

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Lektorat z j. obcego	Lektorat	2, 3, 4, 5	stacjonarna	do wyboru: j. angielski, j. niemiecki, j. francuski, j. hiszpański j. rosyjski	77
Moduł z obszaru <i>Cyfrowy Świat</i>	wykład/ćwiczenia	możliwy wybór: 4, 5	stacjonarna	do wyboru: j. angielski	brak danych*
Moduł z obszaru <i>Ekspresja twórcza i krytyczne myślenie</i>	wykład/ćwiczenia	możliwy wybór: 4, 5	stacjonarna	do wyboru: j. angielski	brak danych*
Moduł z obszaru <i>Granice nauki</i>	wykład/ćwiczenia	możliwy wybór: 4, 5	stacjonarna	do wyboru: j. angielski	brak danych*
Moduł z obszaru <i>Środowisko naturalne i technologie</i>	wykład/ćwiczenia	możliwy wybór: 4, 5	stacjonarna	do wyboru: j. angielski	brak danych*
Moduł z obszaru <i>Zdrowie i rozwój osobisty</i>	wykład/ćwiczenia	możliwy wybór: 5	stacjonarna	do wyboru: j. angielski	brak danych*
Moduł z obszaru <i>Spółeczeństwo obywatelskie i przedsiębiorczość</i>	wykład/ćwiczenia	możliwy wybór: 3, 4, 5	stacjonarna	do wyboru: j. angielski	brak danych*
Otwarty Moduł Uniwersytecki	w zależności od oferty	możliwy wybór: 4, 5, 6	stacjonarna	do wyboru w zależności od oferty	brak danych*

* Studentki i studenci kulturoznawstwa I stopnia zaczynają realizować moduły obszarowe oraz Otwarte Moduły Akademickie w roku akad. 2024-2025; w czasie powstawania raportu nie są jeszcze dostępne

¹⁵ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

statystyki dotyczące dokonywanych przez nich/nie wyborów związanych z zajęciami w językach obcych.

Studia drugiego stopnia

UWAGA: W związku z tym, że w roku akad. 2024-2025 nie są prowadzone zajęcia na studiach niestacjonarnych, a dodatkowo rozpoczęliśmy procedurę zamknięcia tych studiów i nie planujemy już kolejnych naborów, prezentujemy dane dotyczące wyłącznie studiów stacjonarnych

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Język angielski	stacjonarna	1	Stacjonarna	j. angielski	31
Moduł ogólnoakademicki	w zależności od oferty	3	Stacjonarna	do wyboru: j. angielski	13

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych, sporządzoną wg następującego wzoru:

Imię i nazwisko:
Tytuł naukowy/dziedzina, stopień naukowy/dziedzina oraz dyscyplina, tytuł zawodowy (w przypadku tytułu zawodowego lekarza – specjalizacja), rok uzyskania tytułu/stopnia naukowego/tytułu zawodowego:
Wykaz zajęć/grup zajęć i godzin zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku przez nauczyciela akademickiego lub inną osobę w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
Charakterystyka dorobku naukowego ze wskazaniem dziedzin nauki/sztuki oraz dyscypliny/dyscyplin naukowych/artystycznych, w której/których dorobek się mieści (do 600 znaków) oraz wykaz co najwyżej 10 najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz ze wskazaniem dat uzyskania (publikacji naukowych/osiągnięć artystycznych, patentów i praw ochronnych, zrealizowanych projektów badawczych, nagród krajowych/międzynarodowych za osiągnięcia naukowe/artystyczne), ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięć odnoszących się do ocenianego kierunku i prowadzonych na nim zajęć.
Charakterystyka doświadczenia i dorobku dydaktycznego (do 600 znaków) oraz wykaz co najwyżej 10 najważniejszych osiągnięć dydaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz z wskazaniem dat uzyskania (np. autorstwo podręczników/materiałów dydaktycznych, wdrożone innowacje dydaktyczne, nagrody uzyskane przez studentów, nad którymi nauczyciel akademicki sprawował opiekę naukową/artystyczną, opieka nad beneficjentem Diamentowego Grantu, uruchomienie nowego kierunku studiów/specjalności/zajęć/grupy zajęć, opieka nad kołem naukowym, prowadzenie zajęć w języku obcym, w tym w uczelni zagranicznej, np. w ramach mobilności nauczycieli akademickich).

Opis doświadczenia zawodowego w powiązaniu z celami kształcenia, efektami uczenia się zakładanymi dla ocenianego kierunku oraz treściami programowymi (jeśli dotyczy).

5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru:

Studia stacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy)¹⁶							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia stacjonarne drugiego stopnia (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie

7. Akceptowalnymi formatami są: .doc, .docx, .gif, .png, .jpg (jpeg), .odt, .ods, .pdf, .rtf, .ppt, .pptx, .odp, .txt, .xls, .xlsx, .xml.
8. Nazwy plików nie mogą być dłuższe niż 15 znaków i nie mogą zawierać następujących znaków: ~ "# % & *: < > ? / \ { | } & % # (spacje wiodące i końcowe w nazwach plików lub folderów również nie są dozwolone).
9. Pliki lub foldery nie mogą być skompresowane.

¹⁶ Należy uwzględnić prace dyplomowe ze wszystkich poziomów i form studiów na ocenianym kierunku z ostatnich dwóch lat poprzedzających rok, w którym przeprowadzana jest ocena. W przypadku, gdy łączna liczba absolwentów z ostatnich dwóch lat przekracza 100 – należy uwzględnić prace dyplomowe ze wszystkich poziomów i form studiów na ocenianym kierunku z ostatniego roku poprzedzającego rok, w którym przeprowadzana jest ocena.

Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający. Dokumentacja powinna uwzględniać pracę dyplomową, suplement do dyplomu, recenzje pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego.
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).
6. Wykaz najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych (publikacji, patentów, praw ochronnych, realizowanych projektów badawczych), których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku, a także zestawienie ich osiągnięć w krajowych i międzynarodowych programach stypendialnych, krajowych i międzynarodowych i konkursach/wystawach/festiwalach/zawodach sportowych z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).
7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom.
8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zalecenia tych instytucji (w formie elektronicznej).

UNIwersytet Śląski
w Katowicach